

Kommunestruktur på Nordmøre

Sluttrapport

ANJA HJELSETH, PER KRISTIAN ROKO KALLAGER, AUDUN THORSTENSEN, SONDRÉ GROVEN OG MARIT OWREN NYGAARD

TF-rapport nr. 368

2015

Tittel:	Kommunestruktur på Nordmøre
Undertittel:	Sluttrapport
TF-rapport nr.:	368
Forfatter(e):	Anja Hjelseth, Per Kristian Roko Kallager, Audun Thorstensen, Sondre Groven og Marit Owren Nygaard
Dato:	01.11.15
ISBN:	978-82-7401-857-0
ISSN:	1501-9918
Pris:	290,- (Kan lastes ned gratis fra www.telemarksforsking.no)
Framsidedfoto:	Telemarksforsking
Prosjekt:	Utredning av kommunestruktur på Nordmøre
Prosjektnr.:	20150650
Prosjektleder:	Anja Hjelseth
Oppdragsgiver(e):	Nordmøre næringsråd, Hitra, Hemne, Sunndal, Surnadal og Snillfjord kommuner

Spørsmål om denne rapporten kan rettes til:

Telemarksforsking
 Postboks 4
 3833 Bø i Telemark
 Tlf.: +47 35 06 15 00
www.telemarksforsking.no

Resymé:

Denne sluttrapporten belyser fordeler og ulemper ved de 15 strukturalternativene som involverer kommunene på Nordmøre og flere grensekommuner i Sør-Trøndelag knyttet til samfunnsutvikling, økonomi, tjenesteproduksjon og lokaldemokrati. Rapporten angir også mulige retningsvalg for hver av kommunene, og en samlet vurdering for regionen.

Anja Hjelseth er utdannet siviløkonom, og har vært ansatte ved Telemarksforsking siden 2013. Hun jobber med kommunalforsking, og har blant annet vært involvert i en rekke utredninger knyttet til kommunestruktur. Anja har vært prosjektleder for arbeidet på Nordmøre, og blant annet hatt hovedansvaret for spørreundersøkelsen, rapportene om tjenesteyting og lokaldemokrati, samt sluttrapporten.

Audun Thorstensen er utdannet statsviter, og har vært ansatt ved Telemarksforsking siden 2007. Han jobber spesielt med kommunaløkonomi og KOSTRA-analyser, og har vært ansvarlig for de økonomiske beregningene og økonomirapporten i denne utredningen.

Per Kristian Roko Kallager er utdannet statsviter og har vært ansatt som forskningsassistent ved Telemarksforsking siden våren 2015. Per jobber på kommunalområdet, og har siden oppstarten bidratt til flere utredninger knyttet til kommunestruktur. I denne utredningen har han spesielt arbeidet med datainnsamling.

Marit Owren Nygaard er utdannet samfunnsøkonom og var ansatt ved Telemarksforskning fra 2013 til august 2015. Marit har blant annet gjennomført befolknings- og næringsanalysene i denne utredningen, og hatt hovedansvaret for rapporten om samfunnsutvikling.

Sondre Groven er utdannet statsviter og er nytilsatt som forsker ved Telemarksforskning høsten 2015. Sondre jobber med kommunalforskning og har i denne utredningen bidratt i delrapporten om lokaldemokrati og sluttrapporten.

Forord

Telemarksforskning har fått i oppdrag fra Nordmøre næringsråd, samt Hitra, Hemne, Sunndal, Surnadal og Snillfjord kommuner å utrede samfunnskONSEKVENSER ved endret kommunestruktur på Nordmøre. 15 alternative konstellasjoner har blitt utredet. Utredningsarbeidet knyttet til delrapportene og denne er sluttrapporten er gjennomført i perioden mai 2015 til oktober 2015.

Arbeidet har vært organisert med 5 delleveranser, hvor denne sluttrapporten er den siste. De fire foregående har vært delrapporter knyttet til helhetlig og samordnet samfunnsutvikling, gode og likeverdige tjenester, bærekraftige og økonomisk robuste kommuner og styrket lokaldemokrati.

Ved Telemarksforskning har Anja Hjelseth vært prosjektleder, mens Per Kristian Roko Kallager, Sondre Groven, Audun Thorstensen og Marit O. Nygaard har bidratt i arbeidet.

Vår kontaktperson i Nordmøre næringsråd har vært prosessleder for kommunereformen Roland Mauseth. Vi takker for samarbeidet i utredningsperioden. Også takk til alle som har bidratt med informasjon og stilt opp i intervjuer i løpet av utredningsperioden.

Bø, 1. november 2015

Anja Hjelseth

Prosjektleder

Innhold

Sammendrag	9
1. Innledning.....	13
1.1 Bakgrunn for utredningen.....	13
1.2 Om kommunereformen	13
1.2.1 Formål.....	13
1.2.2 Kriterier for god kommunestruktur.....	14
1.2.3 Tidsløp	15
1.3 Nye oppgaver til større kommuner	16
1.4 Kort om kommunene.....	20
1.5 Utredningsalternativer	28
1.6 Metode og gjennomføring	28
1.7 Leseveiledning	31
2. Fordeler og ulemper ved de ulike sammenslåingsalternativene.....	32
2.1 Alternativ 1 – Nordmøre – Kristiansund + Averøy + Eide + Gjemnes + Tingvoll + Aure + Smøla + Halså + Surnadal.....	32
2.2 Alternativ 2 – Kristiansund + Averøy + Gjemnes + Tingvoll + Halså + Aure + Smøla	35
2.3 Alternativ 3 – Kristiansund + Averøy + Gjemnes + Tingvoll + Halså + Eide.....	38
2.4 Alternativ 4 – Kristiansund + Averøy + Gjemnes + Tingvoll.....	41
2.5 Alternativ 5 – Hemne + Hitra + Aure + Smøla + Halså	44
2.6 Alternativ 6 – Aure + Smøla + Halså	47
2.7 Alternativ 7 – Averøy + Eide.....	51
2.8 Alternativ 8 – Surnadal + Halså.....	54
2.9 Alternativ 9 – Surnadal + Rindal	57
2.10 Alternativ 10 – Sunndal + Surnadal	60
2.11 Alternativ 11 – Sunndal + Nesset + Tingvoll.....	62
2.12 Alternativ 12 – Sunndal + Oppdal	65
2.13 Alternativ 13 – Eide + Fræna + Averøy.....	68

2.14	Alternativ 14 – Surnadal + Rindal + Halsa	71
2.15	Alternativ 15 – Hemne + Aure + Halsa + Snillfjord	74
2.16	Samlet oppsummering av alternativene.....	76
3.	Retningsvalg for hver kommune	80
3.1	Kristiansund	80
3.1.1	Resultater fra spørreundersøkelsen.....	80
3.1.2	Vurdering av retningsvalg for Kristiansund kommune	82
3.2	Averøy	83
3.2.1	Resultater fra spørreundersøkelsen.....	83
3.2.2	Vurdering av retningsvalg for Averøy kommune.....	85
3.3	Gjemnes.....	86
3.3.1	Resultater fra spørreundersøkelsen.....	86
3.3.2	Vurdering av retningsvalg for Gjemnes kommune.....	87
3.4	Tingvoll	88
3.4.1	Resultater fra spørreundersøkelsen.....	88
3.4.2	Vurdering av retningsvalg for Tingvoll kommune	91
3.5	Halsa	91
3.5.1	Resultater fra spørreundersøkelsen.....	91
3.5.2	Vurdering av retningsvalg for Halsa kommune	94
3.6	Aure.....	94
3.6.1	Resultater fra spørreundersøkelsen.....	94
3.6.2	Vurdering av retningsvalg for Aure kommune	96
3.7	Smøla.....	97
3.7.1	Resultater fra spørreundersøkelsen.....	97
3.7.2	Vurdering av retningsvalg for Smøla kommune	99
3.8	Eide	101
3.8.1	Resultater fra spørreundersøkelsen.....	101
3.8.2	Vurdering av retningsvalg for Eide kommune	103
3.9	Surnadal	104

3.9.1	Resultater fra spørreundersøkelsen.....	104
3.9.2	Vurdering av retningsvalg for Surnadal kommune	106
3.10	Rindal.....	106
3.10.1	Resultater fra spørreundersøkelsen.....	106
3.10.2	Vurdering av retningsvalg for Rindal kommune.....	108
3.11	Sunndal.....	109
3.11.1	Resultater fra spørreundersøkelsen.....	109
3.11.2	Vurdering av retningsvalg for Sunndal kommune	111
3.12	Neset	112
3.12.1	Resultater fra spørreundersøkelsen.....	112
3.12.2	Vurdering av retningsvalg for Neset kommune.....	113
3.13	Oppdal	115
3.13.1	Resultater fra spørreundersøkelsen.....	115
3.13.2	Vurdering av retningsvalg for Oppdal kommune	116
3.14	Fræna	117
3.14.1	Resultater fra spørreundersøkelsen.....	117
3.14.2	Vurdering av retningsvalg for Fræna kommune	118
3.15	Hemne	120
3.15.1	Resultater fra spørreundersøkelsen.....	120
3.15.2	Vurdering av retningsvalg for Hemne kommune.....	121
3.16	Snillfjord.....	122
3.16.1	Resultater fra spørreundersøkelsen.....	122
3.16.2	Vurdering av retningsvalg for Snillfjord kommune.....	124
3.17	Hitra.....	125
3.17.1	Resultater fra spørreundersøkelsen.....	125
3.17.2	Vurdering av retningsvalg for Hitra kommune.....	126
4.	Samlet vurdering	128
5.	Fylkestilhørighet	135
5.1	Resultater fra innbyggerundersøkelsen – tilhørighet	135

5.2	Interkommunalt samarbeid på tvers av fylkesgrensene	137
5.3	Den regionale stat og øvrige regionalpolitiske forhold.....	142
5.4	Økonomi	143
5.5	Geografi og avstander.....	143
5.6	Samlet vurdering fylkestilhørighet	144
6.	Veien videre	146
6.1	Utredningsfase	146
6.1.1	Utarbeidelse av intensjonsavtale.....	147
6.2	Debattfase.....	148
6.3	Gjennomføringsfasen.....	149
6.4	Driftsfasen	151
	Referanser	152
	Vedlegg	154
	Spørreskjema	154

Sammendrag

Nordmøre Næringsråd og ORKide (Ordfører- og rådmannskollegiet for Nordmøre) har ønsket å få utredet samfunnskONSEKVENSER ved endret kommunestruktur på Nordmøre og noen av nabo-kommunene i Sør-Trøndelag. Telemarksforskning har gjennom fire ulike delrapporter om henholdsvis samfunnsutvikling, økonomi, tjenesteyting og lokaldemokrati vurdert mål og ulike kriterier ved kommunereformen. Dette er den femte og siste rapporten som oppsummerer fordeler og ulemper ved de ulike alternativene, redegjør for retningsvalg for hver av kommunene, gir en samlet vurdering for regionen, en vurdering av fylkestilhørighet og et forslag for veien videre for kommunereformarbeidet på Nordmøre.

Kommunene som har inngått i utredningen er Aure, Averøy, Eide, Gjemnes, Halså, Kristiansund, Rindal, Smøla, Sunndal, Surnadal og Tingvoll. Alle disse kommunene er medlemmer i Nordmøre regionråd - ORKide. Videre er Fræna, Hemne, Hitra, Nesset, Oppdal og Snillfjord kommune også med i utredningen. Kommunene hører til henholdsvis Møre og Romsdal eller Sør-Trøndelag fylke. Til sammen har det vært utredet 15 ulike sammenslåingsalternativer:

1. Storkommune Nordmøre – Kristiansund, Averøy, Eide, Gjemnes, Tingvoll, Aure, Smøla, Halså og Surnadal
2. Kristiansund, Averøy, Gjemnes, Tingvoll, Halså, Aure og Smøla
3. Kristiansund, Averøy, Gjemnes, Tingvoll, Halså og Eide
4. Kristiansund, Averøy, Gjemnes, Tingvoll
5. Hemne, Hitra, Aure, Smøla og Halså
6. Aure, Smøla og Halså
7. Averøy og Eide
8. Surnadal og Halså
9. Surnadal og Halså
10. Sunndal og Surnadal
11. Sunndal, Nesset og Tingvoll
12. Sunndal og Oppdal
13. Eide, Fræna og Averøy
14. Surnadal, Halså og Rindal
15. Hemne, Aure, Halså og Snillfjord

Med utgangspunkt i målene og kriteriene for kommunereformen mener vi at det er et behov for en reform knyttet til dagens kommunestruktur på Nordmøre. Regjeringen har satt fire mål for kommunereformen:

- Gode og likeverdige tjenester
- Samordnet og helhetlig samfunnsutvikling
- Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner
- Styrket lokaldemokrati og gi større kommuner flere oppgaver

Ved målet om gode og likeverdige tjenester peker regjeringen på større kommuner som kan legge bedre til rette for kapasitet og kompetanse. Når det gjelder rekruttering av arbeidskraft til de store tjenestene på Nordmøre går dette stort sett greit, med unntak av enkelte yrkesgrupper. Til noen av de små og spesialiserte tjenestene har det imidlertid vært vanskelig å rekruttere personell. For å

kompensere for dette inngår flere av kommunene i interkommunale samarbeid. En større kommune vil både kunne sikre større og bredere fagmiljø, og kunne forbedre rekrutteringen ved at en kan tilby «fulle» stillinger framfor små brøkstillinger. Videre vil en større kommune også kunne bidra med tilstrekkelig avstand mellom saksbehandler og innbygger der dette er en habilitetsmessig utfordring.

For samfunnsutviklingen i et område vil det være enklere å sikre en regional samordnet utvikling dersom det blir større og færre kommuner. En større kommune kan også sikre en sterkere stemme regionalt og nasjonalt i viktige saker for regionen. En vellykket sammenslåing vil imidlertid avhenge av at en klarer å enes om felles mål, og at en klarer å se og skape en balansert utvikling i hele den nye kommunen etter sammenslåing. Regjeringen ønsker videre at kommunestrukturen i større grad skal samsvare med bo- og arbeidsmarkedsregioner. Kommunene som inngår i denne utredningen utgjør til sammen 9 ulike bo- og arbeidsmarkedsregioner. Det er også et uttrykk for at det er store geografiske avstander, og at arbeidsmarkedsintegrasjonen varierer veldig i regionen.

Det tredje målet med kommunereformen er større og mer økonomiske robuste kommuner. Det vil føre til et større ressursgrunnlag, og gjøre kommunene mindre sårbare for svingninger i befolkningsutviklingen. To av de viktigste faktorene for en kommunes økonomiske situasjon er inntektsnivå og økonomistyring. Begge deler varierer mellom kommunene, men det er kun Fræna og Kristiansund som er på ROBEK-lista. Demografien styrer i stor grad inntektene til kommunene, og det generelle bildet er at befolkningen på Nordmøre er eldre enn landssnittet. For noen kommuner er det imidlertid også positive utsikter; blant annet er det fram mot 2040 forventet en markant vekst også i de yngre gruppene i Kristiansund, Fræna og Hitra.

Kommunene på Nordmøre er deltakere i et betydelig antall interkommunale samarbeid. Dette er noe regjeringen ønsker å redusere gjennom etablering av større kommuner. Det vil gi mer direkte politisk styring av tjenestene, og slik sett et styrket lokaldemokrati. Sammenslåinger vil i stor grad kunne redusere antall samarbeid, og særlig dersom kommuner som samarbeider i dag slår seg sammen. Samtidig vil det alltid være noe behov for interkommunalt samarbeid; for eksempel samarbeider alle kommunene i Møre og Romsdal om tjenester som arkiv, 110-sentral og så videre. Regjeringen har også foreslått å overføre flere oppgaver til kommunene. Noen av disse oppgavene ville enkelte av kommunene klart å levere med dagens kommunestruktur, mens for noen av oppgavene vil et større befolkningsgrunnlag være fordelaktig. Dersom ikke kommunene blir større, vil de nye oppgavene trolig måtte føre til ytterligere interkommunale samarbeid.

Av de ulike strukturalternativene anbefaler vi å fortsette arbeidet knyttet til kommunereformen rundt alternativ 4, 14 og 15. Siden de 15 utredningsalternativene ikke er gjensidig utelukkende (flere kommuner deltar i mange ulike alternativ) er det ikke så enkelt at vi bare kan velge de alternativene med best score og dermed få en helhetlig løsning for regionen.

Alternativ 4 består av kommunene Kristiansund, Averøy, Gjemnes og Tingvoll. Her er det særlig Kristiansund, Averøy og Tingvoll som bør bli med videre i vurderingen. Disse kommunene har allerede flere samarbeid seg imellom og utgjør samme BA-region. I de andre alternativene som Kristiansund er aktuelle i, er avstandene betraktelig større. På generell basis er geografien og avstandene store på Nordmøre og er et hovedargument for at de andre alternativene med Kristiansund ikke anbefales. Et annet argument imot de store alternativene er at disse går på tvers av ulike bo- og arbeidsmarkeder, noe som kan føre til interessemotsetninger. Når det gjelder Gjemnes, har kommunen flere samarbeid med de tre andre i dag. Kommunen er imidlertid såpass tett integrert med Molde at det er mer nærliggende å vende seg i retning av en ny kommune på Romsdalshalvøya. Det samme gjelder Fræna og Eide kommuner som begge har stor arbeidsmarkedsintegrasjon

med Molde og et tett samarbeid seg imellom. Vi mener derfor at de to kommunene bør inngå i en ny kommune sammen, og da i retning Molde.

Alternativ 14 er det andre alternativet vi anbefaler. Dette består av Surnadal, Halså og Rindal. Kommunene har flere tjenestesamarbeid seg imellom i dag, og de tre kommunene utgjør en felles bo- og arbeidsmarkedsregion. Halså er den kommunen i utredningen som inngår i flest alternativ, noe som tyder på at kommunen har flere mulige geografiske retningsvalg. Halså er da også en del av alternativ 15, som består av Aure, Hemne, Snillfjord og Halså. Vi har vurdert det slik at det er mest naturlig at Halså går inn i en ny kommune sammen med Surnadal og Rindal, men dersom de skulle velge å gå nordøstover, mener vi fortsatt at Rindal og Surnadal er et godt sammenslåingsalternativ. En sammenslåing mellom disse to kommunene har også bred støtte blant både innbyggere og respondenter, og de har dessuten flere etablerte samarbeid seg imellom.

Alternativ 15 består av Aure, Hemne, Snillfjord og Halså. Halså har vi som nevnt, plassert i en annen konstellasjon, så vi står igjen med Aure, Hemne og Snillfjord. For Aure sin del hadde kanskje en sammenslåing med Kristiansund vært vel så naturlig når vi ser på samarbeidsmønster, men vi mener det vil bli en god kommune med Aure, Hemne og Snillfjord med tanke på et helhetlig resultat for regionen. De to sistnevnte har allerede et tett tjenestesamarbeid i dag, mens Aure og Hemne har noen samarbeid. Det er også noe interaksjon mellom kommunene på arbeidsmarkedet, spesielt er det en del pendlere fra Hemne til Aure, og fra Snillfjord til Hemne.

Videre vurderes en sammenslåing mellom Nesset og Sunndal som positiv. Selv om dette alternativet ikke er en del av denne utredningen, så fikk det god score i utredningen i Molde-regionen, og det var en positiv holdning til alternativet i begge kommunene.

Smøla foreslår vi, på grunn av geografisk avstand, at skal bestå som egen kommune. Det er imidlertid ikke en løsning som vil møte målene i kommunereformen, og vi viser til regjeringens varslende lovhjemmel om tvunget interkommunalt samarbeid, som Smøla kan bli omfattet av etter kommunereformen.

Det er to kommuner i utredningen som ikke er en del av den helhetlige anbefalingen. Disse er Hitra og Oppdal. For Hitra sin del henviser vi til vurderingen av alternativet Hitra, Frøya og Snillfjord som er gjort i en egen rapport (TF-rapport 369, 2015). Oppdal inngikk i kun et alternativ i utredningen, dette var Sunndal og Oppdal. Vi mener det er mer naturlig med en sammenslåing mot Nesset for Sunndal, og forslår derfor ikke alternativet med Oppdal.

Kapittel 1 redegjør for bakgrunnen for utredningen, kommunereformen, regjeringens oppgavemelding og noe informasjon om de ulike kommunene i utredningen. Videre har kapittelet også en kort metodegjennomgang. Vi viser til den enkelte delrapport for mer inngående informasjon om hvert enkelt utredningstema.

Kapittel 2 tar for seg fordeler og ulemper ved de ulike utredningsalternativene knyttet til samfunnsutvikling, økonomi, tjenester og lokaldemokrati. Disse fordelene og ulempene er basert på vurderingene fra delrapportene.

Kapittel 3 fokuserer på retningsvalg for den enkelte kommune, og hvordan de selv gjennom spørreundersøkelsen og eventuell innbyggerundersøkelse har vurdert fordelene og ulempene ved utredningsalternativene som er aktuelle for kommunen. Vi har også sett på hvilke mål den enkelte kommune mener vil være sentrale ved en sammenslåing.

Kapittel 4 kommer med en samlet vurdering for regionen. Anbefalingen er kort presentert tidligere i dette sammendraget.

Kapittel 5 tar for seg fylkestilhørighet og ser på ulike momenter som er viktig for å drøfte dette. Vi har sett på tilhørighet, omfanget av interkommunale samarbeid på tvers av fylkesgrensene, den regionale stat og øvrige regionalpolitiske forhold, økonomi og geografiske avstander.

I kapittel 6 kommer vi med forslag til videre prosess. Vi har redegjort for de ulike fasene i en kommunesammenslåingsprosess. Kommunene i denne rapporten befinner seg nå i utredningsfasen, og hoveddelen av det faglige utredningsgrunnlaget er med denne rapporten ferdigstilt. I den videre prosessen foreslår vi at kommunene tar et retningsvalg for videre arbeid i forbindelse med behandling av utredningsrapportene. Dersom en ønsker å gå videre til forhandlinger, må det settes ned et forhandlingsutvalg som får mandat til å forhandle fram en intensjonsavtale for sammenslåing. Fristen kan settes til 1. mars 2016. Kommunene må bruke perioden mars-april til å informere om intensjonene i avtalen, slik at innbyggerne er opplyst før det gjennomføres en innbyggerhøring i april/mai. Det gjør at endelig vedtak kan gjøres i juni 2016. Kommunal- og moderniseringsdepartementet har gitt kommunene frist til 1. juli 2016 med å fatte vedtak om fremtidig kommunestruktur.

1. Innledning

1.1 Bakgrunn for utredningen

Ordfører- og rådmannskollegiet på Nordmøre (ORKidé) vedtok våren 2015 at de skulle gjennomføre en utredning av kommunestruktur i regionen. Siden flere av kommunene, Eide, Gjemnes og Sunndal, allerede deltok i en utredning i regi av Romsdal regionråd var det et ønske om at utredningen på Nordmøre ble gjort etter samme metode slik at kommunene som er med i alternativer både i Molde-regionen og på Nordmøre kan sammenligne resultatet i de to utredningene.

Telemarksforskning fikk oppdraget med å gjennomføre utredningen på Nordmøre, og denne har bestått av 5 hoveddeler:

1. Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling. Levert juni 2015.
2. Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner. Levert juni 2015.
3. Gode og likeverdige tjenester. Levert september 2015.
4. Styrket lokaldemokrati. Levert oktober 2015.
5. Sluttrapport. Levert november 2015.

Kommunene som inngår i utredningen er medlemmene i Nordmøre regionråd - ORKidé, samt Fræna, Hemne, Hitra, Nesset, Oppdal og Snillfjord kommuner. Medlemmene i Nordmøre regionråd ORKidé er Aure, Averøy, Eide, Gjemnes, Halså, Kristiansund, Rindal, Smøla, Sunndal, Surnadal og Tingvoll. Til sammen 17 kommuner har vært involvert i utredningen.

Oppdragsgiver la som premiss for utredningen at den skulle være egnet som fakta- og prosessdokument for lokale beslutninger i de enkelte kommuner, utredningen skulle i størst mulig grad bruke det statistikkgrunnlaget som lages sentralt av Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) og Møre og Romsdal fylkeskommune, og utredningen skulle ta opp i seg premissene som gis sentralt fra Regjeringens ekspertutvalg for kommunereformen og KMD. I tillegg ba oppdragsgiver om at utredningen skal se på muligheten/realismen for en storkommune på Nordmøre.

Vi viser til delrapportene for bakgrunn og formål, samt problemstillinger for hver av temaene som er utredet. I denne sluttrapporten vil vi gå igjennom fordeler og ulemper knyttet til hver av strukturalternativene basert på funnene i delrapportene. Vi vil redegjøre for mulige retningsvalg for hver av de involverte kommunene, samt gi en samlet vurdering for regionen. For de anbefalte alternativene det er aktuelt for har vi gitt en vurdering av fylkestilhørighet. Til slutt har vi pekt på noen momenter som er viktig i det videre arbeidet med kommunereformen.

1.2 Om kommunereformen

1.2.1 Formål

Kommunereformen skal legge til rette for at flere kommuner slår seg sammen. Færre og større kommuner skal gi bedre kapasitet til å ivareta og videreutvikle lovpålagte oppgaver, gi bedre muligheter til å utvikle bærekraftige og gode lokalsamfunn, samt ivareta viktige frivillige oppgaver.

Som et generelt prinsipp skal reformen legge grunnlaget for at alle kommuner kan løse sine lovpålagte oppgaver selv.

Regjeringen la våren 2014 fram meldingsdel om kommunereformen i kommuneproposisjonen 2015 (Prop. 95 S). Her redegjør regjeringen for bakgrunn, formål, prosess og virkemidler for sin planlagte kommunereform. Kommunene har fått et utredningsansvar når det gjelder framtidig kommunestruktur. Alle landets kommuner er invitert til å delta i prosesser med sikte på å vurdere og å avklare om det er aktuelt å slå seg sammen med nabokommuner.

Regjeringen framhever følgende overordnede mål med kommunereformen:

- Gode og likeverdige tjenester til innbyggerne
- Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling
- Bærekraftig og robuste kommuner
- Styrket lokaldemokrati

1.2.2 Kriterier for god kommunestruktur

Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) satte 3. januar 2014 ned et ekspertutvalg som skulle se på oppgaveløsning i kommunene. Utvalget fikk et todelt oppdrag og skulle først foreslå prinsipper og kriterier for en ny kommuneinndeling. Kriteriene skal i sum ivareta kommunens fire roller som demokratisk arena, tjenesteyter, samfunnsutvikler og myndighetsutøver¹ (jf. tabell 1). Utvalgets neste oppgave var å vurdere behov for justeringer av kriterier fra delrapport 1 som grunnlag for overføring av nye oppgaver til kommunene. Disse vurderingene tok utgangspunkt i en gjennomgang av 10 eksempeloppgaver som det kunne være aktuelt å overføre til større og mer robuste kommuner. Utvalget har vurdert eksempler på oppgaver innen tjenesteproduksjon, myndighetsutøvelse og samfunnsutvikling. Sluttrapporten ble levert i desember 2014.²

Ekspertutvalget har gitt følgende tre anbefalinger for god kommunestruktur:

- Kommunene bør ha minst 15 000 til 20 000 innbyggere for å sikre god oppgaveløsning dersom kommunene i størst mulig grad skal kunne håndtere oppgavene uten behov for interkommunalt samarbeid. Regjeringen har ikke gitt absolutte krav om innbyggertall i forbindelse med reformen.
- Kommunestrukturen bør i større grad nærme seg funksjonelle samfunnsutviklingsområder.
- Staten bør redusere detaljstyringen, og ordninger for politisk deltagelse bør videreutvikles for å sikre gode og slagkraftige demokratiske lokalpolitiske arenaer.

---

¹ <https://www.regjeringen.no/nb/tema/kommuner-og-regioner/kommunereform/ekspertutvalg/delrapport-1/id751493/>

² <https://www.regjeringen.no/nb/tema/kommuner-og-regioner/kommunereform/ekspertutvalg/sluttrapport/id751494/>

Tabell 1 Ekspertutvalgets kriterier for god kommunestruktur

Samfunnsmessige hensyn	Kriterier	Samfunnsmessige hensyn	Kriterier
TJENESTEYTING		SAMFUNNSUTVIKLING	
-Kvalitet i tjenestene -Effektiv bruk av samfunnets ressurser -Likeverdighet	-Tilstrekkelig kapasitet -Relevant kompetanse -Effektiv tjenesteproduksjon -Økonomisk soliditet -Valgfrihet -Statlig ramme- styring	-Helhetlig ivaretagelse av areal- og transportinteresser tilpasset klima- og miljøhensyn -Tilrettelegging for positiv utvikling i lokalsamfunnet og storsamfunnet	-Funksjonelle samfunnsutviklingsområder -Tilstrekkelig kapasitet -Relevant kompetanse
MYNDIGHETSUTØVELSE		DEMOKRATISK ARENA	
Rettssikkerhet	-Tilstrekkelig kapasitet -Relevant kompetanse -Tilstrekkelig distanse	-Betydningsfulle oppgaver og rammestyring -Lokal politisk styring -Levende lokalt folkestyre -Aktiv lokal politisk arena	-Høy politisk deltakelse -Lokal politisk styring -Lokal identitet -Bred oppgaveportefølje -Statlig rammestyring

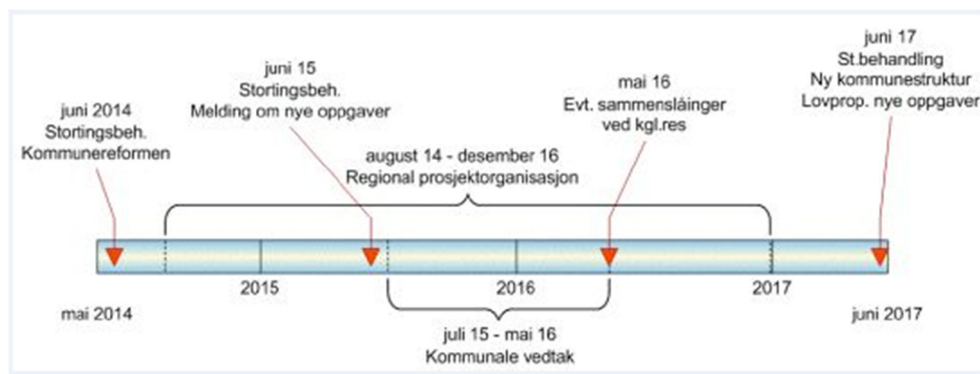
1.2.3 Tidsløp

Reformperioden er antatt å vare fram til 1. januar 2018, da det er forventet at nasjonale vedtak er fattet.³ Høsten 2014 startet regionale prosesser, og lokale og regionale prosesser må ta utgangspunkt i målene for reformen (som vist over). Målene og ekspertutvalgets kriterier for god kommunestruktur skal gi et grunnlag for gode og grundige diskusjoner, vurderinger og vedtak lokalt.⁴ Innen utgangen av 2016 avsluttes de regionale prosessene. Kommunene må ha fattet vedtak i løpet av våren 2016.

Figuren under viser tidslinjen fra i år og fram til stortingsmeldingen legges fram for Stortinget våren 2017.

³ <https://www.regjeringen.no/no/tema/kommuner-og-regioner/kommunereform/Hvorfor-kommunereform/prosess/id751050/>

⁴ <http://www.regjeringen.no/nb/dep/kmd/kampanjer/kommunereform/rammebetingelser.html?id=751062>

Figur 1 Tidslinje kommunereform fra mai 2014 til juni 2017 (Kommunal- og moderniseringsdepartementet)

1.3 Nye oppgaver til større kommuner

Fredag 20. mars 2015 la Regjeringen fram stortingsmeldingen om nye oppgaver til større kommuner. Stortingsmeldingen inneholder en redegjørelse for prosesser som er satt i gang, og som berører ansvarsdelingen mellom forvaltningsnivåene. Disse følger ikke nødvendigvis kommunereformens tidsløp. Videre inneholder meldingen forslag til overføring av oppgaver til kommunene i forbindelse med kommunereformen, samt tiltak for å redusere statlig styring. Stortingsmeldingen ble behandlet i Stortinget juni, og flertallet gikk i stor grad inn for regjeringens forslag. I tillegg til oppgavene som allerede var skissert i meldingen, pekte Stortinget på følgende områder som kan vurderes overført:

- Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til hvordan den kommunale og den statlige delen av NAV-tjenesten kan samordnes bedre.
- Stortinget mener det må vurderes økt kommunalt selvstyre innenfor skiltpolitikken som i dag ligger til Statens vegvesen. Stortinget mener også det må vurderes økt kommunalt selvstyre innenfor fastsetting av skrivemåte og navn innenfor adresse- og skiltprosjekt.
- Stortinget mener kommunenes mulighet for å utvide selvkostområdet innenfor vann, avløp og renovasjon gjennom et mer helhetlig miljøgebyr bør utredes. Selvkostprinsippet skal fortsatt ligge til grunn.
- Stortinget ber regjeringen vurdere å øke det kommunale ansvaret for finansiering av skoleskysse for grunnskoleelever.

Det er lagt noen førende prinsipper til grunn for oppgavefordelingen. Ved overføring av nye oppgaver til større kommuner vil rammestyring, både økonomisk og juridisk, ligge til grunn. Generallistkommunen skal være hovedmodellen for kommunesektoren. Det legges ikke opp til et system med oppgavedifferensiering avhengig av flere ulike innbyggerstørrelser, men det åpnes for at de største kommunene kan overta noen flere oppgaver. Kommuner som er for små til å løse oppgaver på egen hånd, kan bli pålagt interkommunalt samarbeid med nabokommuner. Regjeringen varslet allerede i kommuneproposisjonen 2015 at de vil utrede en generell hjemmel som gir adgang til å pålegge interkommunalt samarbeid som en løsning der hvor geografiske avstander gjør at kommuner ikke kan slå seg sammen. Utredningen vil også vurdere om det på forhånd kan angis særskilte tjenesteområder som vil kunne være aktuelle for pålagte samarbeid. Forslag til Stortinget kommer våren 2017. Videre er det et prinsipp at individuelle rettigheter skal ligge fast og at pengene skal følge oppgaven som overføres.

Som nevnt er det flere pågående prosesser som kan føre til overføring av oppgaver til kommunene, og som ikke nødvendigvis følger samme løp som kommunereformen. Disse er:

- Oppgave- og finansieringsansvaret i barnevernet
- Utredning av familieverntjenesten med sikte på overføring av ansvaret til kommunene
- Oppgaver på politiområdet
- Ansvarsfordelingen mellom forvaltningsnivåene for det offentlige veinettet
- Stortingsmelding om primærhelsetjenesten
- Opptrappingsplaner for henholdsvis rusfeltet og rehabiliteringsfeltet
- Finansieringsansvaret for pasienttransport
- Reformarbeidet knyttet til pleiepenger, hjelpestønad og omsorgslønn
- Forenkling av utmarksforvaltningen
- Utviklingsavtaler på planområdet
- Forenkling av plandelen i plan- og bygningsloven
- Konesjonsbehandling av mikro-, mini- og småkraftverk
- Endringer i lov om motorferdsel i utmark og vassdrag
- Vannscooterregelverket

Nye oppgaver som foreslås overført til kommunene dreier seg om tjenester og oppgaver knyttet til kommunes rolle som samfunns- og næringsutvikler. Tabellene under gir en oversikt over aktuelle oppgaver. I stortingsmeldingen legges det til grunn at større og mer robuste kommuner er en forutsetning for overføring av oppgavene. Disse oppgavene er: tannhelsetjenesten, rehabiliteringstjenester, basishjelpemidler, idrettsfunksjonell godkjenning av svømmeanlegg, tilskudd til frivilligsentraler, tilskudd til etablering i egen bolig og den personrettede delen av tilskudd til tilpasning av bolig, Notarius Publicus vigsler, kompetanse til å utføre notarialforretninger, forvaltningsansvar for deler av regelverket for jakt og fiske og enkelte oppgaver etter forurensningsloven, tilskudd til nærings- og miljøtiltak i skogbruket, utvalgte kulturlandskap i jordbruket, verdensarvområdene og til tiltak i beiteområder.

Videre skal varig tilrettelagt arbeid i skjermet sektor og ordinær bedrift utredes med sikte på overføring. I tillegg kan det iverksettes en forsøksordning der driftsansvaret for distriktpsikiatriske sentre overføres til noen forsøkskommuner som har tilstrekkelig kapasitet og kompetanse. Det er igangsatt et arbeid for å se på hvilken rolle større kommuner kan ha i lokal nærings- og samfunnsutvikling. Dette vil bli sett i sammenheng med videreutviklingen av fylkeskommunenes rolle som samfunnsutvikler.

Tabell 2 Nye oppgaver. Tjenester og velferd

Oppgave	Nærmere om oppgaven
Tannhelse	Allmenntannhelsetjenesten, spesialisthelsetjenesten og fylkeskommunens ansvar etter tannhelsetjenesteloven overføres til kommunene.
Rehabilitering	Større kommuner kan få større ansvar for rehabiliteringstjenester som i dag ivaretas av spesialisthelsetjenesten. Hvilke oppgaver skal utredes nærmere, samt i hvilken form en slik ansvarsendring skal skje.
Basishjelpemidler	Basishjelpemidler utredes overført til kommunene. Det må defineres nærmere hvor grensen skal gå, samt utfordringer med lager og logistikk. Mer avanserte hjelpemidler vil fortsatt være et statlig ansvar.
Forsøk DPS (distriktpsikiatriske senter)	Opprette en forsøksordning med overføring av driftsansvar for DPS til kommuner som har tilstrekkelig kapasitet og kompetanse. Formålet med forsøksordningen vil være å undersøke om et kommunalt ansvar for tjenesten kan bidra til et bedre og mer helhetlig tilbud til brukerne.
Boligtilskudd	Tilskudd til etablering og den personrettede delen av tilskudd til tilpassning innlemmes i rammetilskuddet til kommunene. I dag ligger denne oppgaven til Husbanken, og kommunene må søke midler her.
Varig tilrettelagt arbeid	Varig tilrettelagt arbeid (VTA) og enkeltplasseringer i ordinære virksomheter (VTO) kan overføres til kommunene – dette er tilbud om sysselsetting til personer som har små utsikter til ordinært arbeid.

Tabell 3 Nye oppgaver. Samfunnsutvikling

Oppgave	Nærmere om oppgaven
Tilskudd frivillighetssentraler	Ansvar for å gi tilskudd til frivillighetssentraler overføres til kommunene. Det er en forutsetning at kommunene overtar tilskuddsansvaret for de sentralene som ikke er kommunalt drevne også. Stortinget vedtok i juni at tilskuddet øremerkes.
Lokal nærings- og samfunnsutvikling	I denne omgang foreslås det ikke noen konkrete oppgaver som skal overføres. KMD viser til en rekke utredninger og evalueringer som er satt i gang av lokalt nærings- og samfunnsutviklingsarbeid. Når disse utredningene og et sammenstilt kunnskapsgrunnlag foreligger, vil det utgjøre et grunnlag for å vurdere om det er behov for å klargjøre og styrke kommunens rolle knyttet til lokal nærings- og samfunnsutvikling. Regjeringen vil følge opp dette spørsmålet i proposisjonen om nye oppgaver til større kommuner som planlegges fremmet for Stortinget vårsesjonen 2017.
Tilskudd nærings- og miljøtiltak i skogbruk	Forvaltningen av tilskudd til veibyggning og til drift med taubane kan overføres fra fylkesmannen til kommunen. Forutsetter større kommuner, kan bidra til et fagmiljø på skog i kommunene.
Tilskudd beite, jordbruk, verdensarv	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Forvaltningen av utvalgte kulturlandskap i jordbruket kan overføres fra fylkesmannen til kommunene. Må avvente gjennomgang av miljøvirkemidlene, som skal behandles i forbindelse med jordbruksoppgjøret i 2015. ◆ Forvaltningen av tilskudd til verdensarvområdene kan overføres fra fylkesmannen til kommunene. Må avvente gjennomgang av miljøvirkemidlene, som skal behandles i forbindelse med jordbruksoppgjøret i 2015.

	<ul style="list-style-type: none"> ◆ Tilskudd til tiltak i beiteområder kan overføres til kommunene. Det kan være behov for samarbeid over kommunegrenser og fylkesgrenser for å sikre rasjonelle driftsopplegg. Må avvente gjennomgang av miljøvirkemidlene, som skal behandles i forbindelse med jordbruksoppjøret i 2015.
Enkeltutslippstillatelser, forurensningslov	Kommunene får myndighet til å gi utslippstillatelse etter forurensningsloven § 11 når det gjelder grønnsaksvaskerier og til å behandle saker vedrørende støy fra motorsportbaner, skytebaner og vindmøller.
Naturforvaltning	<ul style="list-style-type: none"> ◆ For mindre verneområder som ligger i naturlig tilknytning til verneområder som i dag forvaltes av nasjonalpark-/verneområdestyrene, har styrene fått tilbud om å overta ansvaret også for disse områdene. Dersom kommunen eller styrene ikke ønsker denne myndigheten, kan myndigheten fortsatt ligge hos fylkesmannen. ◆ Fylkeskommunens myndighet etter innlandsfiskeforskriften § 2 tredje ledd kan overføres til større kommuner. ◆ Fylkeskommunens myndighet til å fastsette utvidet jakttid for enkelte fremmede/introdiserte arter etter forskrift om jakt- og fangsttider og hvor det i liten grad er nødvendig å ta hensyn til regional utbredelse, kan overføres til større kommuner.

Tabell 4 Andre oppgaver

Oppgave	Nærmere om oppgaven
Vigselsrett for borgerlige vielser	Prøvingen av ekteskapsvilkår gjøres av skatteetaten. Derfor er det ikke noe i veien for at kommunene kan overta domstolens vigselsmyndighet, betinger trolig heller ikke større kommuner enn det vi har i dag.
Notarialforretninger	Bekreftede underskrifter på dokumenter og bekrefte rett kopi
Godkjenning svømmeanlegg	Idrettsfunksjonell forhåndsgodkjenning av svømmehaller overføres til kommunene. De fleste anleggstyper kan da godkjennes i kommunene med unntak av kunstianlegg uten-dørs og innendørs og anlegg som har fått status som nasjonalanlegg.

I forhold til de største kommunene åpnes det for at disse kan overta videregående opplæring og kollektivtrafikk, inkludert TT-transport og skoleskyss. Det er ikke satt noen innbyggergrense for hva som defineres som de største kommunene, men to sentrale forutsetninger må være på plass:

- Kommunene må være i stand til å løse oppgavene på en god måte, herunder inneha tilstrekkelig kapasitet og kompetanse og utgjøre et geografisk funksjonelt område.
- Oppgaveløsningen i områdene utenfor storkommunene må kunne håndteres på en måte som sikrer likeverdig løsning av oppgavene. Befolkningsgrunnlag og geografiske avstander vil være sentrale faktorer i den sammenheng.

Stortinget presiserte i vedtaket i juni at dersom kommuner skal kunne overta videregående skoler, må dette skje gjennom søknad og i første omgang som en forsøksordning. For å overta oppgaver knyttet til kollektivtrafikk, TT-transport og skoleskyss, forutsettes det samarbeid/partnerskap for å sikre et helhetlig tilbud i regionen.

Stortinget åpner ikke for at de største kommunene, som får en bredere oppgaveportefølje enn øvrige kommuner, kan utgjøre egne fylker/regioner.

I behandlingen av oppgavemeldingen ba også Stortinget om at oppgaver til det regionale, folkevalgte nivået legges fram for Stortinget i en stortingsmelding våren 2016. Flertallet på Stortinget peker på at følgende oppgaver kan vurderes overført til det regionale folkevalgte nivået:

- Vurdering av fylkesveiene etter forvaltningsreformen i 2010. Større veier med sterke næringsinteresser kan vurderes overført til staten.
- Landbruksoppgaver som det ikke er naturlig å legge til kommunene.
- Klima- og miljøoppgaver det ikke er naturlig å legge til kommunene.
- Styrking av de regionale forskningsfondene.
- Fordeling av relevante prosjektmidler.
- Oppgaver på integreringsområde som i dag ligger hos IMDI og som bør flyttes nærmere innbyggerne.
- Ny ansvarsfordeling og finansiering mellom stat, regioner og kommuner på kultur- og kulturminneområdet, herunder en vurdering av riksantikvarens rolle og ansvar.
- Vurdere å utvikle sentral godkjenning av regional planstrategi og overlate bestemmelsen til det regionale selvstyret.

1.4 Kort om kommunene

De 17 kommunene som inngår i utredningen ligger i den nordre delen av Møre og Romsdal, og består i utgangspunktet av de 11 kommunene som er definert som Nordmøre. Disse er Averøy, Aure, Eide, Gjemnes, Tingvoll, Kristiansund, Halså, Smøla, Surnadal og Rindal. Til sammen bor det 61 933 innbyggere på Nordmøre (per 31. mars 2015). I tillegg deltar flere av nabokommunene til Nordmøre i utredningen, Fræna og Nesset i Romsdal og Oppdal, Hemne, Snillfjord og Hitra kommuner i Sør-Trøndelag.

Generelt består landskapet i Møre og Romsdal av fjell, fjorder og øyer og det skaper en del utfordringer når det gjelder samferdsel. Fylke har likevel et relativt tett veinett, som bindes sammen av et utstrakt fergenett. E39 binder fylket sammen fra sørvest til nordøst og gir tilknytning til Bergen i sør og Trondheim i nordøst. Kristiansund er knyttet til E39 via Rv70. Kristiansund lufthavn er den eneste flyplassen på Nordmøre med kommersiell rutedrift og har direkteruter innenlands til Oslo, Bergen, Trondheim, Molde, Florø og Stavanger.⁵

---

⁵ <https://avinor.no/flyplass/kristiansund/>

Kommunesenteret ligger på Bruhagen. Videre har kommunen ca. 175 km² i landareal. Per 2. kvartal 2015 hadde Averøy et innbyggertall på 5 800. Størsteparten av befolkningen bor på Averøya.

Averøy har en moderne fiskeflåte, og ilandbrakt fiksemengde er en av de største i fylket. Kommunen er også store innen fiskeoppdrett. Innenfor jordbruket er det melk- og kjøttproduksjonen som dominerer. I tillegg har turistnæringen blitt stadig viktigere.

Alle øyene som er bebodd i Averøy er knyttet sammen med broer. Som nevnt under Kristiansund ble det i 2009 åpnet tunnelforbindelse mellom kommunene. Atlanterhavstunnelen ligger langs Rv64. Samme vei knytter i Averøy mot Eide og Fræna, og videre mot Molde.

Averøy svarer til sognene Kornstad, Kvernes og Bremsnes i Kvernes prestegjeld og Ytre Nordmøre prosti i Møre bispedømme. Videre tilhører Averøy også til Nordmøre og Romsdal politidistrikt og hører under Nordmøre tingrett.

Gjemnes kommune ligger nordøst for Molde, rundt Batnfjorden og ut mot Tingvollfjorden. Kommunen har et samlet landareal på ca. 382 km² og et innbyggertall på 2 581 ved andre kvartal i 2015.

Bosetningen er i hovedsak langs Tingvollfjorden/Batnfjorden med konsentrasjoner i Angvik, Flemma, Torvikbukt og Batnfjordsøra. Dalførene i innlandet har noe spredt bosetning.

Primærnæringene er viktig og sysselsetter en stor del av befolkningen. Rundt Batnfjorden finner man størstedelen av den dyrkede jorden som i hovedsak brukes til fôr til melkeproduksjonen. På Høgset ligger meieri og betongproduksjon. Industrien består også av en møbelbedrift og en maling- og lakkfabrikk.

E39 går gjennom Gjemnes og knytter kommunen sammen med både Molde og Trondheim. Via Rv70 fører Freifjordstunnelen til Kristiansund kommune. Videre går Fv. 665 mellom Angvika og Istadlia i Molde.

Gjemnes svarer til sognene i Gjemnes og Øre i Øre prestegjeld og Indre Nordmøre prosti i Møre bispedømme. Videre tilhører kommunen Gjemnes og Eide lensmannsdistrikt i Romsdal og Nordmøre politidistrikt og hører under Nordmøre tingrett.

Tingvoll kommune er en halvøy som ligger sørøst for Kristiansund, mellom Halsafjorden/Trongfjorden i nordøst, Tingvollfjorden i sørvest, samt Aspøya i vest.

Den største konsentrasjonen av bosetningen ligger i tettstedet og administrasjonssenteret Tingvoll eller Tingvollvågen som ligger ca. midt på halvøya. Kommunen har et samlet landareal på 337km² og hadde per andre kvartal i 2015 et innbyggertall på 3 111.

Tingvoll har et godt jordbruk med et særlig fokus på storfehold. Av industri har man en større tekstilfabrikk og noe trevare og møbelindustri. Det er også noe fiskeoppdrett. Tingvoll har markedsført seg som økokommune, og blant annet har Bioforsk økologisk base her.

Rv70 som går fra Oppdal til Kristiansund går langs hele halvøya til Øydegard, der den møter E39 med videre forbindelse mot Trondheim. Fylkesveier forbinder grendene på østsiden av halvøya til Rv70.

Tingvoll svarer til sognene i Tingvoll og Straumsnes i Tingvoll prestegjeld, Indre Nordmøre prosti i Møre bispedømme, Tingvoll lensmannsdistrikt i Nordmøre og Romsdal politidistrikt og hører under Nordmøre tingrett.

Halsa kommune ligger på Nordmøre, øst for Kristiansund, og består av landområdene sør for Korsnesfjorden/Arevikfjorden/Vinjefjorden og øst for Halsafjorden. Samlet landareal er på ca. 301 km². Administrasjonssenteret ligger i Liabø/Vågland og kommunen hadde per andre kvartal i 2015 et innbyggertall på 1 561 personer. Det er ingen tettsteder i kommunen, men de største befolkningskonsentrasjonene er ved Liabø og Engan.

Den viktigste næringen i Halsa er jord- og skogbruk, med husdyrhold som den primære inntektskilden. Det meste av jordbruksarealene brukes til eng. Halsa har også industri innen transportmiddel-, næringsmiddel- og maskinindustri. Det finnes også Fiskeoppdrett i Halsa.

E39 knytter kommunen sammen med Orkdal og Trondheim i nordøst og Kristiansund i sørvest. Det er også fergeforbindelse til Tingvollhalvøya over Halsafjorden. Fra denne fører Rv65 til Sunndal.

Halsa svarer til sognene i Halsa og Valsøyfjord i Halsa prestegjeld, Ytre Nordmøre Prosti i Møre bispedømme og tilhører videre Halsa lensmannsdistrikt i Nordmøre og Romsdal politidistrikt. Halsa hører dermed også under Nordmøre tingrett.

Aure kommune er kommunen nest lengst nord i Møre og Romsdal fylke. Kommunen grenser mot Sør-Trøndelag fylkeskommune i nordøst og mot Talgasjøen i sørvest. Aure består av en rekke større øyer innenfor Trondheimsleira: Tustna, Storøya, Stabblandet, Grivågøya, Lesundøya, Skardsøya og Ertvågsøya, samt flere mindre øyer. Det er også noe fastland i kommunen, på nordsiden av Vinjefjorden. Kommunen fikk sine nåværende grenser fra 1. januar 2006, da Aure og Tustna kommuner ble slått sammen.

Kommunen har et landareal på ca. 641km² og har administrasjonssentrum i Aure. Det totale innbyggertallet var per andre kvartal i 2015 på 3 525 personer. Det meste av bosetningen ligger på strandflaten langs kysten. Av kommunens befolkning i 2015 bor 57 prosent på øyene og 43 prosent på fastlandet. Tettstedet Aure er kommunens eneste tettsted og hadde i 2014 ca. 18 prosent av befolkningen.

Andelen av sysselsatte innenfor industrien var i 2014 på 16 prosent av kommunens arbeidsplasser. Den viktigste industribransjen er oljeraffinerings/kjemisk industri med 61 prosent av industriarbeidsplassene i kommunen per 2013. Innenfor primærnæringen er det stort sett melkeproduksjon som er det viktigste, men også noe sauehold er å finne.

Det er fergefri veiforbindelse med alle de store øyene i kommunen. Fv. 680 går gjennom de ytre deler av Aure og gir fergeforbindelse til Seivika i Kristiansund, til Kyrksæterøra og videre til E39 i Hemne. I tillegg har hurtigbåten mellom Kristiansund og Trondheim flere daglige anløp i Kjorsvikbugen.

Aure kommune svarer til sognene i Aure, Stemshaug og Tustna i Ytre Nordmøre prosti i Møre bispedømme, Aure lensmannsdistrikt i Nordmøre og Romsdal politidistrikt, og hører dermed under Nordmøre tingrett.

Smøla er den nordligste kommunen i Møre og Romsdal, og omfatter øya Smøla og til sammen 400 mindre øyer, holmer og skjær. Kommunen ligger sørvest for Hitra, ute i havet lengst nordvest i fylket. Totalt landareal i kommunen er på ca. 272 km².

Administrasjonssenteret er å finne på Hopen som er nord på Smøla. Hoveddelen av bosetningen er å finne langs kysten og de fleste bor på selve Smøla. Etter Smøla er det Veiholmen som har flest innbyggere. I 2. kvartal bodde det 2 142 innbyggere i kommunen.

De viktigste næringene på Smøla er innenfor primærnæringene. Både fiske og jordbruk er sentrale. Innenfor jordbruket drives det både melkeproduksjon og dyrke av grønnsaker. Smøla har også et rikt sjøfiske og flere fiskeoppdrettsanlegg. Industrien er primært sett knyttet opp mot fiske, men også noe mekanisk industri og en vindusfabrikk. Norges største vindkraftverk ligger også på Smøla.

Fv. 669 går rundt hele Smøla, samt broer og fyllinger til Kuløy og Edøy. Derfra er det fergeforbinding til Aura og videre til Kristiansund eller innover mot E39. Det er også hurtigbåtforbindelse til Kristiansund og Trondheim.

Smøla svarer til sognene Edøy, Brattvær og Hopen i Edøy prestegjeld og Ytre Nordmøre prosti i Møre bispedømme. Videre er Smøla lensmannsdistrikt i Nordmøre og Romsdal politidistrikt, og hører under Nordmøre tingrett.

Eide kommune ligger sørvest på Nordmøre og har per andre kvartal i 2015 3 467 innbyggere. Kommunen er totalt på 152 km².

Administrasjonssenteret er lokalisert i Eide, som ligger ved Kornstadfjorden. Bosetningen er tettest langs Kornstadfjorden og i lavlandet som går inn fra fjorden sør for Nåsavatnet.

Den viktigste industrien er steinhuggeri, etter som Eide har forekomster av kalkstein og marmor. Videre er det også produksjon av transportmidler, tekstiler og klær, samt trevarer. Jordbruket har husdyrhold som sin hoveddriftsform. Det er også noe fiske i kommunen.

Rv64 som går mellom Molde og Kristiansund går gjennom Eide. Eide har et godt bussnettverk mot begge disse kommunene.

Eide tilhører Gjemnes og Eide lensmannsdistrikt i Nordmøre og Romsdal politidistrikt og hører under Nordmøre tingrett. Videre svarer kommunen til Eide sogn i Eide prestegjeld og Ytre Nordmøre prosti i Møre bispedømme.

Surnadal kommune ligger på indre Nordmøre, rundt Åsskardsfjorden, Hammesfjorden, Surnadalsfjorden og Todalsfjorden. Per 2. kvartal 2015 bodde det 5 976 innbyggere i Surnadal.

Kommunesenteret er Skei, og det er også det største tettstedet sammen med Surnadalsøra. Disse to har vokst sammen, og per 1. januar 2014 bodde det 2 475 personer i tettstedet Skei/Surnadalsøra. I tillegg til kommunesenteret er Glærem definert som et tettsted av SSB. Her bodde det 250 personer 1. januar 2014.

Surnadal er en god jord- og skogbruksbygd, og 2,8 flere er sysselsatt i disse næringene sammenlignet med landsgjennomsnittet. I tillegg gir prosessindustri, anna industri og gruve (kalkstein) viktige arbeidsplasser. Surnadal har også relativt flere sysselsatt i handel og overnatting sammenlignet med landssnittet.

Fv. 65 (Orkanger-Halsa) går gjennom kommunen. Østover fører Fv. 65 til Rindal, og vestover til Halsa hvor den møter E39. Fv. 670 går sørvestover, over fergesambandet Kvanne-Rykkjem og møter Rv70 som går innover til Sunndalsøra og Oppdal eller nordover mot Kristiansund.

Surnadal svarer til Stangvik, Todal og Åsskard i Stangvik prestegjeld samt sognene Øye, Ranes og Mo i Surnadal prestegjeld, indre Nordmøre prosti i Møre bispedømme, Surnadal og Rindal lensmannsdistrikt i Nordmøre og Romsdal politidistrikt og hører under Nordmøre tingrett.

Rindal kommune er den eneste kommunen i Møre og Romsdal uten tilknytning til havet. Kommunen grenser til Sør-Trøndelag i både nord, øst og sør. Kommunen har et samlet landareal på ca. 632 km².

Kommunen hadde per 2. kvartal i 2015 et innbyggertall på 2 047 personer. Tettstedet og administrasjonssenteret ligger der hvor Rinna renner ut i Surna. I dalførene ligger gårdsbebyggelsene nesten sammenhengende.

Fv65 gir Rindal forbindelse med Orkanger i nordøst og Surnadalsøra i sørvest. Det går også fylkesveiforbindelser gjennom Lomuddalen i nordøst til Orkdal og Rinnas dalføre østover til Meldal.

Dermed er Rindal en god jord- og skogbruksbygd med hovedtyngden på husdyrhold. Innenfor industri er det særlig trevare- og næringsmiddelindustri som er sentrale.

Rindal hører til Nordmøre tingrett og tilhører Surnadal og Rindal lensmannsdistrikt i Nordmøre og Romsdal politidistrikt. Videre svarer Rindal til Rindal sogn og prestegjeld og Indre Nordmøre prosti i Møre bispedømme.

Sunnal kommune ligger lengst sørøst på Nordmøre og grenser til Oppland fylke i sør. Videre grenser kommunen også til Sør-Trøndelag i øst. Totalt landareal i kommunen er på 1 713 km².

Administrasjonssenteret ligger i Sunndalsøra. Andre tettsteder i kommunen er Grøa og Hoelsanden. Bosetningen er i selve Sunndalen, Øksendalen og i eidet over fra Sunndalsfjorden til Ålvundfjorden. Per 2. kvartal i 2015 var det 7 195 innbyggere i kommunen.

Den største bedriften på Sunndalsøra er aluminiumsverket (Hydro aluminium). Aluminiumsverket har bygd ut et nytt produksjonsanlegg og er Europas største. Videre er det også en del bedrifter innen verkstedindustri, grafisk industri, næringsmiddelindustri og mineralsk produksjon. Flere vassdrag er også utbygd med kraftverk, noe som er viktig for kommunens industri.

Sunnal har via Rv70 forbindelse med Oppdal og Dovrebanen og på motsatt side mot Kristiansund, samt Rv62 til Molde.

Sunnal svarer til sognene i Øksendal, Ålvundeid, Hov og Romfo i Indre Nordmøre prosti i Møre bispedømme. Videre er Sunndal under Sunndal lensmannsdistrikt i Nordmøre og Romsdal politidistrikt og hører følgelig under Nordmøre tingrett.

Neset kommune ligger øst for Molde, ved indre deler av Langfjorden og fjordarmene Eidsvågen og Eresfjorden og videre til Tingvollfjorden. Samlet landareal er på 1 046 km². Neset hører til Romsdal.

Kommunen hadde per 2. kvartal i 2015 et innbyggertall på 2 982 personer. Brorparten av befolkningen ligger langs Tingvollfjorden, i eidet over Eidsvågen og videre langs Langfjorden. Innerst i Eidsvågen finner man også kommunens administrasjonssenter og tettstedet Eidsvåg.

Jordbruket er viktig i Neset. Særlig er det et fokus på storfehold og sauedrift. Videre er det også noen bedrifter i kommunen innenfor sementstøping og gjenvinningsanlegg for aluminium. Det er kraftverk ved Meisal.

Neset har Rv62 som forbinder kommunen med Molde i vest og Sunndalsøra og videre mot Oppdal og Dovrebanen i øst. Fv. 660 går sørover fra Eidsvåg og langs Eresfjorden og langs sørsiden av Langfjorden.

Neset svarer til sognene Nesset, Vistdal, Eikesdal og Eresfjord i Nesset prestegjeld og Indre Romsdal prosti i Møre bispedømme. Videre hører kommunen under Romsdal tingrett og under Nesset lensmannsdistrikt i Nordmøre og Romsdal politidistrikt.

Oppdal kommune ligger i Sør-Trøndelag. Kommunen ligger helt sør i fylket og grenser mot Møre og Romsdal i vest, sør mot Oppland og sørøst mot Hedmark.

Administrasjonssenteret ligger i Oppdal og kommunen har et landareal på 2 274 km². Sentralt i hovedbygda ligger tettstedet Oppdal. Videre sørøver i Drivdalen er det en også en tett bosetning. Per 2. kvartal i 2015 var det 6 857 innbyggere.

Jordbruket står sterkt i Oppdal og utgjør en sentral del av næringsgrunnlaget. Flesteparten driver med husdyr og melkeproduksjon. Videre er Oppdal Norges største sauekommune.

Både Dovrebanen og E6 går gjennom Drivdalen, via hovedbygda og videre mot Trøndelag. Rv70 går fra Oppdal sentrum og mot Nordmøre og Kristiansund.

Oppdal er under Oppdal lensmannsdistrikt i Sør-Trøndelag politidistrikt og under Sør-Trøndelag tingrett. Oppdal svarer til Oppdal, Lønset og Fagerheim sogn i Gauldal prosti i Nidaros bispedømme.

Fræna kommune er lokalisert på Romsdalshalvøya, nord for Molde. Kommunen omfatter den vestlige delen av halvøya fra landet rundt Frænafjorden i sør og Hustadvika i nord. Kommunen består også av en rekke øyer. Totalt landareal er på 370 km².

Kommunen hadde per 2. kvartal 2015, et innbyggertall på 9 769 personer. Kommunesenteret Elnesvågen har en betydelig del av kommunens innbyggere. Ellers bor hovedvekten av innbyggere langs strendene.

Fræna er fylkets største jordbrukskommune. Den viktigste driftsformen er melkeproduksjon, men det er også kornproduksjon. Fiske er også en primærnæring som står sterkt i kommunen. Videre har kommunen ulike former for industri. Fiskeforedlings- og næringsmiddelbedrifter, kalkproduksjon, verksted-, trevare- og plastindustri er alle å finne i kommunen.

Rv64 går gjennom Fræna og gir forbindelse både mot Molde og mot Kristiansund. Fv. 663 går nordover til kysten og mot Atlanterhavsveien.

Fræna svarer til sognene Myrbostad og Vågøy i Fræna prestegjeld og sognene Bud og Hustad i Bud prestegjeld i Molde domprosti, Møre bispedømme. Fræna lensmannsdistrikt i Nordmøre og Romsdal hører under Romsdal tingrett.

Hemne kommune ligger i Sør-Trøndelag fylke. Kommunen strekker seg sør og vestover fra Hemnefjorden til fylkesgrensen mot Møre og Romsdal. Totalt landareal er på 670 km².

Bosetningen er primært langs de indre delene av Hemnefjorden og Vinjefjorden, langs Rovatnet og ute ved kysten i nordvest. Kommunens administrasjonssenter er Hemne og kommunen har totalt 4 251 innbyggere per 2. kvartal i 2015.

Innenfor jord- og skogbruk er husdyr den viktigste driftsmåten. Industrien er variert og inneholder blant annet skofabrikk, næringsmiddel- og trevarefabrikker og et smelteverk. Kommunen har også bedrifter innen transportnæring.

Fra Kyrksæterøra er det forbindelse sørover via Fv. 680 til E39. Dette knytter kommunen til både Halså og Orkdal. Videre går også Fv. 680 vestover mot Kristiansund.

Hemne svarer til sognene i Vinje, Hemne og Heim i Hemne prestegjeld og Sør-Fosen prosti i Nidaros bispedømme. Kommunen tilhører Hemne og Snillfjord lensmannsdistrikt i Trøndelag politidistrikt og hører under Sør-Trøndelag tingrett.

Snillfjord kommune ligger vest for Trondheim i Sør-Trøndelag fylke. Kommunen er på østsiden av Hemnfjorden og avgrenser seg i nord mot Trondheimsleia. Totalt har kommunen et landareal på 508 km².

Totalt bor det 988 innbyggere i kommunen per 2. kvartal i 2015. Kommunen har ingen tettsteder. Bosetningen ligger hovedsakelig ute ved kysten, men er ganske spredt. Selve administrasjonssenteret ligger innerst i Snillfjorden, i Krokstadøra.

Hovednæringen er innen landbruk og da primært innen storfe og sauehold. Det er også en del skogbruk og fiskeoppdrett. Industrien er ikke stor i Snillfjord, men omfatter noen virksomheter innen trevare- og møbelindustri, verkstedindustri og gummi- og plastindustri.

Kommunen har tilknytning til Fv. 714 fra Orkdal, som går med bro over Hemnskjel og tunnel videre til Hitra. Det går også en fylkesvei fra ytre Snillfjord til Kyrksæterøra i Hemne.

Snillfjord svarer til Snillfjord sogn i Hemne prestegjeld og Sør-Fosen prosti i Nidaros bispedømme. Videre tilhører Hemne og Snillfjord lensmannsdistrikt i Sør-Trøndelag politidistrikt og til Sør-Trøndelag tingrett.

Hitra kommune ligger i Sør-Trøndelag fylke og består av øya Hitra, samt flere større og mindre øyer. Kommunens samlede landareal er på til sammen 680 km².

Bosetningen ligger hovedsakelig på øya Hitra. Det meste av bosetningen for øvrig er å finne på øyene Dolmøy, Ulvøy og Fjellværøy. Bosetningen er spredd langs kysten, med tettere bebyggelse i administrasjonssenteret Fillan, Hestvika, Sandstad og videre ved Ansnes og Kvenvær på Hitra. Totalt bor det 4 595 innbyggere på Hitra per 2. kvartal i 2015.

Primærnæringene jordbruk og fiske er sentrale på Hitra. Industrien er også i stor grad bygd opp rundt primærnæringene. Industrier knyttet til fiskemat, tangmelfabrikk, meieri og sementstøperi er alle å finne i kommunen. Det er også en vindmøllepark på Eldsfjellet.

Fv. 714 kommer fra Orkanger, via Snillfjord og til Sandstad på Hitra. Veien går videre til Kjer-ringvåg på Domøya og via tunnel til Hammarvika på Frøya. Det er også hurtigbåtforbindelse til både Kristiansund og Trondheim.

Hitra svarer til sognene Sandstad, Fillan, Hitra og Kvenvær i Hitra prestegjeld og Sør-Fosen prosti i Nidaros bispedømme. Hitra hører også til Hitra lensmannsdistrikt i Sør-Trøndelag politidistrikt og hører under Fosen tingrett.

1.5 Utredningsalternativer

Utredningen omfatter totalt 15 kommuner. I starten av utredningen gjorde hver av kommunene vedtak om hvilke alternativer de ønsket utredet, og ved oppstarten av utredningsarbeidet var de 13 første alternativene klare. Etter leveransen av delrapport 1 og 2 fikk vi også i oppdrag å utrede de to siste alternativene, alternativ 14 og 15.

Tabell 5 Oversikt over de 15 utredningsalternativene

Alternativ	Kommuner	Samlet innbyggertall (31.03.2015)
1	Storkommune Nordmøre – Kristiansund, Averøy, Eide, Gjemnes, Tingvoll, Aure, Smøla, Halså og Surnadal	52 691
2	Kristiansund, Averøy, Gjemnes, Tingvoll, Halså, Aure og Smøla	43 248
3	Kristiansund, Averøy, Gjemnes, Tingvoll, Halså og Eide	41 048
4	Kristiansund, Averøy, Gjemnes, Tingvoll	36 020
5	Hemne, Hitra, Aure, Smøla og Halså	16 074
6	Aure, Smøla og Halså	7 228
7	Averøy og Eide	9 267
8	Surnadal og Halså	7 537
9	Surnadal og Rindal	8 023
10	Sunndal og Surnadal	13 171
11	Sunndal, Nesset og Tingvoll	13 288
12	Sunndal og Oppdal	14 052
13	Eide, Fræna og Averøy	19 036
14	Surnadal, Halså og Rindal	9 584
15	Hemne, Aure, Halså og Snillfjord	10 325

1.6 Metode og gjennomføring

Utredningen er gjennomført ved at det er utarbeidet 4 delrapporter, samt denne sluttrapporten. I hver av delrapportene er det utarbeidet et vurderingssystem med poenggivning for å skille de ulike sammenslåingsalternativene fra hverandre. Disse kriteriene er basert på nasjonale føringer og ekspertutvalgets kriterier for god oppgaveløsning som er lagt til grunn for kommunenes rolle som de-

mokratisk arena, tjenesteyter, myndighetsutøver og samfunnsutvikling. Tabellen under oppsummerer vurderingssystemet. For å visualisere de ulike kriteriene er det i delrapportene brukt smileys i rød, gul og grønn. Rød smiley betyr dårlig score på kriteriet, mens grønn betyr god score. Gul smiley er middels score.

Tabell 6 Samlet oversikt over kriteriene som er brukt i vurderingen av de ulike temaene for utredning

Utredningstema	Vurderingskriterium	Høyest poengscore
Samfunnsutvikling	Befolkningsgrunnlag	20
	Tilstrekkelig kapasitet og kompetanse	10
	Funksjonelle samfunnsutviklingsområder	20
	Kommunesenter	10
	Avstand til kommunesenter	10
	Næringsstruktur	10
Økonomi	Økonomiske virkemidler	20
	Netto driftsresultat	10
	Frie inntekter, 1 – 15 år	20
	Frie inntekter, etter 20 år	10
	Effektiviseringsgevinster adm.	20
	Effektiviseringsgevinster tjenester	10
	Endring i konsesjonskraftsinntekter	5
	Endring i demografikostnader	5
Tjenesteyting	Befolkningsgrunnlag	20
	Interkommunalt samarbeid	20
	Kapasitet og kompetanse	10
	Modeller for tjenesteyting	10
	Valgfrihet, distanse og framtidig tjenesteproduksjon	20
	Effektiv tjenesteproduksjon	10
	Økonomisk soliditet	10
Lokaldemokrati	Valgdeltagelse	10
	Størrelse på kommunestyret	10
	Politisk representasjon	10
	Innbyggermedvirkning	10
	Kompetanse, kapasitet og politisk handlingsrom	10
	Interkommunalt samarbeid	10
	Lokal identitet	10
	Oppgavepotensial ved større kommuner	20
	Behov for tiltak for styrket lokaldemokrati	10
Samlet score		380

Utredningen omfatter ulike problemstillinger som krever ulike typer data og ulike metodiske innfallsvinkler. Som grunnlag for å beskrive en del sentrale utviklingstrekk i kommunen knyttet til befolkningsutvikling, næringsutvikling, pendling og tjenesteproduksjon, er det tatt utgangspunkt i eksisterende statistikk fra SSB, Møre og Romsdal fylkeskommune og nykommune.no.

For å danne oss et godt bilde av situasjonen i kommunen, har vi gjennomført intervju med rådmann, ordfører og leder for opposisjonen kommunene. Intervjuene berørte tema som tjenestetilbud, økonomi, samfunnsutvikling, lokaldemokrati, samt synspunkter på ulike sammenslåingsalternativer. Intervjuene ble, med unntak av Snillfjord, gjennomført i juni 2015. Intervjuene i Snillfjord ble gjennomført i august 2015.

Ved hjelp av det internettbaserte spørre- og rapporteringssystemet SurveyXact har vi gjennomført en spørreundersøkelse for å innhente synspunkter fra politikere i kommunestyret, administrativ ledelse og tillitsvalgte i kommunene. Spørsmålene berørte synspunkt på blant annet organisering/bemannings, fagmiljø, rekruttering, tjenestekvalitet, økonomi og lokaldemokrati, samt vurdering av sammenslåingsalternativene.

Spørreundersøkelsen ble sendt til 997 respondenter. Den ble gjennomført i perioden 13.08.15 – 03.09.15, og det ble sendt to purringer (18.08 og 25.08). Av de 997 respondentene som fikk tilsendt spørreskjemaet, var det 10 som kom i retur grunnet feil e-post, e-postfilter, langvarig permisjon eller lignende. Det reelle utvalget utgjør dermed 987 respondenter. Blant disse er det 515 som (helt eller delvis) har gjennomført undersøkelsen. 465 respondenter har status som gjennomført, dvs. en svarprosent på 47 prosent.

I tillegg har Telemarksforskning på vegne av åtte kommuner på Nordmøre gjennomført en undersøkelse for å kartlegge innbyggernes syn og holdning til kommunereformen (Thorstensen og Kallager 2015). Denne undersøkelsen er ikke en del av dette prosjektet, men vi har tatt med deler av resultatene i vurderingene i denne sluttrapporten. De åtte kommunene er Aure, Averøy, Halså, Kristiansund, Rindal, Smøla, Surnadal og Tingvoll.

Undersøkelsen ble gjennomført via telefonintervju. Norstat AS har gjennomført intervjuene, mens Telemarksforskning har stått for analysene. Utvalget består av personer over 16 år, og er representativt for innbyggerne i den enkelte kommune. Til sammen ble 2 625 personer spurt. Det ble gjennomført intervjuer med 225 personer i de tre minste kommunene (Halså, Rindal og Smøla), 350 personer i de fire mellomstore kommunene (Aure, Averøy, Surnadal og Tingvoll), samt 550 personer i Kristiansund.

I forbindelse med innbyggerundersøkelsen på Nordmøre ble det også i de 5 kommunene Kristiansund, Averøy, Smøla, Tingvoll og Halså gjennomført en nettbasert undersøkelse hvor innbyggerne via en link på hjemmesidene til kommunen kunne gå inn og svare på undersøkelsen. Dette gir ikke et representant utvalg, men mulighet for i større grad å spørre innbyggerne om hvorfor de eksempelvis er negativ eller positive til et sammenslåingsalternativ. I denne rapporten har vi redegjort for nettopp dette i beskrivelsen av de ulike kommunene i kapittel 3.

Både i spørreundersøkelsen til politikere, administrasjon og tillitsvalgte og innbyggerundersøkelsen, ble respondentene bedt om å vurdere ulike påstander på en skala 1-6. Svarene har vi oppsummert med gjennomsnitt. Et gjennomsnitt på 3,5 vil si en vurderingsscore midt på treet. Et gjennomsnitt under 2,5 gir uttrykk for negativ vurderingsscore, mens et gjennomsnitt over 3,5 gir uttrykk for positiv vurderingsevne.

Vi viser for øvrig til hver delrapport for mer utfyllende informasjon om hvilke metoder og bakgrunnsinformasjon som er benyttet i gjennom hele utredningsprosjektet.

1.7 Leseveiledning

Vi har skrevet rapporten slik at det skal være mulig å lese om de ulike alternativene, eller kommunene, nærmest uavhengig av hverandre. Det betyr at dersom du er interessert i hva eksempelvis innbyggerne i Kristiansund mener om alternativene Kristiansund inngår i, så kan du se dette både der alternativene er beskrevet i kapittel 2 eller under retningsvalg for Kristiansund i kapittel 3. I kapittel 2 har vi redegjort for fordeler og ulemper ved de ulike sammenslåingsalternativene, og i kapittel 3 har vi beskrevet retningsvalg for de ulike kommunene ut fra de data vi har tilgjengelig. Kapittel 4 gir en samlet vurdering for hele Nordmøre, og i kapittel 5 har vi gitt en vurdering av fylkestilhørighet for de anbefalte alternativene det er aktuelt for. I kapittel 6 har vi sett på veien videre for kommunereformen på Nordmøre.

2. Fordeler og ulemper ved de ulike sammenslåingsalternativene

Som beskrevet har Telemarksforskning levert fire delrapporter tidligere i prosjektet. I dette kapitlet har vi oppsummert fordelene og ulempene ved de ulike utredningstemaene for hver av alternativene. Vurderingene i delrapportene er gjort med utgangspunkt i nasjonale føringer for kommunereformen og kriterier for god oppgaveløsning som ekspertutvalget har lagt til grunn for kommunenes rolle som demokratisk arena, tjenesteyter, myndighetsutøver og samfunnsutvikling. Vi har også sammenstilt resultatet fra spørreundersøkelsen slik at en kan sammenligne hvordan de ulike kommunene vurderer strukturalternativet.

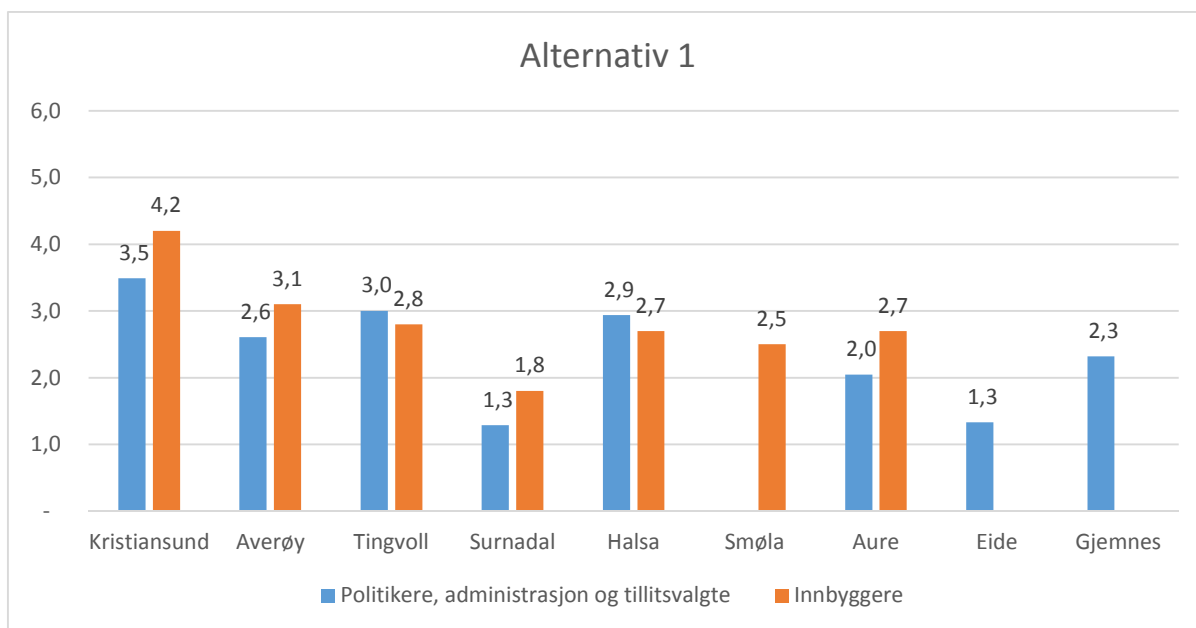
I hver av delrapportene er det laget et vurderingssystem, som har gitt alternativene score for hvert av vurderingskriteriene. Under hvert alternativ har vi oppsummert poengscore for hver av temaene samfunnsutvikling, økonomi, tjenesteyting og lokaldemokrati. Mot slutten av kapitlet har vi gitt en oversikt over hvordan hvert alternativ kommer ut i forhold til hverandre.

2.1 Alternativ 1 – Nordmøre – Kristiansund + Averøy + Eide + Gjemnes + Tingvoll + Aure + Smøla + Halså + Surnadal

---

Figuren under viser hvilke oppfatninger politikere, administrasjon og tillitsvalgte i hver av kommunene har av alternativ 1 i den blå søylen. I de kommunene vi har data for innbyggernes syn er dette gjengitt i den oransje søylen. Søylen viser gjennomsnitt, det betyr at ved et snitt på under 3,5 er en negativ til alternativet, mens ved et snitt over 3,5 er en positiv til alternativet. Vi gjengir politikere, administrasjon og tillitsvalgte som respondenter i teksten, mens synet fra innbyggerne omtales som innbyggerne.

Figur 3 Politikere, administrasjon og tillitsvalgte, samt innbyggers vurdering av alternativ 1 på en skala fra 1-6, hvor 1 er svært negativ og 6 er svært positiv. Gjennomsnitt.

Figuren viser at respondentene (blå søyle) i alle kommunene er negative til alternativ 1. Riktignok er respondentene i Kristiansund ganske nøytrale til alternativet, men det generelle bildet er allikevel entydig. Spesielt er Eide og Surnadal negative til alternativet. Samlet sett fra alle respondentene i spørreundersøkelsen, så får alternativet et snitt på 2,4. Det betyr at det ikke er støtte til sammenlåingsalternativet fra politikere, administrasjon og tillitsvalgte.

I innbyggerundersøkelsen ble også innbyggerne bedt om å gi en vurdering av alternativ 1 (oransje søyle). Det var 7 av de 9 kommunene i alternativet som gjennomførte innbyggerundersøkelse. Av disse ser vi at kun innbyggerne i Kristiansund er positive til en alternativ 1-kommune. Innbyggerne i Surnadal er mest negative. Med unntak av Tingvoll og Halså er innbyggerne mer positive til alternativet enn politikere, administrasjon og tillitsvalgte.

Videre har vi sett på fordeler og ulemper ved alternativ 1 knyttet til økonomi, tjenestetilbud, samfunnsutvikling og lokaldemokrati. Disse vurderingene er basert på de fire foregående delrapportene og er oppsummert i tabellen under. Kolonnen lengst til høyre viser samlet score for hvert hovedtema.

Tabell 7 Fordeler og ulemper ved hvert hovedtema i alternativ 1

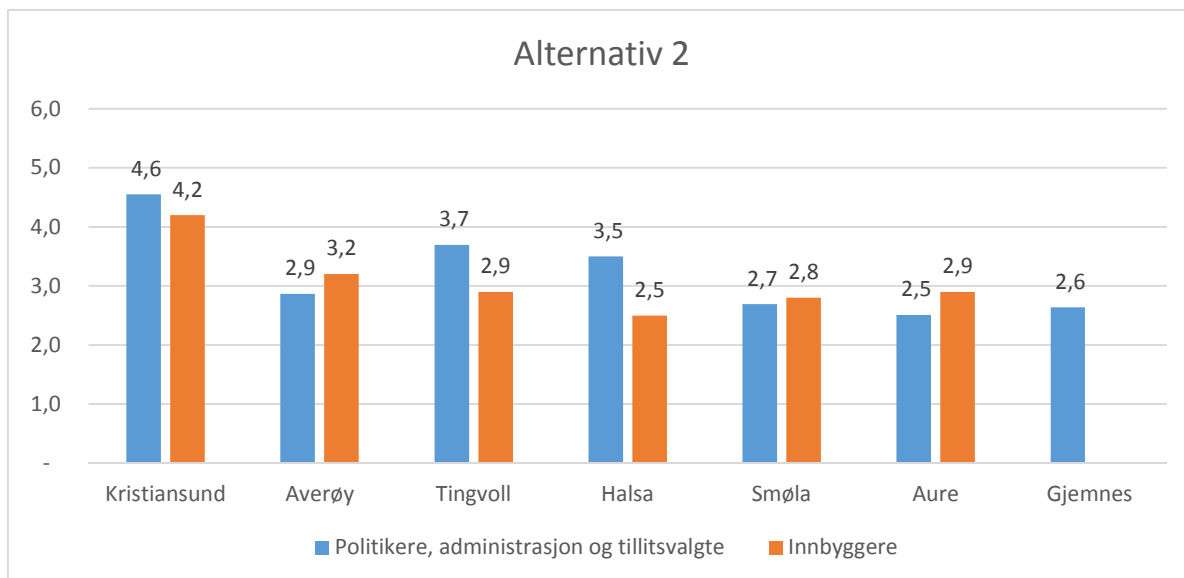
Hovedtema	Fordeler	Ulemper	Samlet score
Økonomi	De økonomiske virkemidlene i kommunereformen vil utgjøre til sammen 90 millioner i engangsstøtte og reformstøtte.	Samlet netto driftsresultat for kommunene i 2013 var på 0,8 prosent av brutto driftsinntekter. Dette er lavere enn nivået på 3 prosent som var anbefalt i 2013	55/100

	<p>Inndelingstilskuddet fører til at en ny kommune fra sammenslåingstidspunktet vil få et rammetilskudd som er 15,5 mill. kroner høyere per år de første 15 årene.</p> <p>Våre beregninger viser at det kan være mulig å hente ut effektiviseringsgevinster knyttet til administrasjonen og tjenester på til sammen 118 mill. kroner. Dette utgjør 2,9 prosent av brutto driftsinntekter.</p>	<p>Inndelingstilskuddet som sammenslåtte kommuner får trappes ned i perioden 15-20 år etter sammenslåingen. Innen 20 år må det være realisert et effektiviseringspotensial minst tilsvarende størrelse på inndelingstilskuddet. Nedgangen etter 20 år vil være 91,7 millioner.</p>	
Tjenestetilbud	<p>Sammenslåing vil føre til at kommunen kan håndtere de fleste oppgaver innad i egen organisasjon, og får dermed tilnærmet ingen behov for interkommunalt tjenestesamarbeid.</p> <p>En sammenslåing vil i noe grad gjøre de involverte kommunene i bedre stand til å håndtere framtidig tjenesteproduksjon og øke valgfriheten. Samtidig kan økte avstander og større fagmiljø redusere eventuelle habilitetsutfordringer.</p> <p>Sammenslåing vil føre til positive endringer i tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse. Særlig vil dette gjelde for spesialiserte tjenester. Bistjenester som skole, barnehage, hjemmetjenester og sykehjemstjenester vil kunne videreutvikles der folk bor.</p>	<p>Det vil være store geografiske avstander i en ny kommune som gjør at dersom enkelte tjenester bli samlokalisert, kan det også bli lengre avstand og redusert tilgjengelighet for innbyggerne til de aktuelle tjenestene. Behov for sammenslåtte tjenester vil være avhengig av hva som kreves av fagmiljøer for å levere gode og effektive tjenester.</p>	75/100
Samfunnsutvikling	<p>Den nye kommunen vil ha et befolkningsgrunnlag på 52 460 innbyggere per 1. januar 2015. Innbyggertallet er forventet å vokse til over 61 000 i 2040.</p> <p>En sammenslåing kan føre til bedre kapasitet og kompetanse for å ivareta kommunens rolle som samfunnsutvikler.</p> <p>Kristiansund vil være et naturlig kommunesenter i en ny kommune. Det er det største tettstedet, og kommunen har høyest innpendling.</p>	<p>Kommunene tilhører mange ulike bo- og markedsregioner, og Gjemnes kommune har over 25 prosent utpendling til Molde.</p> <p>Avstandene innad i kommunen vil være store, og fra Kristiansund til flere av de tidligere kommunesentrene vil det være godt over 45 minutter reisevei. 45 minutter er definert som akseptabel pendlingsavstand.</p> <p>Det vil være variasjon i næringsstrukturen i en ny kommune, og</p>	45/80

		alternativet har bedre strukturelle betingelser for vekst i næringslivet enn de fleste andre kommuner.	
Lokaldemokrati	<p>En sammenslåing vil sannsynligvis føre til liten endring i valgdeltagelsen.</p> <p>Sammenslåing vil føre til en positiv endring i muligheten for innbyggermedvirkning for flere av kommunene som inngår i alternativet.</p> <p>Sammenslåing vil føre til tilnærmet ingen behov for interkommunale samarbeid, noe som vil styrke den direkte politiske styringen.</p> <p>Sammenslåing vil i stor grad føre til at den nye kommunen har potensial for å ta på seg nye oppgaver uten behov for å inngå interkommunalt samarbeid. En større kommune kan også gi økt tyngde og slagkraft ovenfor regionale og statlige myndigheter.</p> <p>Kvalitet i prosesser og vedtak kan bli bedre i en større enhet, med bedre kapasitet og kompetanse hos administrasjonen og dermed bedre kvalitet på beslutningsgrunnlaget som blir forelagt de folkevalgte.</p>	<p>En kommunesammenslåing vil gi færre folkevalgte, noe som kan føre til større avstand mellom innbyggere og politikere. En sammenslåing vil derimot kunne øke mulighetene for innbyggermedvirkning på andre måter.</p> <p>Sammenslåing vil kunne føre til færre partier å velge mellom. Det gjelder i dette tilfellet for Kristiansunds innbyggere.</p> <p>Ved gitte forutsetninger (valgresultat, antall partier som stiller til valg og størrelse på kommunestyret) vil sammenslåing føre til færre partier å velge mellom. I dette tilfelle gjelder dette kun Kristiansund, de øvrige kommunene vil få vekst.</p> <p>På grunn av avstander, færre folkevalgte m.m., vil det i stor grad være behov for tiltak for å styrke lokaldemokratiet.</p>	52,5/100

2.2 Alternativ 2 – Kristiansund + Averøy + Gjemnes + Tingvoll + Halså + Aure + Smøla

Figuren under viser hvilke oppfatninger politikere, administrasjon og tillitsvalgte i hver av kommunene har av alternativ 2 i den blå søylen. I de kommunene vi har data for innbyggernes syn er dette gjengitt i den oransje søylen. Søylene viser gjennomsnitt, det betyr at ved et snitt på under 3,5 er en negativ til alternativet, mens ved et snitt over 3,5 er en positiv til alternativet. Vi gjengir politikere, administrasjon og tillitsvalgte som respondenter i teksten, mens synet fra innbyggerne omtales som innbyggerne.

Figur 4 Politikere, administrasjon og tillitsvalgte, samt innbyggers vurdering av alternativ 2 på en skala fra 1-6, hvor 1 er svært negativ og 6 er svært positiv. Gjennomsnitt.

Figuren viser at respondentene (blå søyle) i Kristiansund er svært positive til alternativet med et snitt på 4,6. Også i Tingvoll er de svært positive med et snitt på 3,7, mens de er nøytrale i Halsa. Respondentene er mest negative i Aure. Samlet sett fra alle respondentene i spørreundersøkelsen, så får alternativet et snitt på 3,3. Det betyr at politikere, administrasjon og tillitsvalgte til sammen er svakt negative til alternativet.

I innbyggerundersøkelsen ble også innbyggerne bedt om å gi en vurdering av alternativ 2 (oransje søyle). Det var 6 av de 7 kommunene i alternativet som gjennomførte innbyggerundersøkelse. Av disse ser vi at kun innbyggerne i Kristiansund er positive til en alternativ 2-kommune. Innbyggerne i Halsa er mest negative. Det er noen variasjoner mellom hva administrasjon/politikere/tillitsvalgte mener og innbyggerne, spesielt gjelder dette Tingvoll og Halsa, hvor de førstnevnte er mer positive til strukturalternativet enn innbyggerne.

Videre har vi sett på fordeler og ulemper ved alternativ 2 knyttet til økonomi, tjenestetilbud, samfunnsutvikling og lokaldemokrati. Disse vurderingene er basert på de fire foregående delrapportene og er oppsummert i tabellen under. Kolonnen lengst til høyre viser samlet score for hvert hovedtema.

Tabell 8 Fordeler og ulemper ved hvert hovedtema i alternativ 2

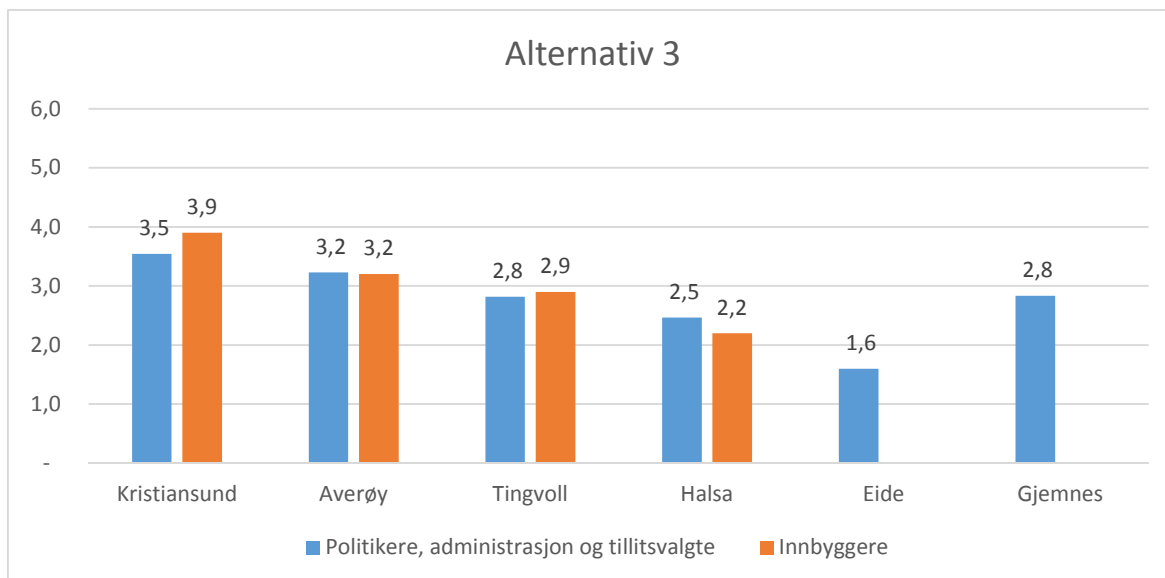
Hovedtema	Fordeler	Ulemper	Samlet score
Økonomi	De økonomiske virkemidlene i kommunereformen vil utgjøre til sammen 80 millioner i engangsstøtte og reformstøtte. Inndelingstilskuddet fører til at en ny kommune fra sammenslåingstidspunktet vil få et rammetilskudd som	Samlet netto driftsresultat for kommunene i 2013 var på 1,3 prosent av brutto driftsinntekter. Dette er lavere enn nivået på 3 prosent som var anbefalt i 2013.	55/100

	<p>er 12,1 mill. kroner høyere per år de første 15 årene.</p> <p>Våre beregninger viser at det kan være mulig å hente ut effektiviseringsgevinster knyttet til administrasjonen og tjenester på til sammen 84 mill. kroner. Dette utgjør 2,6 prosent av brutto driftsinntekter.</p>	<p>Inndelingstilskuddet som sammenslåtte kommuner får trappes ned i perioden 15-20 år etter sammenslåingen. Innen 20 år må det være realisert et effektiviseringspotensial minst tilsvarende størrelsen på inndelingstilskuddet. Nedgangen etter 20 år vil være 67,0 millioner.</p>	
Tjenestetilbud	<p>Sammenslåing vil føre til at kommunen kan håndtere de fleste oppgaver innad i egen organisasjon, og dermed tilnærmet ingen behov for interkommunalt tjenestesamarbeid.</p> <p>En sammenslåing vil i noe grad gjøre de involverte kommunene i bedre stand til å håndtere framtidig tjenesteproduksjon og øke valgfriheten. Samtidig kan økte avstander og større fagmiljø redusere eventuelle habilitetsutfordringer.</p> <p>Sammenslåing vil føre til positive endringer i tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse. Særlig vil dette gjelde for spesialiserte tjenester. Bistjenester som skole, barnehage, hjemmetjenester og sykehjemstjenester vil kunne videreutvikles der folk bor.</p>	<p>Det vil være store geografiske avstander i en ny kommune som gjør at dersom enkelte tjenester bli samlokalisert, kan det også bli lengre avstand og redusert tilgjengelighet for innbyggerne til de aktuelle tjenestene. Behov for sammenslåtte tjenester vil være avhengig av hva som kreves av fagmiljøer for å levere gode og effektive tjenester.</p>	75/100
Samfunnsutvikling	<p>Per i dag 43 035 innbyggere. Innbyggertallet er forventet å vokse fram mot 2040. Det vil gi en kommune tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse til å drive samfunnsutviklingsarbeid.</p> <p>Kristiansund vil være et naturlig kommunesenter i en ny kommune. Det er det største tettstedet, og kommunen som har høyest innpendling. Kommunen har en variert næringsstruktur med arbeidsplasser i både basis-, besøk-, og regionale næringer, og noen arbeidsplasser i</p>	<p>Kommunen er ikke i samme bo- og arbeidsmarkedsregion, selv om flere av kommunene har innpendling til Kristiansund. Gjernes har over 25 prosent pendling til Molde.</p> <p>Avstandene innad i kommunen vil være store, og fra Kristiansund til flere av de tidligere kommunesentrene vil det være over 45 minutters reisevei.</p>	50/80

	vekstbransjer. Dette gir en økt økonomisk- og næringsmessig bredde for kommunen.		
Lokaldemokrati	<p>Sammenslåing vil kunne føre til flere partier å stemme på. Dette vil gi økt representasjon av meninger og flere politiske valgmuligheter.</p> <p>En sammenslåing vil føre til positiv endring i muligheten for innbyggermedvirkning.</p> <p>Sammenslåing vil føre til tilnærmet ingen behov for interkommunale samarbeid, noe som vil styrke den direkte politiske styringen.</p>	<p>Anslått nedgang i antall folkevalgte vil utgjøre over 50 prosent. Dette vil føre til større avstand mellom innbygger og politiker. En sammenslåing vil derimot kunne øke mulighetene for innbyggermedvirkning på andre måter.</p> <p>Kommunene som inngår i sammenslåing kan i liten grad kalles «hverdagsregioner» i dag, og det vil være en stor jobb å skape en felles identitet.</p> <p>På grunn av avstander, færre folkevalgte m.m., vil det i stor grad være behov for tiltak for å styrke lokaldemokratiet.</p>	47,5/100

2.3 Alternativ 3 – Kristiansund + Averøy + Gjemnes + Tingvoll + Halså + Eide

Figuren under viser hvilke oppfatninger politikere, administrasjon og tillitsvalgte i hver av kommunene har av alternativ 3 i den blå søylen. I de kommunene vi har data for innbyggernes syn er dette gjengitt i den oransje søylen. Søylen viser gjennomsnitt, det betyr at ved et snitt på under 3,5 er en negativ til alternativet, mens ved et snitt over 3,5 er en positiv til alternativet. Vi gjengir politikere, administrasjon og tillitsvalgte som respondenter i teksten, mens synet fra innbyggerne omtales som innbyggerne.

Figur 5 Politikere, administrasjon og tillitsvalgte, samt innbyggenes vurdering av alternativ 3 på en skala fra 1-6, hvor 1 er svært negativ og 6 er svært positiv. Gjennomsnitt.

Figuren viser at respondentene (blå søyle) i Kristiansund er nøytrale til alternativet, mens respondentene i Averøy er svakt negative. I de øvrige kommunene er respondentene negative, og spesielt i Eide. Samlet sett fra alle respondentene i spørreundersøkelsen, så får alternativet et snitt på 2,8. Det betyr at politikere, administrasjon og tillitsvalgte til sammen er negative til alternativet.

I innbyggerundersøkelsen ble også innbyggerne bedt om å gi en vurdering av alternativ 3 (oransje søyle). Det var 4 av de 6 kommunene i alternativet som gjennomførte innbyggerundersøkelse. Av disse ser vi at kun innbyggerne i Kristiansund er svakt positive til en alternativ 3-kommune. Innbyggerne i Halså er mest negative. I dette alternativet er det ganske godt samsvar mellom hva administrasjon/politikere/tillitsvalgte mener på den ene siden og innbyggerne på den andre i de ulike kommunene.

Videre har vi sett på fordeler og ulemper ved alternativ 3 knyttet til økonomi, tjenestetilbud, samfunnsutvikling og lokaldemokrati. Disse vurderingene er basert på de fire foregående delrapportene og er oppsummert i tabellen under. Kolonnen lengst til høyre viser samlet score for hvert hovedtema.

Tabell 9 Fordeler og ulemper ved hvert hovedtema i alternativ 3

Hovedtema	Fordeler	Ulemper	Samlet score
Økonomi	De økonomiske virkemidlene i kommunereformen vil utgjøre til sammen 80 millioner i engangsstøtte og reformstøtte. Inndelingstilskuddet fører til at en ny kommune fra sammenslåingstidspunktet vil få et rammetilskudd som er 9,0 mill. kroner høyere per år de første 15 årene.	Samlet netto driftsresultat for kommunene i 2013 var på 1,0 prosent av brutto driftsinntekter. Dette er lavere enn nivået på 3 prosent som var anbefalt i 2013.	55/100

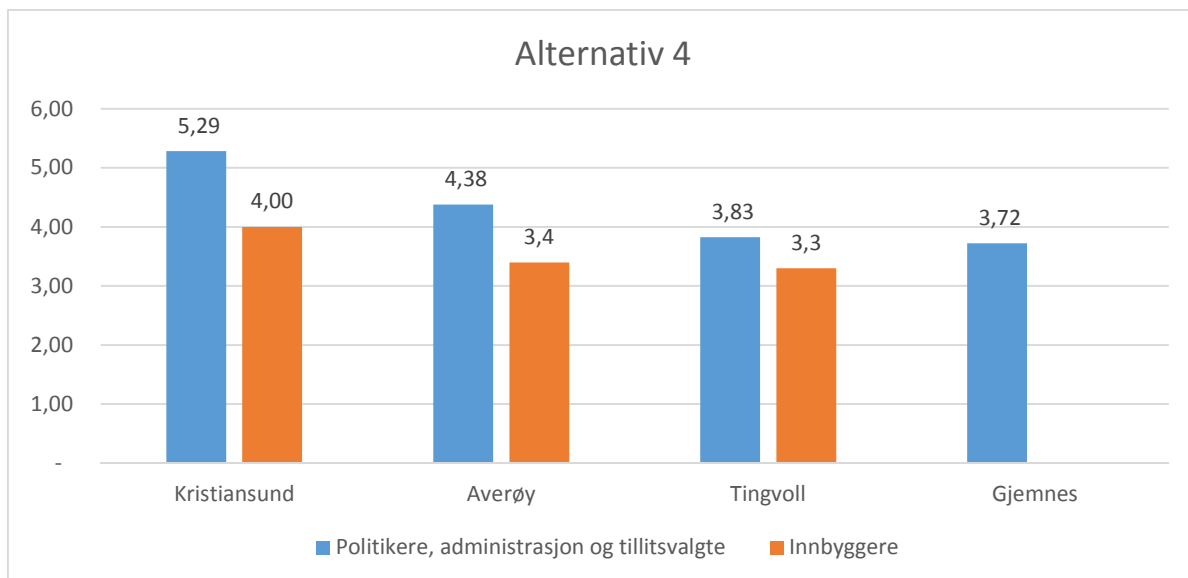
	<p>Våre beregninger viser at det kan være mulig å hente ut effektiviseringsgevinster knyttet til administrasjonen og tjenester på til sammen 35,0 mill. kroner. Dette utgjør 1,2 prosent av brutto driftsinntekter.</p>	<p>Inndelingstilskuddet som sammenslåtte kommuner får trappes ned i perioden 15-20 år etter sammenslåingen. Innen 20 år må det være realisert et effektiviseringspotensial minst tilsvarende størrelsen på inndelingstilskuddet. Nedgangen etter 20 år vil være 65,5 millioner.</p>	
Tjenestetilbud	<p>Sammenslåing vil føre til tilnærmet ingen behov for interkommunale tjenestesamarbeid. Dette kommer av at kommunen i større grad vil kunne håndtere oppgavene selv.</p> <p>En sammenslåing vil i noe grad gjøre de involverte kommunene i bedre stand til å håndtere framtidig tjenesteproduksjon og øke valgfriheten. Samtidig kan økte avstander og større fagmiljø redusere eventuelle habilitetsutfordringer.</p> <p>Sammenslåing vil i noe grad føre til positive endringer i tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse. Særlig vil dette gjelde for spesialiserte tjenester. Basistjenester som skole, barnehage, hjemmetjenester og sykehjemstjenester vil kunne videreutvikles der folk bor.</p>	<p>Det vil være store geografiske avstander i en ny kommune som gjør at dersom enkelte tjenester bli samlokalisert, kan det også bli lengre avstand og redusert tilgjengelighet for innbyggerne til de aktuelle tjenestene. Behov for sammenslåtte tjenester vil være avhengig av hva som kreves av fagmiljøer for å levere gode og effektive tjenester.</p>	60/100
Samfunnsutvikling	<p>Per i dag 40 763 innbyggere. Innbyggertallet er forventet å vokse fram mot 2040. Det vil gi en kommune med tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse til å drive samfunnsutviklingsarbeid.</p> <p>Kristiansund vil være et naturlig kommunesenter i en ny kommune. Det er det største tettstedet, og kommunen som har høyest innpendling.</p>	<p>Kommunene er ikke i samme bo- og arbeidsmarkedsregion, og Gjemnes kommune har over 25 prosent pendling til Molde.</p> <p>Avstandene innad i kommunen vil være store, og fra Kristiansund til flere av de tidligere kommunesentrene er det over 45 minutter reisevei.</p>	50/80

	Kommunen har en variert næringsstruktur med arbeidsplasser i både basis-, besøk-, og regionale næringer, og noen arbeidsplasser i vekstbransjer.		
Lokaldemokrati	<p>Sammenslåing vil kunne føre til flere partier å stemme på. Dette vil gi økt representasjon av meninger og flere politiske valgmuligheter.</p> <p>Sammenslåing vil føre til positiv endring i muligheten for innbyggermedvirkning.</p> <p>Sammenslåing vil føre til tilnærmet ingen behov for interkommunale samarbeid, noe som vil styrke den direkte politiske styringen.</p>	<p>En kommunesammenslåing vil gi færre folkevalgte, noe som kan føre til større avstand mellom innbygger og politiker. En sammenslåing vil derimot kunne øke mulighetene for innbyggermedvirkning på andre måter.</p> <p>Kommunene som inngår i sammenslåing kan i liten grad kalles «hverdagsregioner» i dag, og det vil være en stor jobb å skape en felles identitet.</p> <p>På grunn av avstander, færre folkevalgte m.m., vil det være behov for tiltak for å styrke lokaldemokratiet.</p>	50/100

2.4 Alternativ 4 – Kristiansund + Averøy + Gjemnes + Tingvoll

Figuren under viser hvilke oppfatninger politikere, administrasjon og tillitsvalgte i hver av kommunene har av alternativ 4 i den blå søylen. I de kommunene vi har data for innbyggernes syn er dette gjengitt i den oransje søylen. Søylene viser gjennomsnitt, det betyr at ved et snitt på under 3,5 er en negative til alternativet, mens ved et snitt over 3,5 er en positive til alternativet. Vi gjengir politikere, administrasjon og tillitsvalgte som respondenter i teksten, mens synet fra innbyggerne omtales som innbyggerne.

Figur 6 Politikere, administrasjon og tillitsvalgte, samt innbyggenes vurdering av alternativ 4 på en skala fra 1-6, hvor 1 er svært negativ og 6 er svært positiv. Gjennomsnitt.

Figuren viser at respondentene (blå søyle) i alle fire kommunene er positive til alternativet, men i varierende grad. Spesielt positive er Kristiansund og Averøy, mens Tingvoll og Gjemnes er noe positive. Samlet sett får alternativet et snitt på 4,5, hvilket betyr at politikere, administrasjon og tillitsvalgte til sammen er positive til alternativet. Av alternativene i utredningen er dette blant dem som får høyest støtte.

I innbyggerundersøkelsen ble også innbyggerne bedt om å gi en vurdering av alternativ 4 (oransje søyle). Det var 3 av de 4 kommunene i alternativet som gjennomførte innbyggerundersøkelse. Som vi ser er ikke innbyggerne så positive til alternativet. Innbyggerne i Kristiansund er positive, mens innbyggerne i Averøy og Tingvoll er nøytrale/svakt negative.

Videre har vi sett på fordeler og ulemper ved alternativ 4 knyttet til økonomi, tjenestetilbud, samfunnsutvikling og lokaldemokrati. Disse vurderingene er basert på de fire foregående delrapportene og er oppsummert i tabellen under. Kolonnen lengst til høyre viser samlet score for hvert hovedtema.

Tabell 10 Fordeler og ulemper ved hvert hovedtema i alternativ 4

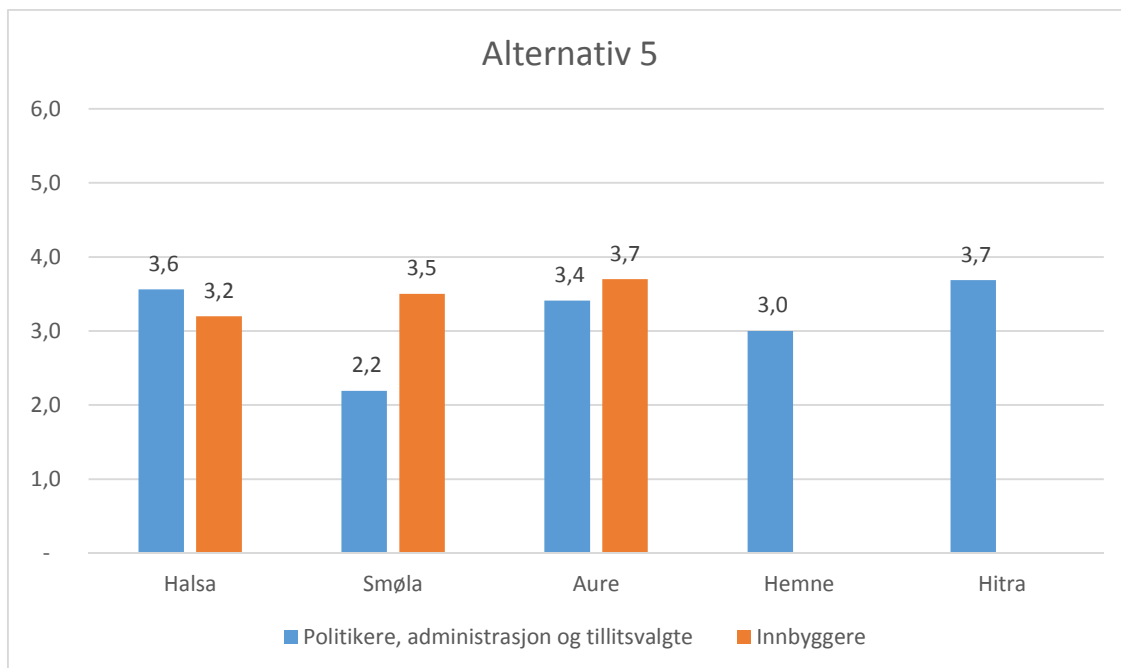
Hovedtema	Fordeler	Ulemper	Samlet score
Økonomi	De økonomiske virkemidlene i kommunereformen vil utgjøre til sammen 70 millioner i engangsstøtte og reformstøtte. Våre beregninger viser at det kan være mulig å hente ut effektiviseringsgevinster knyttet til administrasjonen og tjenester på til sam-	Inndelingstilskuddet bidrar til at den nye kommunen mer eller mindre får beholde inntektsnivået før sammenslåing. Våre beregninger viser at rammetilskuddet vil være 2,3 millioner mindre de første 15 årene. Deretter trappes tilskuddet ned i perioden 15-20 år etter sammenslåingen. Innen 20 år må det være realisert et	35/100

	<p>men 23,0 mill. kroner. Dette utgjør 0,9 prosent av brutto driftsinntekter.</p>	<p>effektiviseringspotensial minst tilsvarende størrelse på inndelingstilskuddet. Nedgangen etter 20 år vil være -51,8 millioner.</p> <p>Samlet netto driftsresultat for kommunene i 2013 var på 0,8 prosent av brutto driftsinntekter. Dette er lavere enn nivået på 3 prosent som var anbefalt i 2013.</p>	
Tjenestetilbud	<p>Sammenslåing vil føre til tilnærmet ingen behov for interkommunale tjenestesamarbeid. Dette kommer av at kommunen i større grad vil kunne håndtere oppgavene selv.</p> <p>En sammenslåing vil i noe grad gjøre de involverte kommunene i bedre stand til å håndtere framtidig tjenesteproduksjon og øke valgfriheten. Samtidig kan økte avstander og større fagmiljø redusere eventuelle habilitetsutfordringer.</p> <p>Sammenslåing vil i noe grad føre til positive endringer i tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse. Særlig vil dette gjelde for spesialiserte tjenester. Basistjenester som skole, barnehage, hjemmetjenester og sykehjemstjenester vil kunne videreutvikles der folk bor.</p>	<p>Det vil være en geografisk avstand innad i kommunen som gjør at dersom enkelte tjenester blir samlokalisert, kan det også bli lengre avstand og redusert tilgjengelighet for innbyggerne til de aktuelle tjenestene. Behov for sammenslåtte tjenester vil være avhengig av hva som kreves av fagmiljøer for å levere gode og effektive tjenester.</p>	65/100
Samfunnsutvikling	<p>Per i dag 35 711 innbyggere. Forventet vekst til over 43 000 i 2040. Det vil gi en kommune med tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse til å drive samfunnsutviklingsarbeid.</p> <p>Kristiansund vil være et naturlig kommunesenter i en ny kommune. Det er det største tettstedet, og er kommunen som har høyest innpendling.</p>	<p>Kommunene er ikke i samme bo- og markedsregion, og Gjemnes kommune har over 25 prosent utpendling til Molde.</p> <p>Selv om avstanden i dette strukturalternativet er kortere enn de foregående, så er det fortsatt nesten 1 time reisevei fra Kristiansund til Tingvoll.</p>	50/80

	Kommunen har en variert næringsstruktur med arbeidsplasser i både basis-, besøk- og regionale næringer, og noen arbeidsplasser i vekstbransjer.		
Lokaldemokrati	<p>Ved gitte forutsetninger (valgresultat, antall partier som stiller til valg og størrelse på kommunestyret) vil sammenslåing føre til flere partier å stemme på. Dette vil gi økt representasjon av meninger og flere politiske valgmuligheter.</p> <p>Kommunene som inngår i sammenslåing kan i noe grad kalles «hverdagsregioner» i dag. Det gjør det noe lettere å skape en felles identitet enn om det var svært lite interaksjon mellom kommune.</p> <p>På grunn av avstander, færre folkevalgte m.m., vil det være noe behov for tiltak for å styrke lokaldemokratiet.</p>	<p>En kommunesammenslåing vil gi færre folkevalgte, noe som kan føre til større avstand mellom innbygger og politiker. En sammenslåing vil derimot kunne øke mulighetene for innbyggermedvirkning på andre måter.</p> <p>Sammenslåing vil i utgangspunktet føre til liten endring i muligheten for innbyggermedvirkning.</p> <p>Det vil fortsatt være behov for interkommunalt samarbeid i regionen etter en sammenslåing, noe som er negativt for lokaldemokratiet.</p>	50/100

2.5 Alternativ 5 – Hemne + Hitra + Aure + Smøla + Halså

Figuren under viser hvilke oppfatninger politikere, administrasjon og tillitsvalgte i hver av kommunene har av alternativ 5 i den blå søylen. I de kommunene vi har data for innbyggernes syn er dette gjengitt i den oransje søylen. Søylene viser gjennomsnitt, det betyr at ved et snitt på under 3,5 er en negative til alternativet, mens ved et snitt over 3,5 er en positive til alternativet. Vi gjengir politikere, administrasjon og tillitsvalgte som respondenter i teksten, mens synet fra innbyggerne omtales som innbyggerne.

Figur 7 Politikere, administrasjon og tillitsvalgte, samt innbyggers vurdering av alternativ 5 på en skala fra 1-6, hvor 1 er svært negativ og 6 er svært positiv. Gjennomsnitt.

Figuren viser at respondentene (blå søyle) i Halså, Aure og Hitra er omtrent nøytrale til alternativet med et snitt rundt 3,5. Halså og Hitra er svakt positive, mens Aure er svakt negative. Respondentene fra Smøla er mest negative til alternativet. Samlet får alternativet en score på 3,1, det betyr at politikere, administrasjon og tillitsvalgte til sammen er noe negative til alternativ 5.

I innbyggerundersøkelsen ble også innbyggerne bedt om å gi en vurdering av alternativ 5 (oransje søyle). Det var 3 av de 5 kommunene i alternativet som gjennomførte en innbyggerundersøkelse. Som vi ser er innbyggerne i alle tre kommunene omtrent nøytrale til alternativet, med en liten nyansse ved at Halså er svakt negative og Aure er svakt positiv. Innbyggerne i Smøla skiller seg ut i forhold til administrasjon, politikere og tillitsvalgte ved å være nøytrale framfor negative.

Videre har vi sett på fordeler og ulemper ved alternativ 5 knyttet til økonomi, tjenestetilbud, samfunnsutvikling og lokaldemokrati. Disse vurderingene er basert på de fire foregående delrapportene og er oppsummert i tabellen under. Kolonnen lengst til høyre viser samlet score for hvert hovedtema.

Tabell 11 Fordeler og ulemper ved hvert hovedtema i alternativ 5

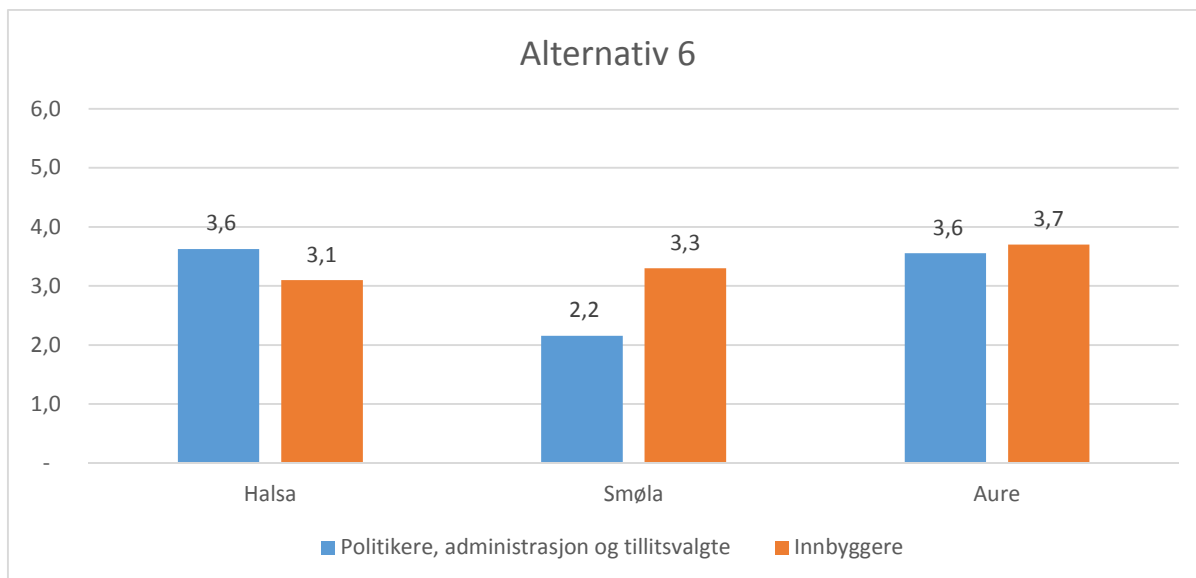
Hovedtema	Fordeler	Ulemper	Samlet score
Økonomi	De økonomiske virkemidlene i kommunereformen vil utgjøre til sammen 70 millioner i engangsstøtte og reformstøtte. Inndelingstilskuddet fører til at en ny kommune fra sammenslåingstidspunktet vil få et rammetilskudd som	Samlet netto driftsresultat for kommunene i 2013 var på 2,1 prosent av brutto driftsinntekter. Dette er noe lavere enn nivået på 3 prosent som var anbefalt i 2013. Inndelingstilskuddet som sammenslåtte kommuner får trappes ned i	75/100

	<p>er 15,4 mill. kroner høyere per år de første 15 årene.</p> <p>Våre beregninger viser at det kan være mulig å hente ut effektiviseringsgevinster knyttet til administrasjonen og tjenester på til sammen 55,0 mill. kroner. Dette utgjør 3,9 prosent av brutto driftsinntekter.</p>	<p>perioden 15-20 år etter sammenslåingen. Innen 20 år må det være realisert et effektiviseringspotensial minst tilsvarende størrelse på inndelingstilskuddet. Nedgangen etter 20 år vil være 49,5 millioner.</p>	
Tjenestetilbud	<p>Sammenslåing vil føre til tilnærmet ingen behov for interkommunale tjenestesamarbeid. Dette kommer av at kommunen i større grad vil kunne håndtere oppgavene selv.</p> <p>Sammenslåing vil føre til positive endringer i tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse. Særlig vil dette gjelde for spesialiserte tjenester. Bistjenester som skole, barnehage, hjemmetjenester og sykehjemstjenester vil kunne videreutvikles der folk bor.</p> <p>En sammenslåing vil i noe grad gjøre de involverte kommunene i bedre stand til å håndtere framtidig tjenesteproduksjon og øke valgfriheten. Samtidig kan økte avstander og større fagmiljø redusere eventuelle habilitetsutfordringer.</p>	<p>Det vil være store geografiske avstander i en ny kommune som gjør at dersom enkelte tjenester bli samlokalisert, kan det også bli lengre avstand og redusert tilgjengelighet for innbyggerne til de aktuelle tjenestene. Behov for sammenslåtte tjenester vil være avhengig av hva som kreves av fagmiljøer for å levere gode og effektive tjenester.</p>	82,5/100
Samfunnsutvikling	<p>Per i dag 16 070 innbyggere. Innbyggertallet er forventet å vokse fram mot 2040. Det vil gi en kommune med tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse til å drive samfunnsutviklingsarbeid.</p> <p>Ut fra befolkningsstørrelse, og delvis geografi, så vil Kyrksæterøra være et naturlig kommunesenter i en ny kommune.</p>	<p>Kommunene ligger ikke å samme bo- og arbeidsmarkedsregion. Det er ingen kommuner som har 25 prosent utpendling til andre kommuner, men integrasjonen gjennom pendling mellom kommunene i alternativet er svært lav.</p> <p>Avstandene innad i kommunen vil være store, og fra Kyrksæterøra til flere av de tidligere kommunesentrene er det være langt over 45 minutter reisevei. Det er kun Aure som er innenfor pendlingsavstand.</p>	40/80

		Kommunen har en lite variert næringsstruktur, og det er en overvekt av arbeidsplasser i nedgangsbransjer.	
Lokaldemokrati	<p>Sammenslåing vil føre til positiv endring i muligheten for innbyggermedvirkning.</p> <p>Sammenslåing vil føre til økt kompetanse og kapasitet for de involverte kommunene, og det politiske handlingsrommet kan oppleves høyere for noen av kommunene.</p>	<p>En kommunesammenslåing vil gi færre folkevalgte, noe som kan føre til større avstand mellom innbygger og politiker. En sammenslåing vil derimot kunne øke mulighetene for innbyggermedvirkning på andre måter.</p> <p>Ved gitte forutsetninger (valgresultat, antall partier som stiller til valg og størrelse på kommunestyret) vil sammenslåing føre til færre partier å stemme på. Dette vil gi mindre politisk bredde og at færre meninger blir representert.</p> <p>Kommunene som inngår i sammenslåingen kan i liten grad kalles «hverdagsregioner» i dag, og det vil være en stor jobb å skaffe en felles identitet.</p> <p>På grunn av avstander, færre folkevalgte m.m., vil det være behov for tiltak for å styrke lokaldemokratiet.</p> <p>Det vil fortsatt være behov for interkommunalt samarbeid i regionen etter en sammenslåing, noe som er negativt for lokaldemokratiet.</p>	40/100

2.6 Alternativ 6 – Aure + Smøla + Halså

Figuren under viser hvilke oppfatninger politikere, administrasjon og tillitsvalgte i hver av kommunene har av alternativ 6 i den blå søylen. I de kommunene vi har data for innbyggernes syn er dette gjengitt i den oransje søylen. Søylen viser gjennomsnitt, det betyr at ved et snitt på under 3,5 er en negativ til alternativet, mens ved et snitt over 3,5 er en positiv til alternativet. Vi gjengir politikere, administrasjon og tillitsvalgte som respondenter i teksten, mens synet fra innbyggerne omtales som innbyggerne.

Figur 8 Politikere, administrasjon og tillitsvalgte, samt innbyggenes vurdering av alternativ 6 på en skala fra 1-6, hvor 1 er svært negativ og 6 er svært positiv. Gjennomsnitt.

Figuren viser at respondentene (blå søyle) i Halså og Aure er omtrent nøytrale til alternativet med et snitt på 3,6. Respondentene fra Smøla er mest negative til alternativet. Samlet får alternativet en score på 3,2, det betyr at politikere, administrasjon og tillitsvalgte samlet er svakt negative til alternativ 6.

I innbyggerundersøkelsen ble også innbyggerne bedt om å gi en vurdering av alternativ 6 (oransje søyle). Alle tre kommunene i alternativet gjennomførte en innbyggerundersøkelse. Som vi ser er innbyggerne i Smøla og Aure omtrent nøytrale til alternativet, men de er noe mer negative i Halså. Innbyggerne i Smøla skiller seg ut i forhold til administrasjon, politikere og tillitsvalgte ved å være mer nøytrale framfor negative.

Videre har vi sett på fordeler og ulemper ved alternativ 6 knyttet til økonomi, tjenestetilbud, samfunnsutvikling og lokaldemokrati. Disse vurderingene er basert på de fire foregående delrapportene og er oppsummert i tabellen under. Kolonnen lengst til høyre viser samlet score for hvert hovedtema.

Tabell 12 Fordeler og ulemper ved hvert hovedtema i alternativ 6

Hovedtema	Fordeler	Ulemper	Samlet score
Økonomi	De økonomiske virkemidlene i kommunereformen vil utgjøre til sammen 35 millioner i engangsstøtte og reformstøtte. Våre beregninger viser at det kan være mulig å hente ut effektiviseringsgevinster knyttet til administrasjonen og tjenester på til sammen 31,0 mill. kroner. Dette utgjør 4,5 prosent av brutto driftsinntekter.	Inndelingstilskuddet fører til at en ny kommune fra sammenslåingstidspunktet skal få mer eller mindre samme rammetilskudd etter sammenslåing. Vi finner at en kommune bestående av Aure, Halså og Smøla vil ha samme nivå som før sammenslåing de første 15 årene. Inndelingstilskuddet trappes ned i perioden 15-20 år etter sammenslåingen. Innen 20 år må det	52,5/100

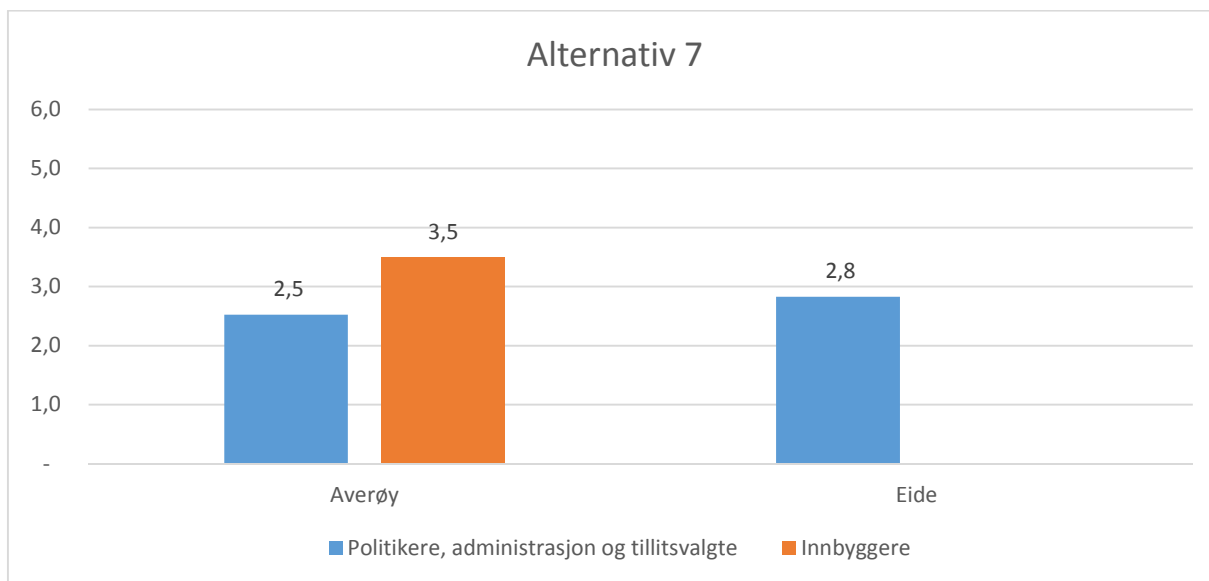

	<p>Samlet netto driftsresultat for kommunene i 2013 var på 3,5 prosent av brutto driftsinntekter. Dette er høyere enn nivået på 3 prosent som var anbefalt i 2013.</p>	<p>være realisert et effektiviseringspotensial minst tilsvarende størrelse på inndelingstilskuddet. Nedgangen etter 20 år vil være 34,0 millioner.</p>	
Tjenestetilbud	<p>En større kommune kan gi et samlet og større fagmiljø med bedre kapasitet og kompetanse, spesielt på spesialiserte tjenester. Basistjenester som skole, barnehage, hjemmetjenester og sykehjemstjenester vil kunne videreutvikles der folk bor.</p> <p>Sammenslåing vil føre til at kommunen kan håndtere flere oppgaver enn i dag innad i egen organisasjon, og dermed vil behovet for interkommunalt tjenestesamarbeid reduseres.</p> <p>En sammenslåing vil i noen grad gjøre de involverte kommunene i bedre stand til å håndtere framtidig tjenesteproduksjon og øke valgfriheten. Samtidig kan økte avstander og større fagmiljø redusere eventuelle habilitetsutfordringer.</p>	<p>Det vil være store geografiske avstander i en ny kommune som gjør at dersom enkelte tjenester bli samlokalisert, kan det også bli lengre avstand og redusert tilgjengelighet for innbyggerne til de aktuelle tjenestene. Behov for sammenlånne tjenester vil være avhengig av hva som kreves av fagmiljøer for å levere gode og effektive tjenester.</p>	52,5/100
Samfunnsutvikling	<p>En sammenslåing kan føre til bedre kapasitet og kompetanse for å ivareta kommunens rolle som samfunnsutvikler.</p> <p>Det er kun Aure som er definert som tettsted av dagens tre kommuner. Det er også Aure kommune som ligger i «midten» av de tre kommunene. Valget av kommuner blir dermed nokså naturlig.</p>	<p>Per i dag 7 324 innbyggere. Forventet vekst til over 7 600 i 2040. Ekspertutvalget anbefaler en kommunestørrelse på 15- 20 000 innbyggere, blant annet for å sikre tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse til å drive samfunnsutviklingsarbeid og tjenesteyting. Dette alternativet vil være mindre i dag, og er også forventet å være mindre i 2040.</p> <p>Kommunene ligger ikke i samme bo- og arbeidsmarkedsregion. Det er ingen kommuner som har 25 prosent utpendling til andre kommuner. Integrasjonen, gjennom pendling mellom kommunene, er svært lav i dette alternativet.</p>	20/80

		<p>Avstandene innad i kommunen vil være store, og fra Aure til Hopen (Smøla) vil det være nesten 2 timer. Dette anses som for langt. Avstanden til Liabø (Halsa) er innenfor pendlingsavstand.</p> <p>Kommunen har en lite variert næringsstruktur, og overvekt av arbeidsplasser i nedgangsbransjer. Dette vil kunne slå uheldig ut for videre næringsutvikling i kommunen.</p>	
Lokaldemokrati	<p>Sammenslåing vil føre til positiv endring i muligheten for innbyggermedvirkning.</p>	<p>En kommunesammenslåing vil gi færre folkevalgte, noe som kan føre til større avstand mellom innbygger og politikere. En sammenslåing vil derimot kunne øke mulighetene for innbyggermedvirkning på andre måter.</p> <p>Ved gitte forutsetninger (valgresultat, antall partier som stiller til valg og størrelse på kommunestyret) vil sammenslåing føre til færre partier å stemme på. Dette vil gi mindre politisk bredde og at færre meninger blir representert.</p> <p>Kommunene som inngår i sammenslåing kan i liten grad kalles «hverdagsregioner» i dag, og det vil være en stor jobb å skape en felles identitet</p> <p>Sammenslåing vil i liten grad føre til at den nye kommunen har potensial for å ta på seg nye oppgaver. Nye oppgaver vil sannsynligvis føre til økt interkommunalt samarbeid som igjen er negativt for lokaldemokratiet.</p> <p>På grunn av avstander, færre folkevalgte m.m., vil det i noe grad være behov for tiltak for å styrke lokaldemokratiet.</p>	22,5/100

2.7 Alternativ 7 – Averøy + Eide

Figuren under viser hvilke oppfatninger politikere, administrasjon og tillitsvalgte i hver av kommunene har av alternativ 7 i den blå søylen. I de kommunene vi har data for innbyggernes syn er dette gjengitt i den oransje søylen. Søylene viser gjennomsnitt, det betyr at ved et snitt på under 3,5 er en negative til alternativet, mens ved et snitt over 3,5 er en positive til alternativet. Vi gjengir politikere, administrasjon og tillitsvalgte som respondenter i teksten, mens synet fra innbyggerne omtales som innbyggerne.

Figur 9 Politikere, administrasjon og tillitsvalgte, samt innbyggenes vurdering av alternativ 7 på en skala fra 1-6, hvor 1 er svært negativ og 6 er svært positiv. Gjennomsnitt.

Figuren viser at respondentene (blå søyle) i Averøy og Eide er negative til sammenslåing mellom de kommunene. Respondentene fra Averøy er mest negative. Samlet får alternativet en score på 2,7, noe som understreker at politikere, administrasjon og tillitsvalgte til sammen er negative til alternativ 7.

I innbyggerundersøkelsen ble også innbyggerne fra Averøy bedt om å gi en vurdering av alternativ 7 (oransje søyle). Som vi ser er innbyggerne i Averøy nøytrale til sammenslåing av de to alternativene, altså ser de verken negativt eller positivt på dette. Sånn sett skiller innbyggerne seg fra administrasjon, politikere og tillitsvalgte som er negative til alternativet.

Videre har vi sett på fordeler og ulemper ved alternativ 7 knyttet til økonomi, tjenestetilbud, samfunnsutvikling og lokaldemokrati. Disse vurderingene er basert på de fire foregående delrapportene og er oppsummert i tabellen under. Kolonnen lengst til høyre viser samlet score for hvert hovedtema.

Tabell 13 Fordeler og ulemper ved hvert hovedtema i alternativ 7

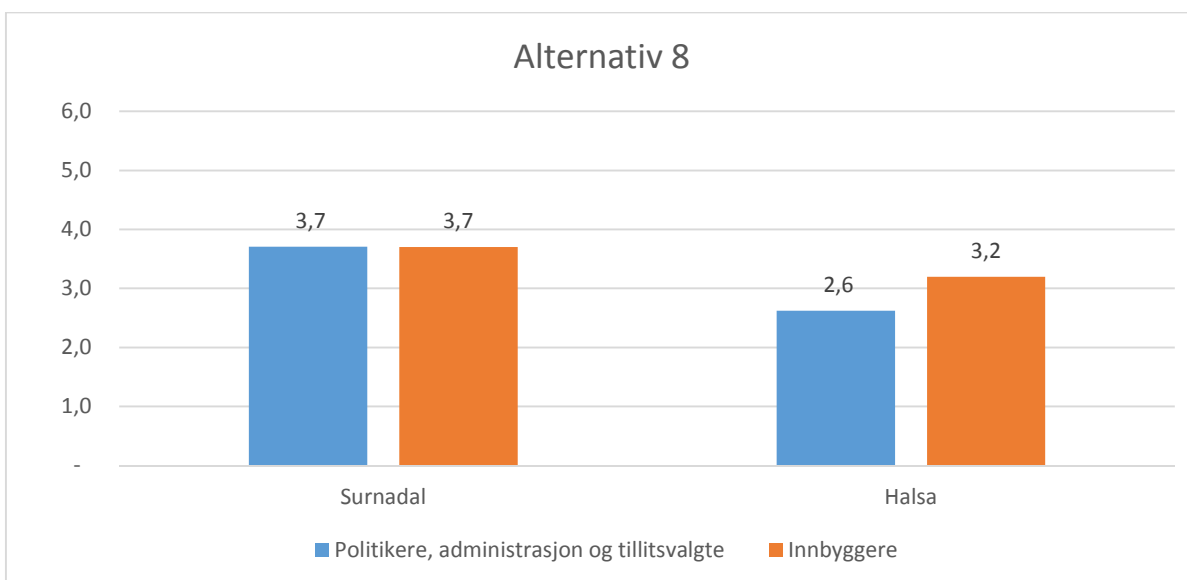
Hovedtema	Fordeler	Ulemper	Samlet score
Økonomi	De økonomiske virkemidlene i kommunereformen vil utgjøre til sammen 25 millioner i engangsstøtte og reformstøtte.	<p>Inndelingstilskuddet bidrar til at den nye kommunen mer eller mindre får beholde inntektsnivået før sammenslåing. Våre beregninger viser at rammetilskuddet vil være 2,4 millioner mindre de første 15 årene. Deretter trappes tilskuddet ned i perioden 15-20 år etter sammenslåingen. Innen 20 år må det være realisert et effektiviseringspotensial minst tilsvarende størrelse på inndelingstilskuddet. Nedgangen etter 20 år vil være - 15,3 millioner.</p> <p>Samlet netto driftsresultat for kommunene i 2013 var på 1,9 prosent av brutto driftsinntekter. Dette er noe lavere enn nivået på 3 prosent som var anbefalt i 2013.</p> <p>Våre beregninger viser at Eide og Averøy driver effektivt. Vi finner noe effektiviseringsgevinst på administrasjon, men ikke noe på tjenester.</p>	40/100
Tjenestetilbud	<p>En større kommune kan gi et samlet og større fagmiljø med bedre kapasitet og kompetanse, særlig på spesialiserte tjenester. Basistjenester som skole, barnehage, hjemmetjenester og sykehjemstjenester vil kunne videreutvikles der folk bor. Særlig vil dette gjelde for Eide kommune.</p> <p>Sammenslåing vil føre til at kommunen kan håndtere flere oppgaver enn i dag innad i egen organisasjon, og dermed vil behovet for interkommunalt tjenestesamarbeid reduseres.</p> <p>En sammenslåing vil i noen grad gjøre de involverte kommunene i</p>		45/100

	<p>bedre strand til å håndtere framtidig tjenesteproduksjon og øke valgfriheten. Samtidig kan økte avstander og større fagmiljø redusere eventuelle habilitetsutfordringer.</p> <p>Geografisk avstand innad i kommunen er liten nok til at det vil være mulig å samlokalisere enkelte tjenester uten at det betyr mye dårligere tilgjengelighet for innbyggerne.</p>		
Samfunnsutvikling	<p>En sammenslåing kan føre til bedre kapasitet og kompetanse for å ivareta kommunens rolle som samfunnsutvikler.</p> <p>Alle tettsteder vil være innenfor 45 minutter reisevei fra kommunesenteret, uavhengig om det legges til Averøy eller til Eide.</p>	<p>Per i dag 9 158 innbyggere. Forventet vekst til nesten 11 000 i 2040. Ekspertutvalget anbefaler en kommunistørrelse på 15- 20 000 innbyggere, blant annet for å sikre tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse til å drive samfunnsutviklingsarbeid og tjenesteyting. Dette alternativet vil være mindre i dag, og er også forventet å være mindre i 2040.</p> <p>Kommunene ligger ikke i samme bo- og arbeidsmarkedsregion. Det er ingen kommuner som har 25 prosent utpendling til andre kommuner, men integrasjonen gjennom pendling mellom kommunene i alternativet er svært lav.</p>	30/80
Lokaldemokrati	<p>Sammenslåing vil i liten grad føre til behov for tiltak for å styrke lokaldemokratiet.</p>	<p>Ved gitte forutsetninger (valgresultat, antall partier som stiller til valg og størrelse på kommunestyret) vil sammenslåing føre til færre partier å stemme på. Dette vil føre til mindre politisk bredde og at færre meninger blir representert.</p> <p>Sammenslåing vil i liten grad føre til mer kapasitet og relevant kompetanse, samt politisk handlingsrom for de involverte kommunene.</p> <p>Kommunene som inngår i sammenslåing kan i liten grad kalles «hverdagsregioner» i dag, og det vil være en stor jobb å skape en felles identitet. Eide trekker i stor</p>	27,5/100

		<p>grad mot Molde, og Averøy mot Kristiansund.</p> <p>Det vil fortsatt være behov for interkommunalt samarbeid i regionen etter en sammenslåing, noe som er negativt for lokaldemokratiet.</p> <p>Sammenslåing vil i liten grad føre til at den nye kommunen har potensial for å ta på seg nye oppgaver. Nye oppgaver vil sannsynligvis føre til økt interkommunalt samarbeid som kan være en svekkelse av lokaldemokratiet.</p>	
--	--	--	--

2.8 Alternativ 8 – Surnadal + Halså

Figuren under viser hvilke oppfatninger politikere, administrasjon og tillitsvalgte i hver av kommunene har av alternativ 8 i den blå søylen. I de kommunene vi har data for innbyggernes syn er dette gjengitt i den oransje søylen. Søylene viser gjennomsnitt, det betyr at ved et snitt på under 3,5 er en negativ til alternativet, mens ved et snitt over 3,5 er en positiv til alternativet. Vi gjengir politikere, administrasjon og tillitsvalgte som respondenter i teksten, mens synet fra innbyggerne omtales som innbyggerne.

Figur 10 Politikere, administrasjon og tillitsvalgte, samt innbyggeres vurdering av alternativ 8 på en skala fra 1-6, hvor 1 er svært negativ og 6 er svært positiv. Gjennomsnitt.

Figuren viser at respondentene (blå søyle) i Surnadal er omtrent nøytrale til om en sammenslåing er positiv eller negativ, men heller mot litt positiv. I Halså er også respondentene omtrent nøytrale, men heller mot litt negativ. Samlet får alternativet et snitt på 3,3, altså er det en svakt negativ holdning til alternativet blant politikere, administrasjon og tillitsvalgte til sammen.

I innbyggerundersøkelsen ble også innbyggerne fra begge kommunene bedt om å gi en vurdering av alternativ 8 (oransje søyle). Som vi ser er innbyggerne i begge kommunene omtrent nøytrale til alternativet, men heller svakt mot positiv i Surnadal og svakt mot negativ i Halså. I Surnadal er innbyggerne helt på linje med politikere, administrasjon og tillitsvalgte samlet, mens i Halså er innbyggere mindre negative.

Videre har vi sett på fordeler og ulemper ved alternativ 8 knyttet til økonomi, tjenestetilbud, samfunnsutvikling og lokaldemokrati. Disse vurderingene er basert på de fire foregående delrapportene og er oppsummert i tabellen under. Kolonnen lengst til høyre viser samlet score for hvert hovedtema.

Tabell 14 Fordeler og ulemper ved hvert hovedtema i alternativ 8

Hovedtema	Fordeler	Ulemper	Samlet score
Økonomi	<p>De økonomiske virkemidlene i kommunereformen vil utgjøre til sammen 25 millioner i engangsstøtte og reformstøtte.</p> <p>Inndelingstilskuddet fører til at en ny kommune fra sammenslåingstidspunktet vil få et rammetilskudd som er 6,6 mill. kroner høyere per år de første 15 årene.</p> <p>Våre beregninger viser at det kan være mulig å hente ut effektiviseringsgevinster knyttet til administrasjonen og tjenester på til sammen 28,0 mill. kroner. Dette utgjør 4,3 prosent av brutto driftsinntekter.</p>	<p>Samlet netto driftsresultat for kommunene i 2013 var på -0,6 prosent av brutto driftsinntekter.</p> <p>Inndelingstilskuddet som sammenslåtte kommuner får trappes ned i perioden 15-20 år etter sammenslåingen. Innen 20 år må det være realisert et effektiviseringspotensial minst tilsvarende størrelsen på inndelingstilskuddet. Nedgangen etter 20 år vil være 10,6 millioner.</p>	70/100
Tjenestetilbud	<p>Sammenslåing vil føre til positive endringer i tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse, spesielt for Halså kommune. Særlig vil dette gjelde for spesialiserte tjenester. Basistjenester som skole, barnehage, hjemmetjenester og sykehjemstjenester vil kunne videreutvikles der folk bor.</p> <p>Avstandene innad i en ny kommune vil ikke være større enn at en ny, sammenslått kommune kan velge hvilken modell</p>	<p>Sammenslåing vil i liten grad føre til endringer i behovet for interkommunale tjenestesamarbeid.</p>	52,5/100

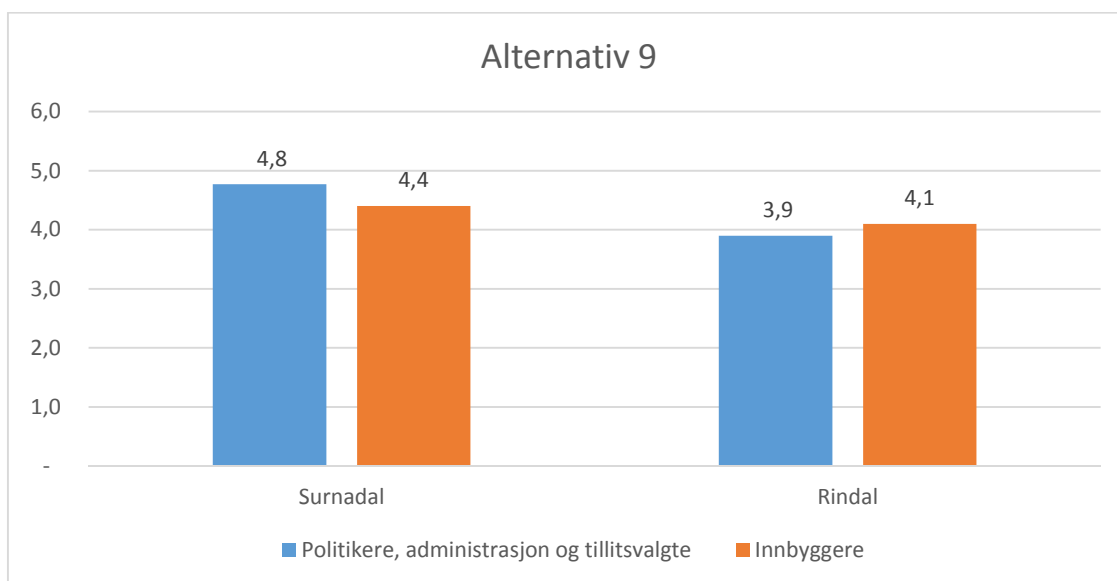
	<p>for lokalisering av administrasjon og spesialiserte tjenester man vil bruke. Dette vil føre til en økt frihet for kommunen. Muligheten for en samlokaliseringmodell gir også økte muligheter for stordriftsfordeler.</p> <p>En sammenslåing vil i noen grad gjøre de involverte kommunene i bedre stand til å håndtere framtidig tjenesteproduksjon og øke valgfriheten. Samtidig kan økte avstander og større fagmiljø redusere eventuelle habilitetsutfordringer.</p>		
Samfunnsutvikling	<p>En sammenslåing kan føre til bedre kapasitet og kompetanse for å ivareta kommunens rolle som samfunnsutvikler.</p> <p>Kommunene er i samme bo- og arbeidsmarkedsregion, og Surnadal er kommunen Halså har høyest pendling til.</p> <p>Skei er det største av de to kommunesentrene, og slik sett et naturlig kommunesenter i en ny kommune.</p> <p>Dersom Skei blir kommunesenter, vil alle tettsteder være innenfor 45 minutter reisevei. Liabø er heller ikke definert som tettsted.</p>	<p>Per i dag 7 535 innbyggere. Forventet vekst til over 7 800 i 2040. Ekspertutvalget anbefaler en kommunestørrelse på 15- 20 000 innbyggere, blant annet for å sikre tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse til å drive samfunnsutviklingsarbeid og tjenesteyting. Dette alternativet vil være mindre i dag, og er også forventet å være mindre i 2040.</p> <p>Kommunen har en lite variert næringsstruktur, og overvekt av arbeidsplasser i nedgangsbransjer. Dette vil kunne vanskeliggjøre en videre næringsutvikling i kommunen.</p>	50/80
Lokaldemokrati	<p>Kommunene som inngår i sammenslåingen kan i stor grad kalles for «hverdagsregioner» i dag, og det vil gjøre det lettere å skape en felles identitet.</p> <p>Avstandene i en ny kommune vil være såpass små at det ikke er behov for egne tiltak for å styrke lokaldemokratiet.</p>	<p>Ved gitte forutsetninger (valgresultat, antall partier som stiller til valg og størrelse på kommunestyret) vil sammenslåing føre til færre partier å stemme på. Dette vil gi mindre politisk bredde og at færre meninger blir representert.</p> <p>Det vil fortsatt være behov for interkommunale samarbeid i regionen etter en sammenslåing, noe som er negativt for lokaldemokratiet.</p>	42,5/100

		Videre vil en sammenslåing i liten grad føre til at den nye kommunen har potensial for å ta på seg nye oppgaver. Nye oppgaver vil sannsynligvis føre til økt interkommunalt samarbeid, noe som igjen er negativt for lokaldemokratiet.	
--	--	--	--

2.9 Alternativ 9 – Surnadal + Rindal

Figuren under viser hvilke oppfatninger politikere, administrasjon og tillitsvalgte i hver av kommunene har av alternativ 9 i den blå søylen. I de kommunene vi har data for innbyggernes syn er dette gjengitt i den oransje søylen. Søylene viser gjennomsnitt, det betyr at ved et snitt på under 3,5 er en negativ til alternativet, mens ved et snitt over 3,5 er en positiv til alternativet. Vi gjengir politikere, administrasjon og tillitsvalgte som respondenter i teksten, mens synet fra innbyggerne omtales som innbyggerne.

Figur 11 Politikere, administrasjon og tillitsvalgte, samt innbyggenes vurdering av alternativ 9 på en skala fra 1-6, hvor 1 er svært negativ og 6 er svært positiv. Gjennomsnitt.

Figuren viser at respondentene (blå søyle) i Surnadal er positive til en sammenslåing av Surnadal og Rindal. Respondentene i Rindal er også positive, men i mindre grad. Samlet får alternativet et snitt på 4,5, altså er det til sammen en positiv holdning til alternativet blant politikere, administrasjon og tillitsvalgte.

I innbyggerundersøkelsen ble også innbyggerne fra begge kommunene bedt om å gi en vurdering av alternativ 9 (oransje søyle). Som vi ser er innbyggerne i begge kommunene positive til en sammenslåing mellom Surnadal og Rindal. I Surnadal er innbyggerne noe mer negative enn politikere, administrasjon og tillitsvalgte samlet, mens i Halså er innbyggerne mindre negative, mens i Rindal er innbyggerne noe mer positive.

Videre har vi sett på fordeler og ulemper ved alternativ 9 knyttet til økonomi, tjenestetilbud, samfunnsutvikling og lokaldemokrati. Disse vurderingene er basert på de fire foregående delrapportene og er oppsummert i tabellen under. Kolonnen lengst til høyre viser samlet score for hvert hovedtema.

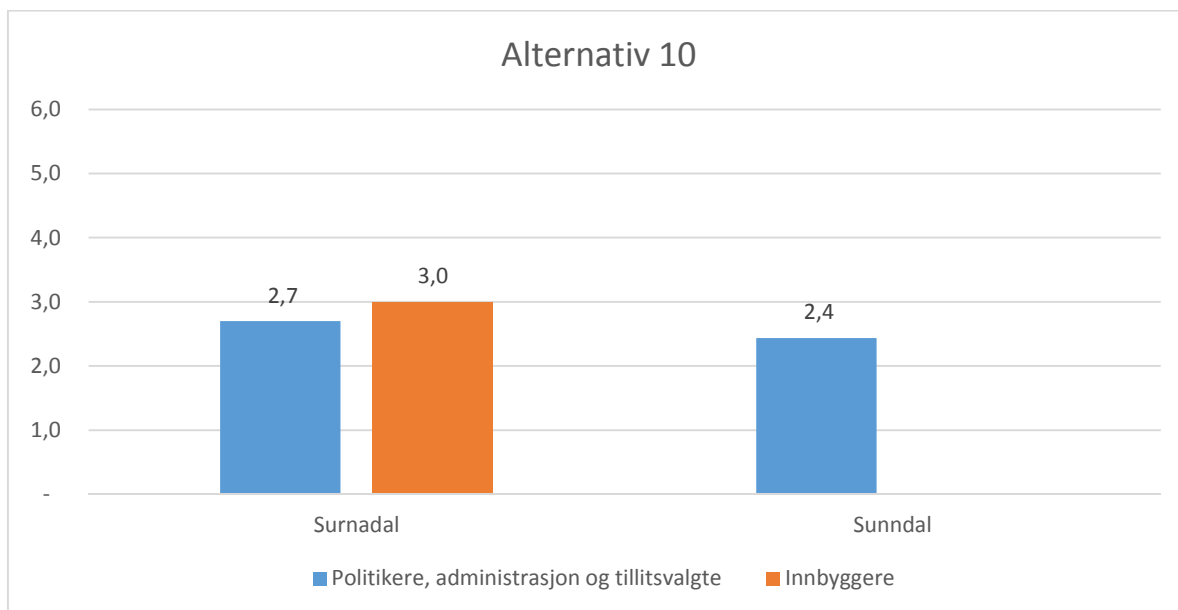
Tabell 15 Fordeler og ulemper ved hvert hovedtema i alternativ 9

Hovedtema	Fordeler	Ulemper	Samlet score
Økonomi	<p>De økonomiske virkemidlene i kommunereformen vil utgjøre til sammen 25 millioner i engangsstøtte og reformstøtte.</p> <p>Inndelingstilskuddet fører til at en ny kommune fra sammenslåingstidspunktet vil få et rammetilskudd som er 0,2 mill. kroner høyere per år de første 15 årene.</p> <p>Våre beregninger viser at det kan være mulig å hente ut effektiviseringsgevinster knyttet til administrasjonen og tjenester på til sammen 33,0 mill. kroner. Dette utgjør 4,8 prosent av brutto driftsinntekter.</p>	<p>Samlet netto driftsresultat for kommunene i 2013 var på -1,0 prosent av brutto driftsinntekter.</p> <p>Inndelingstilskuddet som sammenslåtte kommuner får trappes ned i perioden 15-20 år etter sammenslåingen. Innen 20 år må det være realisert et effektiviseringspotensial minst tilsvarende størrelse på inndelingstilskuddet. Nedgangen etter 20 år vil være 16,7 millioner.</p>	60/100
Tjenestetilbud	<p>En større kommune kan gi et samlet og større fagmiljø med bedre kapasitet og kompetanse, særlig på spesialiserte tjenester. Basistjenester som skole, barnehage, hjemmetjenester og sykehjemstjenester vil kunne videreutvikles der folk bor. Dette vil særlig være gjeldende for Rindal.</p> <p>Avstandene innad i en ny kommune vil ikke være større enn at en ny, sammenslått kommune kan velge hvilken modell for lokalisering av administrasjon og spesialiserte tjenester man vil bruke. Dette vil føre til en økt frihet for kommunen. Muligheten for en samlokaliseringsmodell gir også økte muligheter for stordriftsfordeler.</p> <p>En sammenslåing vil i noen grad gjøre de involverte kommunene i</p>	<p>Sammenslåing vil i liten grad føre til endringer i behovet for interkommunalt samarbeid i regionen. Kommunen vil dermed kunne ha behov for videre samarbeid med andre kommuner.</p>	52,5/100

	bedre strand til å håndtere framtidig tjenesteproduksjon og øke valgfriheten. Samtidig kan økte avstander og større fagmiljø redusere eventuelle habilitetsutfordringer.		
Samfunnsutvikling	<p>Kommunen er i samme bo- og markedsregion, og Surnadal er kommunen Rindal har mest pendling til. En ny kommune vil utgjøre et funksjonelt samfunnsutviklingsområde.</p> <p>Skei er det største kommunesentrene, og slik sett et naturlig kommunesenter i en ny kommune.</p> <p>Dersom Skei bli kommunesenter, vil alle tettsteder være innenfor 45 minutters reisevei. Dette er en brukt standard for akseptabel reise/pendlingstid.</p>	<p>Per i dag 8 000 innbyggere. Forventet vekst til over 8 700 i 2040. Ekspertutvalget anbefaler en kommunestørrelse på 15-20 000 innbyggere, blant annet for å sikre tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse til å drive samfunnsutviklingsarbeid og tjenesteyting. Dette alternativet vil være mindre i dag, og er også forventet å være mindre i 2040.</p> <p>Kommunen har en lite variert næringsstruktur, og en overvekt av arbeidsplasser i nedgangsbransjer. Dette vil kunne vanskeliggjøre videre næringsutvikling i kommunen.</p>	50/80
Lokaldemokrati	<p>Kommunene som inngår i sammenslåingen kan i stor grad kalles for «hverdagsregioner» i dag, og det vil gjøre det lettere å skape en felles identitet.</p> <p>Avstandene i en ny kommune vil være såpass små at det ikke er behov for egne tiltak for å styrke lokaldemokratiet.</p>	<p>Ved gitte forutsetninger (valgresultat, antall partier som stiller til valg og størrelse på kommunestyret) vil sammenslåing føre til færre partier å stemme på. Dette vil gi mindre politisk bredde og at færre meninger blir representert.</p> <p>Det vil fortsatt være behov for interkommunale samarbeid i regionen etter en sammenslåing, noe som er negativt for lokaldemokratiet.</p> <p>Videre vil en sammenslåing i liten grad føre til at den nye kommunen har potensial for å ta på seg nye oppgaver. Nye oppgaver vil sannsynligvis føre til økt interkommunalt samarbeid, noe som igjen er negativt for lokaldemokratiet.</p>	37,5/100

2.10 Alternativ 10 – Sunndal + Surnadal

Figuren under viser hvilke oppfatninger politikere, administrasjon og tillitsvalgte i hver av kommunene har av alternativ 10 i den blå søylen. I de kommunene vi har data for innbyggernes syn er dette gjengitt i den oransje søylen. Søylene viser gjennomsnitt, det betyr at ved et snitt på under 3,5 er en negativ til alternativet, mens ved et snitt over 3,5 er en positiv til alternativet. Vi gjengir politikere, administrasjon og tillitsvalgte som respondenter i teksten, mens synet fra innbyggerne omtales som innbyggerne.

Figur 12 Politikere, administrasjon og tillitsvalgte, samt innbyggers vurdering av alternativ 10 på en skala fra 1-6, hvor 1 er svært negativ og 6 er svært positiv. Gjennomsnitt.

Figuren viser at respondentene (blå søyle) i både Surnadal og Sunndal er negative til alternativet. I Sunndal er de noe mer negative enn i Surnadal. Samlet får alternativet et snitt på 2,6, altså er det samlet en negativ holdning til alternativet blant politikere, administrasjon og tillitsvalgte.

I innbyggerundersøkelsen ble også innbyggerne fra Surnadal bedt om å gi en vurdering av alternativ 10 (oransje søyle). Som vi ser er innbyggerne i Surnadal også negative til alternativet, men noe mindre negative enn politikere, administrasjon og tillitsvalgte i kommunen.

Videre har vi sett på fordeler og ulemper ved alternativ 10 knyttet til økonomi, tjenestetilbud, samfunnsutvikling og lokaldemokrati. Disse vurderingene er basert på de fire foregående delrapportene og er oppsummert i tabellen under. Kolonnen lengst til høyre viser samlet score for hvert hovedtema.

Tabell 16 Fordeler og ulemper ved hvert hovedtema i alternativ 10

Hovedtema	Fordeler	Ulemper	Samlet score
Økonomi	De økonomiske virkemidlene i kommunereformen vil utgjøre til sammen 25 millioner i engangsstøtte og reformstøtte.	Inndelingstilskuddet bidrar til at den nye kommunen mer eller mindre får beholde inntektsni-	32,5/100

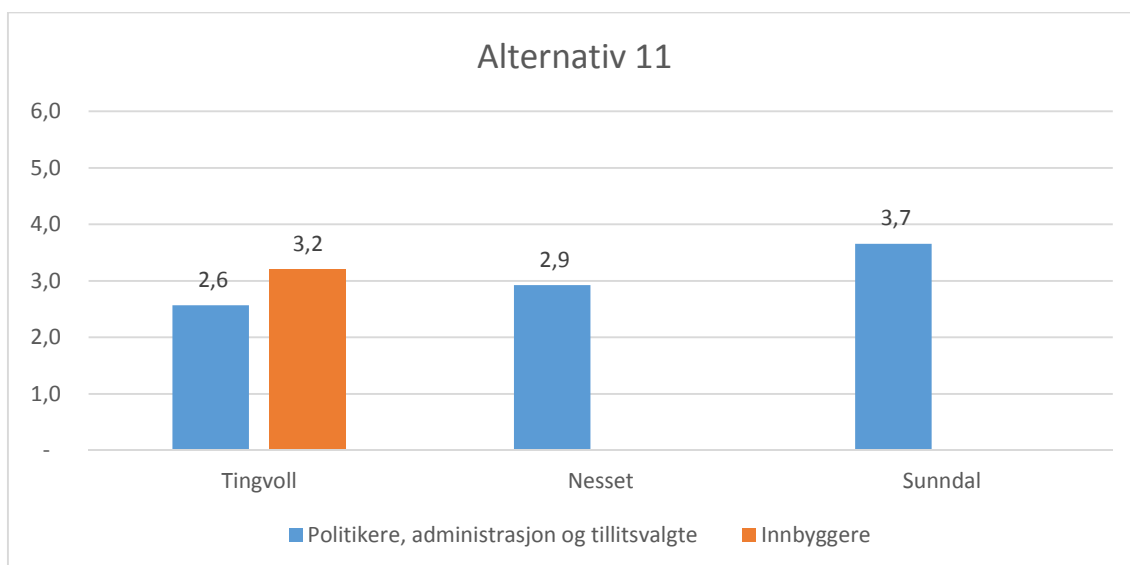
	<p>Våre beregninger viser at det kan være mulig å hente ut effektiviseringsgevinster knyttet til administrasjonen og tjenester på til sammen 97,0 mill. kroner. Dette utgjør 7,9 prosent av brutto driftsinntekter.</p>	<p>vået før sammenslåing. Våre beregninger viser at rammetilskuddet vil være 0,9 millioner mindre de første 15 årene. Deretter trappes tilskuddet ned i perioden 15-20 år etter sammenslåingen. Innen 20 år må det være realisert et effektiviseringspotensial minst tilsvarende størrelse på inndelings-tilskuddet. Nedgangen etter 20 år vil være -17,1 millioner.</p> <p>Samlet netto driftsresultat for kommunene i 2013 var på 1,5 prosent av brutto driftsinntekter. Dette er noe lavere enn nivået på 3 prosent som var anbefalt i 2013.</p>	
Tjenestetilbud	<p>Sammenslåing vil føre til noe positive endringer og tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse. Dette vil være ekstra gjeldende innenfor de mer spesialiserte tjenestene. Basistjenester som skole, barnehage, hjemmetjenester og sykehjemstjenester vil kunne videreutvikles der folk bor.</p> <p>Sammenslåing vil føre til tilnærmet ingen behov for interkommunale tjenestesamarbeid. Dette kommer av at kommunen i større grad vil kunne håndtere oppgavene selv.</p> <p>En sammenslåing vil i noen grad gjøre de involverte kommunene i bedre stand til å håndtere framtidig tjenesteproduksjon og øke valgfriheten. Samtidig kan økte avstander og større fagmiljø redusere eventuelle habilitetsutfordringer.</p>	<p>Det vil være en geografisk avstand innad i kommunen som gjør at dersom enkelte tjenester blir samlokalisert, kan det også bli lengre avstand og redusert tilgjengelighet for innbyggerne til de aktuelle tjenestene. Behov for sammenslåtte tjenester vil være avhengig av hva som kreves av fagmiljøer for å levere gode og effektive tjenester.</p>	77,5/100
Samfunnsutvikling	<p>En sammenslåing kan føre til bedre kapasitet og kompetanse for å ivareta kommunens rolle som samfunnsutvikler.</p>	<p>Kommunen er ingen naturlig bo- og markedsregion, og det er forholdsvis liten pendling mellom kommunene.</p> <p>Som godkjent reiseavstand er grensen satt på 45 minutter. Mellom Sunndalsøra og Skei er det</p>	25/80

		<p>nesten en times reise. Andre områder i kommunen har tilsvarende eller noe kortere reisetid.</p> <p>Kommunen har lite variert næringsstruktur, og overvekt av arbeidsplasser i nedgangsbransjer. Dette vil kunne vanskeliggjøre videre næringsutvikling i kommunen.</p>	
Lokaldemokrati	<p>Sammenslåing vil føre til økt kompetanse og kapasitet for de involverte kommunene, og det politiske handlingsrommet kan oppleves høyere for noen av kommunene.</p>	<p>En kommunesammenslåing vil gi færre folkevalgte, noe som kan føre til større avstand mellom innbygger og politiker. En sammenslåing vil derimot kunne øke mulighetene for innbyggermedvirkning på andre måter.</p> <p>Ved gitte forutsetninger (valgresultat, antall partier som stiller til valg og størrelse på kommunestyret) vil sammenslåing føre til færre partier å stemme på. Dette vil gi mindre politisk bredde og at færre meninger blir representert.</p> <p>Det vil fortsatt være behov for interkommunale samarbeid i regionen etter en sammenslåing, noe som er negativt for lokaldemokratiet.</p> <p>Kommunene som inngår i sammenslåing kan i liten grad kalles «hverdagsregioner» i dag, og det vil være en stor jobb å skape en felles identitet. Identitet og tilhørighet er satt ned som sentrale aspekter ved en kommunesammenslåing av ekspertutvalget.</p>	35/100

2.11 Alternativ 11 – Sunndal + Nesset + Tingvoll

Figuren under viser hvilke oppfatninger politikere, administrasjon og tillitsvalgte i hver av kommunene har av alternativ 11 i den blå søylen. I de kommunene vi har data for innbyggernes syn er dette gjengitt i den oransje søylen. Søylene viser gjennomsnitt, det betyr at ved et snitt på under

3,5 er en negative til alternativet, mens ved et snitt over 3,5 er en positive til alternativet. Vi gjengir politikere, administrasjon og tillitsvalgte som respondenter i teksten, mens synet fra innbyggerne omtales som innbyggerne.

Figur 13 Politikere, administrasjon og tillitsvalgte, samt innbyggers vurdering av alternativ 11 på en skala fra 1-6, hvor 1 er svært negativ og 6 er svært positiv. Gjennomsnitt.

Figuren viser at respondentene (blå søyle) i Tingvoll og Nesset er negative til alternativet. I Tingvoll er de noe mer negative enn i Nesset. I Sunndal er respondenten litt positive til alternativet. Samlet får alternativet et snitt på 3,3, altså er det samlet en svakt negativ holdning til alternativet blant politikere, administrasjon og tillitsvalgte.

I innbyggerundersøkelsen ble også innbyggerne fra Tingvoll bedt om å gi en vurdering av alternativ 11 (oransje søyle). Som vi ser er innbyggerne i Tingvoll også noe negative til alternativet, men mindre negative enn politikere, administrasjon og tillitsvalgte i kommunen.

Videre har vi sett på fordeler og ulemper ved alternativ 11 knyttet til økonomi, tjenestetilbud, samfunnsutvikling og lokaldemokrati. Disse vurderingene er basert på de fire foregående delrapportene og er oppsummert i tabellen under. Kolonnen lengst til høyre viser samlet score for hvert hovedtema.

Tabell 17 Fordeler og ulemper ved hvert hovedtema i alternativ 11

Hovedtema	Fordeler	Ulemper	Samlet score
Økonomi	De økonomiske virkemidlene i kommunereformen vil utgjøre til sammen 35 millioner i engangsstøtte og reformstøtte. Våre beregninger viser at det kan være mulig å hente ut effektiviseringsgevinster knyttet til admini-	Inndelingstilskuddet bidrar til at den nye kommunen mer eller mindre får beholde inntektsnivået før sammenslåing. Våre beregninger viser at rammetilskuddet vil være 0,5 millioner mindre de første 15 årene. Deretter trappes tilskuddet ned i perioden 15-20 år etter sammenslåingen. Innen 20 år	52,5/100

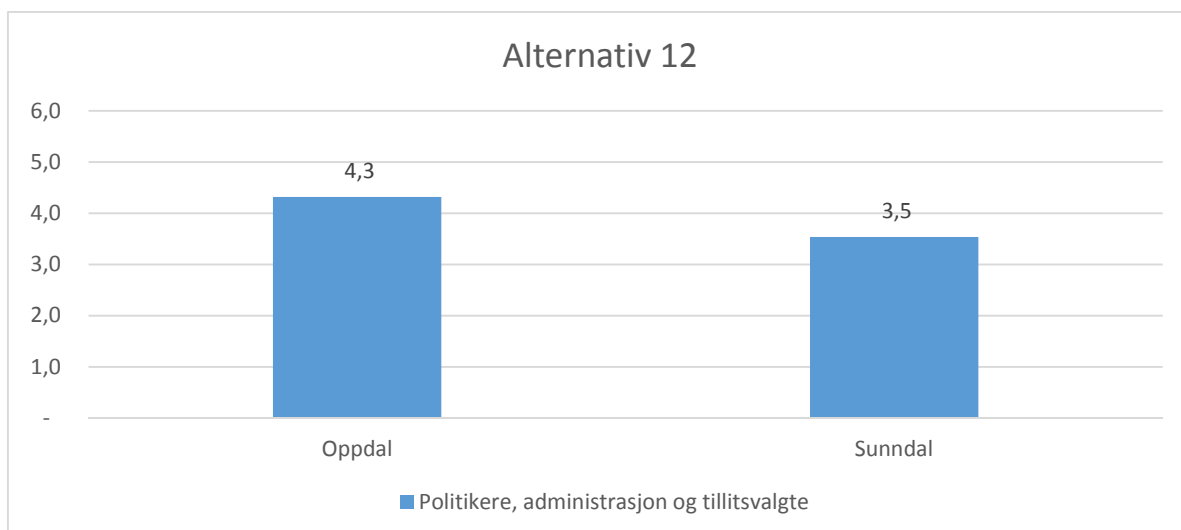
	<p>strasjonen og tjenester på til sammen 102 mill. kroner. Dette utgjør 8,1 prosent av brutto driftsinntekter.</p> <p>Neset er den eneste kommunen i utredningen som har mer konsekvenskraft enn kommunen har rett til å ta ut. Dersom det gjennomføres en sammenslåing av Neset, Sunndal og Tingvoll vil denne retten tilfalle kommunen på bekostning av fylkeskommunen og utgjøre til sammen 5,8 mill. kroner.</p>	<p>må det være realisert et effektiviseringspotensial minst tilsvarende størrelse på inndelingstilskuddet. Nedgangen etter 20 år vil være 33,0 millioner.</p> <p>Samlet netto driftsresultat for kommunene i 2013 var på 2,4 prosent av brutto driftsinntekter. Dette er noe lavere enn nivået på 3 prosent som var anbefalt i 2013.</p>	
<p>Tjenestetilbud</p>	<p>En sammenslåing vil føre til at kommunen kan håndtere de fleste oppgaver innad i egen organisasjon, og får dermed tilnærmet ingen behov for interkommunale tjenestesamarbeid.</p> <p>En større kommune kan gi et samlet og større fagmiljø med bedre kapasitet og kompetanse, særlig på spesialiserte tjenester. Basistjenester som skole, barnehage, hjemmetjenester og sykehjemstjenester vil kunne videreutvikles der folk bor.</p> <p>Avstandene innad i en ny kommune vil ikke være større enn at en ny, sammenslått kommune kan velge hvilken modell for lokalisering av administrasjon og spesialiserte tjenester man vil bruke. Dette vil føre til en økt frihet for kommunen. Muligheten for en samlokaliseringmodell gir også økte muligheter for stor-driftsfordeler.</p> <p>En sammenslåing vil i noen grad gjøre de involverte kommunene i bedre stand til å håndtere framtidig tjenesteproduksjon og øke valgfriheten. Samtidig kan økte</p>		<p>87,5/100</p>

	avstander og større fagmiljø redusere eventuelle habilitetsutfordringer.		
Samfunnsutvikling	<p>En sammenslåing kan føre til bedre kapasitet og kompetanse for å ivareta kommunens rolle som samfunnsutvikler.</p> <p>Sunnalsøra er det største kommunesenteret i dag, og vi har lagt Sunndalsøra til grunn som kommunesenter i en ny kommune.</p> <p>Avstandene fra Sunndalsøra til de tidligere kommunesentrene Eidsvåg og Tingvoll vil være innenfor akseptabel reiseavstand. Ingen definerte tettsteder vil ha for lang reisevei, men ytre deler av Tingvoll og Neset vil ha reisevei over 45 minutter.</p>	Kommunen har lite variert næringsstruktur, og overvekt av arbeidsplasser i nedgangsbransjer. Dette vil kunne vanskeliggjøre videre næringsutvikling i kommunen.	50/80
Lokaldemokrati	<p>Ved gitte forutsetninger (valgresultat, antall partier som stiller til valg og størrelse på kommunestyret) vil sammenslåing føre til flere partier å stemme på.</p> <p>Sammenslåing vil føre til noe økt kompetanse og kapasitet for de involverte kommunene, og det politiske handlingsrommet kan oppleves høyere for noen av kommunene.</p> <p>Kommunene som inngår i sammenslåing kan i noen grad kalles «hverdagsregioner» i dag. Det gjør det noe lettere å skape en felles identitet enn om det var svært lite interaksjon mellom kommune.</p>	<p>En kommunesammenslåing vil gi færre folkevalgte, noe som kan føre til større avstand mellom innbygger og politikere. En sammenslåing vil derimot kunne øke mulighetene for innbyggermedvirkning på andre måter.</p> <p>Det vil fortsatt være behov for interkommunale samarbeid i regionen etter en sammenslåing, noe som er negativt for lokaldemokratiet.</p> <p>På grunn av avstander, færre folkevalgte m.m., vil det være noe behov for tiltak for å styrke lokaldemokratiet.</p>	52,5/100

2.12 Alternativ 12 – Sunndal + Oppdal

Figuren under viser hvilke oppfatninger som politikere, administrasjon og tillitsvalgte i hver av kommunene har av alternativ 12. Søylene viser gjennomsnitt, det betyr at ved et snitt på under 3,5 er respondentene negative til alternativet, mens ved et snitt over 3,5 er respondentene positive til alternativet.

Figur 14 Politikere, administrasjon og tillitsvalgte, samt innbyggeres vurdering av alternativ 12 på en skala fra 1-6, hvor 1 er svært negativ og 6 er svært positiv. Gjennomsnitt.

Figuren viser at respondentene (blå søyle) i Oppdal er positive til alternativet med et snitt på 4,3. I Sunndal er respondentene nøytrale til alternativet med et snitt på 3,5. Samlet får alternativet et snitt på 3,7, altså er det samlet en svakt positiv holdning til alternativet blant politikere, administrasjon og tillitsvalgte.

Videre har vi sett på fordeler og ulemper ved alternativ 12 knyttet til økonomi, tjenestetilbud, samfunnsutvikling og lokaldemokrati. Disse vurderingene er basert på de fire foregående delrapportene og er oppsummert i tabellen under. Kolonnen lengst til høyre viser samlet score for hvert hovedtema.

Tabell 18 Fordeler og ulemper ved hvert hovedtema i alternativ 12

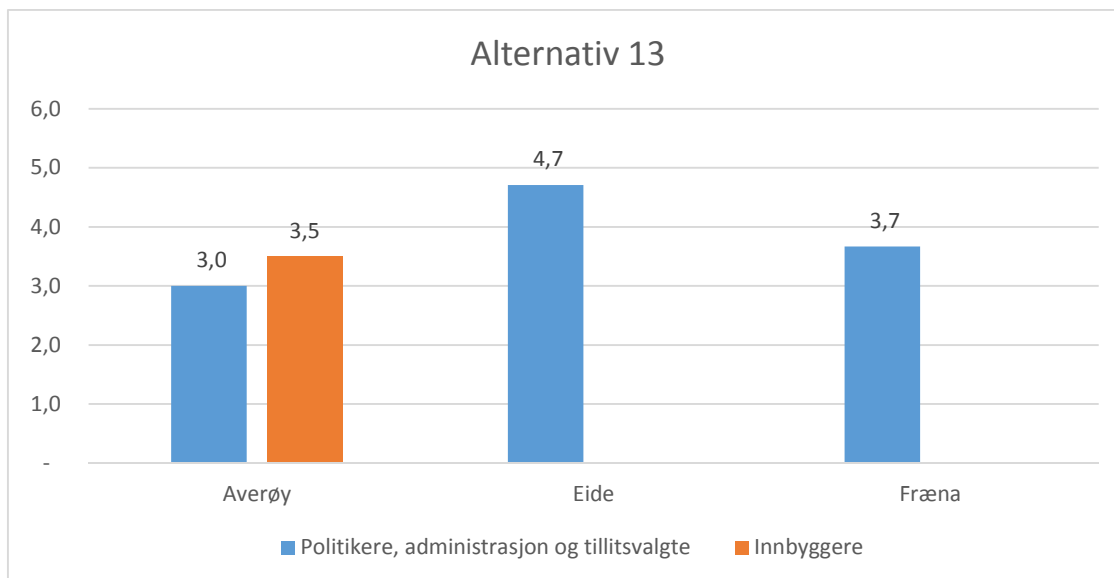
Hovedtema	Fordeler	Ulemper	Samlet score
Økonomi	<p>De økonomiske virkemidlene i kommunereformen vil utgjøre til sammen 25 millioner i engangsstøtte og reformstøtte.</p> <p>Inndelingstilskuddet fører til at en ny kommune fra sammenslåingstidspunktet vil få et rammetilskudd som er 4,7 mill. kroner høyere per år de første 15 årene.</p> <p>Våre beregninger viser at det kan være mulig å hente ut effektiviseringsgevinster knyttet til administrasjonen og tjenester på til sam-</p>	<p>Inndelingstilskuddet som sammenslåtte kommuner får trappes ned i perioden 15-20 år etter sammenslåingen. Innen 20 år må det være realisert et effektiviseringspotensial minst tilsvarende størrelse på inndelingstilskuddet. Nedgangen etter 20 år vil være 9,6 millioner.</p>	47,5/100

	<p>men 64,0 mill. kroner. Dette utgjør 5,0 prosent av brutto driftsinntekter.</p> <p>Samlet netto driftsresultat for kommunene i 2013 var på 4,7 prosent av brutto driftsinntekter. Dette er høyere enn nivået på 3 prosent som var anbefalt i 2013.</p>		
Tjenestetilbud	<p>En sammenslåing vil føre til at kommunen kan håndtere de fleste oppgaver innad i egen organisasjon, og får dermed tilnærmet ingen behov for interkommunale tjenestesamarbeid.</p> <p>En større kommune kan gi et samlet og større fagmiljø med bedre kapasitet og kompetanse, særlig på spesialiserte tjenester. Basistjenester som skole, barnehage, hjemmetjenester og sykehjemstjenester vil kunne videreutvikles der folk bor.</p> <p>En sammenslåing vil i noen grad gjøre de involverte kommunene i bedre stand til å håndtere framtidig tjenesteproduksjon og øke valgfriheten. Samtidig kan økte avstander og større fagmiljø redusere eventuelle habilitetsutfordringer.</p>	<p>Avstandene innad i en ny kommune vil være såpass store at det legger føringer på hvilken modell kommunen kan benytte for lokalisering av administrasjon og spesialiserte tjenester.</p>	72,5/100
Samfunnsutvikling	<p>En sammenslåing kan føre til bedre kapasitet og kompetanse for å ivareta kommunens rolle som samfunnsutvikler.</p>	<p>Kommunene er ikke i samme bo- og arbeidsmarkedsregion, og det er forholdsvis liten pendling mellom kommunene.</p> <p>De to områdene Sunndalsøra og Oppdal er omtrent like store i innbyggertall, og det er dermed ikke noe naturlig sted å legge kommunesenteret. Dette vanskeliggjør en eventuell prosess da det er nærliggende å anta at de ulike kommunene ønsker å beholde senteret.</p> <p>Reisetiden fra Oppdal til Sunndalsøra er over 45 minutter, noe som er definert som akseptabel pendlingsavstand.</p>	20/80

		Kommunen har lite variert næringsstruktur, og overvekt av arbeidsplasser i nedgangsbransjer. Dette vil kunne vanskeliggjøre videre næringsutvikling i kommunen.	
Lokaldemokrati	<p>Ved gitte forutsetninger (valgresultat, antall partier som stiller til valg og størrelse på kommunestyret) vil sammenslåing føre til flere partier å stemme på.</p> <p>Sammenslåing vil kunne føre til en positiv endring i muligheten for innbyggermedvirkning.</p> <p>Sammenslåing vil føre til økt kompetanse og kapasitet for de involverte kommunene, og det politiske handlingsrommet kan oppleves høyere for noen av kommunene.</p>	<p>En kommunesammenslåing vil gi færre folkevalgte, noe som kan føre til større avstand mellom innbygger og politiker. En sammenslåing vil derimot kunne øke mulighetene for innbyggermedvirkning på andre måter.</p> <p>Sammenslåing vil i liten grad føre til endringer i behovet for interkommunale tjenestesamarbeid, noe som er negativt for lokaldemokratiet.</p> <p>På grunn av avstander, færre folkevalgte m.m., vil det være behov for tiltak for å styrke lokaldemokratiet.</p> <p>Kommunene som inngår i sammenslåing kan i liten grad kalles «hverdagsregioner» i dag, og det vil være en stor jobb å skape en felles identitet. En felles identitet og tilhørighet er ifølge ekspertutvalget sentrale aspekter for å få til en sammenslåing.</p>	55/100

2.13 Alternativ 13 – Eide + Fræna + Averøy

Figuren under viser hvilke oppfatninger politikere, administrasjon og tillitsvalgte i hver av kommunene har av alternativ 13 i den blå søylen. I de kommunene vi har data for innbyggernes syn er dette gjengitt i den oransje søylen. Søylene viser gjennomsnitt, det betyr at ved et snitt på under 3,5 er en negative til alternativet, mens ved et snitt over 3,5 er en positive til alternativet. Vi gjengir politikere, administrasjon og tillitsvalgte som respondenter i teksten, mens synet fra innbyggerne omtales som innbyggerne.

Figur 15 Politikere, administrasjon og tillitsvalgte, samt innbyggenes vurdering av alternativ 13 på en skala fra 1-6, hvor 1 er svært negativ og 6 er svært positiv. Gjennomsnitt.

Figuren viser at respondentene (blå søyle) i Eide er positive til alternativet, mens respondentene i Fræna er omtrent nøytrale/svakt positive. Respondentene i Averøy er negative. Samlet får alternativet et snitt på 3,8, altså er det samlet en svakt positiv holdning til alternativet blant politikere, administrasjon og tillitsvalgte.

I innbyggerundersøkelsen ble også innbyggerne fra Averøy bedt om å gi en vurdering av alternativ 13 (oransje søyle). Som vi ser er innbyggerne i Averøy nøytrale til alternativet, og mener dermed at det verken er spesielt negativt eller positivt.

Videre har vi sett på fordeler og ulemper ved alternativ 13 knyttet til økonomi, tjenestetilbud, samfunnsutvikling og lokaldemokrati. Disse vurderingene er basert på de fire foregående delrapportene og er oppsummert i tabellen under. Kolonnen lengst til høyre viser samlet score for hvert hovedtema.

Tabell 19 Fordeler og ulemper ved hvert hovedtema i alternativ 13

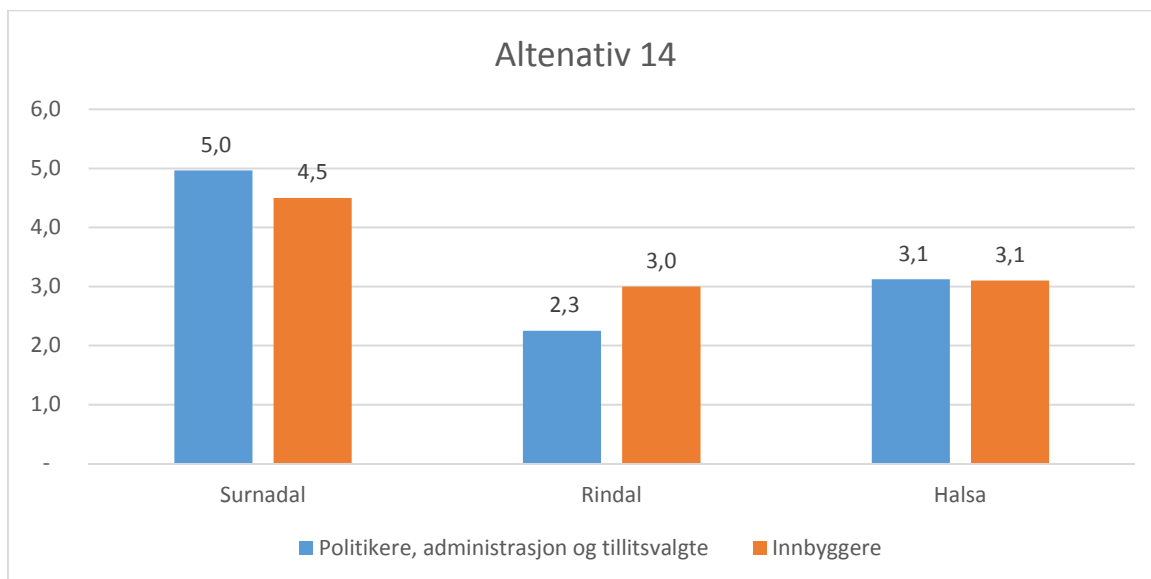
Hovedtema	Fordeler	Ulemper	Samlet score
Økonomi	<p>De økonomiske virkemidlene i kommunereformen vil utgjøre til sammen 50 millioner i engangsstøtte og reformstøtte.</p> <p>Inndelingstilskuddet fører til at en ny kommune fra sammenslåingstidspunktet vil få et rammetilskudd som er 2,2 mill. kroner høyere per år de første 15 årene.</p>	<p>Samlet netto driftsresultat for kommunene i 2013 var på 1,0 prosent av brutto driftsinntekter. Dette er lavere enn nivået på 3 prosent som var anbefalt i 2013.</p> <p>Våre beregninger viser at Eide, Fræna og Averøy driver effektivt. Vi finner noe effektiviseringsgevinst på administrasjon, men ikke noe på tjenester.</p>	45/100

		Inndelingstilskuddet som sammenslåtte kommuner får, trappes ned i perioden 15-20 år etter sammenslåingen. Innen 20 år må det være realisert et effektiviseringspotensial minst tilsvarende størrelse på inndelingstilskuddet. Nedgangen etter 20 år vil være 23,5 millioner.	
Tjenestetilbud	<p>En større kommune kan gi et samlet og større fagmiljø med bedre kapasitet og kompetanse, særlig på spesialiserte tjenester. Basistjenester som skole, barnehage, hjemmetjenester og sykehjemstjenester vil kunne videreutvikles der folk bor.</p> <p>En sammenslåing vil føre til at kommunen kan håndtere flere oppgaver innad i egen organisasjon, og får få redusert behovet for interkommunalt samarbeid.</p> <p>En sammenslåing vil i noen grad gjøre de involverte kommunene i bedre stand til å håndtere framtidig tjenesteproduksjon og øke valgfriheten. Samtidig kan økte avstander og større fagmiljø redusere eventuelle habilitetsutfordringer.</p>	Avstandene innad i en ny kommune kan legge føringer på hvilken modell kommunen kan benytte for lokalisering av administrasjon og spesialiserte tjenester.	62,5/100
Samfunnsutvikling	<p>Per i dag 18 878 innbyggere. Innbyggertallet er forventet å vokse fram mot 2040. Det vil gi en kommune med tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse til å drive samfunnsutviklingsarbeid.</p> <p>Om den nye kommunen legger kommunesenteret i midten av kommunen så vil ingen av de gamle kommunesentrene ha over 45 minutters reisevei.</p>	Kommunene er ikke i samme bo- og arbeidsmarkedsregion, og Fræna kommune har over 25 prosent pendling til Molde.	50/80
Lokaldemokrati	Ved gitte forutsetninger (valgresultat, antall partier som stiller til valg og størrelse på kommunestyret) vil sammenslåing føre til flere partier å stemme på.	En kommunesammenslåing vil gi færre folkevalgte, noe som kan føre til større avstand mellom innbygger og politikere. En sammenslåing vil derimot kunne øke mulighetene for innbyggermedvirkning på andre måter.	55/100

	<p>Med tanke på innbyggermedvirkning vil en kommunesammenslåing føre til positive endringer.</p> <p>Sammenslåing vil i liten grad føre til behov for tiltak for å styrke lokaldemokratiet.</p> <p>Sammenslåing vil i noe grad føre til mindre behov for interkommunale tjenestesamarbeid i regionen, noe som er positivt for lokaldemokratiet.</p>	<p>Kommunene som inngår i sammenslåing kan i liten grad kalles «hverdagsregioner» i dag, og det vil være en stor jobb å skape en felles identitet. En felles identitet og tilhørighet er ifølge ekspertutvalget sentrale aspekter for å få til en sammenslåing.</p>	
--	--	---	--

2.14 Alternativ 14 – Surnadal + Rindal + Halså

Figuren under viser hvilke oppfatninger politikere, administrasjon og tillitsvalgte i hver av kommunene har av alternativ 14 i den blå søylen. I de kommunene vi har data for innbyggenes syn er dette gjengitt i den oransje søylen. Søylene viser gjennomsnitt, det betyr at ved et snitt på under 3,5 er en negativ til alternativet, mens ved et snitt over 3,5 er en positiv til alternativet. Vi gjengir politikere, administrasjon og tillitsvalgte som respondenter i teksten, mens synet fra innbyggerne omtales som innbyggerne.

Figur 16 Politikere, administrasjon og tillitsvalgte, samt innbyggenes vurdering av alternativ 14 på en skala fra 1-6, hvor 1 er svært negativ og 6 er svært positiv. Gjennomsnitt.

Figuren viser at respondentene (blå søyle) i Surnadal er positive til alternativet med et snitt på 5,0. Respondentene i Rindal og Halså er negative, og det er respondentene i Rindal som er mest negative. Samlet får alternativet et snitt på 3,9, altså er det samlet en noe positiv holdning til alternativet blant politikere, administrasjon og tillitsvalgte. Det er helt tydelig Surnadal som drar den samla oppfatningen i en positiv retning.

I innbyggerundersøkelsen ble også innbyggerne fra bedt om å gi en vurdering av alternativ 14 (oransje søyle). Som vi ser er også innbyggerne i Surnadal positive til alternativet, mens innbyggerne i Halså og Rindal er negative. Vi ser i Rindal at innbyggerne er mindre negative enn politikere, administrasjon og tillitsvalgte samlet i kommunen.

Videre har vi sett på fordeler og ulemper ved alternativ 14 knyttet til økonomi, tjenestetilbud, samfunnsutvikling og lokaldemokrati. Disse vurderingene er basert på de fire foregående delrapportene og er oppsummert i tabellen under. Kolonnen lengst til høyre viser samlet score for hvert hovedtema.

Tabell 20 Fordeler og ulemper ved hvert hovedtema i alternativ 14

Hovedtema	Fordeler	Ulemper	Samlet score
Økonomi	<p>De økonomiske virkemidlene i kommunereformen vil utgjøre til sammen 35 millioner i engangsstøtte og reformstøtte.</p> <p>Inndelingstilskuddet fører til at en ny kommune fra sammenslåingstidspunktet vil få et rammetilskudd som er 11,0 mill. kroner høyere per år de første 15 årene. Våre beregninger viser at det kan være mulig å hente ut effektiviseringsgevinster knyttet til administrasjonen og tjenester på til sammen 52 mill. kroner. Dette utgjør 6,1 prosent av brutto driftsinntekter.</p>	<p>Samlet netto driftsresultat for kommunene i 2013 var på 0,6 prosent av brutto driftsinntekter. Dette er lavere enn nivået på 3 prosent som var anbefalt i 2013.</p> <p>Inndelingstilskuddet som sammenslåtte kommuner får, trappes ned i perioden 15-20 år etter sammenslåingen. Innen 20 år må det være realisert et effektiviseringspotensial minst tilsvarende størrelse på inndelingstilskuddet. Nedgangen etter 20 år vil være 23,2 millioner.</p>	72,5/100
Tjenestetilbud	<p>En større kommune kan gi et samlet og større fagmiljø med bedre kapasitet og kompetanse, særlig på spesialiserte tjenester. Basistjenester som skole, barnehage, hjemmetjenester og sykehjemstjenester vil kunne videreutvikles der folk bor.</p> <p>Avstandene innad i en ny kommune vil ikke være større enn at en ny, sammenslått kommune kan velge hvilken modell for lokalisering av administrasjon og spesialiserte tjenester man vil bruke. Dette vil føre til en økt frihet for kom-</p>		62,5/100

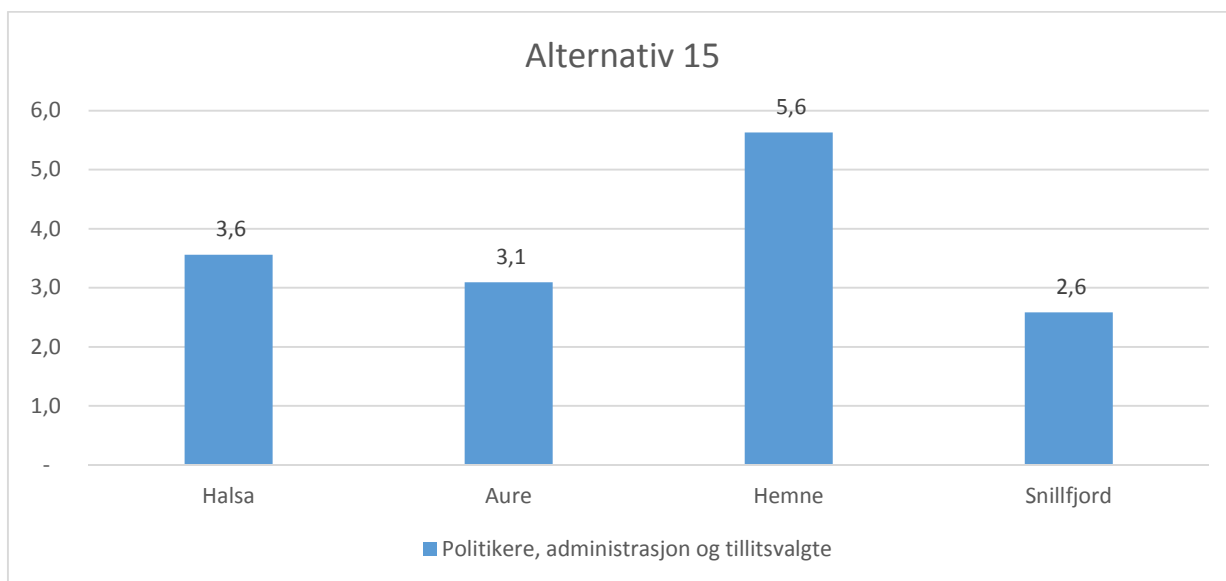

	<p>munen. Muligheten for en samlokaliseringsmodell gir også økte muligheter for stordriftsfordeler.</p> <p>En sammenslåing vil føre til at kommunen kan håndtere flere oppgaver innad i egen organisasjon, og får få redusert behovet for interkommunalt samarbeid.</p> <p>En sammenslåing vil i noen grad gjøre de involverte kommunene i bedre stand til å håndtere framtidig tjenesteproduksjon og øke valgfriheten. Samtidig kan økte avstander og større fagmiljø redusere eventuelle habilitetsutfordringer.</p>		
Samfunnsutvikling	<p>En sammenslåing kan føre til bedre kapasitet og kompetanse for å ivareta kommunens rolle som samfunnsutvikler.</p> <p>Halsa, Rindal og Surnadal utgjør til sammen bo- og arbeidsregionen Surnadal. Størst innpendling er det til Surnadal fra Rindal og Halså, men også noe andre veien.</p> <p>Skei er det største av de tre kommunesentrene, og ligger geografisk til i midten. Skei er dermed et naturligt sted for et kommunesenter i en ny kommune.</p> <p>Dersom Skei blir kommunesenteret, vil alle tettsteder være innenfor 45 minutters reisevei.</p>	<p>Per i dag 9 577 innbyggere. Forventet vekst til ca. 10 200 i 2040. Ekspertutvalget anbefaler en kommunistørrelse på 15- 20 000 innbyggere, blant annet for å sikre tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse til å drive samfunnsutviklingsarbeid og tjenesteyting. Dette alternativet vil være mindre i dag, og er også forventet å være mindre i 2040.</p> <p>Kommunen har lite variert næringsstruktur, og overvekt av arbeidsplasser i nedgangsbransjer. Dette vil kunne vanskeliggjøre videre næringsutvikling i kommunen.</p>	50/80
Lokaldemokrati	<p>Kommunene som inngår i sammenslåing kan i stor grad kalles «hverdagsregioner» i dag, og det vil gjøre det lettere å skape en felles identitet. Identitet og tilhørighet er satt ned av ekspertutvalget som sentrale kriterier for å få til en sammenslåingsprosess.</p> <p>Sammenslåing vil i liten grad føre til behov for tiltak for å styrke lokaldemokratiet.</p>	<p>En kommunesammenslåing vil gi færre folkevalgte, noe som kan føre til større avstand mellom innbygger og politiker. En sammenslåing vil derimot kunne øke mulighetene for innbyggermedvirkning på andre måter.</p> <p>Ved gitte forutsetninger (valgresultat, antall partier som stiller til valg og størrelse på kommunestyret) vil sammenslåing føre til færre</p>	42,5/100

		<p>partier å stemme på. Dette vil gi mindre politisk bredde og at færre meninger blir representert.</p> <p>Videre vil en sammenslåing i liten grad føre til at den nye kommunen har potensial for å ta på seg nye oppgaver. Nye oppgaver vil sannsynligvis føre til økt interkommunalt samarbeid, noe som igjen er negativt for lokaldemokratiet.</p>	
--	--	---	--

2.15 Alternativ 15 – Hemne + Aure + Halsa + Snillfjord

Figuren under viser hvilke oppfatninger som politikere, administrasjon og tillitsvalgte i hver av kommunene har av alternativ 15. Søylene viser gjennomsnitt, det betyr at ved et snitt på under 3,5 er respondentene negative til alternativet, mens ved et snitt over 3,5 er respondentene positive til alternativet.

Figur 17 Politikere, administrasjon og tillitsvalgte, samt innbyggers vurdering av alternativ 15 på en skala fra 1-6, hvor 1 er svært negativ og 6 er svært positiv. Gjennomsnitt.

Figuren viser at respondentene (blå søyle) i Hemne er svært positive til alternativet. Det samme er ikke tilfelle i de øvrige kommunene. Respondentene i Halsa er omtrent nøytrale med et snitt på 3,6, mens respondentene fra Aure er noe negative med et snitt på 3,1. Respondentene i Snillfjord er negative. Samlet får alternativet et snitt på 3,6, altså er det til sammen en nøytral holdning til alternativet blant politikere, administrasjon og tillitsvalgte. Hemne bidrar til å trekke dette en positiv retning.

Videre har vi sett på fordeler og ulemper ved alternativ 15 knyttet til økonomi, tjenestetilbud, samfunnsutvikling og lokaldemokrati. Disse vurderingene er basert på de fire foregående delrapportene, og er oppsummert i tabellen under. Kolonnen lengst til høyre viser samlet score for hvert hovedtema.

Tabell 21 Fordeler og ulemper ved hvert hovedtema i alternativ 15

Hovedtema	Fordeler	Ulemper	Samlet score
Økonomi	<p>De økonomiske virkemidlene i kommunereformen vil utgjøre til sammen 45 millioner i engangsstøtte og reformstøtte.</p> <p>Inndelingstilskuddet fører til at en ny kommune fra sammenslåingstidspunktet vil få et rammetilskudd som er 19,2 mill. kroner høyere per år de første 15 årene. Våre beregninger viser at det kan være mulig å hente ut effektiviseringsgevinster knyttet til administrasjonen og tjenester på til sammen 62 mill. kroner. Dette utgjør 6,6 prosent av brutto driftsinntekter.</p>	<p>Samlet netto driftsresultat for kommunene i 2013 var på 1,7 prosent av brutto driftsinntekter. Dette er lavere enn nivået på 3 prosent som var anbefalt i 2013.</p> <p>Inndelingstilskuddet som sammenslåtte kommuner får, trappes ned i perioden 15-20 år etter sammenslåingen. Innen 20 år må det være realisert et effektiviseringspotensial minst tilsvarende størrelse på inndelingstilskuddet. Nedgangen etter 20 år vil være 31,9 millioner.</p>	72,5/100
Tjenestetilbud	<p>En større kommune kan gi et samlet og større fagmiljø med bedre kapasitet og kompetanse, særlig på spesialiserte tjenester. Basistjenester som skole, barnehage, hjemmetjenester og sykehjemstjenester vil kunne videreutvikles der folk bor.</p> <p>En sammenslåing vil føre til at kommunen kan håndtere flere oppgaver innad i egen organisasjon, og får redusert behovet for interkommunalt samarbeid.</p> <p>En sammenslåing vil i noen grad gjøre de involverte kommunene i bedre stand til å håndtere framtidig tjenesteproduksjon og øke valgfriheten. Samtidig kan økte avstander og større fagmiljø redusere eventuelle habilitetsutfordringer.</p>	<p>Det vil være en geografisk avstand innad i kommunen som gjør at dersom enkelte tjenester blir samlokalisert, kan det også bli lengre avstand og redusert tilgjengelighet for innbyggerne til de aktuelle tjenestene. Behov for sammenslåtte tjenester vil være avhengig av hva som kreves av fagmiljøer for å levere gode og effektive tjenester.</p>	72,5/100
Samfunnsutvikling	<p>En sammenslåing kan føre til bedre kapasitet og kompetanse for å ivareta kommunens rolle som samfunnsutvikler.</p>	<p>Avstandene innad i kommunen vil til dels være store, og fra Kyrksæterøra til flere av de tidligere kommunesentrene er det noe over 45 minutter reisevei. Det er kun Aure som er innenfor pendlingsavstand.</p>	40/80

	Ut fra befolkningsstørrelse, og delvis geografi, så vil Kyrksæterøra være et naturlig kommunesenter i en ny kommune.	Kommunen har lite variert næringsstruktur, og overvekt av arbeidsplasser i nedgangsbransjer. Dette vil kunne vanskeliggjøre videre næringsutvikling i kommunen	
Lokaldemokrati	<p>Ved gitte forutsetninger (valgresultat, antall partier som stiller til valg og størrelse på kommunestyret) vil sammenslåing føre til flere partier å stemme på.</p> <p>Sammenslåing vil føre til positiv endring i muligheten for innbyggermedvirkning.</p>	<p>En kommunesammenslåing vil gi færre folkevalgte, noe som kan føre til større avstand mellom innbygger og politikere. En sammenslåing vil derimot kunne øke mulighetene for innbyggermedvirkning på andre måter.</p> <p>Sammenslåing vil i liten grad føre til endringer i behovet for interkommunale tjenestesamarbeid. Dette er dårlig for lokaldemokratiet da det gir mindre direkte styring av egne folkevalgte.</p> <p>Kommunene som inngår i sammenslåing kan i liten grad kalles «hverdagsregioner» i dag, og det vil være en stor jobb å skape en felles identitet. En felles identitet og tilhørighet er ifølge ekspertutvalget sentrale aspekter for å få til en sammenslåing.</p> <p>Videre vil en sammenslåing i liten grad føre til at den nye kommunen har potensial for å ta på seg nye oppgaver. Nye oppgaver vil sannsynligvis føre til økt interkommunalt samarbeid, noe som igjen er negativt for lokaldemokratiet.</p>	35/100

2.16 Samlet oppsummering av alternativene

Tabellen under oppsummerer i tabellform samlet poengsum og poeng knyttet til hvert hovedtema for hver av alternativene. Det er alternativ 11 (Sunndal, Nesset og Tingvoll) som får den høyeste poengsummen med 242,5, mens alternativ 6 (Aure, Smøla og Halså), samt alternativ 7 (Averøy og Eide) får den laveste summen med 147,5 poeng hver. Det gir en differanse på 95 poeng. Generelt er differansen mellom alternativene på Nordmøre mindre enn det vi så i en tilsvarende utredning i

Molde-regionen våren 2015. På Nordmøre ligger 11 av alternativene innenfor en poengsum fra 200 til 242,5 poeng.

Hovedårsaken til at alternativ 11 med Sunndal, Nesset og Tingvoll kommer godt ut, er tjenester. De tre kommunene har i dag samarbeid på områder som PPT og barnevern, og denne typen interkommunalt samarbeid vil kunne avsluttes dersom de tre kommunene slår seg sammen. Sammenlåing kan også føre til mindre sårbare fagmiljø. Avstandene innad i en ny kommune vil være overkommelige dersom en tar utgangspunkt i Sunndalsøra som kommunesenter. Nesset er den eneste kommunene i utredningen som har overskudd av konsesjonskraft, noe en ny kommune kan utnytte. Det bidrar positivt på økonomi. Ellers har både Nesset og Sunndal inntekter over landsnittet, mens Tingvoll har under. På samfunnsutvikling er det positivt at både Nesset og Tingvoll har noe pendling til Sunndal i dag, men næringsstrukturen i en ny kommune vil være ganske ensidig. På lokaldemokrati scorer alternativet middels.

Alternativ 5 med Hemne, Hitra, Aure, Smøla og Halså gjøre det spesielt bra på tjenester og økonomi. Av de fem kommunene, så har Halså inntekter på landsgjennomsnittet og de øvrige kommunene et høyere inntektsnivå. Kommunen vil også ha et innbyggertall på over 16 000, noe som gir god score i vurderingene. Blant annet vil kommunen være av en slik størrelse at den kan håndtere en del tjenester som kommunene i dag har interkommunalt samarbeid om. Den største utfordringen til alternativet er geografi og avstander. De fem kommunen tilhører fem ulike bo- og arbeidsmarked. En forutsetning for en slik kommune er at det reetableres et fergesamband mellom Aure og Hitra. Men fortsatt vil avstandene være store.

De største alternativene i utredningen er 1-4, hvor Kristiansund inngår. Disse scorer ulikt i vurderingene. Best gjør alternativ 2 det, hvor Kristiansund, Averøy, Gjemnes, Tingvoll, Halså, Aure og Smøla inngår. Dårligst av dem er alternativ 4 med Kristiansund, Averøy, Gjemnes og Tingvoll. Men det er viktig å ha med seg at differansen utgjør bare litt over 30 poeng. Alternativ 2 scorer best på tjenester og på økonomi, men dårligst på lokaldemokrati. Den største utfordringen for dette alternativet er geografi og avstander. Kommunen som inngår i alternativet tilhører til sammen 5 ulike bo- og arbeidsmarkedsregioner. Alternativ 4 gjør det best på tjenester, men det her er økonomi som trekker ned. Tingvoll er, sammen med Eide, den kommunen i utredningen som har lavest inntektsnivå. Her får en i større grad samlet kommuner som inngår i samme bo- og arbeidsmarkedsregion, men Gjemnes tilhører bo- og arbeidsmarkedsregion Molde og har over 25 prosent pendling til Molde. Ellers scorer alle alternativene med Kristiansund godt på befolkningsgrunnlag, og begge disse alternativene vil sannsynligvis kunne håndtere det meste av tjenester i egen organisasjon framover.

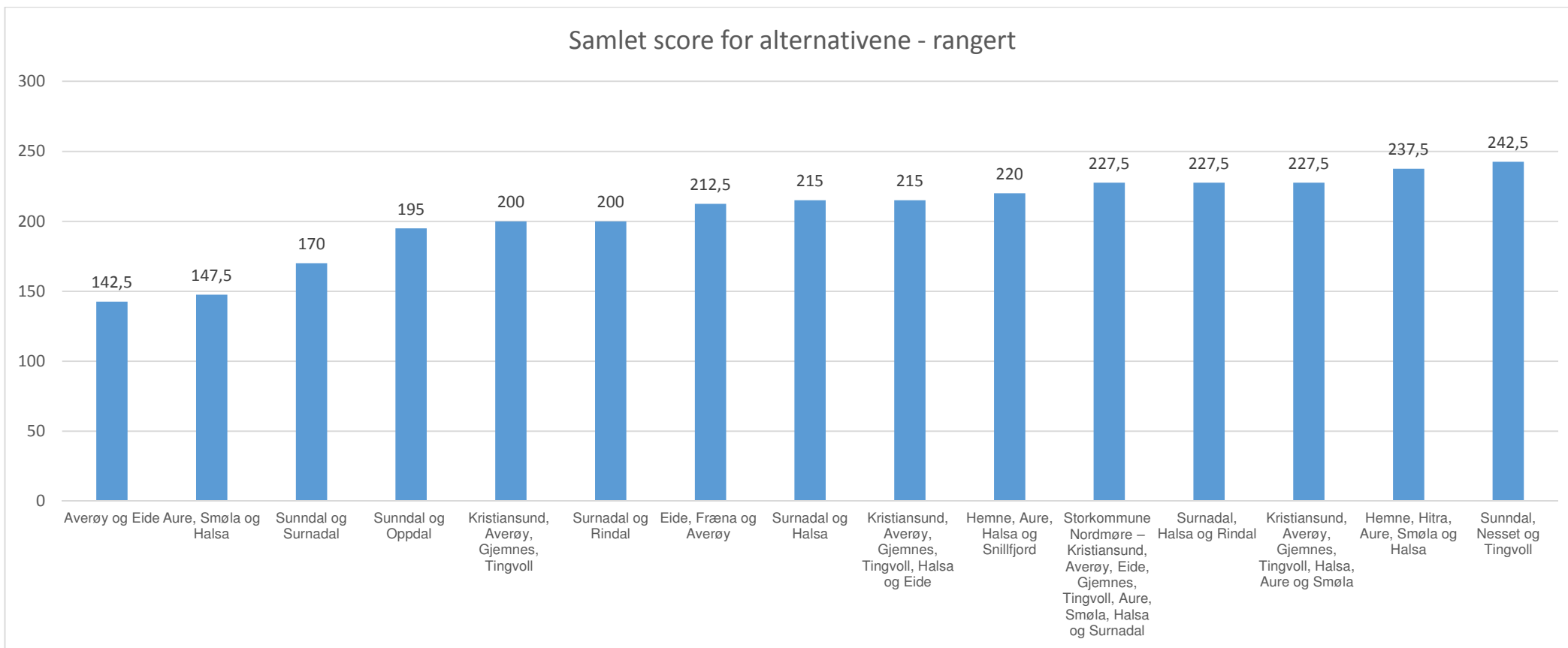
Alternativene som kommer dårligst ut i vurderingene er som nevnt alternativ 6 med Aure, Smøla og Halså, samt alternativ 7 med Averøy og Eide. Det er litt ulike årsaker til det. Aure, Smøla og Halså er blant de minste kommunene i utredningen. Hovedmålet med kommunereformen er å etablere større og mer robuste kommuner. Regjeringen har ikke satt noen grense for innbyggertall, men med utgangspunkt i ekspertutvalgets anbefaling om 15 – 20 000 innbyggere, er kommunen betydelig mindre enn dette. Dette gjelder også alternativ 8 med Surnadal og Halså, men dette gjør det bedre av andre årsaker, blant annet avstander. Mens en kommune bestående av Surnadal og Halså vil ha akseptable avstander der mange av innbyggerne bor innenfor 45 minutter fra kommunesenteret, så vil avstandene i en kommune bestående av Aure, Smøla og Halså være store. De tre kommunen utgjør også i dag tre ulike bo- og arbeidsmarkedsregioner. Alternativ 7 med Averøy og Eide scorer spesielt lavt på samfunnsutvikling og økonomi.

Tabell 22 Samlet vurdering av alternativene 1-15

Alternativ	Kommuner	Samfunnsutvikling	Økonomi	Tjenester	Lokaldemokrati	Samlet
1	Storkommune Nordmøre – Kristiansund, Averøy, Eide, Gjemnes, Tingvoll, Aure, Smøla, Halså og Surnadal	45	55	75	52,5	227,5
2	Kristiansund, Averøy, Gjemnes, Tingvoll, Halså, Aure og Smøla	50	55	75	47,5	232,5
3	Kristiansund, Averøy, Gjemnes, Tingvoll, Halså og Eide	50	55	60	50	215
4	Kristiansund, Averøy, Gjemnes, Tingvoll	50	35	65	50	215
5	Hemne, Hitra, Aure, Smøla og Halså	40	75	82,5	40	237,5
6	Aure, Smøla og Halså	20	52,5	52,5	22,5	147,5
7	Averøy og Eide	30	40	45	27,5	142,5
8	Surnadal og Halså	50	70	52,5	42,5	215
9	Surnadal og Rindal	50	60	52,5	37,5	200
10	Sunndal og Surnadal	25	32,5	77,5	35	170
11	Sunndal, Nesset og Tingvoll	50	52,5	87,5	52,5	242,5
12	Sunndal og Oppdal	20	47,5	72,5	55	195
13	Eide, Fræna og Averøy	50	45	62,5	55	212,5
14	Surnadal, Halså og Rindal	50	72,5	62,5	42,5	227,5
15	Hemne, Aure, Halså og Snillfjord	40	72,5	72,5	35	220

Figur 18 på neste side vises alternativene rangert fra alternativet med lavest poengscore til alternativet med høyest poengscore.

Samlet score for alternativene - rangert

Figur 18 Samlet score for alternativene 1-15

3. Retningsvalg for hver kommune

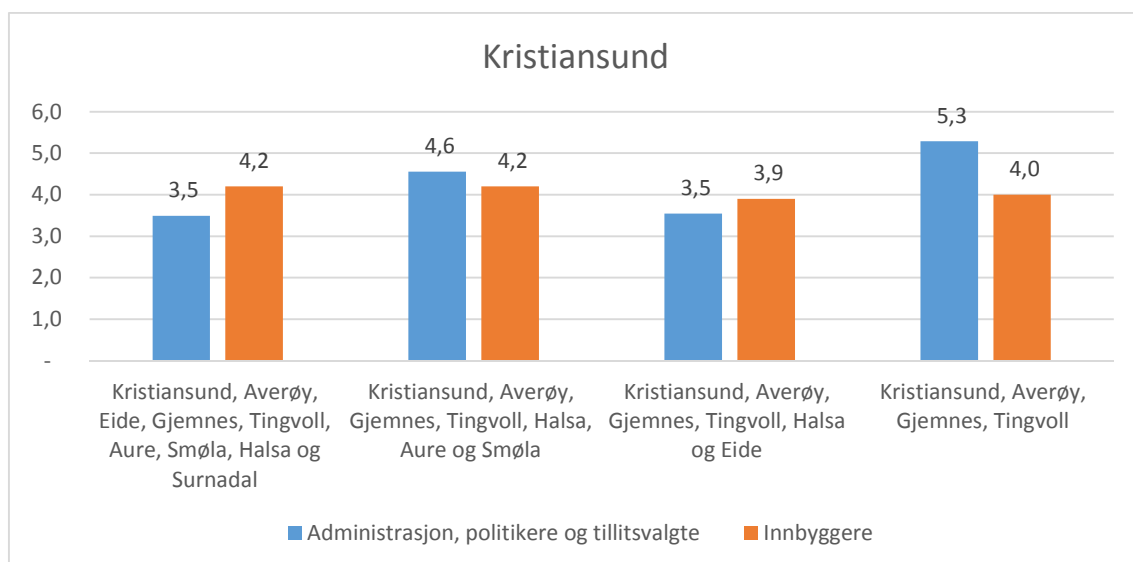
I dette kapittelet har vi sett nærmere på retningsvalg for den enkelte kommune. Innenfor rammene av kommunereformen skal hver enkelt kommune fatte vedtak innen 1. juli 2016, men for mange er det fortsatt en del arbeid som gjenstår før en kommer dit.

Kommunene har ulike utgangspunkt og dermed ulike preferanser for å ta sine retningsvalg. I det følgende har vi redegjort for preferansene til de ulike respondentene fra hver kommune, og hvilke mål de mener er viktigst ved en eventuell kommunesammenslåing. Vi har også sett nærmere på spørsmålet om respondentene mener at økt interkommunalt samarbeid er å foretrekke framfor kommunesammenslåing. For enkelte kommuner kan det være et reelt alternativ til sammenslåing, blant annet dersom avstandene innad i en ny kommune blir veldig store.

3.1 Kristiansund

3.1.1 Resultater fra spørreundersøkelsen

Figuren under viser holdningene til strukturalternativene som Kristiansund inngår i. I de blå søylene er det administrasjonen, politikere og tillitsvalgte som har svart. Disse vil omtales som respondentene. I de oransje søylene er det kommunens innbyggere som har svart. Disse vil følgelig omtales som innbyggerne. Til alternativ 1 og 3 er det en forholdsvis nøytral holdning, mens respondentene fra Kristiansund er positive til alternativ 2 og 4. Alternativ 4 med kommunene Kristiansund, Averøy, Gjemnes og Tingvoll, er respondentene særdeles positive til.

Figur 19 «Hvordan stiller du deg til følgende sammenslåingsalternativ?», på en skala fra 1-6. Respondenter fra Kristiansund

Respondentene peker på at alternativ 1 vil føre til den største enheten og på denne måten kunne dra nytte av stordriftsfordeler og en større regional gjennomslagskraft. Strukturalternativet vil føre

til et innbyggertall på over 50 000 innbyggere og vil på denne måten være en stor kommune i regionen. Samtidig trekker flere av respondentene fram de store avstandene en slik kommunekonstellasjon vil medføre. Respondentene uttrykker at disse avstandene vil kunne vanskeliggjøre kontakten med administrasjonen, samt transport og samferdselsmuligheter. Det uttrykkes også en viss skepsis til om kommunen vil kunne enes om næringene det bør satses på.

Alternativ 2 er det nest største alternativet og omfatter 7 kommuner. Her er respondentene positive til strukturalternativet. Flere av respondentene påpeker at kommunene her er en naturlig samarbeidsregion. Som en kontrast til alternativ 1 er det flere som er positive til alternativets muligheter for næringsutvikling. Det antydes også at Kristiansund som kommunesenter er innenfor en akseptabel avstand for de andre kommunene, selv om det er noe uenighet om det. Videre er det også respondenter som føler at alternativ 2 blir for stort.

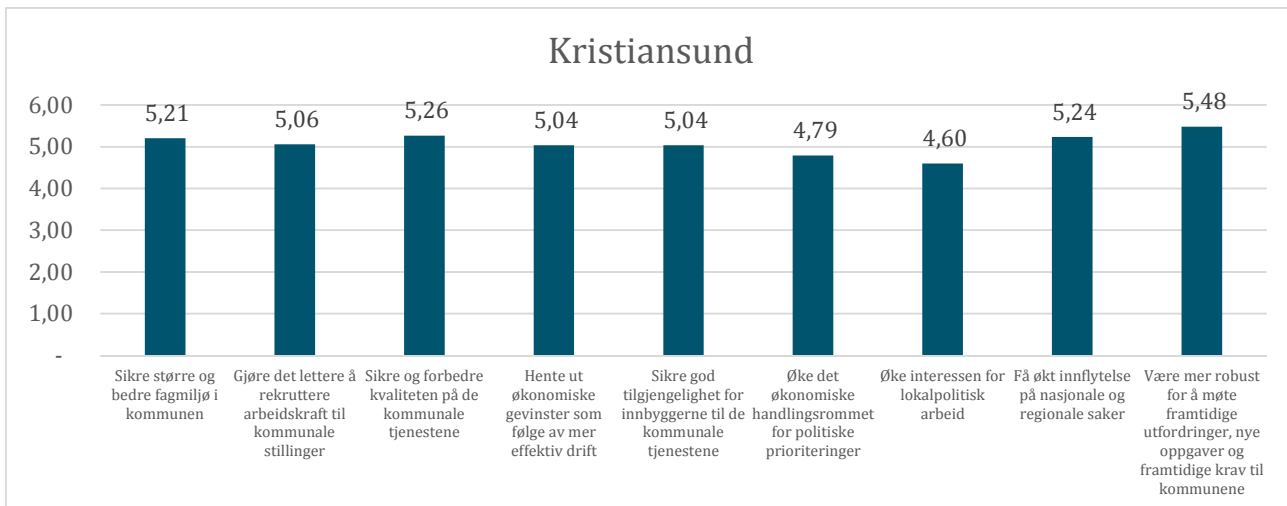
Det tredje alternativet er respondentene fra Kristiansund nøytrale til. Respondentene er positive til at fagmiljøene blir større, og også den geografiske størrelsen trekkes fram som attraktiv. På den annen side ser flere av respondentene det som vanskelig med inkluderingen av Eide i et kommunalternativ, noe som trekkes fram ved både alternativ 1 og 3.

Kommunen med Kristiansund, Averøy, Gjemnes og Tingvoll er det forslaget som får mest positiv tilbakemelding i undersøkelsen. Dette er kommuner som allerede samarbeider tett og som ligger nært geografisk. Dette er også de mest brukte argumentene blant respondentene for dette alternativet. Området har også et felles arbeidsmarked med like interesser og utfordringer. Respondentene anser det som enklere å slå sammen disse kommunene når det er allerede opparbeidet et godt miljø og en god kultur dem imellom.

Innbyggerne på sin side trekker fram at utredningsalternativ 1 vil kunne bli en kommune med stor tyngde og bli et tydelig regionsenter. Disse argumentene brukes også ved utredningsalternativ 2. Videre trekker innbyggerne også fram at en slik kommune vil bidra til stordriftsfordeler og større fagmiljøer. På den negative siden er det flere som ser at avstandene i en slik kommune vil bli store og at det kan bli en uenighet vedrørende plasseringen av tjenestene.

Utredningsalternativ 3 er også innbyggerne positive til, men i mindre grad enn de to foregående alternativene. På den positive siden trekker innbyggerne fram at også denne kommunen vil gi større tyngde og større fagmiljøer. På den andre siden trekker noen av innbyggerne fram at slike storkommuner vil føre til en sentralisering og en avfolking av småstedene.

Alternativ 4 er innbyggerne også positive til og trekker fram fagmiljøene, kortere avstander og allerede gode samarbeid som hovedargumenter. Som negativt trekker flere av innbyggerne fram at en slik kommune vil bli for liten.

Figur 20 «Hvilke mål vil være viktig for deg dersom din kommune skal slå seg sammen med andre», på en skala fra 1-6. Respondenter fra Kristiansund.

Når det gjelder hvilke mål som er de mest sentrale ved en sammenslåing, så får alle målsetningene støtte av respondentene fra Kristiansund. Særlig er det viktig for respondentene at kommunen er mer robust i møtet med framtidige utfordringer, men også økt innflytelse, kvaliteten på de kommunale tjenestene og større fagmiljøer er viktige for respondentene. Det er dermed et fokus på de kommunale tjenestetilbudet blant respondentene fra Kristiansund.

På spørsmål om økt interkommunalt samarbeid er å foretrekke framfor en kommunesammenslåing, svarer respondentene fra Kristiansund 2,3 i gjennomsnitt. Respondentene er dermed mer positive til at kommunen skal satse på kommunesammenslåing enn ytterligere interkommunale samarbeid.

3.1.2 Vurdering av retningsvalg for Kristiansund kommune

Kristiansund er den største kommunene, og eneste byen, på Nordmøre med 24 528 innbyggere per 31.3.2015. Kristiansund har et inntektsnivå som er omtrent på landsgjennomsnittet, men har allikevel de tre siste årene (2012-2014) hatt negative netto driftsresultat. Det er derfor ikke så overraskende at respondentene i Kristiansund er de som i størst grad synes den økonomiske situasjonen i kommunen gjør det vanskelig å oppnå ønsket kvalitet på tjenestene. Ellers er tilbakemeldingen fra Kristiansund at kvaliteten på tjenestetilbudet er god, men at det er noe utfordring med rekruttering og små og sårbare fagmiljø. Kommunen har også noen utfordringer med å håndtere økende krav til de kommunale tjenestene.

Kristiansund er den kommunen på Nordmøre som deltar i flest interkommunale samarbeid. Ut fra svarene i spørreundersøkelsen kan det delvis skyldes at kommunen har behov for det selv, men også det at de i seg selv er den største kommunen på Nordmøre og andre kommuner rundt har et ønske om samarbeid. Blant annet har Kristiansund én-til-én samarbeid med Averøy om kulturskole, brann og bibliotek og tilsvarende én-til-én samarbeid med Gjemnes om bibliotek. Kristiansund ville sannsynligvis klart seg uten en del av disse samarbeidene, men har naturlig nok tatt en regionsenterrolle i de interkommunale samarbeidene.

Kristiansund inngår i 4 alternativer i utredningen, og det alternativet som får høyest støtte fra respondentene er alternativ 4 med Kristiansund, Averøy, Gjemnes og Tingvoll. Støtten til dette alternativet er markant høyere enn de øvrige. Ellers gis det også støtte til alternativet med Kristiansund, Averøy, Gjemnes, Tingvoll, Halså, Aure og Smøla. Innbyggerne i Kristiansund er generelt positive til sammenslåing, og det er marginale forskjeller mellom de fire alternativene. Generelt, både i den interne spørreundersøkelsen og innbyggerundersøkelsen, er Kristiansund mer positiv til alternativene enn de øvrige kommunene. Det er ikke overraskende siden Kristiansund er den største kommune. Ofte er mindre kommuner redd for å bli «slukt» av den store kommunen.

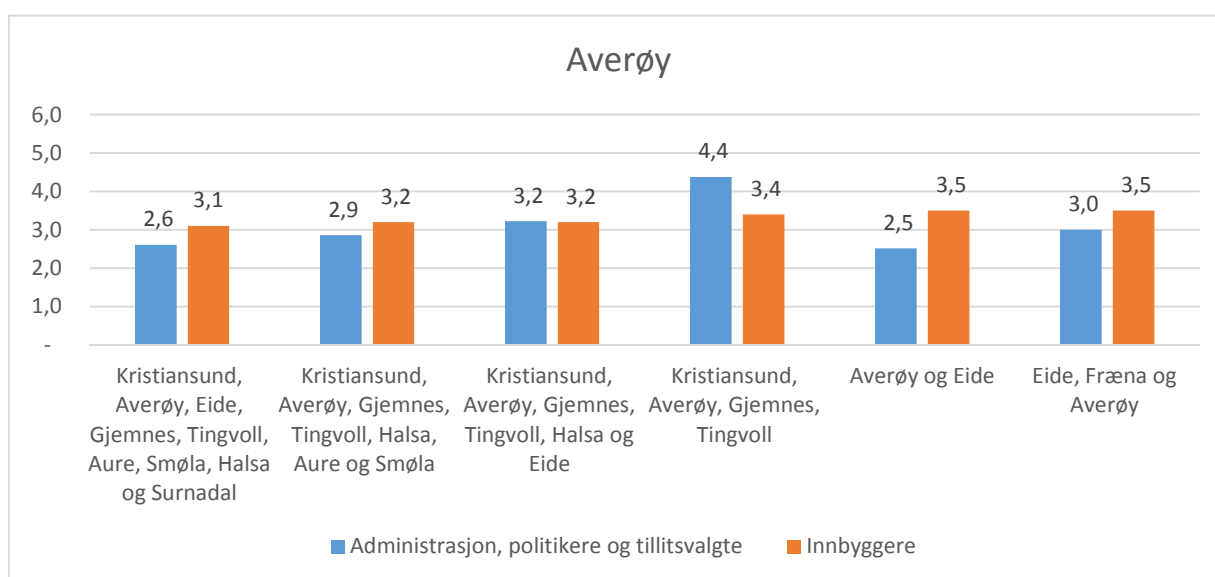
Av alternativene Kristiansund inngår i, så er det alternativ 2 (7 kommuner) som får høyest poengsum. Dette alternativet gjør det best i forhold til vurderingene på tjenester, men også ganske bra på økonomi. Alternativ 4 (4 kommuner) gjør det noe dårligere i de totale vurderingene, men best på tjenester etterfulgt av samfunnsutvikling og lokaldemokrati. Generelt er totalscore jevnt for mange av alternativene på Nordmøre, de 12 beste finner vi innenfor en differanse på 50 poeng.

Dersom Kristiansund skal gå inn for en sammenslåing, vil de viktigste målsetningen være knyttet til tjenesteytingen. Det er alternativ 1 og 2 som scorer best på dette av de fire alternativene Kristiansund inngår i.

3.2 Averøy

3.2.1 Resultater fra spørreundersøkelsen

Figuren under viser respondentene og innbyggerne fra Averøy sine meninger angående de ulike strukturalternativene. Det er stort sett en negativ holdning til de ulike forslagene og da særlig blant respondentene. Det eneste forslaget som respondentene reagerer positivt på er forslaget med Kristiansund, Gjemnes og Tingvoll. Som vi så ovenfor var dette også alternativet innbyggerne i Kristiansund responderte mest positivt på. Innbyggerne er på sin side svakt negative til nøytrale på alle alternativene. Innbyggerne har på alle forslagene en mer nøytral holdning en respondentene.

Figur 21 «Hvordan stiller du deg til følgende sammenslåingsalternativ?», på en skala fra 1-6. Respondenter fra Averøy

Strukturalternativ 4 er altså det eneste som får positiv tilbakemelding fra respondentene fra Averøy. Flere av respondentene påpeker at en slik kommune vil være passende i størrelse og god i forhold til folks tilhørighet. Det trekkes også fram at kommunen vil være naturlig samlet rundt et bo- og arbeidsmarked.

Av de andre alternativene er det særlig en eventuell kommunesammenslåing mellom Averøy og Eide som blir negativt mottatt, men også strukturalternativ 1 og 2 er respondentene negative til. På de to sistnevnte alternativene er respondentene klare på at kommunen vil bli for stor. Dette vil føre til store avstander for innbyggerne og en vanskeliggjøring av kontakt med både administrasjon og politikere. I delrapport 3 fikk utredningsalternativ 1 og 2 en score på 0 av 10 når det gjaldt avstander innad i alternativet.

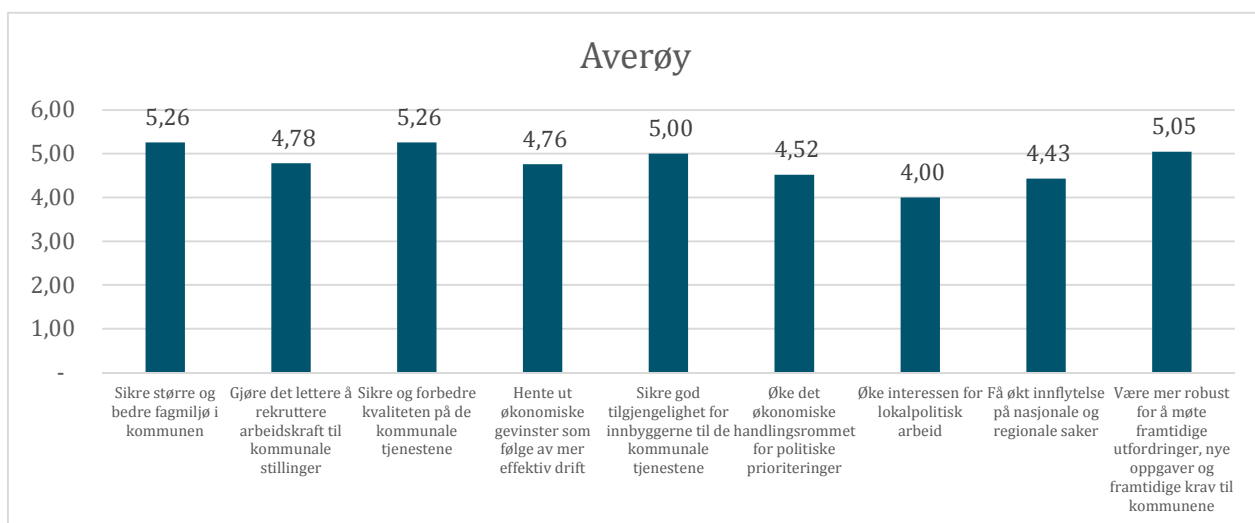
Når det gjelder alternativet mellom Averøy og Eide, trekker respondentene fra Averøy fram at kommunen vil bli for liten. Det vil da ikke være noen stordriftsfordeler å hente. Videre påpekes det også at det ikke er noe naturlig bo- og arbeidsmarked mellom de to kommunene. Strukturalternativ 3 er det også en svak negativ holdning mot. Også her blir de store avstandene, både geografisk og mellom politiker og innbygger, trukket fram som det mest negative. Strukturalternativ 1, 2 og 3 vurderes alle som for store av respondentene.

Det siste alternativet i figuren ovenfor, er Averøy sammen med Eide og Fræna. Innbyggerne er her nøytrale, mens respondentene er noe mer negative. Respondentene trekker i særlig grad fram to argumenter mot alternativet. For det første er ikke denne kommunen naturlig som bo- og arbeidsmarked. Her trekkes respondentene heller mot Kristiansund. For det andre kommer det fram at Averøy i mindre grad føler en tilhørighet til Eide og Fræna.

Innbyggerne på sin side er noe mer positive til de tre første alternativene, enn respondentene. Innbyggerne trekker fram som positivt ved disse alternativene at slike kommuner vil få betraktelig mer slagkraft enn dagens kommune. Videre trekkes det også fram at det er en felles tilhørighet og identitet mellom kommunene i disse alternativene. Dette er til fordel for en eventuell sammenslåing, da identitet er et viktig aspekt. Som negativt trekkes de store avstandene fram og også at slike kommune vil føre til et svekket lokaldemokrati.

De tre neste alternativene er innbyggerne mer eller mindre nøytrale til. Ved alternativ 4 trekker innbyggerne fram at kommunen vil bli liten, og at Kristiansund dermed kan bli for dominerende. På den positive siden trekkes det fram at kommunen vil ha en geografisk nærhet, og at tidligere samarbeid har gått bra.

Ved utredningsalternativ 7 og 12 påpeker innbyggerne på nærheten og den felles kulturen som er i disse kommunene. På den andre siden trekkes det fram at kommunen vil være liten. Det fryktes også at det vil kunne bli en drakamp om hvor kommunesenteret skal ligge.

Figur 22 «Hvilke mål vil være viktig for deg dersom din kommune skal slå seg sammen med andre», på en skala fra 1-6. Respondenter fra Averøy.

På spørsmålene om hvilke mål som er viktig ved en eventuell kommunesammenslåing, vurderes alle målsetningene som sentrale. Særlig trekkes det fram viktigheten av å «sikre større og bedre fagmiljø», samt «sikre og forbedre kvaliteten på kommunale tjenester». Det er også viktig for respondentene at kommunen blir mer robust for å møte framtidige utfordringer. Det som trekkes fram som minst viktig er å «øke interessen for lokalpolitisk arbeid» og «økt innflytelse på nasjonale og regionale saker». Ved kommunevalget i 2015 hadde Averøy en valgdeltagelse på 60,1 prosent, som er 0,2 % over landsgjennomsnittet. I delrapport 4 om lokaldemokrati kom det videre fram at politikerne vurderer den politiske interessen som liten mellom valgene. Allikevel vurderes økt interesse for lokalpolitisk arbeid som minst viktig av alle målene.

På spørsmål om økt interkommunalt samarbeid er å foretrekke framfor en kommunesammenslåing, svarer respondentene fra Averøy 4,2 i gjennomsnitt. Respondentene er altså mer positive til økt interkommunalt samarbeid, kontra en kommunesammenslåing.

3.2.2 Vurdering av retningsvalg for Averøy kommune

Averøy er en av de mellomstore kommunene i utredningen med et innbyggertall på 5 800. Averøy har inntekter akkurat på landsgjennomsnittet. Respondentene i Averøy mener at kvaliteten på tjenestene er god, men at den økonomiske situasjonen gjør det vanskelig å oppnå ønsket kvalitet på tjenestene. Det pekes også på at små og sårbare fagmiljøer kan være en utfordring, og det er noen utfordringer med rekruttering. Det er i noen grad krevende å håndtere stadig økende krav til de kommunale tjenestene.

Noen av disse utfordringene løser Averøy gjennom interkommunalt samarbeid, og kommunen har til sammen 40 ulike samarbeid. Selv om det finnes eksempler på samarbeid som Averøy har sørover, blant annet veterinærsamarbeid med Fræna, er i stor grad samarbeidene henvendt nordover mot Kristiansund og nabokommunene rundt.

I utredningen har derimot Averøy sett på alternativet både sørover og nordover. Av disse er respondentene i spørreundersøkelsen mest positive til alternativ 4 med Kristiansund, Averøy, Gjemnes og Tingvoll og negative til resten. Innbyggerne er omtrent nøytrale til dette alternativet. De er

også omtrent nøytrale til de to alternativene sørover (Averøy + Eide og Averøy + Eide + Fræna), mens respondentene er negative. Generelt gjør alternativene med Kristiansund det bedre enn alternativene sørover. Unntaket er at Averøy, Eide og Fræna scorer høyere enn alternativ 4.

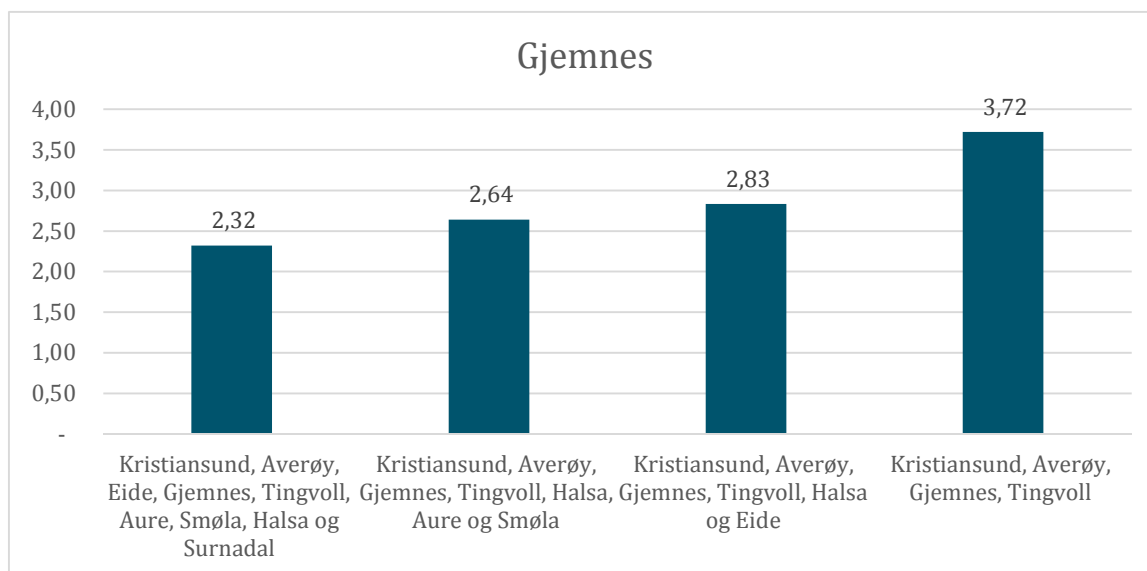
Av alternativene Averøy inngår i er det alternativ 1 og 2 som gjør det best i vurderingene, spesielt knyttet til tjenester. Dersom vi ser på bo- og arbeidsmarkedsregion, er Averøy mest integrert med Kristiansund. 18,5 prosent av de sysselsatte i Averøy jobber i Kristiansund. Slik sett taler det, samt hvordan Averøy samarbeider om tjenester, for et retningsvalg nordover. Respondentene i Averøy peker også på mål knyttet til tjenesteyting som de viktigste målene ved en kommunesammenslåing.

I forlengelsen av denne utredningen har Averøy kommune også bedt om en utredning knyttet til «Averøy som egen kommune». Denne utredningen vil kunne bidra til å gi Averøy mer kunnskap om videre retningsvalg i kommunereformen.

3.3 Gjemnes

3.3.1 Resultater fra spørreundersøkelsen

I figuren nedenfor kommer det fram at respondentene fra Gjemnes er negativt innstilt til alle tre strukturalternativene. Særlig kommer det fram en negativitet mot «storkommune Nordmøre». Det viser seg også at det er mindre skepsis i mindre alternativet med færre antall kommuner og innbyggere.

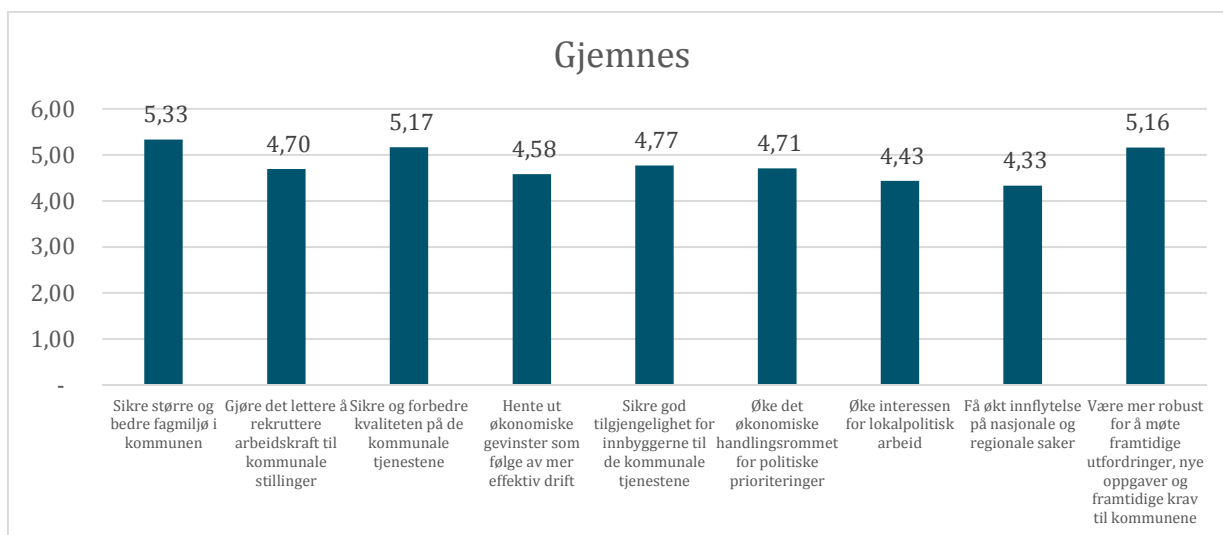

Figur 23 «Hvordan stiller du deg til følgende sammenslåingsalternativ?», på en skala fra 1-6. Respondenter fra Gjemnes

Storkommune Nordmøre er den respondentene fra Gjemnes er mest negativ til. Respondentene vektlegger særlig de store avstandene i negativ favør. De store avstandene gjør at flere ikke kjenner noen felles tilhørighet, samtidig som det også vanskeliggjør et felles bo- og arbeidsmarked. Disse argumentene er gjennomgående i alle tre strukturalternativene, men er tydeligvis noe mindre

vektlagt etter som strukturalternativene minker i omfang. Etter som alternativene blir mindre trekkes også flere respondenter fram en økt positivitet nettopp på grunn av mindre avstander. Størrelsen på alternativene, og avstandene dette medfører, er dermed sentrale for respondentene fra Gjemnes.

Det eneste strukturalternativet som får en viss positiv omtale er utredningsalternativ 4. Også her trekkes avstanden og størrelsen inn i en mer positiv favør enn de tre foregående alternativene. Det trekkes også fram at kommunene allerede har flere godt utviklede samarbeid. På den negative siden trekkes flere inn at alternativet ikke er et naturlig bo- og arbeidsmarked.

Figur 24 «Hvilke mål vil være viktig for deg dersom din kommune skal slå seg sammen med andre», på en skala fra 1-6. Respondenter fra Gjemnes.

Som figuren over viser, gir Gjemnes støtte til alle målene ved kommunesammenslåing. Særlig trekkes det fram å «sikre større og bedre fagmiljøer», «sikre og forbedre kvaliteten på de kommunale tjenestene» og det å være «robuste for fremtidige utfordringer, nye oppgaver og fremtidige krav». Det er altså et særlig fokus på de kommunale tjenestene fra Gjemnes respondentene. Av de som vektlegges noe mindre er det den politiske interessen, og innflytelsen både nasjonalt og regionalt som kommer fram. Gjemnes har, med unntak av 2003, vært over landsgjennomsnittet i valgdeltagelse fra 1991 til 2015. Dette tyder på et visst politisk engasjement. På den andre siden er det viktig å poengtere at med et gjennomsnitt på 4,43 og 4,33 er også disse sentrale mål for respondenten.

Respondentene fra Gjemnes er også noe mer for en kommunesammenslåing, enn økt interkommunalt samarbeid. På spørsmål om økt interkommunalt samarbeid er å foretrekke framfor en kommunesammenslåing, svarer respondentene i gjennomsnitt 3,26. Det er altså en svak tendens mot kommunesammenslåing på dette spørsmålet. Med bakgrunn i respondentenes skepsis til strukturalternativene ovenfor, kan det dermed virke som om det er forslagene i seg selv, og ikke en kommunesammenslåing de er imot.

3.3.2 Vurdering av retningsvalg for Gjemnes kommune

Gjemnes er en av de minste kommunene i utredningen med sine 2 581 innbyggere per 31. mars 2015. Det gjør at kommunen er definert som småkommune, og blant annet mottar småkommune-

tilskudd over inntektssystemet. Det bidrar blant annet til at inntektsnivået er på 109 % av landsgjennomsnittet. Allikevel har Gjemnes slitt økonomisk i flere år på grunn av overforbruk, men kom ut av ROBEK (register for betinget godkjenning og kontroll) våren 2015 etter at regnskapet for 2014 var levert. Kommunen mener selv den har gode tjenester, men peker på utfordringer med rekruttering og spesielt små og sårbare fagmiljøer.

Gjemnes har en rekke interkommunale samarbeid, både med kommuner nordover og sørover. For eksempel har Gjemnes felles landbrukskontor, biblioteksjef og legevakt med Kristiansund, mens samarbeidet knyttet til PPT er med Eide og Fræna. Det gjør også at Gjemnes, i tillegg til å inngå i denne utredning, også var en del av utredningen av Molde-regionen som ble ferdigstilt i mai 2015. Her inngikk Gjemnes i alternativet «Romsdalshalvøya» som fikk høyest score i utredningen (277,5 poeng), og som i sluttrapporten ble anbefalt som alternativet å arbeide videre med. Respondentene i Gjemnes var også positive til dette alternativet med et snitt på 4,16. I denne utredningen er ikke respondentene så positive til noen alternativ, men er svakt positive til alternativ 4 med Kristiansund, Averøy, Tingvoll og Gjemnes.

Respondentene mener at mål knyttet til tjenester (som større fagmiljø og bedre kvalitet) vil være viktige mål ved sammenslåing. Av alternativene Gjemnes inngår i er det alternativ 1 og 2 som scorer best på dette. Men alternativet med «Romsdalshalvøya» scorer enda bedre på dette. Det at Gjemnes har over 25 prosent pendling til Molde, taler også for et retningsvalg sørover. Regjeringens ekspertutvalg har anbefalt at dersom kommuner har over 25 prosent innpendling til et regionsenter, så bør disse utgjøre samme kommune.

Gjemnes står i en identitetskonflikt. Selv om kommune ligger på Nordmøre, så er innbyggernes daglige interaksjon større mot Molde. På den annen siden samarbeider Gjemnes mer mot Kristiansund når det gjelder tjenesteyting. Vi mener derimot at ut fra målene i kommunereformen, blant annet på samfunnsutvikling, er det sterkere argumenter for et retningsvalg sørover.

Det har ikke inngått i vårt mandat å vurdere deling av Gjemnes kommune, men det har kommet fram i arbeidet med utredningen at dette kan være aktuelt. Det er eventuelt en problemstilling politikerne i Gjemnes må ta med seg videre i arbeidet om kommunereformen.

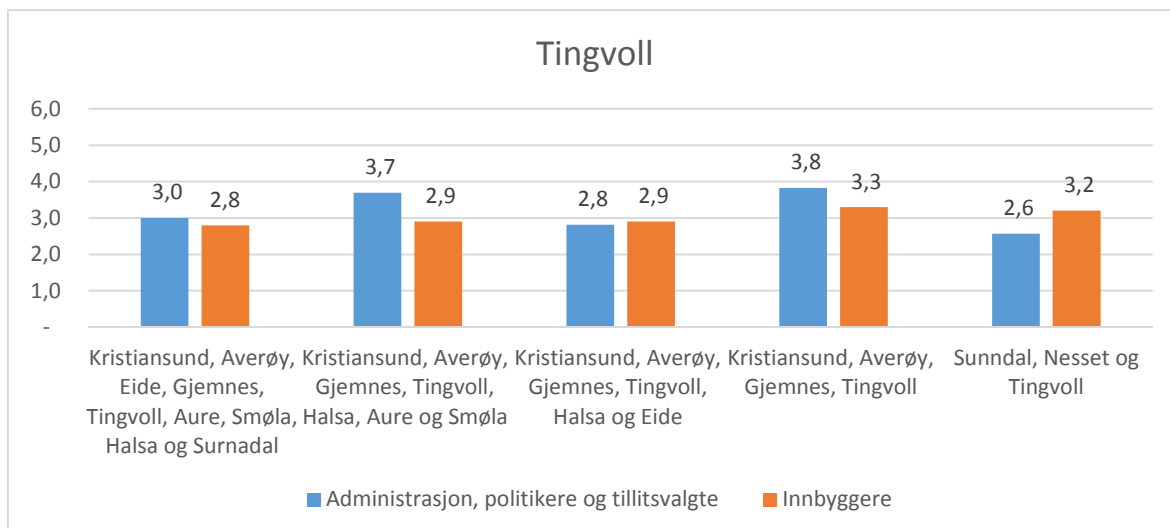
3.4 Tingvoll

3.4.1 Resultater fra spørreundersøkelsen

Figuren nedenfor viser respondentene og innbyggerne fra Tingvoll sine meninger angående de ulike sammenslåingsalternativene. Som figuren viser er det to alternativer som får en svak positiv støtte. Det er alternativ 2 med et snitt på 3,70 og alternativ 4 med et snitt på 3,83. Alternativ 1, som er «storkommune Nordmøre», og alternativ 3 er begge strukturalternativer som får negativ oppslutning. Det siste alternativet som består av Sunndal, Nesset og Tingvoll får også negativ respons fra respondentene i Tingvoll. Innbyggerne er mer negative enn respondentene til alternativ 2 og 4, samtidig er de mer positive enn respondentene til alternativ 11 med Sunndal, Nesset og Tingvoll. Til det siste er de fortsatt negative.

Figur 25 «Hvordan stiller du deg til følgende sammenslåingsalternativ?», på en skala fra 1-6. Respondenter fra Tingvoll.

Angående «storkommune Nordmøre» trekker flere respondenter fra Tingvoll fram at det vil være en likevekt mellom by og land. På denne måten vil dette alternative kunne hindre at det største stedet «sluker» de mindre kommunene. Samtidig er det totalt sett en skepsis til alternativet. Flere viser til de geografiske avstandene ved et slikt forslag. Det er også uttrykt en usikkerhet om hvordan en slik kommune vil fungere i forhold til lokaldemokrati, da avstandene og identiteten ikke er samlende.

Alternativ 2 er også å betrakte som en storkommune, men her er respondentene svakt positive til forslaget. Flere trekker fram at disse kommunene i større grad har en likere identitet og at det vil være en tilnærmet likevekt mellom en stor, og flere små kommuner. Det påpekes også at dette alternativet har mer et samlet bo- og arbeidsmarked. På den negative siden trekkes det igjen fram geografi og avstander. Dette er det mest brukte argumentet mot de store sammenslåingsalternativene og er gjeldende også for Tingvolls respondenter.

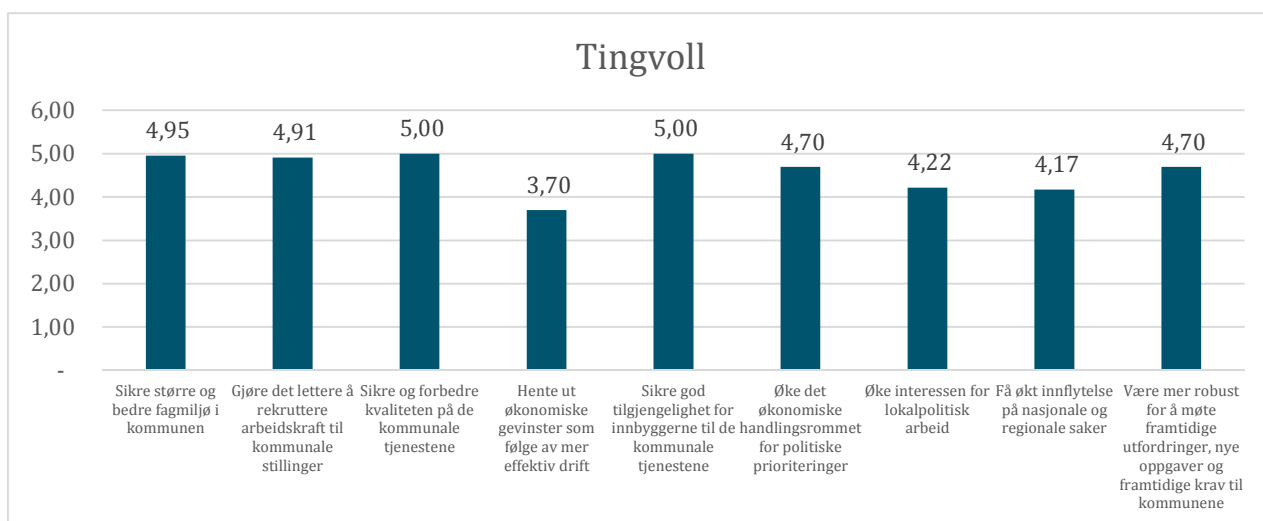
Alternativ 3 er respondentene negative til. Flere av respondentene stiller spørsmålsteget ved Eide i et slikt alternativ. Det blir trukket fram at flere ser Eide som en mer naturlig del av Molde og Romsdal, enn en Nordmørskommune. Eide blir heller ikke betraktet som en del av bo- og arbeidsmarkedsregionen.

Alternativet mellom Kristiansund, Averøy, Gjemnes og Tingvoll er det respondentene er mest positive til. Her trekkes det særlig fram et allerede godt fungerende samarbeid innenfor flere områder. Respondentene peker også på en felles identitet og den geografiske nærheten, som positivt for dette strukturalternativet.

Det siste alternativet for Tingvoll er sammen med Sunndal og Nettet. Dette er alternativet som respondentene er mest negative til. Hovedvekten av argumentene mot dette alternativet går ut på at Tingvoll har i større grad en kobling mot Kristiansund, enn mot Sunndal. Det tekkes også fram en skepsis mot at Sunndal vil kunne bli for dominerende i en slik sammenslåing. I de to alternativene som respondentene fra Tingvoll stiller seg positive til, trekkes identitet fram som positivt. I de tre andre alternativene trekkes ikke en felles identitet fram. Identitet kan derfor tolkes som viktig for respondentene fra Tingvoll.

Innbyggerne i Tingvoll er negative til alle utredningsalternativene. Særlig negative er innbyggerne til de tre første alternativene. For det første trekkes det fram en frykt for å bli «slukt» av Kristiansund. Som den desidert største kommunen i alternativet er Kristiansund det store maktsenteret i en slik kommune. Ved en sammenslåing kan en slik kommune virke skremmende for de mindre kommunene, blant annet med tanke på en frykt for avmakt og sentralisering. Videre trekkes også de store avstandene fram som negativt ved disse alternativene. I hovedsak er det muligheten for større innflytelse, både regionalt og nasjonalt, som trekkes fram som det positive ved slike kommunealternativer.

De to neste alternativene er innbyggerne i Tingvoll mindre negative til. Allikevel er det fortsatt en tydelig skepsis mot disse alternativene. Ved alternativ 4 ser innbyggerne det som positivt med større gjennomslagskraft, og at kommunen vil stå sterkere sammen med en bykommune. På motsatt side er det en utkantproblematikk. Innbyggerne frykter å bli en utkant i en kommune hvor Kristiansund blir for dominerende. Ved utredningsalternativ 11 er det ifølge innbyggerne positivt at kommunene allerede samarbeider godt og har en relativt lik maktbalanse. Som negativt trekkes det fram at kommunen ikke vil bli stor nok i tyngde, og at avstandene vil bli for store.

Figur 26 «Hvilke mål vil være viktig for deg dersom din kommune skal slå seg sammen med andre», på en skala fra 1-6. Respondenter fra Tingvoll.

I figuren ovenfor ser vi at alle målene ved en kommunesammenslåing er viktige for respondentene. Graden av viktighet er derimot varierende. Det som trekkes fram som viktigst er å «sikre og forbedre kvaliteten til de kommunale tjenestene» og «sikre god tilgjengelighet for innbyggerne til de kommunale tjenestene». Når det tredje viktigste for respondentene fra Tingvoll da er «å sikre større og bedre fagmiljøer», er det tydelig at det kommunale tjenestetilbudet er sentralt også her. I delrapport 3, om kommunens tjenester, kom det fram at det var en utfordring for Tingvoll med små og sårbare fagmiljøer. Det er derfor naturlig at dette er et mål som er viktig for respondentene. Minst viktig er det for respondentene å kunne «hente ut økonomiske gevinster som følge av mer effektiv drift». Her ser vi en svak positiv holdning med et snitt på 3,70.

Respondentene i Tingvoll gir noe støtte til at økt interkommunalt samarbeid er å foretrekke framfor en kommunesammenslåing, med et snitt på 3,96.

3.4.2 Vurdering av retningsvalg for Tingvoll kommune

Tingvoll har 3 111 innbyggere per 31. mars 2015. Det gjør at kommunen er definert som småkommune, og blant annet mottar småkommunetilskudd over inntektssystemet. Grensen for dette er 3 200 innbyggere. Inntektsnivået til Tingvoll er allikevel under landsgjennomsnittet på 96 %. Respondentene i Tingvoll er enig i at tjenestene er gode, men at den økonomiske situasjonen gjør det vanskelig å oppnå ønsket kvalitet på tjenestene. Av kommunene i utredningen er det Tingvoll som i sterkeste grad mener de har utfordringer med å rekruttere kompetent personell, og de opplever utfordringer med små og sårbare fagmiljø. Tingvoll har også utfordring med å håndtere stadig økende krav til de kommunale tjenestene.

Noen av disse utfordringene løser Tingvoll gjennom interkommunalt samarbeid, men er ikke blant kommunene i utredningen som har flest av disse. Tingvoll har noe samarbeid mot Sunndal (og Nesset), blant annet på barnevern, PPT og veterinærvesen. Ellers går det meste av samarbeidet til Tingvoll mot Kristiansund.

I utredningen er Tingvoll med i fem alternativet, et med Tingvoll + Sunndal + Nesset og de fire andre alternativene med Kristiansund som base. Det er generelt liten oppslutning om alle alternativene både fra respondentene og innbyggerne i Tingvoll. Alternativ 4 (Kristiansund, Averøy, Gjemnes og Tingvoll) får allikevel en svak støtte fra respondentene. Det er også dette alternativet innbyggerne er minst negative til.

Samlet sett i utredningen er det alternativet med Sunndal, Nesset og Tingvoll som gjør det best. Dette scorer spesielt godt på tjenester, litt mer enn middels på samfunnsutvikling og middels på økonomi og lokaldemokrati. For respondentene i Tingvoll er det å sikre og forbedre kvaliteten på tjenestene, samt sikre tilgjengeligheten for innbyggerne til de kommunale tjenestene som scorer best. På begge disse målene scorer alternativet med Sunndal, Nesset og Tingvoll best.

Ser en derimot på innbyggernes integrasjon med nabokommunene, så taler det for å gå nordover. En større andel av de sysselsatte i Tingvoll pendler til Kristiansund (13,8 prosent) framfor Sunndal (8,4 prosent). Gjennom intervjuene kom det også fram at siden Tingvoll er langstrakt, så trekker ulike deler av kommune i ulike retninger.

I forlengelsen av denne utredningen, har Tingvoll kommune også bedt om en utredning knyttet til «Tingvoll som egen kommune». Denne utredningen vil kunne bidra til å gi Tingvoll mer kunnskap om videre retningsvalg i kommunereformen.

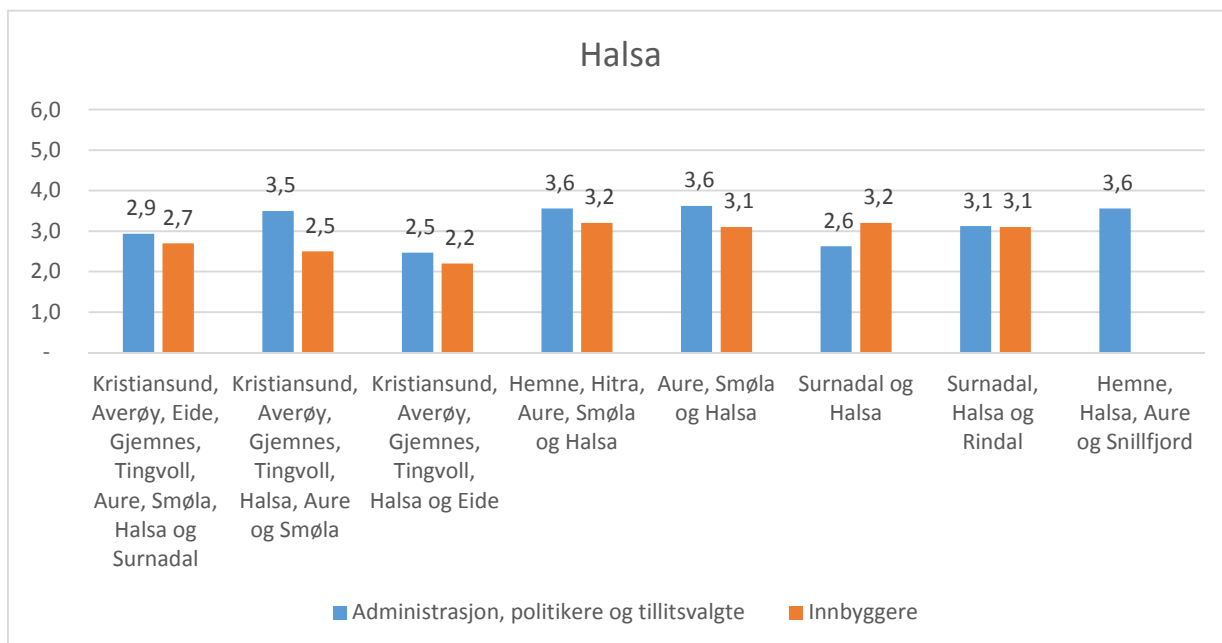
3.5 Halså

3.5.1 Resultater fra spørreundersøkelsen

Figuren under trekker fram respondentene og innbyggerne fra Halså sine meninger. Her kommer det fram at det er svært ulike oppfatninger av de ulike alternativene. Det er også klart at respondentene ikke er veldig positive til noen av alternativene. Mest positive er respondentene til forslaget bestående av Aure, Smøla og Halså, men med et snitt på 3,63 er de så å si nøytrale. På motsatt side er respondentene mest negative til alternativ 3. På spørsmålet om økt interkommunalt samarbeid er å foretrekke framfor en kommunesammenslåing, svarer respondentene i snitt 4,24.

Respondentenes nøytrale/negative svar kan dermed sees i lys av deres positivitet til økt interkommunalt samarbeid. Figuren viser også at innbyggerne ikke er positive til noen av alternativene.

Figur 27 «Hvordan stiller du deg til følgende sammenslåingsalternativ?», på en skala fra 1-6. Respondenter fra Halsa.

Særlig negativitet er det til utredningsalternativ 1, 3 og 8 (Surnadal og Halsa). Disse alternativene er det også en negativ holdning til fra innbyggerne sin side. Her er det i stor grad de samme argumentene som går igjen hos respondentene. Frykten for å være en liten del av en stor kommune kommer helt klart fram. Ved å bli en del av periferien er det tydelig at respondentene frykter Halsa vil bli en nedprioritert del av kommunen.

I alternativ 1 og 3 føler respondentene at kommunen vil bli for stor. I utredningsalternativ 8 (Surnadal og Halsa) er det derimot motsatt, og respondentene frykter kommunen vil bli for liten. Størrelsesforskjellene på disse alternativene er relativt store både i antall kommuner som slår seg sammen, og innbyggere.

Det er også en svak negativ holdning mot utredningsalternativ 14 (Surnadal, Halsa og Rindal). Her er det en viss negativitet mot Rindal, samtidig som at avstandene betraktes som for store. Allikevel er respondentene noe mer positive til dette alternativet og trekker fram et allerede godt fungerende interkommunalt samarbeid.

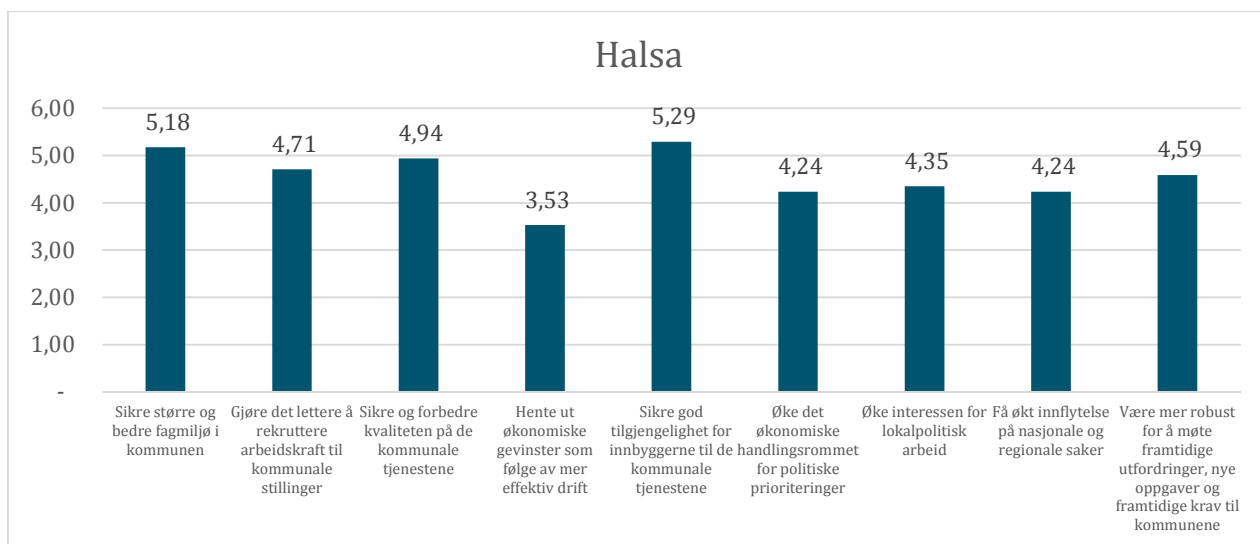
Utredningsalternativ 2 og 5 er respondentene mer nøytrale til. Argumentene bak disse to alternativene er relativt like. På den positive siden vil begge alternativene føre til en økt tyngde og slagkraft. Respondentene mener også at kommunealternativet vil ha små problemer med å enes om en felles næringsutvikling. På motsatt side er flere av respondentene bekymret for avstandene i disse alternativene.

Alternativ 6 (Aure, Smøla og Halsa) og 15 (Hamne, Aure, Halsa og Snillfjord) er respondentene også nøytrale til. Også her er det i stor grad de samme argumentene som går igjen. På den positive siden er det flere respondenter som trekker fram de felles interessene en slik kommune vil ha, med særlig tanke på kysten. Det som derimot trekker ned er at kommunen blir for liten, ifølge respondentene fra Halsa.

Halsa sine innbyggere er særlig negative til de tre første alternativene, men er jevnt over negative til alle utredningsalternativene. Ved de tre første alternativene (1, 2 og 3) er det særlig tre argumenter mot disse. For det første mener innbyggerne at disse alternativene vil føre til et svekket lokaldemokrati. Ved slike storkommuner blir det lenger avstand mellom innbyggere og politikere, flere som vil påvirke og flere hensyn som må tas. For det andre frykter innbyggerne å bli «spist opp» av Kristiansund. Kristiansund er per i dag den største kommunen og innbyggerne frykter at deres meninger vil bli nedprioritert og de frykter å bli en utkant i en stor kommune. Det tredje argumentet er om avstandene i disse forslagene. Kommunene vil her bli såpass store og dermed føre til lange reiseveier for innbyggerne.

Utredningsalternativ 5 og 6 er innbyggerne også negative til, men i mindre grad enn til de tre storkommunene. Ved disse alternativene trekkes det fram at det er en felles kultur i kommunene. Det trekkes også fram at det er naturlige områder og størrelser på kommunene, ved begge alternativene.

Ved utredningsalternativ 8 og 13 trekkes det fram at det er en nærhet mellom kommunene og at det dermed er positivt for en eventuell sammenslåing. Samtidig trekkes det fram at alternativene er for små og dermed ikke vil ha noen slagkraft.

Figur 28 «Hvilke mål vil være viktig for deg dersom din kommune skal slå seg sammen med andre», på en skala fra 1-6. Respondenter fra Halså.

I figuren over er det illustrert hvilke mål som er viktige ved en eventuell kommunesammenslåing. Her kommer det fram at alle målene er viktige for respondentene fra Halså. Det eneste målet som skiller seg ut er viktigheten av å «hente ut økonomiske gevinster som følge av mer effektiv drift». Til dette stiller respondentene seg mer nøytrale.

Igjen kommer det fram at det kommunale tjenestetilbudet er viktig for respondentene. De tre målene som har høyest gjennomsnitt er «å sikre bedre og større fagmiljøer», «sikre og forbedre kvaliteten på tjenestene» og mest av alt «sikre at disse tjenestene er tilgjengelige». De andre målene er også svært sentrale for respondentene, med et gjennomsnitt mellom 4,24 til 4,71.

3.5.2 Vurdering av retningsvalg for Halsa kommune

Halsa er den nest minste kommunen i utredningen med 1 561 innbyggere per 31. mars 2015. Det betyr at Halsa er definert som småkommune, og blant annet mottar småkommunetilskudd over inntektssystemet. Inntektsnivået til Halsa er akkurat på landsgjennomsnittet. Respondentene i Halsa er enig i at tjenestene er gode, og er nøytrale til om den økonomiske situasjonen gjør det vanskelig å oppnå ønsket kvalitet på tjenestene. Halsa mener i noe grad at rekruttering er en utfordring, og større grad at små og sårbare fagmiljø er det. Halsa har noe utfordringer med å håndtere stadig økende krav til de kommunale tjenestene.

Noen av disse utfordringene løser Halsa gjennom interkommunalt samarbeid, og har blant annet et tett samarbeid mot Surnadal (og Rindal), blant annet om barnevern, PPT og kulturskole. Ellers har Halsa noe samarbeid mot Aure og Smøla, blant annet om legevaktbåt. Og ellers en del samarbeid med kommunene østover på Nordmøre mot Kristiansund.

I utredningen er Halsa med i hele 8 alternativer. Av disse er det alternativ 5 med Hemne, Hitra, Aure, Smøla og Halsa som gjør det best. Dette alternativet scorer spesielt bra på tjenester og økonomi. Respondentene er omtrent nøytrale til dette alternativet, mens innbyggerne er svakt negative. Alternativ 2 med Kristiansund og omegnskommuner er det av alternativene som Halsa inngår som gjør det nest best. Også dette alternativet scorer bra på tjenester og økonomi, samt over middels på samfunnsutvikling. Dette alternativet er respondentene nøytrale til, mens innbyggerne er negative. Det tredje beste alternativet er Surnadal, Halsa og Rindal. Også her scorer alternativet best på tjenester og økonomi. Blant annet vil en sammenslåing av disse tre kommunene innebære en reduksjon i interkommunalt samarbeid. Dette alternativet er både respondentene og innbyggerne svakt negative til.

Dersom vi ser på kriteriet med funksjonelt samfunnsutviklingsområde, så har Halsa høyest integrasjon med Surnadal. 11,3 prosent av de sysselsatte pendler dit, mens 4,6 prosent pendler til Kristiansund. Halsa hører også til bo- og arbeidsmarkedsregion Surnadal.

Av viktige mål med kommunereformen, er det å sikre tilgjengelighet til tjenestene for innbyggerne viktigst for respondentene i Halsa. Av alternativene som Halsa inngår i, vil avstandene være minst i alternativet med Halsa + Surnadal, samt Halsa + Surnadal + Rindal.

I forlengelsen av denne utredningen har Halsa kommune også bedt om en utredning knyttet til «Halsa som egen kommune». Denne utredningen vil kunne bidra til å gi Halsa mer kunnskap om videre retningsvalg i kommunereformen.

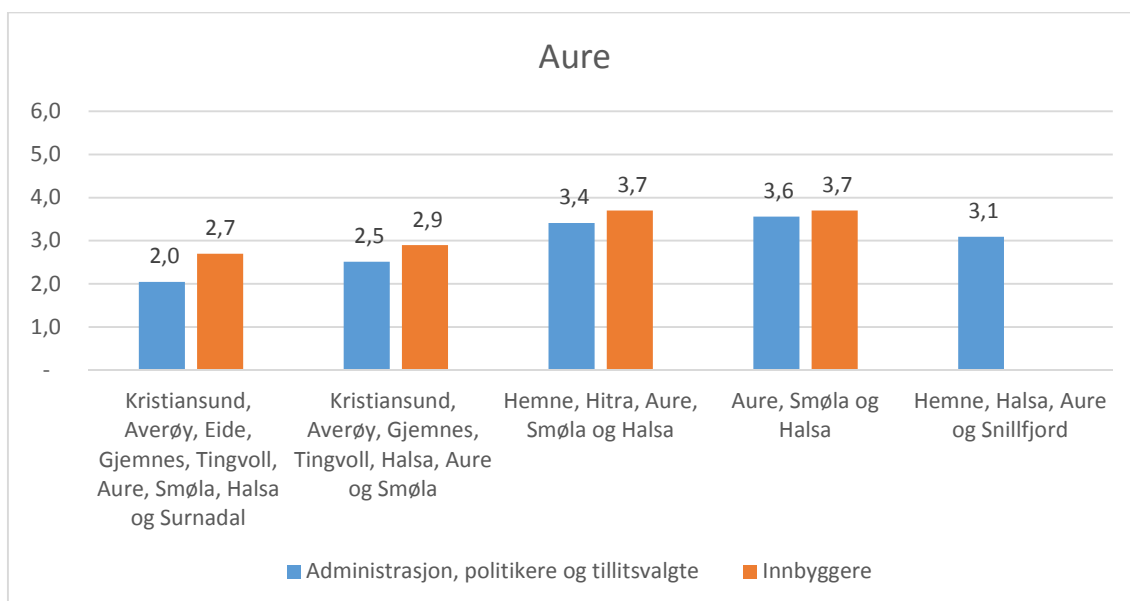
3.6 Aure

3.6.1 Resultater fra spørreundersøkelsen

Figuren under viser respondentene og innbyggerne fra Aure sine meninger vedrørende de ulike alternativene. Her er det en særlig skepsis til de to storkommunene i utredningsalternativ 1 og 2 og også en betenkelighet om alternativet med Hemne, Halsa og Snillfjord. De to siste alternativene er respondentene nøytrale til. Der er altså ingen av utredningsalternativene som blir noe særlig posi-

tivt mottatt fra Aures respondenter. Jevnt over trekker innbyggerne i samme retning som respondentene, selv om det er noen variasjoner. Den største forskjellen er mot storkommune Nordmøre (utredningsalternativ 1), hvor innbyggerne er mindre negative enn respondentene.

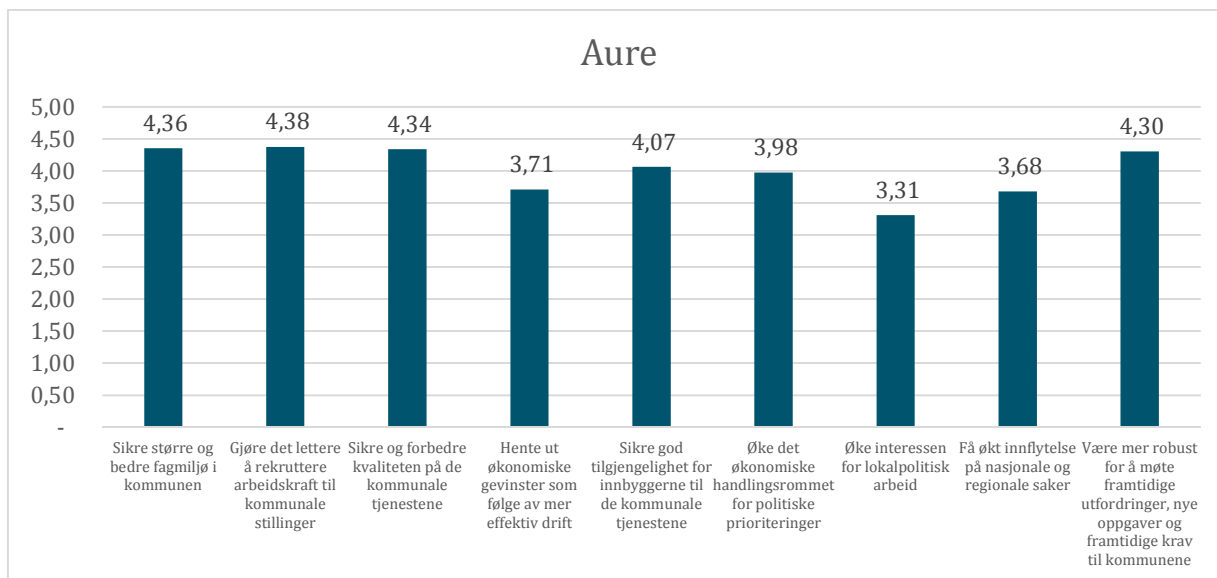

Figur 29 «Hvordan stiller du deg til følgende sammenslåingsalternativ?», på en skala fra 1-6. Respondenter fra Aure.

Særlig utredningsalternativ 1 og 2 blir negativt mottatt av respondentene. Avstander innad i kommunen og frykten for å bli slukt av Kristiansund er særlig framtrædende blant respondentenes svar. Aure er en liten kommune sammenlignet med Kristiansund og frykter dermed at maktforskjellen vil bli for stor. Det trekkes også fram en skepsis forbundet med den økonomiske situasjonen. Flere av respondentene påpeker at Aure har god økonomistyring og frykter dermed flere av de andre kommunenes økonomiske situasjon. Aures økonomiske situasjon ble blant annet påpekt i delrapport 2, hvor Aure peker seg ut med relativt høye korrigerede frie inntekter. Det er dermed ikke overraskende at respondentene frykter for den økonomiske situasjonen ved en sammenslåing.

Utredningsalternativ 5 (Hemne, Hitra, Aure, Smøla og Halså) har respondentene en nøytral holdning mot. På den positive siden er det flere som påpeker den like kulturen og identiteten mellom kommunene. Identitet trekkes også fram av ekspertutvalget som et sentralt aspekt for at lokaldemokratiet skal fungere. Videre stiller flere av respondentene seg positive til kommunenes økonomi, samt muligheter for å enes om næringsutvikling. På den negative siden trekker flere fram avstandene og den utfordrende geografien. Samferdselen med ferger betraktes som tungvinn, samt at det tidsmessig er store avstander.

Strukturalternativet med Halså og Smøla er også respondentene fra Aure nøytrale til. Flere av respondentene trekker allikevel fram flere positive aspekter. Respondentene påpeker at disse kommunene har gode samarbeid fra tidligere av. Det trekkes også fram at kommunene er av en likere størrelse og at det er en viss nærhet mellom disse, med tanke på identitet. På den andre siden er det også respondenter som føler at denne kommunen vil bli for liten, og at kommunen kan bli for liten sammenlignet med andre.

Figur 30 «Hvilke mål vil være viktig for deg dersom din kommune skal slå seg sammen med andre», på en skala fra 1-6. Respondenter fra Aure.

Figuren ovenfor illustrerer viktigheten av ulike mål ved en eventuell sammenslåing, for respondentene fra Aure. Her kommer det fram at særlig fagmiljøenes størrelse og bredde, rekruttering og kvalitet på de kommunale tjenestene er viktige. Økonomisk robusthet er også sentralt for respondentene. Den økonomiske robustheten som vektlegges hos Aure kan sees i lys av en allerede godt håndtert økonomi. Det kan også brukes til å forstå skepsisen mot storkommunene i utredningsalternativ 1 og 2.

På motsatt side er viktigheten av å øke den politiske interessen svakt negativ. Valgdeltagelsen i Aure er nesten 2 % større enn for landsgjennomsnittet, men er allikevel kun på 62,7%. Videre er respondentene nøytrale/noe positive til viktigheten av å «hente ut økonomiske gevinster som følge av mer effektiv drift», samt det å «få økt innflytelse på nasjonale og regionale saker».

Respondentene i Aure gir støtte til at økt interkommunalt samarbeid er å foretrekke framfor en kommunesammenslåing, med et snitt på 4,69.

3.6.2 Vurdering av retningsvalg for Aure kommune

Dagens grenser for Aure kommune ble dannet 1. januar 2006 da Aure og Tustna kommuner slo seg sammen. Innbyggertallet i kommunen var per 31. mars 2015 3 525 innbyggere. I Aure mener respondentene at kvaliteten i tjenestetilbudet er svært bra. Aure opplever heller ikke den økonomiske situasjonen som vanskelig for å oppnå ønsket kvalitet på tjenestene. Aure er også den kommunen i utredningen med høyest utgiftskorrigerte frie inntekter på 129 prosent av landssnittet. Reelt sett er dette nivået noe lavere siden deler av eiendomsskatten fra Tjeldbergodden blir videreført til Hemne og Hitra. Videre mener Aure det er noen utfordringer med å rekruttere kompetent arbeidskraft, og små og sårbare fagmiljø er i noe grad en utfordring. Respondentene er omtrent nøytrale til om Aure har utfordringer med å håndtere stadig økende krav til de kommunale tjenestene.

Aure inngår i 5 alternativer i utredningen. Av disse er det alternativ 5 med Hemne, Hitra, Aure, Smøla og Halså som gjør det best i vurderingene. Spesielt gjør dette alternativet det godt på tjenes-

ter og økonomi. Den største utfordringen til alternativet er geografi og avstander. De fem kommunen tilhører i dag fem ulike bo- og arbeidsmarked. En forutsetning for sammenslåing må være at fergesambandet mellom Aure og Hitra reetableres, men allikevel vil avstandene være store. Det er allikevel dette alternativet, eller en sammenslåing av Aure, Smøla og Halså innbyggerne i Aure er svakt positive til. Respondentene er også ganske nøytrale til disse alternativene, mens de er negative til de øvrige. Et kjennetegn for alle disse alternativene er at Aure havner i «midten». Siden alternativet med Hemne, Halså, Aure og Snillfjord først ble aktuelt etter at innbyggerundersøkelsen var gjennomført, så har ikke innbyggerne fått sagt sin mening om dette.

Av mål som er viktig ved en sammenslåing peker respondentene på ulike mål knyttet til tjenester, som å sikre større fagmiljø, lette rekrutteringen, forbedre kvaliteten og være robust for å møte framtidige utfordringer. Av alternativene Aure inngår i, så er det alternativ 5 som scorer best på tjenester. Dagens interkommunale samarbeid som Aure inngår i er i hovedsak mot Smøla og Halså, samt Kristiansund. Et unntak er brannsamarbeid som Aure har mot Hemne.

Aure er sin egen bo- og arbeidsmarkedsregion. Når vi derimot ser på pendlingsdata mot andre kommuner, så pendler 7,1 prosent av de sysselsatte mot Kristiansund, og 1,5 prosent av de sysselsatte mot Hemne. Andre veien er det flest som pendler fra Hemne. Ser vi på samarbeid, så har Aure helt klart mest samarbeid med kommunene på Nordmøre (spesielt Halså og Smøla), men også mot Kristiansund og større enheter. De har noe samarbeid over fylkesgrensen. I delrapport 3 om tjenester så vi at Aure er av kommunene som har færrest tjenestesamarbeid på de definerte store og små/spesialiserte tjenestene.

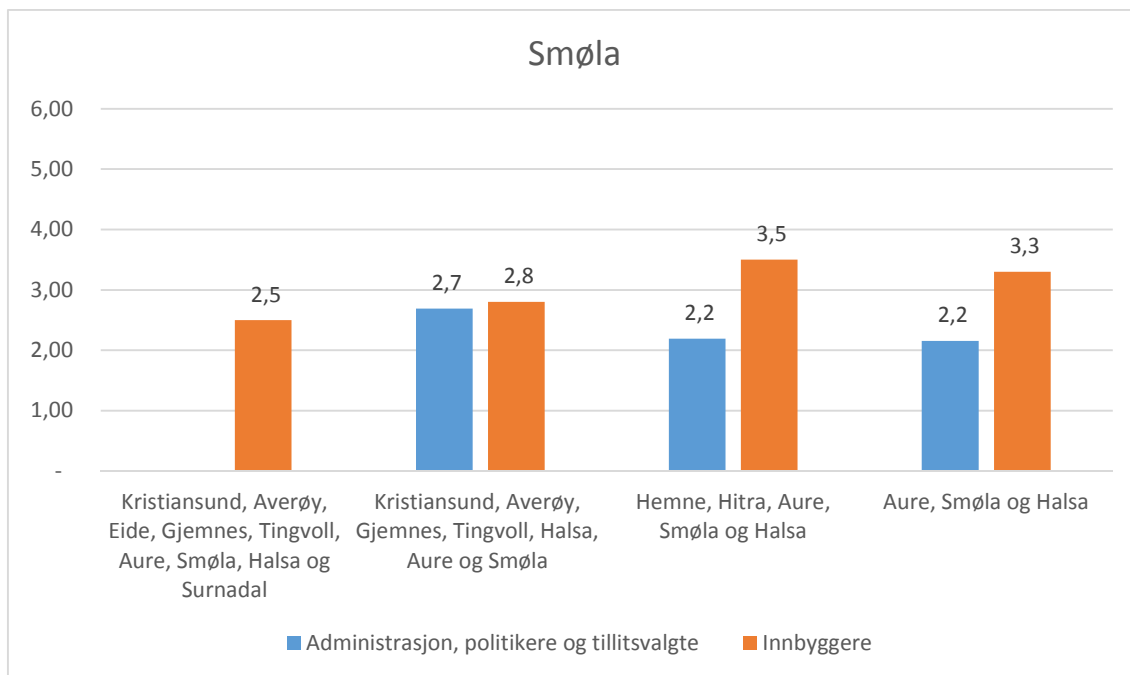
Vårt inntrykk er at Aure dras i to retninger, enten mot Kristiansund som regionsenter på Nordmøre eller innover mot Hemne. Vi så i innbyggerundersøkelsen at innbyggerne i Aure har en tilhørighet til Nordmøre med et snitt på 4,4. Tilhørigheten til fylke er lavere, men av disse er tilhørigheten til Sør-Trøndelag (3,8) sterkere enn til Møre og Romsdal (3,4). Både innbyggere og respondenter er mer positive til alternativene som ikke inkluderer Kristiansund.

3.7 Smøla

3.7.1 Resultater fra spørreundersøkelsen

Figuren under viser respondentene fra Smøla sine oppfatninger om de ulike kommunealternativene. Her kommer det fram at respondentene er kritiske til utredningsalternativ 2, 5 og 6. Særlig kritiske er de til alternativ 5 og 6 som er de minste kommunealternativene. Ved en feiltagelse er ikke respondentene i Smøla bedt om å vurdere alternativ 1, storkommune Nordmøre, men innbyggerne har gitt sin vurdering av dette alternativet.

Figur 31 «Hvordan stiller du deg til følgende sammenslåingsalternativ?», på en skala fra 1-6. Respondenter fra Smøla.

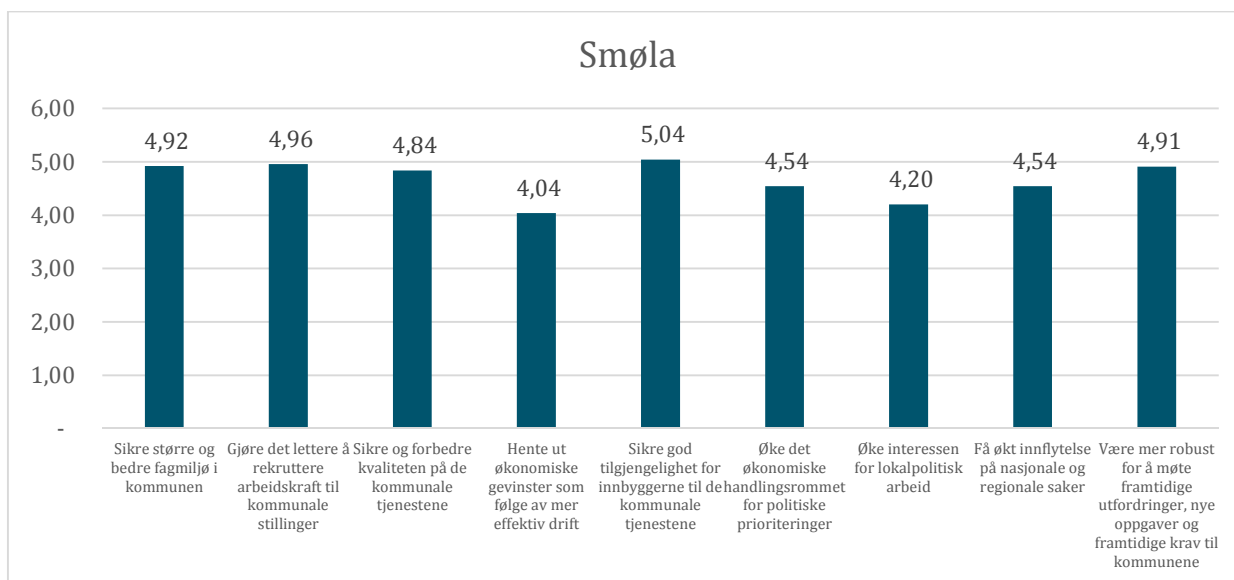
Som vi ser ut fra figuren, er respondentene fra Smøla negative til en sammenslåing. Det gjelder alle alternativene. Innbyggerne er på sin side mer nøytrale når det gjelder disse. Ved utredningsalternativ 5 (Hemne, Hitra, Aure, Smøla og Halså) trekker flere av respondentene fram problemet med den lange avstanden. Med tanke på avstandene settes det også spørsmål rundt sentrums plasseringen, samt samferdselsmulighetene i en slik kommune.

Alternativ 6 (Aure, Smøla og Halså) får også en negativ oppslutning fra respondentene. Nok en gang poengterer respondentene de store avstandene som vil forekomme i en slik kommune. Det blir også satt spørsmål ved størrelsen på dette alternativet. Flere mener at en slik kommune vil bli for liten, og at den dermed vil bli for liten til å få noen reel gjennomslagskraft og økonomisk tyngde. Det som trekkes fram som positivt ved en slik kommune er ifølge respondentene at det allerede er et godt fellesskap mellom disse kommunene. Allikevel tyder det på at motargumentene for en slik sammenslåing veier tyngst.

Utredningsalternativ 2 er respondentene også negative til, men i mindre grad enn de to foregående. På den ene siden trekkes det fram som positivt at det er et naturlig sentrum i Kristiansund, og at dette er en kommune Smøla allerede samarbeider godt med. På motsatt side trekkes geografien fram. Respondentene påpeker at geografien gjør det tidkrevende å reise fra Smøla til Kristiansund. Kristiansund sin økonomi, samt frykten for å bli en utkant i en slik kommune, er også argumenter som teller negativt for respondentene.

Innbyggerne fra Smøla er negative til begge de to første utredningsalternativene. Ved disse alternativene er det noen argumenter som går igjen. Innbyggerne frykter for det første å bli en utkant i en slik kommune. I begge alternativene er det relativt mange kommuner som vil slå seg sammen, samtidig som Kristiansund er den største kommunen og har bystatus. Videre tror også innbyggerne at en slik kommune vil bli for stor. For det tredje siktes det også til en mangel på fastlandsforbindelse.

Ved alternativ 5 og 6 er innbyggerne mer eller mindre nøytrale til en sammenslåing. På den positive siden trekker innbyggerne fram at disse alternativene ikke vil føre til for store kommuner, samtidig som at kommunene i alternativene har mye til felles. Det er også kommuner med felles interesser. På motsatt side er det flere av innbyggerne som føler at avstandene vil bli for store, og at alternativene vil være uten den store slagkraften.

Figur 32 «Hvilke mål vil være viktig for deg dersom din kommune skal slå seg sammen med andre», på en skala fra 1-6. Respondenter fra Smøla.

Figuren ovenfor viser hvilke mål som er viktige, dersom Smøla skal slå seg sammen med andre kommuner. Respondentene fra Smøla viser tydelig at alle målene er viktige for dem. Særlig er det å «sikre større og bedre fagmiljøer», «gjøre det lettere å rekruttere», samt «god tilgjengelighet for innbyggerne til kommunale tjeneste» viktig for respondentene. Å «hente ut økonomiske gevinster som følge av effektiv drift» er det som er minst vektlagt av respondentene. Med et gjennomsnitt på 4,04 må det allikevel betraktes som et viktig mål.

Å sikre gode fagmiljøer er et argument som går igjen i flere av kommunene, og da særlig i de litt mindre. Interkommunale samarbeid er et ofte brukt virkemiddel som kan medføre større fagmiljøer. I mindre kommuner er PPT og barnevern typiske eksempler på fagområder hvor interkommunale samarbeid er fordelaktig, på grunn av fagmiljø og ikke minst avstand til befolkningen.

På spørsmålet om «økt interkommunalt samarbeid er å foretrekke framfor en kommunesammenslåing», er respondentene svært positive. Med et snitt på 4,96 er det tydelig at det er en støtte for større interkommunale samarbeid, kontra en kommunesammenslåing.

3.7.2 Vurdering av retningsvalg for Smøla kommune

Smøla er blant de minste kommunene i utredningen med 2 124 innbyggere per 31. mars 2015. Det betyr at Smøla er definert som småkommune, og blant annet mottar småkommunetilskudd over inntektssystemet. Inntektsnivået til Smøla er 108 prosent av landsgjennomsnittet. Respondentene i Smøla er enig i at tjenestene er gode, og mener ikke at den økonomiske situasjonen gjør det vanskelig å oppnå ønsket kvalitet på tjenestene. Smøla opplever utfordringer med å rekruttere kompetent arbeidskraft, og i noe grad at små og sårbare fagmiljøer er en utfordring. Respondentene mener kommunen har noe utfordringer med å møte stadig økende krav til de kommunale tjenestene.

Noen av disse utfordringene løser Smøla gjennom interkommunalt samarbeid. Selv om Smøla er den kommunen på Nordmøre med minst interkommunalt samarbeid, så har de over 30. På tjenesteområdene har de blant annet samarbeid om legevaktbåt, PPT, renovasjon og krisesenter. Samarbeidene til Smøla går i hovedsak mot Aure og videre til Kristiansund.

I utredningen er Smøla med i 4 alternativer. Av disse er det alternativ 5 med Hemne, Hitra, Aure, Smøla og Halså som gjør det best i vurderingene. Spesielt gjør dette alternativet det godt på tjenester og økonomi. Den største utfordringen til alternativet er geografi og avstander. De fem kommunen tilhører i dag fem ulike bo- og arbeidsmarked. Respondentene på Smøla er negative til dette alternativet, de er for øvrig negative til alle alternativene. Innbyggerne er derimot nøytrale til dette alternativet, men negative i ulik grad til de øvrige.

Uansett hva Smøla ønsker å gjøre, så er avstander og geografi den største utfordringen. Bygdeforskning (Frisvoll et. al 2015) har på vegne av øykommuneprosjektet (ved Træna kommune) gjort en utredning av kommunestruktur for øykommuner uten fastlandsforbindelse. Smøla er en av disse. Bygdeforskning finner at avstandsulemper som øyer som Smøla opplever, i liten grad har vært en del av kunnskapsgrunnlaget til kommunereformen. Utredningen viser også til kommunereformen i Danmark, hvor fem øykommuner under 20 000 innbyggere valgte å fortsette som egne kommuner med tvunget interkommunalt samarbeid. Det er lite forskning på hvordan dette har fungert, men samarbeidet foregår på følgende områder:

- Arbeidsmarkedsområde
- Rehabilitering
- Natur- og miljøområde
- Sosiale områder
- Spesialundervisning (både for voksne og barn)

Bygdeforskning konkluderer med at det er få indikasjoner på at kommunesammenslåing for øykommunene i utvalget vil kunne løse ut fordelene man ønsker med kommunereformen. Til det er avstandene for store.⁶ Vi ser også i våre vurderinger at alle alternativene Smøla inngår i scorerer dårlig på kriteriene som er basert på avstand. Bygdeforskning anbefaler videre at sentrale myndigheter tar initiativ til å utrede en alternativ organisering av kommunal tjenesteproduksjon av spesialiserte tjenester med få, men sårbare brukere.

Regjeringen har allerede varslet et forslag om en generell hjemmel for pålagt interkommunalt samarbeid. Formålet med en slik hjemmel vil ifølge regjeringen være å sikre innbyggerne et faglig forsvarlig tilbud, og den aktuelle kommunen fagkompetanse vil være sentral for vurderingen av når det vil kunne være aktuelt å anvende bestemmelsen. Den framtidige kommunestrukturen og omfanget av nye oppgaver til kommunen vil kunne avgjøre omfanget av et slikt pålagt samarbeid.

Ut fra våre samlede vurdering mener vi også at det kan være aktuelt for Smøla å bestå som egen kommune, siden avstandene er store. Men innbyggertallet er lavt, og Smøla er liten og sårbar på flere tjenesteområder. Derfor vil fortsatt og sannsynligvis økt interkommunalt samarbeid være helt nødvendig for å nå målene i kommunereformen. Dersom Smøla fortsetter som egen kommune vil de sannsynligvis bli omfattet av den varslede hjemmelen for pålagt interkommunalt samarbeid. Hvordan det nye inntektssystemet utformes vil også legge føringer for muligheten til å bestå som egen kommune.

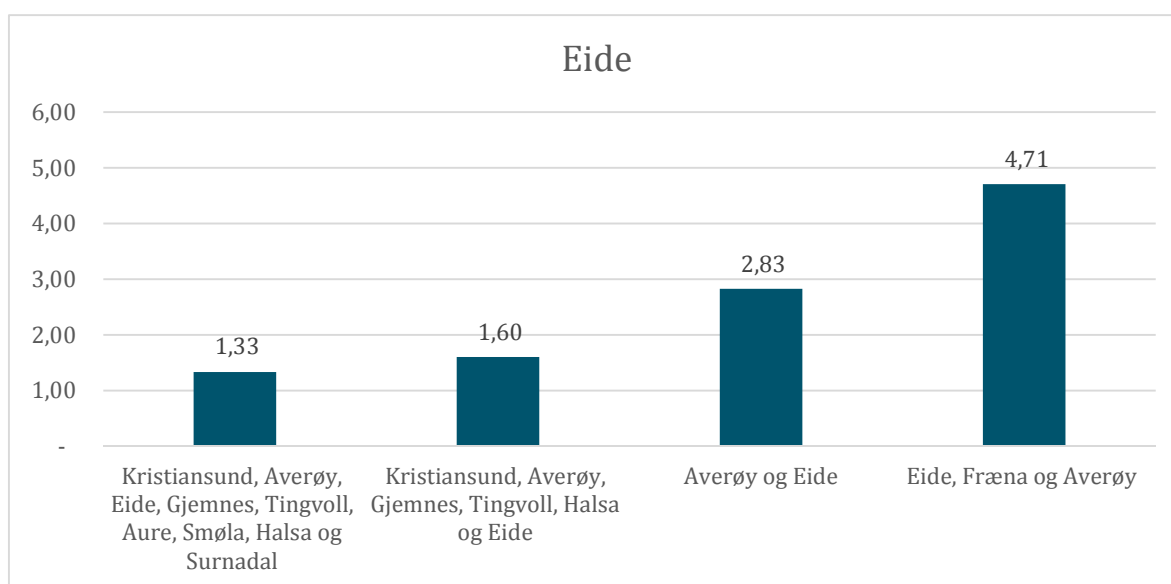
---

⁶ Unntaket er Fedje og Kvitsøy kommuner som begge ved hjelp av en kort fergetur er del av et større bo- og arbeidsmarked

3.8 Eide

3.8.1 Resultater fra spørreundersøkelsen

Figuren under viser respondentene fra Eide sine meninger om de ulike sammenslåingsalternativene. I figuren kommer det tydelig fram en skepsis mot de to store kommunealternativene. Særlig negative er respondentene til storkommune Nordmøre med et gjennomsnitt på 1,33. Kun Surnadal, med et snitt på 1,29, er mer kritiske enn Eide til storkommune Nordmøre. Det er også en negativ oppfatning av alternativet kun bestående av Eide og Averøy. Utredningsalternativ 13 er det eneste som får et positivt gjennomsnitt fra Eides respondenter. Dette er en sammenslåing med Eide, Fræna og Averøy.

Figur 33 «Hvordan stiller du deg til følgende sammenslåingsalternativ?», på en skala fra 1-6. Respondenter fra Eide.

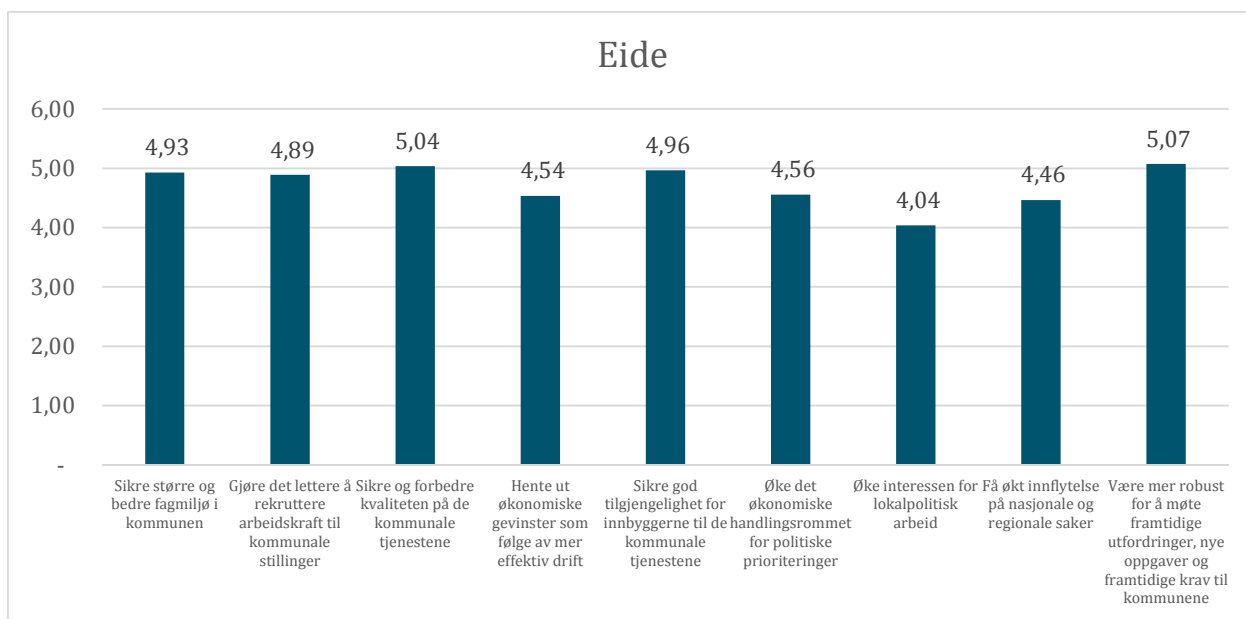
Storkommune Nordmøre er utredningsalternativ 1. Her er det en svært negativ holdning fra respondentene. Et av de mest brukte argumentene som kommer fram er Eides tilhørighet mot Molde-regionen. Flere av respondentene trekker fram at Eide allerede har en god samhandling mot Romsdalregionen, og at det meste av pendlerstrømmen også går denne veien. Det føles dermed unaturlig å trekke seg vekk fra en region hvor samarbeidet er godt. Det trekkes også i stor grad fram at tilhørigheten og identiteten går i retning Romsdalregionen. Som tidligere poengtert er en felles identitet trukket fram av ekspertutvalget som et viktig aspekt for å muliggjøre en sammenslåing. I Eide sitt tilfelle er det tydelig at identiteten heller mot Romsdal, noe også innbyggerundersøkelsen gjennomført i Eide viser (NIVI 2015a).

Mange av de samme argumentene blir brukt i utredningsalternativ 3. Med et gjennomsnitt på 1,60 er det også her en tydelig negativ oppfatning av sammenslåingsalternativet. Identitet og pendlerstrøm blir også her trukket fram som framtrepende faktorer for respondentenes negative holdning. Respondentene føler at bo- og arbeidsmarkedet er i retning av Molde. I både utredningsalternativ 1 og 3 trekkes også avstander inn som en negativ faktor.

Utredningsalternativ 7 mellom Averøy og Eide er respondentene også negative til, men i mindre grad enn alternativ 1 og 3. I dette forslaget blir de korte avstandene og kommunenes generelle

nærhet trukket fram som positive aspekter. Derimot er det flere av respondentene som føler at et slikt alternativ blir for lite. Det er også en negativ oppfatning mot de økonomiske aspektet. Flere føler at denne kommunen ikke vil gi de store økonomiske fordelene. Videre er det også en oppfatning om at fagmiljøene i en slik kommune fortsatt vil være for små.

Det eneste alternative som får en positiv tilbakemelding er utredningsalternativ 13. Dette består av kommunene Eide, Fræna og Averøy. Respondentene trekker i særlig grad fram tre faktorer. For det første vil ikke Eide være en utkant, men snarere tvert om. For det andre trekkes det fram en felles identitet og tilhørighet. Særlig er dette mellom Fræna og Eide. Det tredje som i særlig grad påpekes, er at Fræna og Eide allerede samarbeider godt på flere fronter. Flere av respondentene viser til dette samarbeidet og tror det vil være nyttig ved en eventuell sammenslåing.

Figur 34 «Hvilke mål vil være viktig for deg dersom din kommune skal slå seg sammen med andre», på en skala fra 1-6. Respondenter fra Eide.

Figuren ovenfor viser at alle målene ved en eventuell kommunesammenslåing, vurderes som viktig for respondentene fra Eide. I særlig grad vektlegges det å «sikre og forbedre kvaliteten på de kommunale tjenestene» og å «være mer robuste for fremtidige utfordringer». Den 20. mars la regjeringene fram stortingsmeldingen om nye oppgaver for kommunene. Resultatene presentert i delrapport 3 om gode og likeverdige tjenester, viser at respondentene fra Eide mener kommunen har noen utfordringer med å håndtere de stadig økende kravene til de kommunale tjenestene. Respondentene er i tillegg nokså nøytrale (3,41) til om kommunen er godt rustet til å håndtere nye oppgaver. Funnene fra delrapport 3 kan belyse noe av hvorfor framtidig robusthet er et viktig mål ved en eventuell kommunesammenslåing.

Videre kommer det fram at å «øke den politiske interessen», samt hente ut økonomiske gevinster pga. mer effektiv drift, er de minst viktige for Eides respondenter. Samtidig har begge et snitt på over 4 og må derfor betraktes som viktige for respondentene.

På spørsmål om økt interkommunalt samarbeid er å foretrekke framfor en kommunesammenslåing, svarer respondentene i snitt 2,67. Dette tyder på at respondentene heller foretrekker en kommunesammenslåing.

3.8.2 Vurdering av retningsvalg for Eide kommune

Eide har 3 467 innbyggere per 31. mars 2015, og er sånn sett noe større enn småkommunene som mottar tilskudd over inntektssystemet (grensen er på 3 200). Eide har inntekter som ligger på 95 prosent av landsgjennomsnittet. Respondentene i Eide mener at kvaliteten på tjenestene er gode, men at den økonomiske situasjonen gjør det vanskelig å oppnå ønsket kvalitet. Videre blir det pekt på at små og sårbare fagmiljøer og økende krav til tjenestene er en utfordring. Rekrutteringen oppleves som ok. Eide har en rekke interkommunale samarbeid, og spesielt mot Fræna har de flere en-til-en samarbeid som feietjeneste, logoped, kreftkoordinator, lindrende behandling, regnskap og felles NAV-kontor. Det omfattende samarbeidet kan være en medvirkende årsak til at respondentene i spørreundersøkelsen peker på sammenslåing framfor ytterligere interkommunalt samarbeid.

Eide har i utredningen på Nordmøre inngått i fire alternativer. Av disse er det alternative med «Storkommune Nordmøre» som gjør det best i vurderingene. Dette alternativet scorer spesielt bra på tjenester, mens også over middels på samfunnsutvikling og økonomi. Den største utfordringen med alternativet er geografi og store avstander. Det er samtidig dette alternativet respondentene i Eide er mest negative til. I denne utredningen er respondentene fra Eide positiv til et alternativ, nemlig en sammenslåing av Eide, Fræna og Averøy. Dette alternativet kommer ut som 8. best i vurderingene, og scorer spesielt bra på tjenester.

Eide er en av kommunene som også var med i utredningen i Molde-regionen som ble avslutta våren 2015. Her inngikk Eide i til sammen 5 ulike alternativer. Tabellen under viser disse alternativene, samt poengvurdering og oppslutning blant respondentene i Eide. Av alternativene var det Romsdalshalvøya som fikk best score, og som ble anbefalt som utgangspunkt for videre arbeid. Alternativet respondentene var mest positive til var Aukra, Eide, Fræna og Midsund. De var allikevel mindre positive til dette enn til en sammenslåing med Fræna og Averøy.

Tabell 23 Utredningsalternativ Eide var en del av i utredningen i Molde-regionen

Strukturalternativ	Poengscore	Vurdering av respondentene i Eide
Romsdalshalvøya (Aukra, Eide, Fræna, Midsund, Molde, Gjemnes og Nettet)	277,5	3,48
ROR (Molde, Aukra, Midsund, Vestnes, Rauma, Fræna, Eide og Nettet)	242,5	2,36
Aukra, Eide, Fræna og Midsund	227,5	4,12
Molde, Fræna og Eide	190,0	3,24
Fræna og Eide	167,5	2,62

Respondentene er derimot ikke helt på linje med innbyggerne i Eide. I innbyggerundersøkelsen (NIVI 2015a) mener 60 % av innbyggerne at Eide bør orientere seg mot Romsdal (Molde og/eller Fræna), og 19 % mot ytre Nordmøre (Averøy, Kristiansund). Fræna og Averøy er derimot de foretrukne samarbeidspartnerne med hhv. 76 % og 37 %. Ellers blir Molde også sett på som en naturlig partner med 32 %. Kristiansund er det bare 7 % som peker på. Flertallet av innbyggerne i Eide er for en kommunesammenslåing.

Dersom Eide skal gå inn for en sammenslåing, vil de viktigste målsetningene være knyttet til tjenesteytingen. Spesielt å sikre og forbedre kvaliteten på de kommunale tjenestene, og å være mer

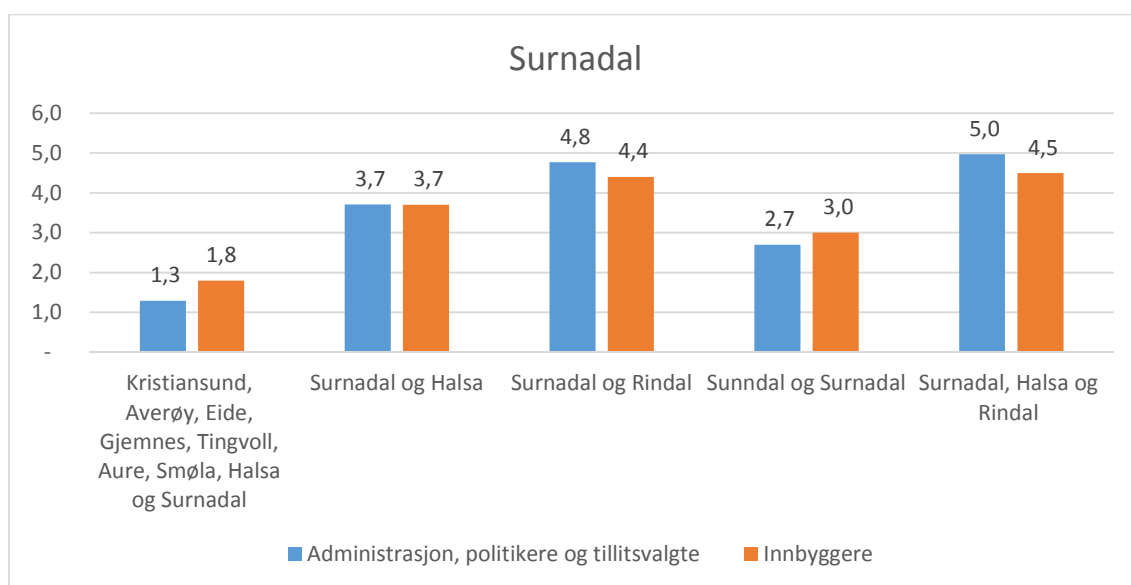
robust for å møte framtidige utfordringer, nye oppgaver og framtidige krav til kommune. Alternativet som scorer best på tjenester av dem Eide inngår i er Romsdalshalvøya.

Dersom en skal legge til grunn målet om helhetlig samfunnsutvikling, er det også naturlig at Eide orienterer seg sørover. Eide grenser ikke til Molde, men har over 20 prosent pendling til Molde og 10 prosent til Fræna. Tilsvarende er pendlingen til Kristiansund rundt 3 prosent.

3.9 Surnadal

3.9.1 Resultater fra spørreundersøkelsen

Figuren under viser respondentene og innbyggernes oppfatninger av de ulike alternativene Surnadal inngår i. I det store og hele er respondentene og innbyggerne relativt like i sin oppfatning. Særlig storkommune Nordmøre er det en negativ oppfatning av, mens utredningsalternativ 9 (Surnadal og Rindal) og utredningsalternativ 14 (Surnadal, Halså og Rindal), er både innbyggere og respondenter positive til. Alternativet bestående av Surnadal og Halså er begge grupper forholdsvis nøytrale til. Til slutt får også alternativet med Sunndal og Surnadal en negativ oppslutning.

Figur 35 «Hvordan stiller du deg til følgende sammenslåingsalternativ?», på en skala fra 1-6. Respondenter fra Surnadal.

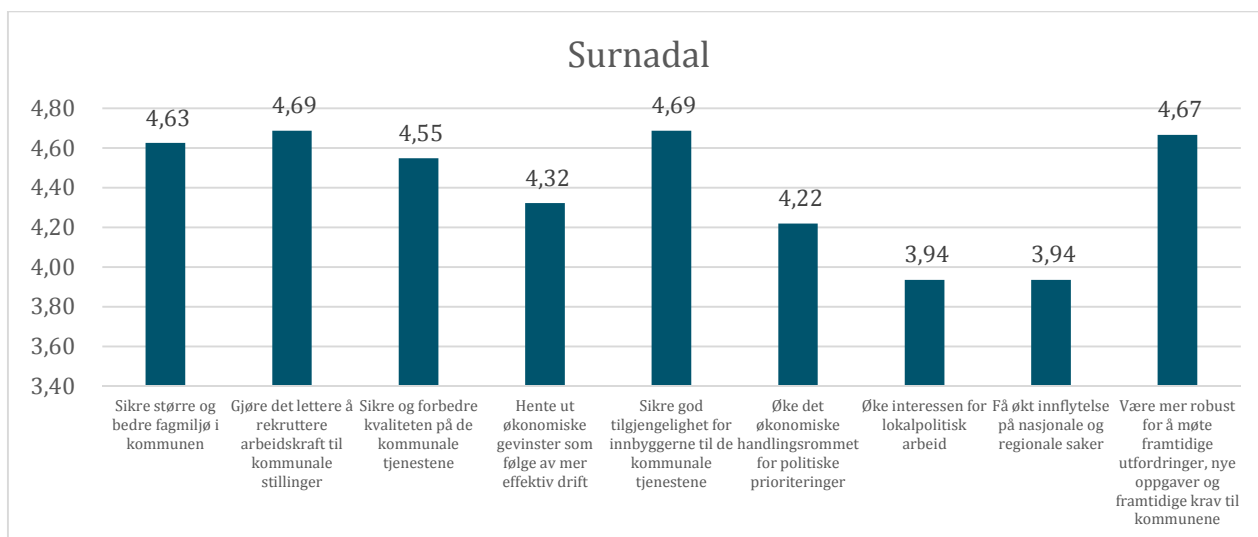
«Storkommune Nordmøre» er både respondentene og innbyggerne negative til. I følge respondentene vil en slik kommune føre til et svekket lokaldemokrati. Ved at kommunen blir såpass stor vil det være vanskeligere å påvirke beslutninger og større avstand mellom politikere og innbygger. Et styrket lokaldemokrati er et av målene ved kommunereformen, men respondentene er her skeptiske til at dette alternativet vil føre til nettopp det. Respondentene frykter også at tjenestene i distriktene vil bli dårligere, og som en konsekvens av dette, at fraflytting fra distriktene blir en realitet. Det er også en negativitet knyttet til geografi og avstand mellom de ulike delene i en slik kommune. Flere ser på det som tidskrevende med både lange avstander og fergeforbindelser. Som presentert i delrapport 3 om gode og likeverdige tjenester, får «storkommune Nordmøre» en score på 0 av 10 når det gjelder avstander. Avstandene blir altså vurdert som for store.

Utredningsalternativ 8 med Surnadal og Halså er respondentene og innbyggerne i større grad nøytrale til. Her trekkes det fram at kommunene i dag har flere samarbeid som fungerer godt. Respondentene vektlegger også at kommunene har mye til felles og har en god tilhørighet til hverandre. På motsatt side er det flere som føler at en slik kommune blir for liten i omfang og størrelse. Det er også mange respondenter som trekker fram at de savner Rindal i en slik kommune.

Neste forslag, som består av Surnadal og Rindal, er respondentene fra Surnadal positive til. Det samme gjelder innbyggerne, men i noe mindre grad. Også her trekkes det fram et allerede godt fungerende samarbeid. Videre trekkes det fram at kommunene har en geografisk nærhet, med god veiforbindelse og at kommunene har et felles arbeidsmarked. På den andre siden er det også her flere som mener kommunen blir for liten. Der respondentene savnet Rindal i det forrige alternativet, er nå Halså savnet i dette.

Det utredningsalternativet som får høyest snitt både blant respondentene og innbyggerne består derfor ikke overraskende av Surnadal, Halså og Rindal. Her trekkes respondentenes argumenter fra de to forrige alternativene sammen. Gode samarbeid, felles bo- og arbeidsmarked og korte avstander er alle argumenter som blir brukt i positiv forstand om dette alternativet.

Figur 36 «Hvilke mål vil være viktig for deg dersom din kommune skal slå seg sammen med andre», på en skala fra 1-6. Respondenter fra Surnadal.

I figuren ovenfor kommer det fram hvilke mål som er viktige for respondentene fra Surnadal ved en eventuell kommunesammenslåing. Figuren viser at alle målene er viktige for respondentene, men i ulik grad. Minst viktig vurderes «økt interesse for lokal politisk arbeid» og «få økt innflytelse over nasjonale og regionale saker». Mest viktig for respondentene er å «gjøre det lettere å rekruttere», «god tilgjengelighet på de kommunale tjenestene», samt å «være robuste for framtidige utfordringer». At respondentene fra Surnadal vektlegger at de kommunale tjenestene skal være tilgjengelige er ikke overraskende. Frykten for mindre tilgjengelighet var nettopp et av hovedargumentene mot storkommune Nordmøre. Det at respondentene vektlegger tilgjengeligheten i såpass stor grad er dermed en forklarende faktor til skepsisen mot en storkommune.

På spørsmål om økt interkommunalt samarbeid er å foretrekke framfor en kommunesammenslåing, svarer respondentene i snitt 4,42. Respondentene foretrekker altså mer samarbeid framfor en kommunesammenslåing.

3.9.2 Vurdering av retningsvalg for Surnadal kommune

Surnadal er en av de mellomstore kommunene i utredningen med et innbyggertall på 5 976. Surnadal har inntekter på 107 prosent av landsgjennomsnittet. Respondentene i Surnadal mener at kvaliteten på tjenestene er svært bra, men at den økonomiske situasjonen gjør det litt vanskelig å oppnå ønsket kvalitet på tjenestene. Små og sårbare fagmiljø oppleves i liten grad som en utfordring, og rekruttering ser ut til å gå greit. Det er i noe grad krevende å håndtere stadig økende krav til de kommunale tjenestene.

Noen av disse utfordringene løser Surnadal gjennom interkommunalt samarbeid, og kommunen har til sammen 40 ulike samarbeid. Surnadal har en rekke samarbeid med nabokommunene Rindal og Halså, men inngår også i større samarbeid på Nordmøre eller østover mot Sør-Trøndelag og Orkdalsregionen.

I utredningen inngår Surnadal i fem alternativer. Av disse er det alternativet med Surnadal, Halså og Rindal som gjør det best. Spesielt gjør dette alternativet det bra på økonomi og tjenester, men også over middels på samfunnsutvikling. Surnadal utgjør sammen med Rindal og Halså en egen bo- og arbeidsmarkedsregion. Det er også dette alternativet respondentene i Surnadal er mest positive til med et snitt på 5,0. Også innbyggerne i Surnadal er mest positive til dette alternativet med et snitt på 4,5. Både respondentene og innbyggerne er også positive til en sammenslåing mellom Surnadal og Rindal, og omtrent nøytrale til en sammenslåing mellom Surnadal og Halså. Av disse to så scorer Surnadal og Halså marginalt bedre enn Surnadal og Rindal i vurderingene.

Respondentene i Surnadal peker også på mål knyttet til tjenesteyting som de viktigste målene ved en kommunesammenslåing. Både rekruttering, å sikre god tilgjengelighet for innbyggerne og å være robust for å møte framtidige utfordringer pekes på som viktig. Av alternativene Surnadal inngår i, er det alternativ 10 med Sunndal og Surnadal som scorer best.

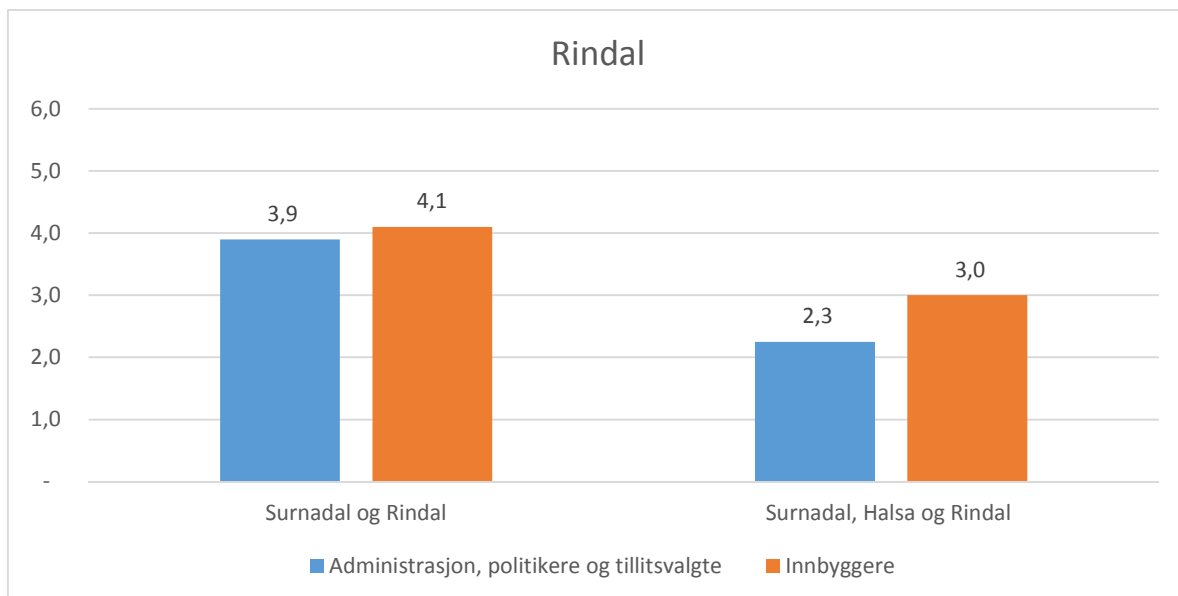
I forlengelsen av denne utredningen, har Surnadal kommune også bedt om en utredning knyttet til «Surnadal som egen kommune». Denne utredningen vil kunne bidra til å gi Surnadal mer kunnskap om videre retningsvalg i kommunereformen.

3.10 Rindal

3.10.1 Resultater fra spørreundersøkelsen

Figuren under viser respondentene og innbyggerne fra Rindal sine oppfatninger om de ulike sammenslåingsalternativene Rindal inngår. Respondentene er positive til begge forslagene, mens innbyggerne er kritiske til begge alternativene.

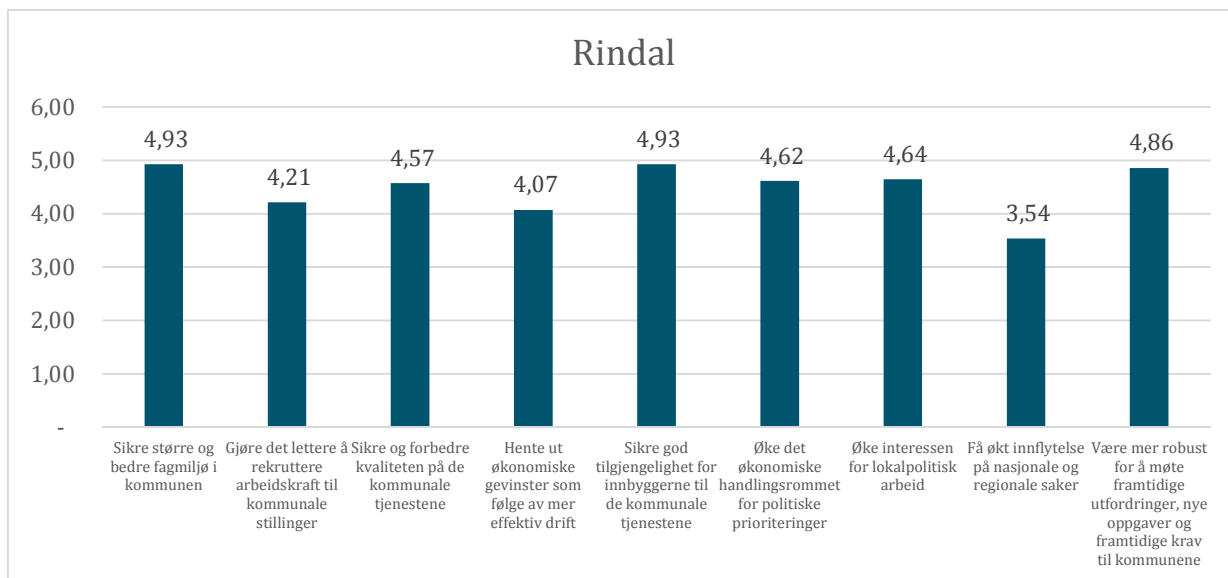

Figur 37 «Hvordan stiller du deg til følgende sammenslåingsalternativ?», på en skala fra 1-6. Respondenter fra Rindal.

Utredningsalternativ 9 består av Surnadal og Rindal. Respondentene er med et snitt på 3,9 noe positive til alternativet. Innbyggerne er også positive til alternativet. Respondentene påpeker at det ved dette alternativet er det positivt med de korte avstandene. Det trekkes også fram at kommunene har flere gode samarbeid fra før av og at disse samarbeidene også har ført til et mer sammenslått arbeidsmarked. Samtidig er det også noen av respondentene som føler at en slik kommune blir for liten.

Alternativet sammen med, Surnadal og Halså får mer negativ tilbakemelding fra både innbyggerne og respondentene. Respondentene er mest skeptiske, men også innbyggerne er noe negative. Respondentene vektlegger i særlig grad at en slik kommune vil bli for liten. Videre trekker respondentene frem at en slik orientering går i feil retning, siden retningen går mot Nordmøre istedenfor Trøndelag. Det påpekes fra respondentene at det er mer nærliggende med en sammenslåing mot Trøndelag med bakgrunn i samferdsel og identitet. Det kom også tydelig frem i innbyggerundersøkelsen at innbyggerne i Rindal følte en større tilhørighet mot Sør-Trøndelag enn både til Nordmøre og Møre og Romsdal. På en annen side virker det ikke som om tilhørigheten til Surnadal er svak, og det trekkes frem av respondentene at orienteringen mot Sør-Trøndelag kan skje i fellesskap med Surnadal.

På den positive siden peker noen respondenter på det gode interkommunale samarbeidene mellom kommunene i alternativet. Det er også flere som trekker frem det positive av at alle tre kommunene er med i forslaget. Samtidig det er bare respondentene fra Surnadal som er positive til alternativet hvor alle tre kommunene (Surnadal, Halså og Rindal) er med framfor alternativene med bare en av kommunene sammen med Surnadal.

Figur 38 «Hvilke mål vil være viktig for deg dersom din kommune skal slå seg sammen med andre», på en skala fra 1-6. Respondenter fra Rindal.

Figuren over viser at Rindal sine respondenter synes alle målene er viktig ved en kommunesammenslåing. Unntaket er målet om å få en «økt innflytelse på nasjonale og regionale saker». Målene som veier tyngst blant respondentene er «å sikre større og bedre fagmiljøer» og det å «sikre god tilgjengelighet på kommunale tjenester». Det kommer dermed fram at de kommunale tjenestene er viktige for respondentene i Rindal.

På spørsmålet om Rindal om «økt interkommunal samarbeid er langt å foretrekke framfor en kommunesammenslåing» svarer respondentene i snitt 4,14. Respondentene er altså mer for et økt interkommunalt samarbeid framfor en kommunesammenslåing.

3.10.2 Vurdering av retningsvalg for Rindal kommune

Rindal er blant de minste kommunene i utredningen med 2 047 innbyggere per 31. mars 2015. Det betyr at Rindal er definert som småkommune, og blant annet mottar småkommunetilskudd over inntektssystemet. Inntektsnivået til Rindal er 108 prosent av landsgjennomsnittet. Respondentene i Rindal er enige i at tjenestene er gode, og mener samtidig at den økonomiske situasjonen gjør det vanskelig å oppnå ønsket kvalitet på tjenestene. Rindal er ganske nøytrale til om rekruttering er en utfordring, men mener i noe grad at små og sårbare fagmiljøer er en utfordring. Respondentene mener kommunen har utfordringer med å møte stadig økende krav til de kommunale tjenestene.

Noen av disse utfordringene løser Rindal gjennom interkommunalt samarbeid, selv om kommunen ikke er blant de på Nordmøre med flest samarbeid. Rindal har blant annet et tett samarbeid med Surnadal (og Halså). Blant annet om barnevern, PPT og kulturskole. Ellers inngår også Rindal i noen store samarbeid på Nordmøre, som IKT. Rindal samarbeider også nord og østover mot Sør-Trøndelag og Orkdalsregionen blant annet på renovasjon, legevakt og øyeblikkelig hjelp.

I utredningen er Rindal med i 2 alternativer. Av disse er det alternativ 14 med Surnadal, Rindal og Halså som gjør det best i vurderingene. Spesielt gjør dette alternativet det bra på økonomi og tjenester, men også over middels på samfunnsutvikling. Rindal utgjør sammen med Surnadal og Halså en egen bo- og arbeidsmarkedsregion. Det er derimot dette alternativet respondentene og

innbyggerne er mest negative til. Begge er derimot positive til en sammenslåing med bare Surnadal. Et slikt alternativ gjør det omtrent 30 poeng dårligere i vurderingene enn Surnadal, Rindal og Halså.

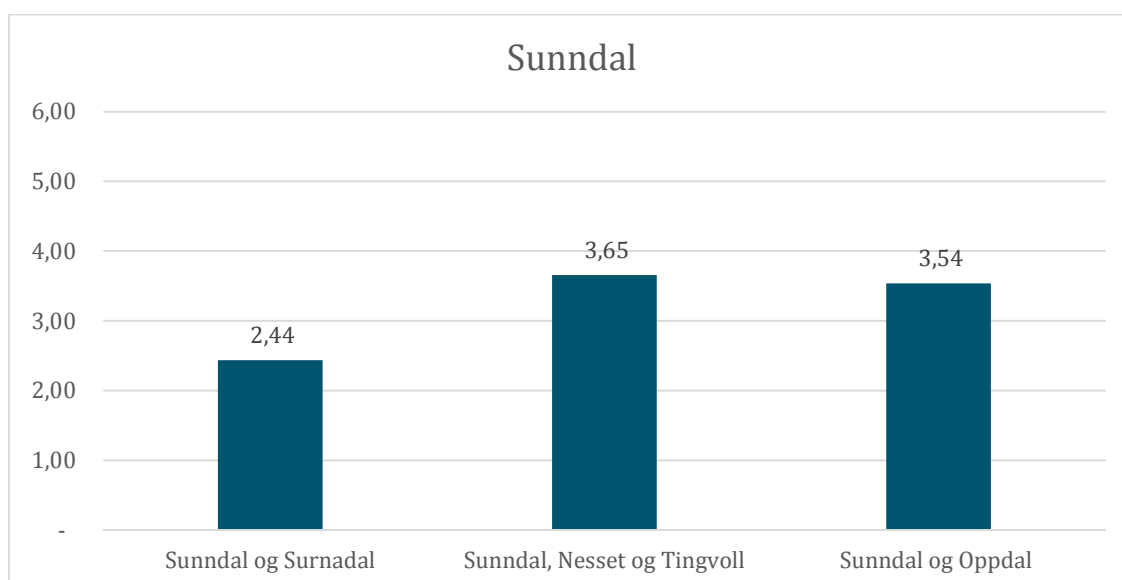
I innbyggerundersøkelsen ble også innbyggerne bedt om å vurdere to alternativer over fylkesgrensa til Sør-Trøndelag. Innbyggerne var omtrent nøytrale til et alternativ med Rindal, Meldal, Orkdal og Agdenes med 3,6. Dersom Surnadal blir med i samme alternativet er de derimot positive med et snitt på 4,0. Innbyggerne er allikevel marginalt mer for en sammenslåing med Rindal og Surnadal. Dersom vi ser på kriteriet med funksjonelt samfunnsutviklingsområde, har Rindal høyest integrasjon med Surnadal. 16,2 prosent av de sysselsatte pendler dit, mens tilsvarende 2,2 prosent pendler til Orkanger. Rindal hører også til bo- og arbeidsmarkedsregion Surnadal.

Ellers var innbyggerne i Rindal de som tydeligst ga tilbakemelding i innbyggerundersøkelsen om at de ønsker 0-alternativet med et snitt på 5,0. I forlengelsen av denne utredningen, har Rindal kommune også bedt om en utredning knyttet til «Rindal som egen kommune». Denne utredningen vil kunne bidra til å gi Rindal mer kunnskap om videre retningsvalg i kommunereformen. Rindal inngår også i utredning av kommunesammenslåing i Orkdalsregionen sammen med Meldal, Orkdal, Skaun, Snillfjord og Agdenes.

3.11 Sunndal

3.11.1 Resultater fra spørreundersøkelsen

Figuren under viser hvordan respondentene fra Sunndal stiller seg til de ulike sammenslåingsalternativene. En sammenslåing mellom Sunndal og Surnadal er respondentene negative til. Utredningsalternativ 11 (Sunndal, Nesset og Tingvoll) og utredningsalternativ 12 (Sunndal og Oppdal) stiller respondentene seg mer nøytrale/litt positiv til.

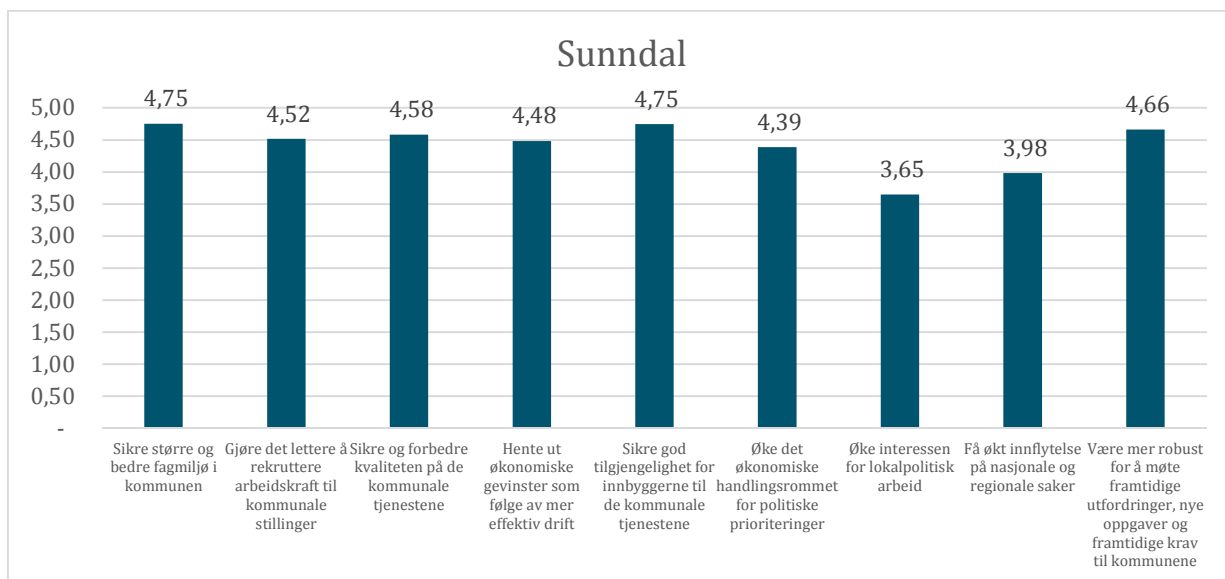

Figur 39 «Hvordan stiller du deg til følgende sammenslåingsalternativ?», på en skala fra 1-6. Respondenter fra Sunndal.

Utredningsalternativ 10, mellom Sunndal og Surnadal, får mest negativ respons fra respondentene. Mange av respondentene påpeker at det er fergeforbindelse mellom disse stedene og at dette vil være tungvint dersom kommunene slås sammen. Videre trekker respondentene fram at kommunene er like i størrelse og at dette vanskeliggjør hvor et kommunesenter skulle vært. Der er også mangel på en felles identitet, ifølge noen respondenter.

Det som får mest positiv tilbakemelding fra respondentene er utredningsalternativ 11 med Sunndal, Nesset og Tingvoll, men selv her er ikke respondentene mer enn nøytrale. På den positive siden pekes det her på at kommunen vil bli større og at dette også vil medføre større fagmiljøer. Det er også, ifølge respondentene, en felles identitet mellom innbyggerne på disse stedene. Det trekkes også fram som positivt at Sunndal vil være et naturlig sted for sentrum i en slik kommune. Det negative som trekkes fram er at flere ikke ser konstellasjonen av kommuner som naturlig. Flere respondenter ser det ikke som naturlig at Nesset er med, mens andre føler tilsvarende om Tingvoll. Forslaget virker dermed ikke så samlende blant respondentene.

Alternativet med Sunndal og Oppdal får også en nøytral tilbakemelding. På den ene siden ser flere det som positivt med tanke på næringsutvikling. De to kommunene har ganske ulike næringer, noe som kan føre til en bred og god utvikling. Det ligger også en forventning i at de ulike næringene skal komplementere hverandre på en positiv måte. Det rettes også et positivt søkelys mot mulighetene innenfor turisme. Videre trekker respondentene fram den geografiske nærheten som et positivt element. På den negative siden frykter respondentene for en diskusjon angående sentrum, da kommunene er relativt like i størrelse. Dette gjorde respondentene også i utredningsalternativ 10. Dette kan tyde på at sentrumsnærheten er sentral for respondentene fra Sunndal. Det er også flere som er negative til forslaget da de ikke «føles» naturlig. En mulig årsak til dette kan komme fra manglende felles identitet eller tilhørighet.

Figur 40 «Hvilke mål vil være viktig for deg dersom din kommune skal slå seg sammen med andre», på en skala fra 1-6. Respondenter fra Sunndal.

Figuren over viser hvilke mål som er viktige for respondentene fra Sunndal ved en kommunesammenslåing. Det minst viktige målet for respondentene omhandler «økt interesse for det lokalpolitiske arbeidet». Sunndal hadde i 2015 en valgdeltagelse på 62,5%. Det er nesten 3 % over landsgjennomsnittet. Dette kan være en delforklaring på hvorfor respondentene er mer eller mindre nøytrale til dette målet.

Viktigst for respondentene er å «sikre gode fagmiljøer», samt «god tilgjengelighet på de kommunale tjenestene». Disse målene har vært sentrale i flere kommuner og presiserer vektleggingen av det kommunale tjenestetilbudet blant de ulike respondentene. Videre ansees alle de andre målene som viktig da de har et snitt fra 3,98 og oppover.

Videre tyder det på at respondentene fra Sunndal heller vil øke antall interkommunale samarbeid, enn å slå seg sammen med andre kommuner. Dette kommer fram ved et snitt på 4,06 på spørsmålet om «økt interkommunalt samarbeid er å foretrekke fremfor en kommunesammenslåing»

3.11.2 Vurdering av retningsvalg for Sunndal kommune

Sunndal er den tredje største kommunen i utredningen med et innbyggertall på 7 195 per 31. mars 2015. Sunndal har også inntekter knyttet til vannkraft, og inntekter på 119 prosent av landsgjennomsnittet. Dette inkluderer også eiendomsskatt i hele kommunen. Respondentene i Sunndal er de som i spørreundersøkelsen i størst grad mener at kvaliteten på tjenestene i egen kommune er svært god. Små og sårbare fagmiljø oppleves i liten grad som en utfordring, og rekruttering ser ut til å gå greit. Det er i noe grad krevende å håndtere stadig økende krav til de kommunale tjenestene.

Sunndal inngår i nesten 40 interkommunale samarbeid, blant annet på PPT, barnevern, renovasjon og IKT. Sunndal er en av få kommuner i utredningen som ikke har samarbeid om legevakt og øyeblikkelig-hjelp-senger, men løser dette selv. De fleste samarbeidene har Sunndal i en konstellasjon mot Nordmøre, men også noen mot kommuner i Romsdal og spesielt Nesset.

I denne utredningen inngår Sunndal i tre alternativer. Samlet sett i utredningen er det alternativet med Sunndal, Nesset og Tingvoll som gjør det best. Dette scorer spesielt godt på tjenester, noe mer enn middels på samfunnsutvikling og middels på økonomi og lokaldemokrati. For respondentene i Sunndal er det å sikre større og bedre fagmiljø, samt sikre tilgjengeligheten for innbyggerne til de kommunale tjenestene som er viktigste mål ved en eventuell sammenslåing. Alternativ 11 med Sunndal, Nesset og Tingvoll scorer godt på tjenester. Respondentene er noe positive til dette med et snitt på 3.65. Alternativet til Sunndal og Oppdal er respondentene nøytrale til, mens de er negative til Sunndal og Surnadal.

Sunndal er en av kommunene som også var med i utredningen i Molde-regionen som ble avslutta våren 2015. Her inngikk Sunndal i et alternativ med Sunndal + Nesset. I denne utredningen gjorde dette alternativet det fjerde best med en poengscore på 235. Respondentene i spørreundersøkelsen var positive til dette alternativet med et snitt på 4,0. I en innbyggerundersøkelse gjennomført av NIVI analyse i begynnelsen av 2015, var innbyggerne delt i hvilket retningsvalg Sunndal skal ta i kommunereformen (NIVI 2015b). 23 prosent peker mot Oppdal, 19 prosent mot Molde/Nesset, 17 prosent mot Tingvoll/Kristiansund og 14 prosent mot Surnadal/Rindal. 16 prosent ser for seg en annen løsning med de involverte kommunene. På spørsmål om mest naturlig sammenslutningskommune, så peker 36 prosent på Nesset, 35 prosent på Tingvoll, 33 prosent på Oppdal og 26 prosent på Surnadal.

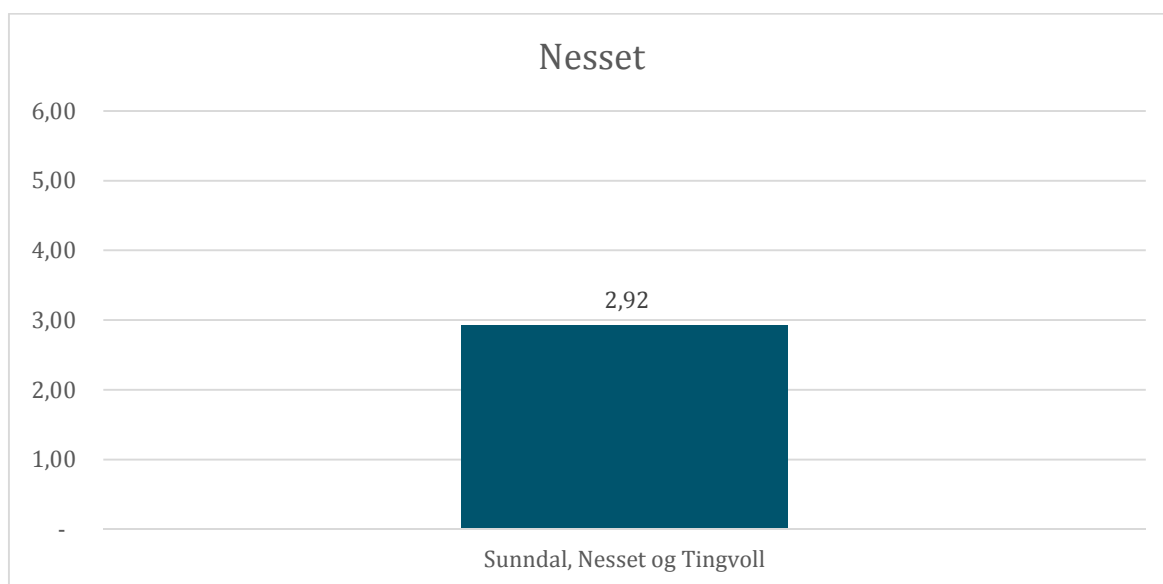
Innbyggerundersøkelsen hadde også fokus på tilhørighet. Den viste at en større andel av innbyggerne har stor/noe tilhørighet til Møre og Romsdal enn til Trøndelag. Tilsvarende er det en betydelig større andel som har stor/noe tilhørighet til Nordmøre enn Romsdal. Tilhørigheten til Kristiansund er noe større enn til Molde, men ikke mye.

Telemarksforskning har også gjennomført en 0-alternativ analyse for Sunndal våren 2015. Den viste at med utgangspunkt i målene i kommunereformen, at fordelene ved å bestå som egen kommune er noe større enn ulempene. Vi mener allikevel at en sammenslåing med Nesset ville vært fordelaktig for begge parter.

3.12 Nesset

3.12.1 Resultater fra spørreundersøkelsen

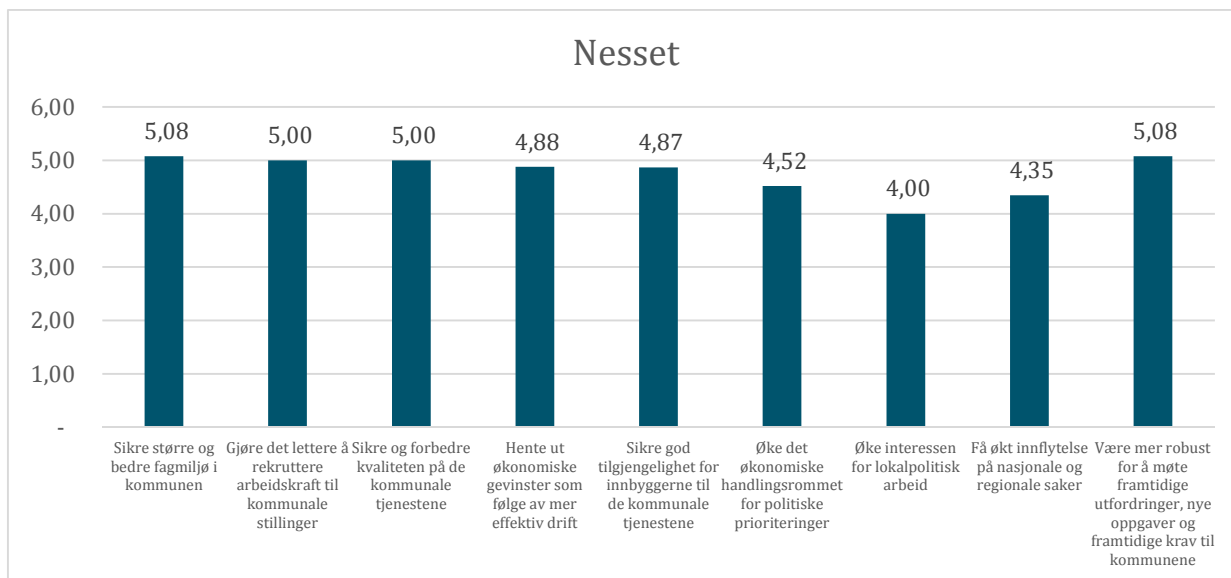
Figuren under viser respondentene fra Nesset sin oppfatning av utredningsalternativ 11, som består av Sunndal, Nesset og Tingvoll. Ut i fra figuren kommer det fram at respondentene stiller seg negative til dette alternativet.

Figur 41 «Hvordan stiller du deg til følgende sammenslåingsalternativ?», på en skala fra 1-6. Respondenter fra Nesset.

På den positive siden trekker respondentene fram at kommunene har en nærhet og samarbeider fra tidligere av. Mulighetene for å opprettholde gode tjenester og et godt lokaldemokrati trekkes også fram. På motsatt side påpeker respondentene de store geografiske avstandene. Tingvoll sees heller ikke på som en naturlig samarbeidspartner, da det er lite samarbeid eller arbeidsrelasjoner i dag.

Figur 42 «Hvilke mål vil være viktig for deg dersom din kommune skal slå seg sammen med andre», på en skala fra 1-6. Respondenter fra Nesset.

Figuren ovenfor gir et overblikk over hvilke mål som er viktige for Nessets respondenter ved en eventuell kommunesammenslåing. Ut i fra figuren kommer det fram at alle målene er viktige for respondentene. Ingen av målene får under 4 i gjennomsnitt, noe som vitner om en stor betydighet av alle målene. Mest viktig er «robustheten ovenfor framtidige utfordringer» og å «sikre større og bedre fagmiljøer». Begge disse har et gjennomsnitt på 5,08. Videre får også «enklere rekruttering av arbeidskraft» og det å «sikre og forbedre kvaliteten på de kommunale tjenestene» et snitt på 5. Resten av målene har et snitt mellom 4,35 til 4,88. Viktigheten av fagmiljøene, rekruttering og sikring av de kommunale tjenestene vitner også her om en bred enighet om viktigheten av de kommunale tjenestene.

På spørsmål om økt interkommunalt samarbeid er å foretrekke framfor en kommunesammenslåing, svarer respondentene fra Nesset i gjennomsnitt 3,54. Det betyr at de er omtrent nøytrale til påstanden, men at de i liten grad mener at Nesset bør satse på interkommunale samarbeid framfor sammenslåing.

3.12.2 Vurdering av retningsvalg for Nesset kommune

Nesset kommune er også en av småkommunene i utredningen, og har 3 001 innbyggere. Det gjør at kommunen får småkommunetilskudd over inntektssystemet. I tillegg har kommunen inntekter fra vannkraft, og det bidrar til at Nesset har et inntektsnivå som er 108 prosent av landsgjennomsnittet. Nesset har derimot slitt med nedgang i folketallet, og det gjør det krevende å tilpasse de kommunale tjenestene til stadig lavere inntekter. Til tross for at respondentene mener at kvaliteten på tjenestene er bra, så opplever de at den økonomiske situasjonen gjør det vanskelig å oppnå ønsket kvalitet på tjenestene. Samtidig peker de på at det er noen utfordringer knyttet til rekruttering, små og sårbare fagmiljøer og det å håndtere stadig økende krav til de kommunale tjenestene.

Noen av disse utfordringene har kommunene kompensert for gjennom interkommunale samarbeid. Nesset er blant kommunene i Molde-regionen som har flest interkommunale tjenestesamarbeid, blant annet samarbeider de om bibliotek med Sunndal, om kulturskole med Gjemnes og om barnevern og PPT med Sunndal og Tingvoll. Men vi ser allikevel at respondentene ikke gir støtte

til at sammenslåing er å foretrekke framfor interkommunalt samarbeid. Det kan tyde på at en er fornøyd med de interkommunale samarbeidene som finnes i dag.

Neset har i utredningen på Nordmøre inngått i et alternativ, alternativ 11 med Neset + Sunndal + Tingvoll. Samlet sett i utredningen er det alternativet med Sunndal, Neset og Tingvoll som gjør det best. Dette scorer spesielt godt på tjenester, noe mer enn middels på samfunnsutvikling og middels på økonomi og lokaldemokrati. For respondentene i Sunndal er det å sikre større og bedre fagmiljø, samt være mer robust for å møte framtidige utfordringer, nye oppgaver og framtidige krav til kommunene. Alternativet med Sunndal, Neset og Tingvoll scorer godt på tjenester.

Neset er en av kommunene som også var med i utredningen i Molde-regionen som ble avslutta våren 2015. Her inngikk Neset i til sammen 3 ulike alternativer. Tabellen under viser disse alternativene, samt poengvurdering og oppslutning blant respondentene i Neset. Av alternativene var det Romsdalshalvøya som fikk best score, og som ble anbefalt som utgangspunkt for videre arbeid. Alternativet respondentene var mest positive til var alternativet med Neset og Sunndal. Dette alternativet gjør det best på kriteriene knyttet til økonomi og tjenester. Kommunen blir derimot av en slik størrelse at det vil være nødvendig med interkommunale samarbeid også framover for å løse noen av dagens og nye oppgaver. Som nevnt ovenfor har man allerede i dag et samarbeid med Tingvoll om barnevern og PPT.

Tabell 24 Utredningsalternativ Neset var en del av i utredningen i Molde-regionen

Strukturalternativ	Poengscore	Vurdering av respondentene i Eide
Romsdalshalvøya (Aukra, Eide, Fræna, Midsund, Molde, Gjemnes og Neset)	277,5	3,83
ROR (Molde, Aukra, Midsund, Vestnes, Rauma, Fræna, Eide og Neset)	242,5	2,88
Neset og Sunndal	235,0	4,36

Telemarksforskning har også utredet 0-alternativet med «Neset som egen kommune». Her blir respondentene bedt om å vurdere Neset som egen kommune, noe som får et gjennomsnitt på 2,65. Det betyr at respondentene er negative til dette alternativet. Vurderingen i rapporten viser at det er fordeler og ulemper knyttet til «Neset som egen kommune». I lys av de overordnede målene i kommunereformen, er ulempene større enn fordelene.

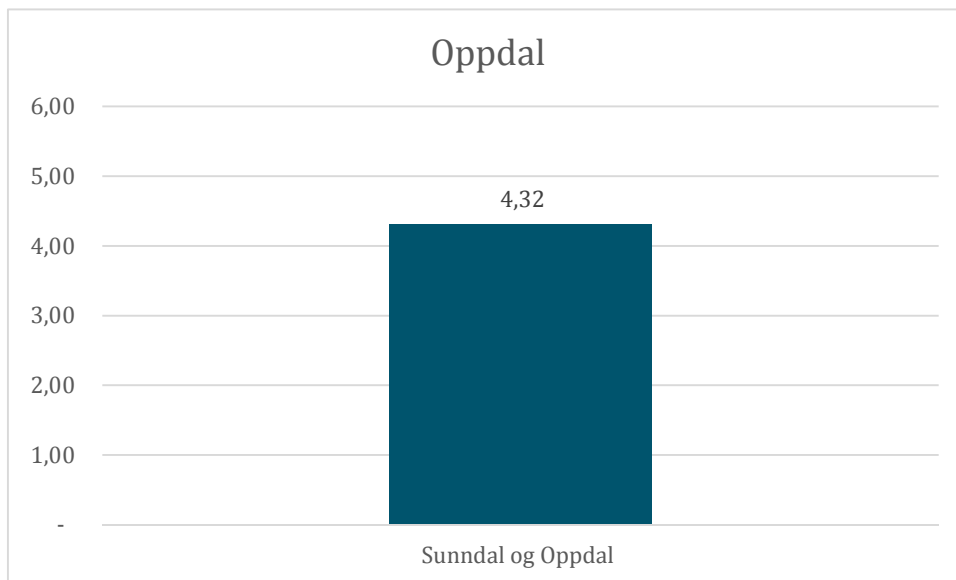
NIVI har høsten 2015 gjennomført en innbyggerundersøkelse på vegne av Neset kommune (NIVI 2015c). Denne viser at innbyggerne i kommunen har sterk tilhørighet til stedet de bor og til egen kommune. Tilhørigheten til Romsdal er sterkere enn til Nordmøre. 75 prosent har stor/noe tilhørighet til Sunndal, mens det tilsvarende tallet for Molde er 59 prosent. Samlet i kommunen er 52 prosent for sammenslåing, 40 prosent er imot og 8 prosent er ikke sikker. Når det gjelder kommuner å slå seg sammen med er det Sunndal som får høyest oppslutning, med en støtte på 73 prosent. Videre får Molde 29 prosent, Rauma 24 prosent og Gjemnes 23 prosent. Tingvoll som inngår i alternativet i denne utredningen er det kun 5 prosent som mener er en naturlig kommune å slå seg sammen med.

En samlet vurdering ut fra tilgjengelig informasjon gjør at vi foreslår en kommunesammenslåing mellom Neset og Sunndal.

3.13 Oppdal

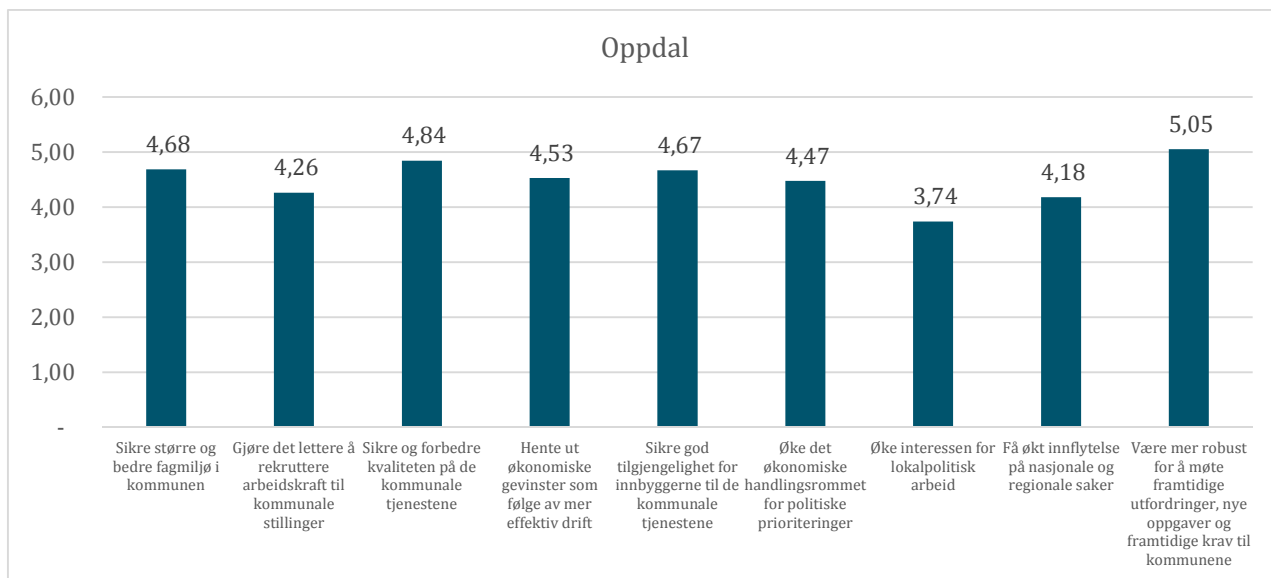
3.13.1 Resultater fra spørreundersøkelsen

Figuren under viser hvordan respondentene fra Oppdal stiller seg til en eventuell sammenslåing med Sunndal. Det kommer tydelig fram at respondentene fra Oppdal er positive til sammenslåingsalternativet.

Figur 43 «Hvordan stiller du deg til følgende sammenslåingsalternativ?», på en skala fra 1-6. Respondenter fra Oppdal.

Med et snitt på 4,32 er respondentene fra Oppdal positive til en sammenslåing med Sunndal. Som respondentene i Sunndal, trekker også respondentene fra Oppdal fram mulighetene innenfor næringsliv og næringsutvikling. Respondentene trekker fram hvordan de ulike næringene kan utfylle hverandre og hvordan en kystkommune kan være positivt for turistvirksomheten. Respondentene er også positive til at de ulike kommuneøkonomiene slås sammen. På motsatt side trekker respondentene fra Oppdal fram at avstandene er store. Avstandene var stort sett ikke noe problem for respondentene i Sunndal, men flere av Oppdals respondenter ser derimot avstanden som for stor. I delrapport 3 ble avstandene i alternativet vurdert som store og fikk en score på 0 av 10.

Figur 44 «Hvilke mål vil være viktig for deg dersom din kommune skal slå seg sammen med andre», på en skala fra 1-6. Respondenter fra Oppdal.

Figuren ovenfor viser hvilke mål som er viktig for Oppdals respondenter dersom kommunen skal slå seg sammen med andre. Det kommer tydelig fram at de fleste målene er svært sentrale. Målet som er minst viktig er å «øke interessen for lokalpolitikken». Dette målet vurderes av respondentene som noe viktig. De andre målene har alle et gjennomsnitt på over 4. Særlig viktig er det for respondentene at kommunen er «robust i møte med framtidige utfordringer», men også å «sikre og forbedre de kommunale tjenestene» vurderes som viktig.

Når det gjelder en kommunesammenslåing, kontra økt interkommunalt samarbeid, så er respondentene svakt negative til et økt interkommunalt samarbeid. Dette kommer fram ved at respondentene i snitt svarte 3,21 på spørsmålet: «Økt interkommunalt samarbeid er å foretrekke fremfor en kommunesammenslåing.»

3.13.2 Vurdering av retningsvalg for Oppdal kommune

Oppdal er en av de mellomstore kommunene i utredningen med 6 857 innbyggere per 31. mars 2015. Respondentene mener at tjenestetilbudet i kommunen er svært bra, og ser ikke den økonomiske situasjonen i kommune som noe stort hinder for å oppnå ønsket kvalitet på tjenestene. Kommunen opplever lite utfordringer med rekruttering, men noe utfordring med små og sårbare fagmiljø. Respondentene er ganske nøytrale til om kommunen har utfordringer når det gjelder å håndtere stadig økende krav til de kommunale tjenestene. Oppdal er den kommune i utredningen som har færrest interkommunale samarbeid, men de har noe tjenestesamarbeid blant annet på barnevern og renovasjon. Oppdal har tettest samarbeid med Rennebu.

I utredningen på Nordmøre inngår Oppdal i et alternativ sammen med Sunndal. Dette alternativet scorer blant de dårligste i alternativet, og ligger rundt 50 poeng lavere enn det beste alternativet. Alternativet med Oppdal og Sunndal scorer best på tjenester og over middels på demokrati. Alternativet scorer dårligst på samfunnsutvikling. Dette skyldes blant annet at det er lite integrert arbeidsmarked mellom de to kommunene (lite pendling), avstanden mellom kommunesentrene er høyere enn akseptabel pendlingsavstand på 45 minutter, og de to tettstedene er omtrent like store, noe som kan skape konflikt hvor kommunesenteret skal være.

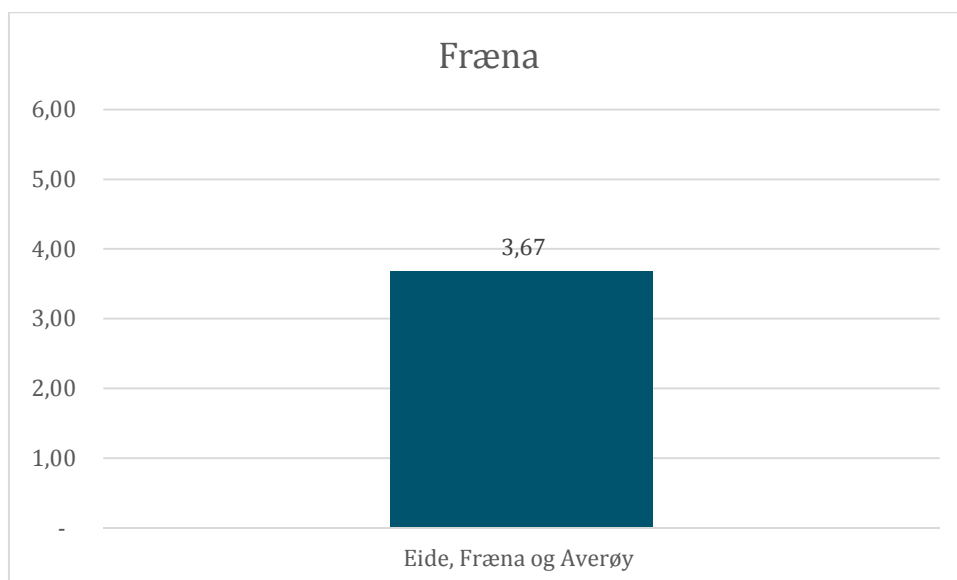
Respondentene i Oppdal er derimot positive til alternativet med et snitt 4,32. Spesielt ser en fordel med bedre samarbeid om næringsutvikling. Det viktigste målene ved sammenslåing for Oppdal er å være mer robust for å møte framtidige utfordringer, nye oppgaver og framtidige krav til kommunen. En sammenslåing med Oppdal og Sunndal vil etter vår mening bidra til dette, men vi mener vurderingene i rapportene viser at dette alternativet ikke er det beste for kommunene.

Vi har ikke vurdert andre alternativer Oppdal inngår i, men kjenner til at Oppdal også utreder 0-alternativet, Oppdal + Rennebu og Oppdal + Rennebu + Midtre Gaular.

3.14 Fræna

3.14.1 Resultater fra spørreundersøkelsen

Figuren under viser respondentene fra Fræna sine meninger om utredningsalternativ 13. Som det kommer fram i figuren er respondentene forholdsvis nøytrale/litt positive til dette alternativet.

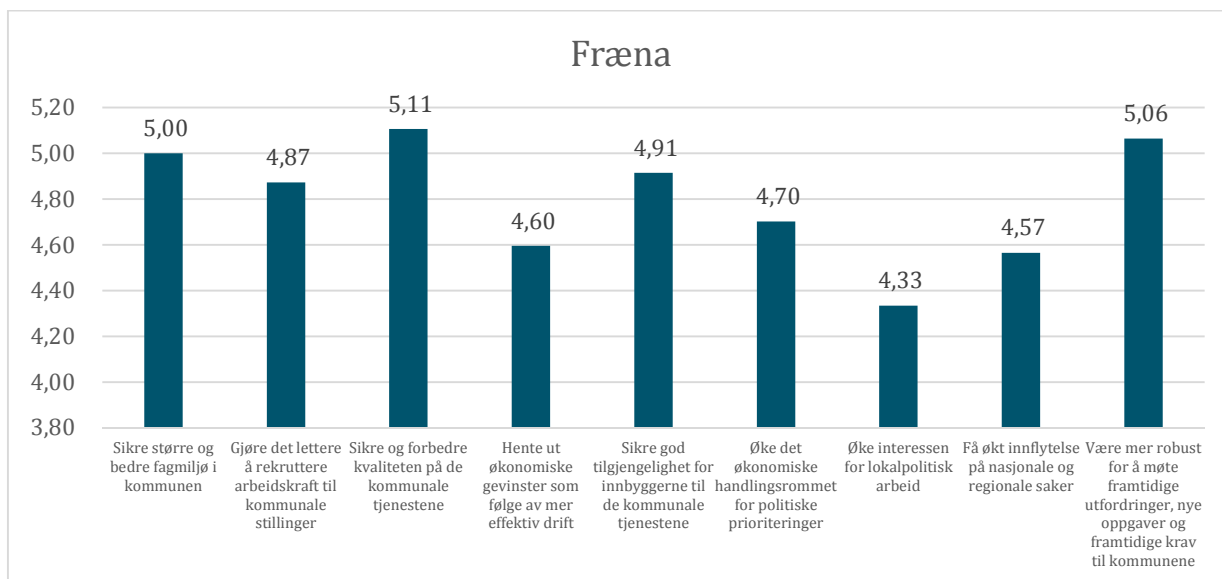

Figur 45 «Hvordan stiller du deg til følgende sammenslåingsalternativ?», på en skala fra 1-6. Respondenter fra Fræna.

Respondentene fra Fræna trekker i særlig grad fram de små geografiske avstandene som en positiv faktor med dette alternativet. Avstandene fikk i delrapporten om tjenestetilbudet, 5 av 10 poeng angående avstandene innad i alternativet. Videre er respondentene også positive til næringsutviklingen for dette alternativet. Flere påpeker potensialet for næringsutviklingen i en slik kommune er stort. Dette begrunnes primært sett i like tankemåter innad i kommunene og likhet i næringsstruktur. Respondentene trekker også fram at de er positive til at flere småkommuner slår seg sammen. På denne måten møter de ulike kommunene hverandre på et jevnere plan og slipper frykten for å bli slukt av en stor kommune.

På den negative siden er det flere av respondentene som føler at dette alternativet blir for lite, og mange av dem vil heller at kommunen ser seg mot Molde-regionen. Flere av respondentene setter også spørsmål ved en sammenslåing med Averøy. Det kommer fram at flere ikke føler et like stort fellesskap mot Averøy som mot Eide og Molde-regionen. Identitet er nevnt av ekspertutvalget som

sentralt i en kommunesammenslåing. En mangel på felles identitet vil kunne komplisere en eventuell sammenslåing.

Figur 46 «Hvilke mål vil være viktig for deg dersom din kommune skal slå seg sammen med andre», på en skala fra 1-6. Respondenter fra Fræna.

Figuren ovenfor viser hvilke mål som er viktige for respondentene dersom kommunen skal slå seg sammen med andre. Det kommer fram at alle målene er viktige for respondentene fra Fræna. Særlig viktig er det at kommunen «sikrer og forbedrer kvaliteten på de kommunale tjenestene» og at kommunen skal «være robust i møte med framtidige utfordringer». Videre trekker også respondentene fram fagmiljøene og tilgjengeligheten på de kommunale tjenestene som viktige ved en eventuell sammenslåing. Som sett hos flere andre kommuner er de kommunale tjenestene viktige mål også for respondentene fra Fræna. Minst viktig er det for respondentene å «øke interessen for den lokale politikken».

På spørsmålet om økt interkommunalt samarbeid er å foretrekke framfor en kommunesammenslåing, svarer respondentene i gjennomsnitt 3,26. Dette indikerer at respondentene er svakt negative til økt interkommunalt samarbeid. Allikevel er tendensen såpass svak at det ikke gir en stor støtte til en kommunesammenslåing heller.

3.14.2 Vurdering av retningsvalg for Fræna kommune

Fræna er den nest største kommunen i utredningen med sine 9 769 innbyggere per 31. mars 2015. Fræna har et inntektsnivået som er på landsgjennomsnittet. Til tross for dette er det sterk støtte i spørreundersøkelsen om at den økonomiske situasjonen gjør det vanskelig å oppnå ønsket kvalitet på tjenestene. Fræna er da også registrert i ROBEK. Ellers har kommunen noe utfordringer med små og sårbare fagmiljøer, men gir tilbakemelding på at rekruttering går bra. Fræna er kommunen i utredningen som har flest interkommunale tjenestesamarbeid, dette skyldes blant annet et tett samarbeid mot Eide hvor Fræna inngår som den største kommunen.

I utredningen på Nordmøre er Fræna med i et alternativ 13 med Eide, Fræna og Averøy. Dette alternativet scorer middels godt i vurderingene og gjør det best på tjenester og lokaldemokrati, men også over middels på samfunnsutvikling. Respondentene i Fræna er svakt positive til dette alternativet med en score på 3,67.

Fræna er en av kommunene som også var med i utredningen i Molde-regionen som ble avslutta våren 2015. Her inngikk Fræna i til sammen 7 ulike alternativer. Tabellen under viser disse alternativene, samt poengvurdering og oppslutning blant respondentene i Fræna. Av alternativene var det Romsdalshalvøya som fikk best score, og som ble anbefalt som utgangspunkt for videre arbeid. Alternativet respondentene var mest positive til var alternativet med Aukra, Eide, Fræna og Midsund. Respondentene i Fræna er gjennomgående negative til alternativene hvor Molde inngår. Det er vel ikke et positivt resultat med tanke å skape helhetlig samfunnsutvikling i regionen. Fræna har et tett integrert arbeidsmarked med Molde kommune, og litt over 29 prosent av innbyggerne i Fræna jobber i Molde. Regjerings ekspertutvalg har anbefalt at dersom kommuner har over 25 prosent innpendling til et regionsenter, så bør disse utgjøre samme kommune.

Tabell 25 Utredningsalternativ Nettet var en del av i utredningen i Molde-regionen

Strukturalternativ	Poengscore	Vurdering av respondentene i Fræna
Romsdalshalvøya (Aukra, Eide, Fræna, Midsund, Molde, Gjemnes og Nettet)	277,5	2,95
ROR (Molde, Aukra, Midsund, Vestnes, Rauma, Fræna, Eide og Nettet)	242,5	2,55
Aukra, Eide, Fræna og Midsund	227,5	4,10
Fræna, Midsund og Aukra	207,5	3,71
Molde og Fræna	200,0	3,10
Molde, Fræna og Eide	190,0	3,25
Fræna og Eide	167,5	3,93

Telemarksforskning har også utredet 0-alternativet med «Fræna som egen kommune». Her blir respondentene bedt om å vurdere Fræna som egen kommune, noe som får en svak oppslutning med snitt på 3,70. Vurderingen i rapporten viser at det er fordeler og ulemper knyttet til «Fræna som egen kommune». I lys av de overordnede målene i kommunereformen, er ulempene omtrent på samme nivå som fordelene ved et slikt alternativ.

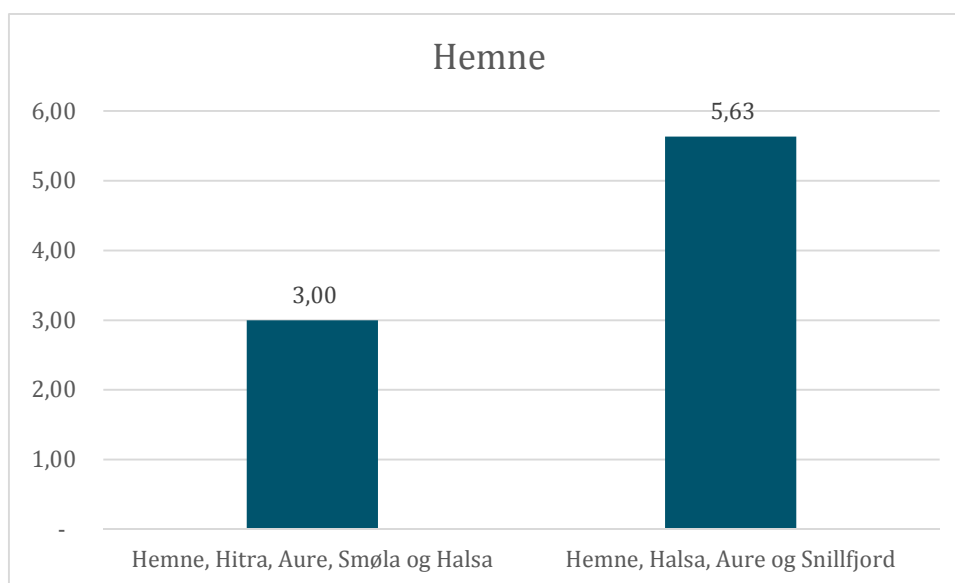
NIVI gjennomførte våren 2015 en innbyggerundersøkelse på vegne av Fræna kommune (NIVI 2015d). Denne viser at innbyggerne i kommunen har sterkest tilhørighet til stedet de bor og til egen kommune, men også stor til Romsdal og Møre og Romsdal fylke. 67 prosent av innbyggerne oppgir at de har stor (27 prosent) og noe (40 prosent) tilhørighet til Molde. Av naturlige kommuner å slå seg sammen med peker innbyggerne i Fræna på Eide (71 prosent), Aukra (54 prosent), Molde (33 prosent) og Midsund (20 prosent). Averøy som inngår i alternativet i denne utredningen var ikke en av valgmulighetene i innbyggerundersøkelsen. Samlet er 63 prosent av innbyggerne i Fræna for kommunesammenslåing, 21 prosent er imot og 17 prosent er ikke sikkert.

Vår vurdering i utredningen i Molde-regionen var at Fræna bør inngå i en ny kommune på Romsdalshalvøya. Vi kan ikke se at det vi har funnet i utredningen på Nordmøre skal endre denne anbefalingen.

3.15 Hemne

3.15.1 Resultater fra spørreundersøkelsen

Figuren under illustrerer respondentene fra Hemne sine meninger om de ulike alternativene. Utredningsalternativ 5 består av kommunene Hemne, Hitra, Aure, Smøla og Halså. Ut i fra figuren kommer det fram at respondentene fra Hemne er kritiske til alternativet. Det andre er alternativet består av Hemne, Halså, Aure og Snillfjord, og utgjør utredningsalternativ 15. Dette alternativet er respondentene fra Hemne særlig positive til.

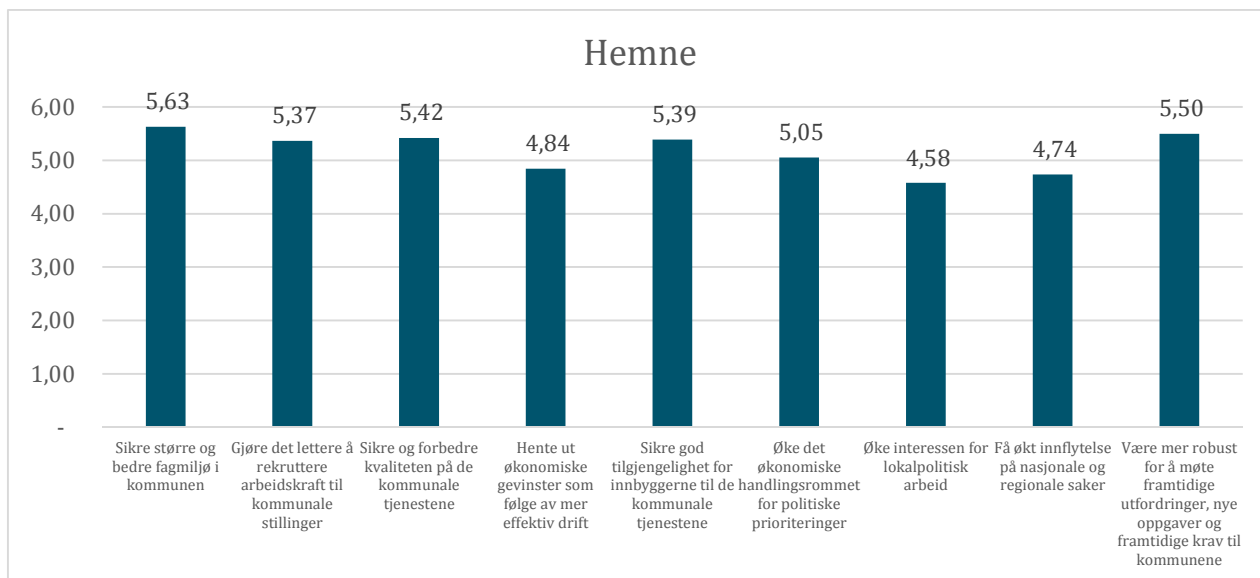
Figur 47 «Hvordan stiller du deg til følgende sammenslåingsalternativ?», på en skala fra 1-6. Respondenter fra Fræna.

Respondentene fra Hemne trekker fram som positivt at disse kommunene er kystkommuner og at alternativet representerer en stor kommune med større slagkraft. På motsatt side trekker respondentene fram at avstandene innad i en slik kommune vil bli store. Avstanden innad i de ulike strukturalternativene er et ofte brukt argument i negativ favør. Geografisk nærhet i kommunen og til et sentrum virker å veie tungt i flere kommuner. Videre trekker også respondentene fra Hemne fram at alternativet ikke er fokusert rundt et felles bo- og arbeidsmarked. Totalt sett fører dette til en negativ holdning mot dette alternativet.

Til utredningsalternativ 15 er derimot respondentene svært positive. Der geografi og avstand ble brukt mot det forrige alternativet, blir det her brukt som et argument for alternativet. Begge utredningsalternativene Hemne er med i fikk 0 av 10 poeng, når det gjaldt avstander innad i alternativene. Dette ble presentert i delrapport 1. Flere av respondentene er derimot uenige i at avstandene blir for store i dette alternativet.

Flere av respondentene trekker fram nærheten mellom de ulike kommunene som positivt. Det påpekes også at det allerede er samarbeid mellom kommunene som fungerer godt. Til slutt trekkes det også fram en felles kultur, samt bo- og arbeidsmarked mellom kommunene.

Figur 48 «Hvilke mål vil være viktig for deg dersom din kommune skal slå seg sammen med andre», på en skala fra 1-6. Respondenter fra Hemne.

Figuren over viser hvilke mål som er sentrale for respondentene fra Hemne ved en eventuell sammenslåing. Som hos flere andre kommuner er alle målene viktige for respondentene. Med et snitt på 4,58 er det å «øke interessen for lokal politikken» det minst prioriterte målet. Ut i fra gjennomsnittet ser man allikevel at dette er et viktig mål for respondentene. Mest viktig er det å «sikre gode og bedre fagmiljøer», tett etterfulgt av det å «være mer robust for fremtidige utfordringer». Resten av målene ligger i snitt mellom 4,74 og 5,42. Når man ser viktigheten av de ulike målene for respondentene får man et innblikk i hvor komplisert en kommunesammenslåing er, ettersom så mange mål er viktige for respondentene. Med tanke på den positive oppslutningen rundt utredningsalternativ 15 kan det virke som at respondentene har troen på at alternativet vil kunne hjelpe dem å nå disse målene.

På spørsmålet om økt interkommunalt samarbeid er å foretrekke framfor en kommunesammenslåing, svarer respondentene i gjennomsnitt 2,42. Dette gir støtte fra respondentene til en kommunesammenslåing, kontra økt interkommunalt samarbeid.

3.15.2 Vurdering av retningsvalg for Hemne kommune

Hemne har 4 251 innbyggere per 31. mars 2015, og ligger i Sør-Trøndelag fylke. Hemne har et inntektsnivå på 103 prosent av landssnittet. Respondentene i Hemne er enig i at kvaliteten på tjenestetilbudet er svært bra. Samtidig mener de at den økonomiske situasjonen gjør det krevende å oppnå ønsket kvalitet på tjenestene. Vi så i økonomirapporten at Hemne hadde et negativt netto driftsresultat både i 2013 og i 2014. Respondentene er videre nøytrale til om det er utfordringer med å rekruttere kompetent personell, og mener at små og sårbare fagmiljø er en utfordring. Hemne er blant kommunene i utredningen som har færrest interkommunale samarbeid, men de har en del tjenestesamarbeid blant annet med Snillfjord og Aure.

I utredningen på Nordmøre inngår Hemne i to alternativ. Av disse er det alternativ 5 med Hemne, Hitra, Aure, Smøla og Halså som gjør det best i vurderingene. Spesielt gjør dette alternativet det godt på tjenester og økonomi. Den største utfordringen til alternativet er geografi og avstander.

De fem kommunen tilhører i dag fem ulike bo- og arbeidsmarked. Respondentene i Hemne er også negative til et slikt alternativ.

Respondentene i Hemne er derimot svært positive til det andre alternativet de er involvert i, nemlig Hemne, Halså, Aure og Snillfjord. Dette alternativet gjør det også ganske godt med 220 poeng i vurderingene. Alternativet gjør det spesielt godt på økonomi og tjenester. Ved en slik sammenslåing vil blant annet en del av én-til-én samarbeidene Hemne har i dag med Snillfjord og Aure kunne avvikles.

Dette er også i tråd med det innbyggerne mener. Norfakta gjennomførte på vegne av Hemne kommune en innbyggerundersøkelse ved starten av 2015.⁷ Respondentene ble bedt å velge mellom 4 ulike alternativer:

1. Hemne, Snillfjord, Hitra og Frøya
2. Hemne, Halså, Snillfjord og Aure
3. 7 kommuner kyst
4. 7 kommuner innland

Resultatet var at 10 prosent valgte alternativ 1, 37 prosent alternativ 2, 12 prosent alternativ 3 og til slutt 32 prosent alternativ 4. På spørsmål om hvilken eller hvilke kommuner respondenten foretrekker at Hemne slår seg sammen med, er det flest som nevner Snillfjord, Aure og Orkdal.

For Hemne er det de to viktigste målene for en kommunesammenslåing å sikre større og bedre fagmiljø, samt å bli mer robust til å møte framtidige utfordringer, nye oppgaver og framtidige krav til kommunene. I vurderingene får alternativene Hemne er en del av god score på tjenester, samt økonomi. Ut fra tilbakemeldingene ser det ut som det er mer aktuelt for Hemne å bevege seg mot de nærmeste kommunene enn helt ut til Smøla og Hitra.

3.16 Snillfjord

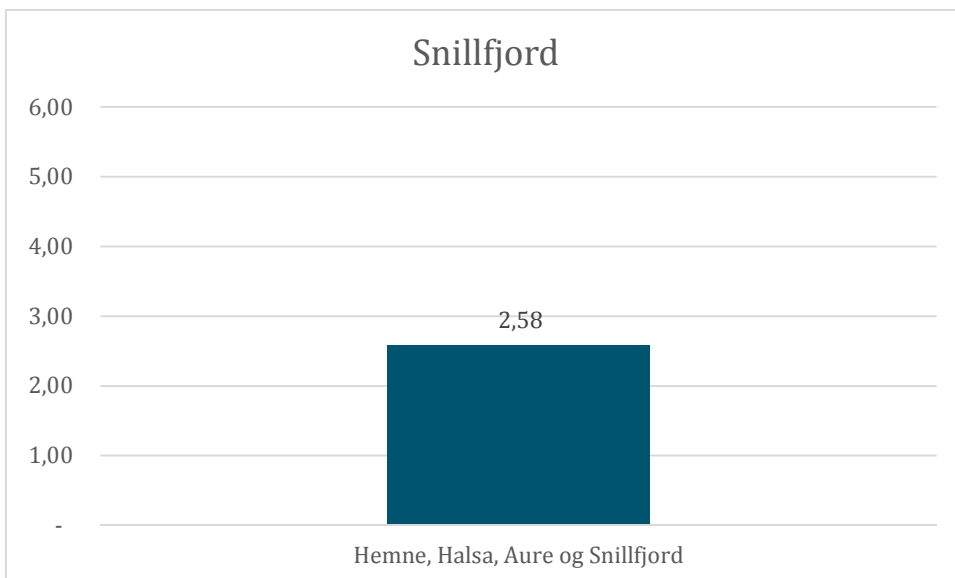

3.16.1 Resultater fra spørreundersøkelsen

Figuren under viser respondentene fra Snillfjord sin oppfatning av utredningsalternativ 15. Som figuren viser er respondentene fra Snillfjord negativt innstilt til alternativet.

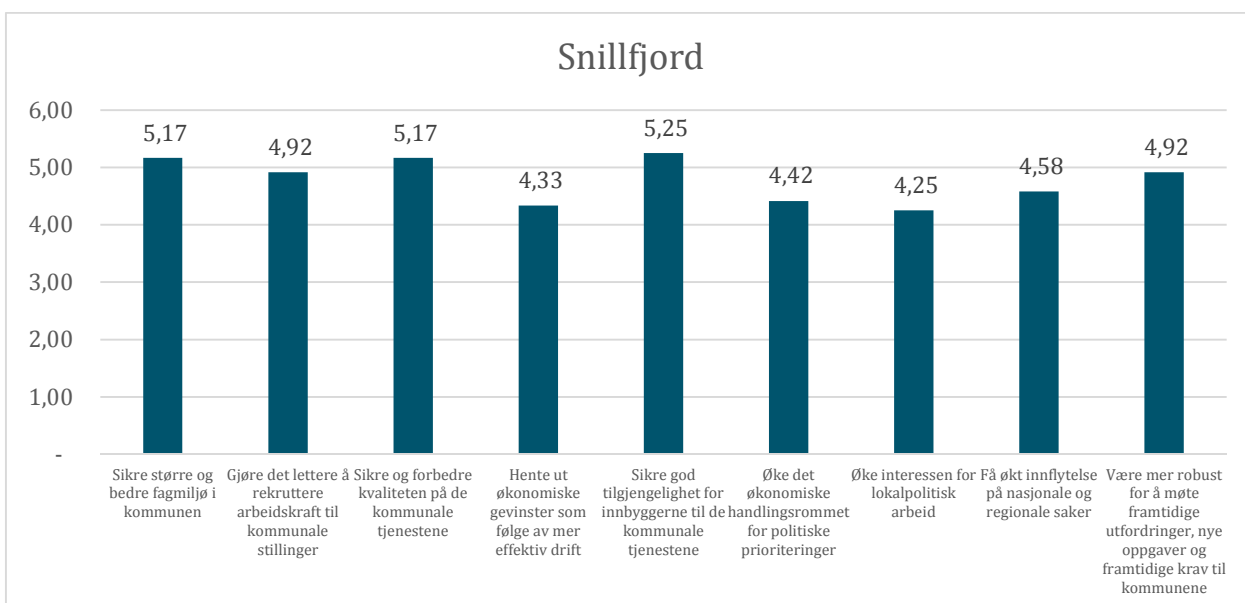
---

⁷ http://www.hemne.kommune.no/wwfile/109732/rapport_norfakta_underskelse.pdf

Figur 49 «Hvordan stiller du deg til følgende sammenslåingsalternativ?», på en skala fra 1-6. Respondenter fra Snillfjord.

Respondentene fra Snillfjord trekker fram at det er store avstander i et slikt alternativ. I den forbindelse kommer det også fram at veiforbindelsene er dårlig. Kombinasjonen av lange avstander og dårlig infrastruktur ser ut til å være en dårlig kombinasjon for respondentene. Strukturalternativet fikk også 0 av 10 poeng i delrapport 1, når avstandene innad i alternativet ble dømt. Videre er tilhørigheten til en slik kommune satt i tvil av noen av respondentene. Flere av respondentene viser til mangelfull tilhørighet mot Halså og Aure. Det trekkes også fram at deler av Snillfjord i større grad har tilknytning til Hitra, enn de andre kommunene.

Figur 50 «Hvilke mål vil være viktig for deg dersom din kommune skal slå seg sammen med andre», på en skala fra 1-6. Respondenter fra Snillfjord.

Ovenfor viser figuren hvilke mål som er viktige for respondentene fra Snillfjord ved en kommunesammenslåing. Særlig vektlegges de kommunale tjenestene ved at fagmiljøene, kvaliteten på tjenestene og tjenestenes tilgjengelighet vektlegges mest av alle målene. Minst viktig er å «øke interessen for det lokalpolitiske arbeidet», men med et snitt på 4,25 er også dette målet viktig for respondentene.

På spørsmålet om økt interkommunalt samarbeid er å foretrekke framfor en kommunesammenslåing, svarer respondentene i gjennomsnitt 4,10. Dette gir støtte til økt interkommunalt samarbeid framfor sammenslåing.

3.16.2 Vurdering av retningsvalg for Snillfjord kommune

Snillfjord er den minste kommunen i utredningen med 988 innbyggere per 31. mars 2015, og ligger i Sør-Trøndelag. Innbyggertallet gjør at Snillfjord er definert som småkommune og mottar blant annet småkommunetilskudd over inntektssystemet. Inntektsnivået til Snillfjord er på 111 prosent av landsgjennomsnittet. Respondentene i Snillfjord er enige i at tjenestene er gode, men synes den økonomiske situasjonen gjør det vanskelig å oppnå ønsket kvalitet på tjenestene. Respondentene gir også tilbakemelding om at det er utfordringer med å rekruttere kompetent personell, og er den kommunen i utredningen som i størst grad mener at små og sårbare fagmiljø er en utfordring. Kommunen har også utfordringer med å håndtere stadig økende krav til de kommunale tjenestene.

Noen av disse utfordringene løser Snillfjord gjennom interkommunalt samarbeid, men er faktisk blant kommunene i utredningen som samlet har færreste interkommunale samarbeid. De har allikevel en del tjenestesamarbeid, både på legevakt, NAV, psykisk helse, barnevern, PPT og renovasjon. De fleste samarbeidene er i hovedsak med Hemne, men også mot Hitra og flere kommuner i Orkdalsregionen.

I utredningen på Nordmøre er Snillfjord med i et alternativ med Hemne, Aure og Halså. Dette alternativet gjør det også ganske godt med 220 poeng i vurderingene. Alternativet gjør det spesielt godt på økonomi og tjenester. Ved en slik sammenslåing vil blant annet en del av én-til-én samarbeidet Hemne og Snillfjord har i da. Respondentene i spørreundersøkelsen er derimot negative til alternativet med et snitt på 2,58.

I tillegg til utredningen på Nordmøre, deltar også Snillfjord i utredningen av Hitra, Frøya og Snillfjord. Dette alternativet er nærmere beskrevet i en egen rapport. Det får en score på litt under 200 poeng, og respondentene i Snillfjord er også noe negative til dette med et snitt på 3,17.

For Snillfjord er de viktigste målene ved en kommunesammenslåing å sikre god tilgjengelighet til tjenester for innbyggerne, større og bedre fagmiljø og å gjøre kommunen mer robust til å møte framtidige utfordringer, nye oppgaver og framtidige krav til kommunene. Av alternativene Snillfjord inngår i gjør begge det best på tjenester og økonomi. I begge alternativene vil avstandene være til dels store, men ikke større enn at både tjenesteyting og lokaldemokrati vil kunne fungere bra.

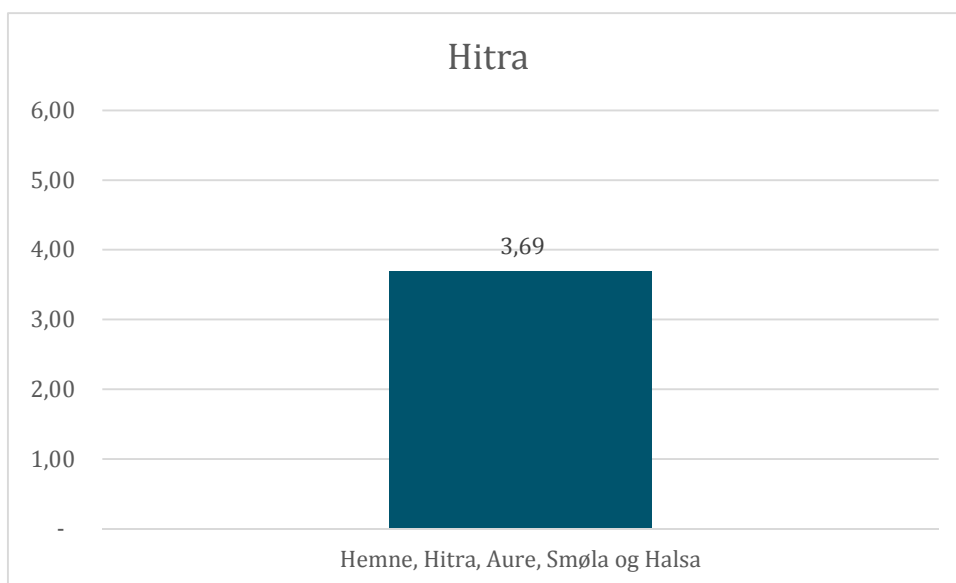
I hvilket retning Snillfjord skal snu seg avhenger av hva en legger vekt på. Men både samarbeid på kommunale tjenester og interaksjon på arbeidsmarkedet tyder på at Snillfjord i dag har en tett interaksjon med Hemne. Snillfjord utreder også kommunesammenslåing i Orkdalsregionen sammen med Rindal, Meldal, Orkdal, Skaun og Agdenes.

Ellers har vi fått oppgitt at det for Snillfjord kan være aktuelt å dele kommunen, siden ulike deler trekker i ulike retninger. Det har ikke inngått i vår vurdering å se på konsekvenser av deling av kommunen.

3.17 Hitra

3.17.1 Resultater fra spørreundersøkelsen

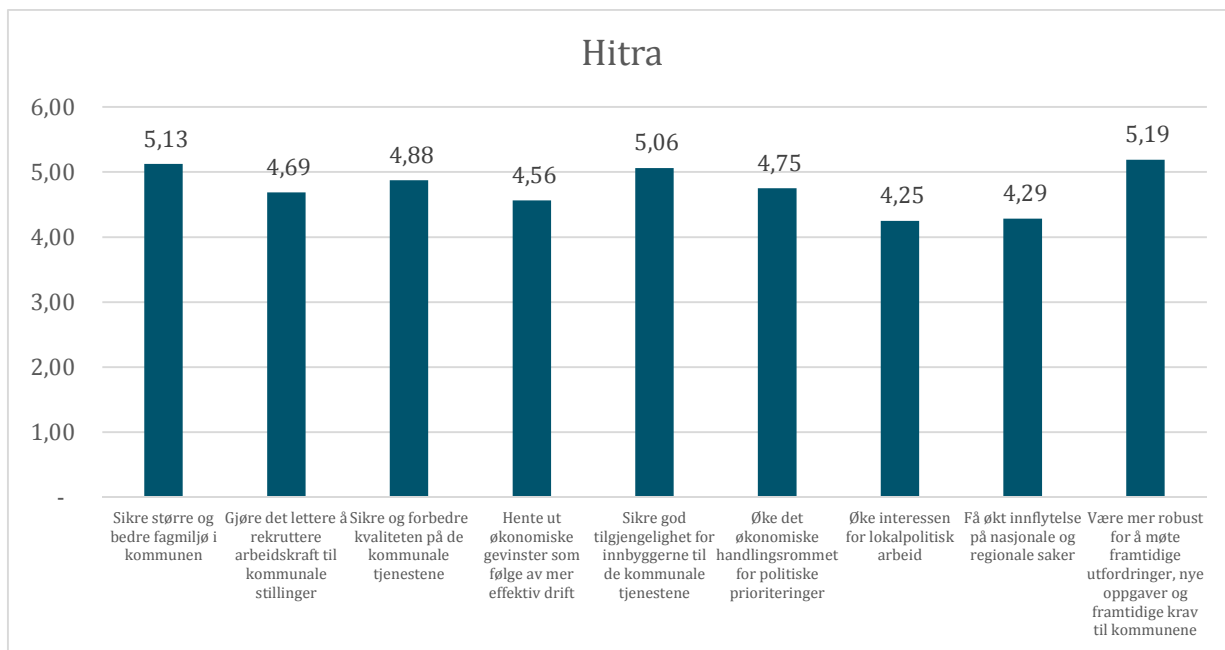
Figuren under viser respondentene fra Hitra sine meninger om utredningsalternativ 5. Som det kommer fram i figuren er respondentene forholdsvis nøytrale til alternativet

Figur 51 «Hvordan stiller du deg til følgende sammenslåingsalternativ?», på en skala fra 1-6. Respondenter fra Hitra.

På den positive siden tror respondentene at en slik kommune vil kunne få mer tyngde, ettersom det kommer flere folk og et større område bak sakene kommunen vil fremme. Det anses også som positivt at alternativet vil gi en større kystkommune med muligheter innenfor næringsliv, utvikling og samferdsel. Flere av respondentene peker nettopp på næringsmulighetene etter som kommunen har mye til felles innenfor dette område.

På den negative siden trekkes avstandene fram. I en slik kommune vil avstandene mellom de tidligere kommunesentrene bli stor. Strukturalternativet fikk også 0 av 10 poeng når det gjaldt avstander mellom kommunesentrene. Dette ble presentert i rapport 1 om samfunnsutvikling.

Figur 52 «Hvilke mål vil være viktig for deg dersom din kommune skal slå seg sammen med andre», på en skala fra 1-6. Respondenter fra Hitra.

Figuren over viser hvilke mål som er viktige for respondentene dersom kommunen skal slå seg sammen med andre. Her kommer det fram at alle målene er viktige for respondentene fra Hitra. Særlig viktig er to av målene som angår det kommunale tjenestetilbudet. Både «fagmiljøenes størrelse og kvalitet», samt «tilgjengeligheten av de kommunale tjenestene» er viktige for respondentene. Mest viktig, med et snitt på 5,19, er det at kommunen er «robust i møte med fremtidige utfordringer». Minst viktig er det å «øke interessen for lokalpolitisk arbeid», men også dette målet er betraktet som viktig av respondentene.

På spørsmål om økt interkommunalt samarbeid er å foretrekke framfor en kommunesammenslåing, svarer respondentene i snitt 2,41. Dette gir støtte til at respondentene heller vil gå mot en kommunesammenslåing enn økt interkommunalt samarbeid.

3.17.2 Vurdering av retningsvalg for Hitra kommune

Hitra har 4 595 innbyggere per 31. mars 2015, og ligger i Sør-Trøndelag fylke. Hitra har et inntektsnivå på 102 prosent av landssnittet. Respondentene på Hitra mener at tjenestene er av god kvalitet, men at den økonomiske situasjonen gjør det vanskelig å oppnå ønsket kvalitet på tjenestene. Hitra hadde et negativt netto driftsresultat i 2014, men dette var kun på -0,1 prosent av brutto driftsinntekter. I spørreundersøkelsen gir respondentene tilbakemelding på at kommunen har noen utfordringer. Blant annet knyttet til rekruttering, å håndtere stadig økende krav til de kommunale tjenestene, samt at flere fagmiljø er små og sårbare.

Noen av disse utfordringene kompenseres Hitra med gjennom interkommunalt samarbeid. Oversikten viser at Hitra har nesten 40 interkommunale samarbeid. Mange av disse er én-til-én samarbeid med Frøya, men også større samarbeid i Orkdalsregionen om blant annet renovasjon og samhandlingsreformen.

I utredningen på Nordmøre inngår Hitra i ett alternativ, alternativ 5 med Hitra, Hemne, Aure, Halså og Smøla. Dette alternativet gjør det godt i vurderingene, og spesielt på tjenester og økonomi. Den største utfordringen til alternativet er geografi og avstander. De fem kommunen tilhører i dag fem ulike bo- og arbeidsmarked. Respondentene på Hitra er svakt positive til alternativet med et snitt på 3,69.

I tillegg til utredningen på Nordmøre, deltar også Hitra i utredningen av Hitra, Frøya og Snillfjord. Dette alternativet er nærmere beskrevet i en egen rapport. Dette får en score på litt under 200 poeng, og respondentene i Hitra er positive til dette alternativet med et snitt på 4,56.

For Hitra er de viktigste målene ved en kommunesammenslåing å sikre god tilgjengelighet til tjenester for innbyggerne, større og bedre fagmiljø og å gjøre kommunen mer robust til å møte framtidige utfordringer, nye oppgaver og framtidige krav til kommunene. Av alternativene Hitra inngår i, gjør begge det best på tjenester og økonomi. I alternativet på Nordmøre vil avstandene være store, mens i alternativet med Snillfjord og Frøya vil avstandene også være til dels store avstander, en ikke større enn at både tjenesteyting og lokaldemokrati vil kunne fungere bra.

I forbindelse med denne utredningen, har Hitra kommune også bedt om en utredning knyttet til «Hitra som egen kommune». Denne utredningen vil kunne bidra til å gi Hitra mer kunnskap om videre retningsvalg i kommunereformen.

4. Samlet vurdering

Utredningen av samfunnskONSEKVENSER av ulike kommunestrukturrendringer på Nordmøre er gjort med utgangspunkt i premissene for kommunereformen, som er gitt fra Regjeringens ekspertutvalg og Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Regjeringen framhever følgende overordnede mål med kommunereformen:

- Gode og likeverdige tjenester til innbyggerne
- Helhetlig og samordnet samfunnsutvikling
- Bærekraftige og økonomisk robuste kommuner
- Styrket lokaldemokrati

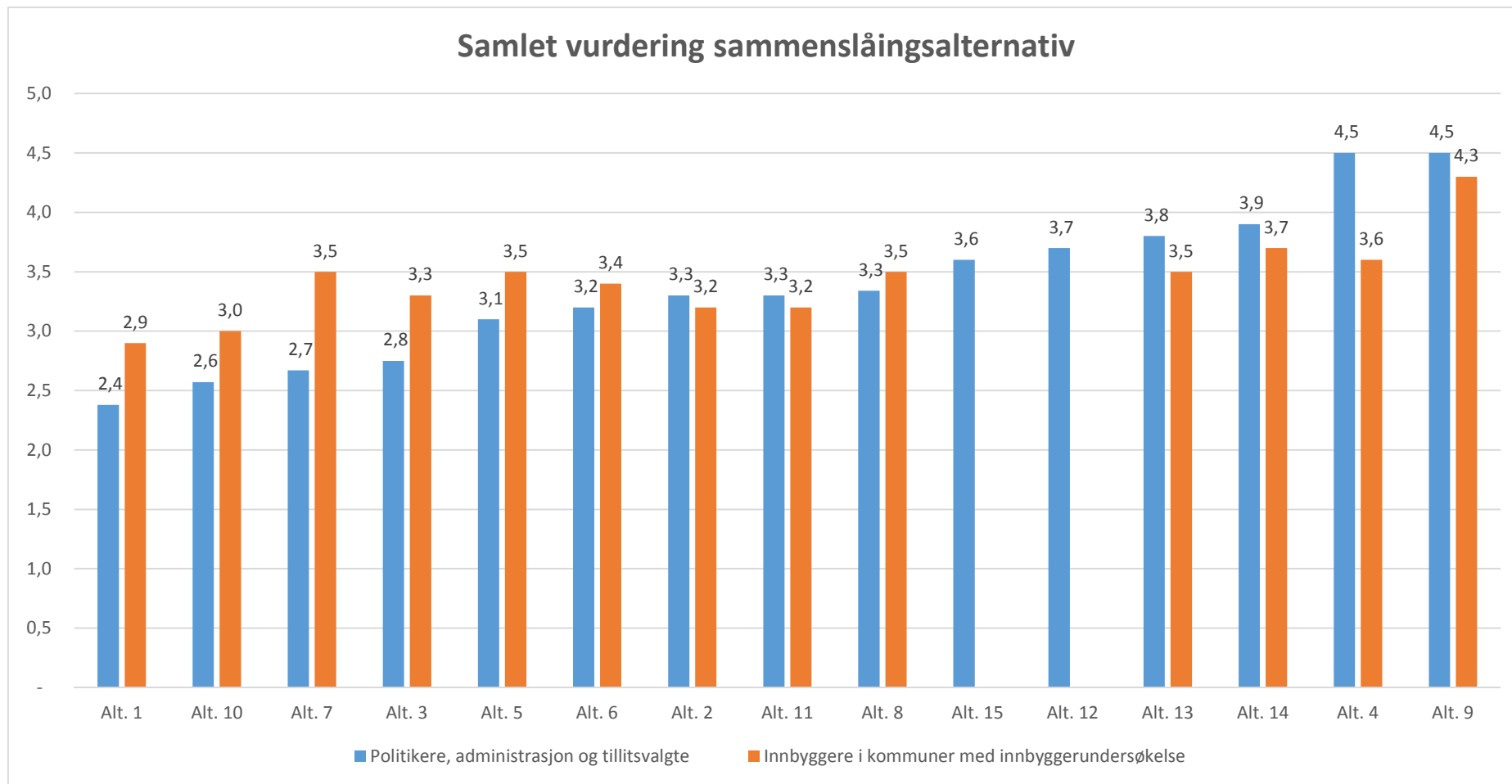
Hver av delrapportene i utredningen har vurdert strukturalternativene opp mot disse målsetningene. Oversiktstabellen i kapittel 2 (tabell 22) viser en samlet vurdering. Alternativet som gjør det best er alternativ 11 med Sunndal, Nesset og Tingvoll. Videre er det alternativ 5 med Hemne, Hitra, Aure, Smøla og Halså som gjør det bra, og på tredjeplass følger alternativ 2, alternativ 1 og alternativ 14.

Figuren under visert samlet oppslutning for hvert av alternativene. Den blå søylen viser hvordan politikere, administrasjon og tillitsvalgte i de kommunene stiller seg til alternativet samlet. Den oransje søylen viser hva innbyggerne i de kommunene som har hatt innbyggerundersøkelse stiller seg til alternativet. Som vi har nevnt tidligere, er det 8 kommuner på Nordmøre som har hatt innbyggerundersøkelse. Tabellen under viser hvor mange kommuner som har hatt innbyggerundersøkelse av de som er med i alternativet. Den oransje søylen viser altså IKKE hva innbyggerne i alle kommunene i alternativet mener til sammen, med unntak av alternativ 6, 8, 9 og 14.

Tabell 26 Oversikt over antall kommuner med og uten innbyggerundersøkelse i de ulike strukturalternativene

Alternativ	Kommuner med innbyggerundersøkelse	Kommuner uten innbyggerundersøkelse
1	7	2
2	6	1
3	4	2
4	3	1
5	3	2
6	3	3
7	1	1
8	2	2
9	2	2
10	1	1
11	1	2
12	0	0
13	1	2
14	3	3
15	0	0

Figur 53 Svar på vurdering av ulike sammenslåingsalternativ fra alle respondenter og innbyggere. Gjennomsnitt.

Til sammen viser vurderingen at alternativ 9 med Surnadal og Rindal, samt alternativ 4 med Kristiansund, Averøy, Gjemnes og Tingvoll får klart høyest samlet støtte fra politikere, administrasjon og tillitsvalgte. Alternativ 9 er også et av alternativene hvor innbyggerne i begge kommunene er spurt, og også disse er positive til alternativet. Alternativet som får lavest oppslutning er alternativet med «storkommune Nordmøre» som består av til sammen 9 kommuner.

Hvilke alternativ kommunene endelig vurderer som de beste, vil avhenge av hvilke mål en setter som de viktigste. Noen av alternativene scorer bra på ett område og dårlig på et annet. Men det er viktig å huske i vurderingene at det er laget et kriteriesystem med absolutte verdier på poenggivning. Det er for eksempel ikke slik at den kommune med 9 800 innbyggere vil ha betydelig dårligere kapasitet og kompetanse enn en kommune med 10 200 innbyggere. Men for å kunne gi en vurdering er det satt noen grenser som gir tydelige utslag på samlet poengsum.

Med utgangspunkt i rammene og målene for kommunereformen mener vi det et reformbehov knyttet til dagens kommuneinndeling på Nordmøre. Angående målet om gode og likeverdige tjenester, peker regjeringen på at større kommuner med bedre kapasitet og kompetanse vil legge til rette for dette, og at større fagmiljø vil gi mer stabile arbeidsmiljø, bredde i kompetansen og et en bredere tiltaksportefølje - særlig i små og spesialiserte tjenester.

Vårt generelle inntrykk er at kommunene på Nordmøre stort sett klarer å håndtere og rekruttere til de store tjenesteområdene i dag, men i perioder kan man slite med enkelte yrkesgrupper som f.eks. sykepleiere. Til de små og spesialiserte tjenester er utfordringene først og fremst knyttet til at det blir små fagmiljøer og mange «en-persons»-områder. Det er sårbart, og det kan gjøre det vanskelig å rekruttere, spesielt siden mange kommuner ikke har behov for full stilling til oppgaver som for eksempel jordmor. Større kommuner vil kunne gjøre noe med denne utfordringen, siden en i større grad vil kunne ha «fulle» stillinger og avhengig av størrelse, vil kunne etablere fagmiljø som består av mer enn en person. For å kompensere for små og sårbare fagmiljø, inngår mange av kommunene i utredningen i et omfattende interkommunalt samarbeid. Av de store tjenesteområdene samarbeides det mye om legevakt, mens på de små/spesialiserte tjenesteområdene er det omfattende samarbeid rundt PPT, barnevern, brann, renovasjon og krisesenter. Det er også en del samarbeid om bibliotek og kulturskole. Generelt er det mange av kommunene som gir tilbakemelding om at den daglige driften av tjenestene fungerer bra, men en har lite kapasitet til å tenke utvikling av tjenesteområdene.

På samfunnsutviklingsområdet ønsker regjeringen en mer styrket og samordnet lokal og regional utvikling når det gjelder arealbruk, samfunnsikkerhet- og beredskap, transport, næring, miljø og klima. Det er noe samarbeid på disse områdene på Nordmøre i dag, blant annet samarbeides det om å utarbeide en felles sjøområdeplan. Hvorvidt de 11 kommunene som er involvert i arbeidet vil bli enig, er for tidlig å si. Arbeidet skal være ferdig i august 2016. Generelt vil færre kommuner kunne gjøre det lettere å enes om felles mål og utfordringer for regionen. Regjeringen ønsker også at kommunegrensene i større grad tilpasses naturlige bo- og arbeidsmarkedsregioner. Som vi så i delrapporten om samfunnsutvikling, hører de 15 kommunene som deltar i utredningen til hele 9 ulike bo- og arbeidsmarkedsregioner. I hovedsak er bo- og arbeidsmarkedsregionene for kommunene på Nordmøre konsentrert rundt 3 sentre; Kristiansund, Molde og Surnadal.

I målet om bærekraftige og økonomiske robuste kommuner peker regjeringen på at større kommuner vil ha større ressursgrunnlag og kan også ha en mer variert befolknings- og nærings sammensetning. Det gjør kommunene mer robuste ovenfor uforutsette hendelser og utviklingstrekk. Det er flere faktorer som må være på plass for at kommunene opplever at de har god økonomi, men de to viktigste er kanskje inntektsnivå og god økonomistyring. Begge deler varierer mellom kommunene i utredningen i dag, men mange har inntekter over landsnittet, og det er kun Fræna

og Kristiansund som per oktober 2015 er på ROBEK. Antall innbyggere i ulike aldersgrupper og andre kjennetegn ved befolkningen (demografi) styrer i størst grad inntektene til kommunene. Vi har sett at generelt på Nordmøre er befolkningen eldre enn landssnittet, og med utgangspunkt i SSBs prognoser for befolkningsutvikling ser vi samlet fram mot 2030 blir denne andelen enda høyere. Kommunene i utredningen som skiller seg mest ut med god vekst også i de yngste aldersgruppene, er Kristiansund, Fræna og Hitra.

Det fjerde målet i kommunereformen er styrket lokaldemokrati. Regjeringen ønsker å oppnå dette ved at større kommuner vil føre til mindre interkommunalt samarbeid og dermed mer direkte styring av disse tjenestene. I tillegg kan større kommuner få overført flere oppgaver. Vi har sett i utredningen at mange av kommunene på Nordmøre har over 30 interkommunale samarbeid. Det er derimot varierende om en opplever at det er utfordrende å styre dem. Sammenslåing vil imidlertid kunne eliminere en del av samarbeidene, spesielt disse som omfatter to eller tre kommuner. Regjeringen har foreslått flere oppgaver som skal overføres til kommunene, noe Stortinget har sluttet seg til. Generalistkommuneprinsippet skal ligge fast, det betyr at alle kommuner har ansvar for de samme oppgavene. En del av oppgavene som er vedtatt overført vil kunne ivaretas innenfor dagens struktur, men spesielt for oppgaver innenfor helseområdet - som for eksempel rehabilitering og forsøk med distriktspsykiatrisk senter - vil det være en fordel med et større befolkningsgrunnlag. Dersom det ikke skjer endringer i kommunestrukturen, vil disse nye kommunale oppgavene kunne føre til økte behov for interkommunalt samarbeid.

Telemarksforskning har fått i oppdrag å gi våre anbefalinger for kommuneinndelingen på Nordmøre. Siden de 15 alternativene ikke er gjensidig utelukkende, er det ingen god løsning å si at vi velger de tre som scorer best i vurderingene og avslutter der. Da vil eksempelvis Aure, Smøla, Halså og Tingvoll inngå i flere kommuner. Derfor har vi tatt en samlet vurdering ut fra fagrapportene og målene i kommunereformen, og anbefaler at en kommunestruktur på Nordmøre bør etableres med utgangspunkt i alternativ 4, 14 og 15, men med noen tilpasninger som vi vil redegjøre nærmere for. De anbefalte alternativene må justeres siden Halså inngår i to av dem. Alternativene inkluderer heller ikke alle kommunene i utredningen.

Generelt er den største utfordringen på Nordmøre geografi og avstander. Dette er også et av hovedgrunnene til at vi ikke foreslår de største (geografiske) strukturalternativene som utgangspunkt for videre arbeid med kommunereformen i regionen. Fordelen med disse er at en kan få kommuner med større tyngde og slagkraft i forhold til andre regioner, og den nye kommunen vil ha tilstrekkelig kapasitet og relevant kompetanse til å kunne håndtere dagens og fremtidige oppgaver på en god måte. De største ulempene, ved siden av store avstander og til dels dårlige kommunikasjoner, er at de største alternativene dekker mange ulike bo- og arbeidsmarkedsregioner. Vår vurdering er at dette lett kan føre til interessemotsetninger og konflikter mellom de ulike delene av kommunen. Dette gjelder spesielt alternativ 1, og til dels alternativ 2.

Alternativ 4 består av Kristiansund, Tingvoll, Gjemnes og Averøy. Av disse foreslår vi at i hvert fall Kristiansund, Averøy og Tingvoll inngår i en ny kommune. De tre kommunene har allerede i dag et tett samarbeid, og utgjøre samme bo- og arbeidsmarkedsregionen. Av alternativene som Kristiansund inngår i er dette det minste geografisk, og avstandene er slik at det kan fungere i en ny kommune. Dersom disse tre kommunene slår seg sammen, vil det være naturlig med grensejustering mot Gjemnes nord for Gjemnessundbrua, slik at kommunikasjonene innad i en ny kommune henger sammen. Alternativ 4 er også blant alternativene som får høyest støtte i spørreundersøkelsen.

Gjemnes har også mange samarbeid med disse tre kommunene, og kan være et godt argument for en kommunesammenslåing den veien. Vi mener imidlertid at for Gjemnes, som er så tett integrert med Molde på arbeidsmarkedet, er det mer naturlig at de inngår i en ny kommune på Romsdalshalvøya. Regjeringens ekspertutvalg har som tidligere nevnt anbefalt at kommuner som har over 25 prosent pendling til en annen kommune, inngår i denne. Det har ikke inngått i vårt mandat å vurdere deling av Gjemnes kommune, men dette har også blitt nevnt som aktuelt i løpet av utredningsprosessen.

Sammen med Gjemnes foreslår vi at Fræna og Eide også ser til Romsdalshalvøya. Fræna er den kommunen som er tettest integrert med Molde, mens Eide igjen både har stor pendling til Molde og en rekke interkommunale samarbeid med Fræna. På grunn av alle disse tjenestesamarbeidene med Fræna, vurderer vi det som naturlig at disse to kommunene sammen inngår i en ny kommune. For både Eide og Gjemnes er kanskje tilhørighet og identitet den største utfordringen. Begge er nordmørskommuner. Gjennom innbyggerundersøkelsen i Eide så vi imidlertid at innbyggerne har en sterkere orientering mot Molde og Romsdal enn mot Nordmøre og Kristiansund.

Halsa er en av kommunene i utredningen som er med i flest alternativer. Det er uttrykk for at kommunen har mulighet til å se i flere retninger. Halsas samarbeid på tjenesområder nordover mot Aure og Smøla og flere mot Kristiansund, men aller tettest samarbeid mot Surnadal og Rindal. Halsas hører også til bo- og arbeidsmarkedsregion Surnadal og dette er en medvirkende faktor til at vi ender opp med å anbefale en sammenslåing i tråd med alternativ 14 bestående av Surnadal, Halsas og Rindal. Dette alternativet gjør det også fjerde best samlet i vurderingene av samfunnsutvikling, økonomi, tjenester og lokaldemokrati. Dersom Halsas heller skulle ønske å være en del av en kommune med Hemne, Aure og Snillfjord, så mener vi allikevel at det vil være en styrke for en kommune på indre Nordmøre at Surnadal og Rindal slår seg sammen. Kommunene har et tett samarbeid i dag, og det er støtte til en slik sammenslåing både blant respondenter og innbyggere. Støtten til alternativet med bare Rindal og Surnadal er sterkere enn til alternativet der også Halsas er med.

Videre foreslår vi en sammenslåing basert på alternativ 15 som består av Aure, Hemne, Snillfjord og Halsas. Halsas har vi allerede plassert i alternativet over, så da står vi igjen med Aure, Hemne og Snillfjord. Aure og Hemne inngår også i alternativ 5 som gjør det godt i vurderingene. Noen av årsakene til at vi ikke velger å foreslå dette, er at avstandene blir svært store, også selv om det skulle reetableres en fergeforbindelse mellom Hitra og Aure. Når vi nå foreslår en sammenslåing av disse tre kommunene, så avviker vi noe fra argumentasjonen vår ellers. Ser vi på arbeidsmarkedsintegrasjon har Aure høyere pendling til Kristiansund (128 personer) enn til Hemne (34 personer). Ser vi derimot at andre veien er det flere som pendler fra Hemne til Aure (90 personer) enn fra Kristiansund (25 personer). Det er altså noe integrasjon mellom Aure og Hemne, selv om begge kommunen utgjør hver sin bo- og arbeidsmarkedsregion. Ser vi også på endringene i pendling fra 2000 og fram til 2013, er det vekst i Aures pendling til Hemne, men nedgang i pendlingen fra Aure til Kristiansund. Avstanden fra kommunesenteret i Aure er også mindre til Kyrksæterøra i Hemne enn til Kristiansund. Fra Snillfjord er det 69 personer som pendler til Hemne hver dag, det utgjør 13,4 prosent av de sysselsatte. Det er høyere enn andelen som pendler til Orkdal, som er bo- og arbeidsmarkedsregionen Snillfjord er definert som en del av.

Aure har i dag også flere interkommunale samarbeid mot Kristiansund, og mot Smøla og Halsas, enn mot Hemne. De to kommunene har imidlertid noe samarbeid på brann og gjennom deling av eiendomsskatteinntekter fra Tjeldbergodden. Snillfjord og Hemne har en rekke samarbeid, disse vil kunne innlemmes i en ny kommune. I arbeidet har det kommet fram at en deling av Snillfjord

kan være aktuelt, spesielt for de ytre delene som har sterk tilhørighet til Hitra. Det har derimot ikke inngått i vårt mandat å se nærmere på dette.

Går vi til Sunndal, anbefaler vi et alternativ som ikke har vært en del av denne utredningen på Nordmøre, men som ble vurdert i utredningen i Molde-regionen. Dette alternativet er Nettet og Sunndal. Alternativet med Nettet og Sunndal som én kommune fikk god score i vurderingene. Det er også dette alternativet som får høyest oppslutning i spørreundersøkelsen. Spesielt knyttet til økonomi og tjenester gjør dette alternativet det godt. I innbyggerundersøkelsene som er gjennomført i Sunndal og Nettet, er det i Sunndal et flertall for at kommunen består alene og i Nettet et svakt flertall for sammenslåing. Innbyggerne i Sunndal er derimot positive til om en nabokommune tar initiativ til sammenslåing. Innbyggerne i Nettet mener at Sunndal er den mest naturlige partneren, mens innbyggerne i Sunndal har ganske lik holdning til både Tingvoll, Nettet og Oppdal.

På grunn av geografi foreslår vi at Smøla fortsetter som egen kommune. Dette er imidlertid ikke et alternativ som møter målene i kommunereformen, kanskje med unntak av at Smøla er sin egen bo- og arbeidsmarkedsregion. Smøla har kun 2 142 innbyggere og vil ha med kapasitet og til dels kompetanse på flere områder. Kommunen vil være avhengig av interkommunalt samarbeid framover, og Smøla vil være en av kommunene som kan bli omfattet av en ny lovhjemmel om tvunget interkommunalt samarbeid. Vi kan derimot ikke se at Smøla ved å slå seg sammen med andre kommuner blir tettere integrert med et større arbeidsmarked, siden kommunikasjonene og avstandene i utgangspunktet er de samme.

Tabell 27 Samlet forslag til nye kommuner på Nordmøre

Nye kommuner	Kommentar	Befolkningsstørrelse
Kristiansund, Averøy og Tingvoll	BA-region Kristiansund. Grensejusteringer mot Gjemnes.	33 439
Gjemnes, Eide og Fræna - > Romsdalshalvøya	BA-region Molde. Gjemnes og Fræna har over 25 prosent pendling til Molde, Eide har over 20 prosent. Fræna og Eide tett integrert på samarbeid.	47 832 ⁸
Rindal, Surnadal og Halså	BA-region Surnadal.	9 584
Hemne, Aure og Snillfjord	Allerede noe samarbeid og interaksjon i dag.	8 764
Smøla	Møter ikke målene i kommunereformen. Tvunget interkommunalt samarbeid.	2 142
Sunndal og Nettet	Samlet god score i de faglige vurderingene. Støtte til alternativet fra begge kommuner.	10 177

De eneste to kommunene i utredningen som vi da ikke har plassert i nye Nordmørskommuner, er Oppdal og Hitra. Oppdal inngår i et alternativ i utredningen sammen med Sunndal. Fra Oppdal sin side er det en positiv holdning til dette alternativet, mens respondentene fra Sunndal er ganske nøytrale til dette alternativet og mer positive til en sammenslåing med Nettet. Vi har derimot sett i innbyggerundersøkelsen i Sunndal at innbyggerne ser begge kommuner som naturlige sammenslåingsalternativene. Vi har derimot sett i vurderingene at alternativet med Oppdal gjør det dårligere

⁸ Her er Romsdalshalvøya definert som Molde, Midsund, Aukra, Fræna, Eide og Gjemnes kommuner

enn begge alternativene Sunndal og Nesset er en del av. Noen av årsakene til det er at det er til dels store avstander mellom kommunene, lite interaksjon på arbeidsmarkedet, kun noen få interkommunale samarbeid mellom kommunene i dag og kommunene er omtrent like store. Som ved storkommunealternativet mener vi dette kan føre til interessemotsetninger og konflikter mellom de ulike delene av kommunen. Dersom vi tar utgangspunkt i Oppdals bo- og arbeidsmarkedsregion, er det mer naturlig å se mot Rennebu enn mot Sunndal, men et slikt alternativ har ikke inngått i vårt mandat å vurdere.

Hitra er den andre kommunen som ikke er med i noen av alternativene vi foreslår. Hitra inngår i alternativ 5 i utredningen, som består av Hemne, Hitra, Aure, Smøla og Halså. Vi har tidligere redegjort for at vi ikke foreslår dette alternativet. I tillegg til utredningen på Nordmøre, deltar Hitra i utredningen av Hitra, Frøya og Snillfjord. Hitra og Frøya har i dag et tett interkommunalt samarbeid, og de to kommunene utgjør en felles bo- og arbeidsmarkedsregion. Ut fra dette er det vanskelig å se for seg at Hitra ikke skal inngå i en sammenslåing med Frøya, dersom en legger til grunn målene i kommunereformen.

Vi foreslår altså en ny kommunestruktur som i størst mulig grad samsvarer med de naturlige bo- og arbeidsmarkedsregionene. Det er flere fordeler med det. En felles kommune kan drive mer helhetlig planlegging og utvikling av regionen. Dersom kommunene innenfor samme BA-område driver utvikling på hver sin måte, og kanskje konkurrerer med hverandre, er det ikke sikkert at det vil gi de beste framtidrettede løsningene. Alle innbyggere har i utgangspunktet felles interesser knyttet til at denne regionen skal fungere på en best mulig måte, noe som vil være en fordel for deltagelse og engasjement. Interkommunale samarbeid som kommunene har seg imellom kan innlemmes i ordinær kommunal drift underlagt direkte politisk styring. Tilbakemeldingene fra kommunene er også at flere av disse alternativene er mest realistiske. Ulemper kan være at alle kommunene ikke blir så store i folketall at de kan løse alle oppgaver selv. For eksempel kan det være fortsatt aktuelt med interkommunalt samarbeid om legevakt, IKT, arkiv også videre. Det blir allikevel færre kommuner som kan etablere gode samarbeidsløsninger seg imellom. En annen ulempe kan være at en ikke får den samme regionale tyngden som en hadde fått med et storkommunealternativ.

5. Fylkestilhørighet

Som en del av oppdraget på Nordmøre ble Telemarksforskning bedt om å gi en vurdering av eventuelt bytte av fylke fra Møre og Romsdal til Sør-Trøndelag, for alternativene det er aktuelt for. Vi vil i hovedsak konsentrere oss om de alternativene vi har anbefalt i forrige kapittel, men også kommentere alternativene som består av kommuner fra begge sider av fylkesgrensene eller som ligger nær fylkesgrense og slik sett kan være aktuell for fylkesbytte.

Alternativer som vi anbefalte i forrige kapittel som det er aktuelt å drøfte fylkestilhørighet for er:

- Alternativ 14: Rindal, Surnadal og Halså
- Alternativ 15 (-Halså): Hemne, Aure og Snillfjord

I tillegg har vi utredet flere andre alternativer som har kommuner fra begge sider av fylkene, eller ligger nær fylkesgrensa og slik sett kan være aktuell for et fylkesbytte. Disse er:

- Alternativ 5: Hemne, Hitra, Aure, Smøla og Halså
- Alternativ 9: Surnadal og Rindal
- Alternativ 12: Sunndal og Oppdal

Vi har med begge alternativene som inkluderer Rindal, selv om det ikke inngår noen kommuner fra Sør-Trøndelag i de to strukturalternativene. Årsaken er at kommunestyret i Rindal 6. mai 2015 gjorde enstemmig vedtak om å søke om overføring straks til Sør-Trøndelag fylke.⁹ Hovedbegrunnelsen for søknaden er regionreformen og større oppmerksomhet omkring et mulig Stor-Trøndelag, som Rindal ønsker å være en del av.

I dette kapitlet vil vi først presentere resultater fra innbyggerundersøkelsen og hvilket fylke innbyggerne i de ulike kommunene føler tilhørighet til. Videre vil se på samarbeid på tvers av kommunegrensene i form av interkommunalt samarbeid. Vi ser videre på den regionale stat og øvrige regionalpolitiske forhold før vi ser litt på geografiske forhold og kommer med en oppsummering.

5.1 Resultater fra innbyggerundersøkelsen – tilhørighet

Tabellen under viser tilhørighet til ulike områder i de fem kommunene på Nordmøre som inngår i alternativene nevnt ovenfor, og som har gjennomført innbyggerundersøkelse. I denne sammenheng er det interessant å se på tilhørighet til fylkene, samt til Nordmøre. Tabellen under viser resultatet for de ulike kommunene. Innbyggerne ble bedt om å svare på en skala fra 1-6, hvor 1 er ingen tilhørighet og 6 er svært stor tilhørighet. Samlet har innbyggerne i alle kommunene sterkest tilhørighet til stedet der de bor, samt til kommunen. Men også mange har stor tilhørighet til Nordmøre. Videre er det mest interessant å se på tilhørighet til Møre og Romsdal og Sør-Trøndelag i denne sammenheng.

---

⁹ <http://www.rindal.kommune.no/Handlers/fh.ashx?Mid1=1232&Filld=2622>

Tabell 28 Tilhørighet til ulike områder i fem kommuner på Nordmøre.

Kommune	Stedet der du bor	Kommunen	Nabokommunene	Nordmøre	Møre og Romsdal	Sør-Trøndelag
Surnadal	5,3	5,0	3,2	4,2	3,8	3,5
Rindal	5,4	5,2	3,6	3,4	2,8	4,3
Halsa	5,1	4,8	3,3	4,5	3,6	3,6
Smøla	5,6	5,4	3,0	4,4	3,6	3,3
Aure	5,4	4,8	3,5	4,4	3,4	3,8

I Surnadal er tilhørigheten sterkest til eget fylke. Allikevel er ikke tilhørigheten mye sterkere mot Møre og Romsdal enn den er mot Trøndelag. Om vi derimot ser på tilhørigheten mot Nordmøre så er den sterkere enn til begge fylkene. Dersom vi ser på ulike aldersgrupper, så er tilhørigheten til Møre og Romsdal sterkere blant innbyggere over 35 år enn de under. Tilhørigheten til Sør-Trøndelag er ganske lik uavhengig av aldersgruppe. Geografi har dermed innvirkning på tilhørighet. Innbyggerne på Mo (som ligger nærmest Rindal) har sterkere tilhørighet til Sør-Trøndelag enn Møre og Romsdal, mens i Nedre Surnadal er det markant andre veien.

Rindal kommune har imidlertid en sterkere tilknytning mot Sør-Trøndelag enn både Møre og Romsdal og Nordmøre. Rindal har også som nevnt søkt om endring av fylkestilhørighet til Sør-Trøndelag. En av begrunnelsene i denne søknaden er at innbyggerne i Rindal føler de har mer felles med innlandskommunene i Sør-Trøndelag, samt at det er mye interaksjon mot Trøndelag siden det er korteste vei til jernbane, flyplass og så videre. Idretten i Rindal er også organisert under Sør-Trøndelag idrettskrets. I Rindal er tilhørigheten til Sør-Trøndelag sterkere enn til Møre og Romsdal i alle aldersgrupper, og begge bostedskretsene (Rindal og Rindalsskogen)

Halsa har på sin side en lik tilhørighet til både Møre og Romsdal, samt Sør-Trøndelag. Derimot er det en vesentlig sterkere tilknytning til Nordmøre enn til begge fylkene. Nordmøre er på mange måter en region innad i fylket og det er, med unntak av Rindal, en sterkere tilknytning til denne regionen enn til fylkeskommunene blant alle kommunene. Selv om temaet her omhandler fylkesendring og fylkestilhørighet, er tilknytningen til regionen svært sentral da det utgjør en del av innbyggernes identitet og forankring. I Halsa er det ganske jevnt i aldersgruppene i forhold til om de har tilhørighet til Sør-Trøndelag eller Møre og Romsdal. Unntaket er aldersgruppen 20-34 år, hvor tilhørigheten til Sør-Trøndelag er markant større. I Halsa gir geografi ulike utslag. Mens innbyggerne i Valsøybotn har sterkere tilhørighet til Sør-Trøndelag framfor Møre og Romsdal, så har innbyggerne i Halsanaustet omvendt tilhørighet.

Smøla har på sin side noe mer tilknytning til Møre og Romsdal, selv om forskjellen ikke er den helt store her heller. Igjen er tilknytningen til Nordmøre sterkest av de tre. På tilknytning til fylke, har alle aldersgrupper jevnt over litt sterkere tilhørighet til Møre og Romsdal enn til Sør-Trøndelag. De yngste aldersgruppene, 19 år eller yngre og 20-34 år, har tydeligst sterkest tilhørighet til Møre og Romsdal.

Aure kommune grenser mot Hemne kommune på land og Hitra kommune i sjø. Begge disse ligger i Sør-Trøndelag. Som tabellen viser, har innbyggerne i Aure en sterkere tilhørighet mot Sør-Trøndelag enn mot Møre og Romsdal. Forskjellen er imidlertid ikke stor, og den sterkeste tilhørigheten har innbyggerne til Nordmøre. Ser vi aldersfordelingen, så er tilhørigheten sterkere til Sør-Trøndelag i alle aldersgrupper, men tydeligst i de yngste aldersgruppene. Også i Aure er bosted avgjø-

rende for tilhørighet. På Tustna oppgir flertallet at de har sterkest tilhørighet til Møre og Romsdal, mens innbyggerne i Aure og Vihals/Lesund/Kjørsvikbugen tydeligst har sterkest tilhørighet til Sør-Trøndelag.

Sunndal har ikke vært med i denne innbyggerundersøkelsen, men det har blitt gjennomført lignende undersøkelser også i denne kommunene (NIVI 2015a). I rapporten kommer det frem at også innbyggerne i Sunndal har sterkest tilknytning til Nordmøre. Hele 49 prosent føler en sterk tilknytning til Nordmøre. Videre oppgir 41 prosent at de føler en sterk tilhørighet til Møre og Romsdal fylke, mot 23 prosent til Trøndelag. Sunndals innbyggere føler dermed en sterkere tilhørighet til eget fylke enn til Trøndelag.

I innbyggerundersøkelsen som Oppdal kommune har gjennomført (Opinion 2015), var det ikke fokus på tilhørighet.

5.2 Interkommunalt samarbeid på tvers av fylkesgrensene

Tabellen på de neste sidene viser interkommunale samarbeid som kommunene involvert i «grensealternativene» inngår i. Det vil si Surnadal, Rindal, Halså, Aure, Sunndal, Oppdal, Smøla, Hemne, Snillfjord og Hitra kommuner. De sorte kryssene viser de interkommunale samarbeidene som finner sted innad i eget fylke, mens de røde kryssene viser samarbeidene som går på tvers av fylkesgrensene. Oversikten er basert på NIVI sine kartlegginger av interkommunalt samarbeid, og innspill fra kommune i forbindelse med utarbeidelse av delrapport 3 om gode og likeverdige tjenester.

Oversikten kan si litt om hvor kommunene pleier å henvende seg. Av kommunene er det kun Rindal som er medlem i to regionråd, både regionrådet for Nordmøre – Orkidé og i regionrådet i Orkdalsregionen.

Vi finner videre 10 andre samarbeid som går på tvers av fylkesgrensene. To av disse er på renovasjon. Mens Oppdal er en del av Nordmøre interkommunale renovasjonsselskap, så er Surnadal og Rindal en del av HAMOS forvaltning som er et renovasjonsselskap med base i Orkdalsregionen. Videre er Surnadal og Rindal en del av samhandlingsenheten i Orkdalsregionen, samt legevakt. Surnadal og Rindal hører også til Orkdal og omegn krisesenter, og Rindal er en del av kemneren i Orkdalsregionen. Av andre samarbeid på tvers av kommunegrensene er det Trollheimen verneområdestyre, Kristiansund og Nordmøre havn IKS og Dovrefjell nasjonalparkstyre. Aure og Hemne kommuner har samarbeid på brannvern.

Av kommunene er det Rindal, Hemne og Hitra som har flest samarbeid på tvers av kommunegrensene med 7. Snillfjord og Surnadal har 6. Samarbeidene har litt ulik geografisk tilknytning. Mange av kommunene inngår i mange av de samme samarbeidene. Disse har base i Orkdalsregionen, så det er Rindal og delvis Surnadal som flytter over fylkesgrensene for å delta. Halså og Smøla har kun to samarbeid på tvers av fylkesgrensene. Alle kommunene har i størst grad samarbeid med kommuner i eget fylke.

Tabell 29 Oversikt over interkommunale samarbeid kommunene inngår i

Kommunale tjenester	Surnadal	Rindal	Halsa	Aure	Sunndal	Oppdal	Smøla	Hemne	Snillfjord	Hitra
Ordfører og rådmannskollegiet for Nordmøre (Orkide)	X	X	X	X	X	-	X	-	-	-
Orkdal regionråd	-	X	-	-	-	-	-	X	X	X
Nordmøre interkommunale renovasjonsselskap IKS	-	-	X	X	X	X	X	-	-	-
HAMOS forvaltning IKS (renovasjon)	X	X	-	-	-	-	-	X	X	X
PPT Surnadal, Halsa og Rindal	X	X	X	-	-	-	-	-	-	-
PPT Nesset, Sunndal og Tingvoll	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
PPT Kristiansund, Aure, Averøy og Smøla	-	-	-	X	-	-	X	-	-	-
PPT Hitra, Snillfjord og Frøya	-	-	-	-	-	-	-	-	X	X
Salg av VOL-tjenester – interkommunalt voksenopplæring (IKVO)	X	X	X	X	X	-	X	-	-	-
Veterinærvakt Rindal, Surnadal og Halsa	X	X	X	-	-	-	-	-	-	-
Veterinærvakt Aure og Smøla	-	-	-	X	-	-	X	-	-	-
Veterinærvakt Tingvoll og Sunndal	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
Veterinærvakt Hemne og Snillfjord	-	-	-	-	-	-	-	X	X	-
Veterinærvakt Hitra og Frøya	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
Krafttak ORKidé – klima- og energiplaner	X	X	X	X	X	-	X	-	-	-
IKT-ORKide	X	X	X	X	X	-	X	-	-	-
Samspelis AS	X	X	X	X	X	-	X	-	-	-
Energi 1 Kraft AS	X	X	X	X	X	-	X	-	-	-
Møre og Romsdal 110-sentral	X	X	X	X	X	-	X	-	-	-
Muritunet AS	X	X	X	X	X	-	X	-	-	-
Støttesenter mot incest og seksuelle overgrep	X	X	X	X	X	-	X	-	-	-
Driftsassistanse for vann og avløp	X	X	X	X	X	-	X	-	-	-
Destinasjon Kristiansund og Nordmøre AS	X	X	X	X	X	-	X	-	-	-
Visit Nordmøre & Romsdal AS	X	X	X	X	X	-	X	-	-	-

Kommunale tjenester	Surnadal	Rindal	Halsa	Aure	Sunndal	Oppdal	Smøla	Hemne	Snillfjord	Hitra
Syn- og audiotjenester	X	X	X	X	X	-	X	-	-	-
Nordmøre museum	X	X	X	X	X	-	X	-	-	-
Arbeidsgiverkontroll for Nordmøre	-	X	X	X	X	-	X	-	-	-
Arbeidsgiverkontrollen i Trøndelag	-	-	-	-	-	X	-	X	-	-
Barnevern Surnadal, Halsa og Rindal	X	X	X	-	-	-	-	-	-	-
Barnevern Sunndal, Nesset og Tingvoll	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
Barnevern Oppdal og Rennebu	-	-	-	-	-	X	-	-	-	-
Barnevern Hemne og Snillfjord	-	-	-	-	-	-	-	X	X	-
Barnevern Hitra og Frøya	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
Samhandlingsutvalg (faglig samarbeid)	X	-	X	X	X	-	X	-	-	-
Interkommunalt tilsyn i byggesaker Nordmøre	X	-	X	X	X	-	X	-	-	-
Legevakt Halsa, Aure og Smøla	-	-	X	X	-	-	X	-	-	-
Legevakt Orkdalsregionen	X	X	-	-	-	X	-	X	X	X
ACT- team Nordmøre	X	X	X	X	-	-	X	-	-	-
ACT-team Romsdal	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
Trollheim Vekst AS	X	X	X	-	X	-	-	-	-	-
Trollheimen verneområdestyre	X	X	-	-	X	X	-	-	-	-
Kristiansund og Nordmøre havn IKS	X	-	X	X	X	-	X	X	-	X
Interkommunal kommunedelplan for sjøarealene på Nordmøre	X	-	X	X	X	-	X	-	-	-
Kulturskole indre Nordmøre	X	X	X	-	-	-	-	-	-	-
Brannsamarbeid Aure og Hemne	-	-	-	X	-	-	-	X	-	-
Brannsamarbeid Surnadal og Rindal	X	X	-	-	-	-	-	-	-	-
Kystlab AS	-	-	-	X	X	-	X	-	-	-
Samhandlingssenheten i Orkdalsregionen (inkludert kreftkoordinator)	X	X	-	-	-	-	-	X	X	X
Halsa interkommunale psykiatriske senter	X	-	X	-	-	-	-	-	-	-

Kommunale tjenester	Surnadal	Rindal	Halsa	Aure	Sunndal	Oppdal	Smøla	Hemne	Snillfjord	Hitra
Dovrefjell nasjonalparkstyre	-	-	-	-	X	X	-	-	-	-
Mottakssentral for trygghetsalarmer i Kristiansund	-	-	-	-	X	-	X	-	-	-
Kemneren i Orkdalsregionen	-	X	-	-	-	-	-	-	X	X
Nordmøre kemnerkontor	-	-	X	-	-	-	-	-	-	-
Overgrepsmottaket i Kristiansund	-	-	X	X	-	-	-	-	-	-
Nordmøre krisesenter IKS	X	-	X	X	-	-	X	-	-	-
Krisenteret for Orkdal og omegn	X	X	-	-	-	-	-	X	X	X
Krisesenteret Romsdal	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
HAS Legeskyssbåt	-	-	X	X	-	-	X	-	-	-
Friluftsrådet Nordmøre og Romsdal	-	-	X	-	-	-	-	-	-	-
Biblioteksamarbeid Sunndal og Nesset	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
Akvainvest Møre og Romsdal AS	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
Interkommunalt Arkiv Trøndelag	-	-	-	-	-	X	-	X	X	X
IKA Møre og Romsdal AS (arkiv)	X	X	X	X	X	-	X	-	-	-
IUA Sør-Trøndelag	-	-	-	-	-	X	-	X	X	X
NIUA (Nordmøre interkommunale utvalg mot akutt forurensning)	X	X	X	-	X	-	X	-	-	-
Revisjon Fjell IKS	-	-	-	-	-	X	-	-	-	-
Kommunerevisjonsdistrikt 2 Møre og Romsdal	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
Revisjon Midt-Norge IKS	-	-	-	-	-	-	-	X	X	X
Distriktsrevisjonen Nordmøre	X	X	X	X	-	-	X	-	-	-
Kontrollutvalg Fjell IKS	-	-	-	-	-	X	-	-	-	-
Kontrollutvalgssekretariatet for Romsdal	-	-	-	-	X	-	-	-	-	-
Nordmøre kontrollutvalgssekretariat IKS	X	X	X	X	-	-	X	-	-	-
Kontrollutvalgssekretariat Midt-Norge IKS	-	-	-	-	-	-	-	X	X	X

Kommunale tjenester	Surnadal	Rindal	Halsa	Aure	Sunndal	Oppdal	Smøla	Hemne	Snillfjord	Hitra
Interkommunalt plankontor	-	-	-	-	-	X	-	-	-	-
Jordmørvakt Hitra og Frøya	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
Psykisk helse Hitra og Frøya	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
NAV Hitra og Frøya	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
NAV Snillfjord og Hemne	-	-	-	-	-	-	-	X	X	-
Interkommunalt forvaltningskontor Hitra og Frøya	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
Feiing Hitra og Frøya	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
Kompetanseutvikling helse og omsorg Hitra og Frøya	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
Folkehelsekoordinator Hitra og Frøya	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
Brannforebyggende arbeid Hitra og Snillfjord	-	-	-	-	-	-	-	-	X	X
Trøndelag brann- og redningstjeneste IKS	-	-	-	-	-	X	-	-	-	-
Samarbeid IT-drift Hemne og Snillfjord	-	-	-	-	-	-	-	X	X	-
Felles sak/arkivsystem Hemne og Snillfjord	-	-	-	-	-	-	-	X	X	-
Felles legetjeneste Orkdal og Snillfjord	-	-	-	-	-	-	-	-	X	-
Nordmøre interkommunale innkjøpssamarbeid	X	X	X	X	X	-	X	-	-	-
Frisklivssentral Hitra og Frøya	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
Museene i Sør-Trøndelag AS (MiST)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
IKT helse og omsorg Hitra og Frøya	-	-	-	-	-	-	-	-	-	X
Sum antall samarbeid på tvers av fylkesgrensen	6	7	2	3	4	4	2	7	6	7

5.3 Den regionale stat og øvrige regionalpolitiske forhold

Spørsmålet om fylkestilhørighet vil også handle om hvordan øvrige samfunnsstrukturer i området er organisert og inndelt. I første omgang er det nærliggende å se på hvordan den regionale stat har organisert seg. Dette gjelder både bispedømmer, politidistrikt, høyskolesektoren, sykehusene og vegmyndigheter. Innenfor den regionale stat er det også flere etater som vurderer endringer, noe som igjen vil kunne få konsekvenser for hvordan det regionale Norge vil se ut i framtiden.

Både Aure, Smøla og Halså tilhører Ytre Nordmøre Prosti, mens Rindal, Sunndal og Surnadal hører under Indre Nordmøre Prosti. Begge disse prostiene går under Møre bispedømme. Grensene til bispedømmet er det samme som fylkesgrensene, og omfatter med dette 7 ulike prosti og 97 sogn. Oppdal på sin side hører under Gauldal prosti i Nidaros bispedømme. Hemne, Snillfjord og Hitra hører til Sør-Fosen prosti i samme bispedømme. Bispedømmet utgjør både Nord- og Sør-Trøndelag.

Innenfor politisektoren går det mot en større reform. Dagens 27 politidistrikter ser ut til å bli omgjort til 12 distrikter. Det vil også være en kraftig nedgang i antall tjenestesteder. Møre og Romsdal vil etter reformen bli ett politidistrikt med hovedsete i Ålesund. Dette kommer av at Nordmøre og Romsdal politidistrikt er lagt sammen med Sunnmøre politidistrikt. Det vil si at alle kommunene i fylket vil høre inn under dette distriktet. Det nye distriktet vil etter gjennomført reform bli et av de mindre politidistriktene i landet. Når det gjelder rettsapparatet, hører alle kommunene på Nordmøre i dag til Nordmøre tingrett. Trøndelag vil på sin side også bli ett politidistrikt med sitt hovedsete i Trondheim, noe som også vil omfatte Oppdal, Snillfjord, Hemne og Hitra. Oppdal, Snillfjord og Hemne hører under Sør-Trøndelag tingrett. Hitra hører til Fosen tingrett. For alle de respektive kommunen vil dette medføre en tilhørighet til politidistriktet i eget fylke. Det er altså ingen av kommunene som inngår i et distrikt på tvers av fylkesgrensene.

Innenfor høyskolesektoren startet regjeringen i 2014 arbeidet med hvilken struktur det skal være på høyere utdanning i Norge. Målene med strukturendringen er å få økt kvalitet i høyere utdanning og forskning, robuste fagmiljøer og en effektiv ressursbruk. Med bakgrunn i dette ønsker regjeringen å samle utdanningsressursene på færre, men sterkere institusjoner. Regjeringen har tatt sikte på å konkludere om fusjoner innen sommeren 2016, for så å legge frem stortingsmelding om kvalitet i høyere utdanning våren 2017. Møre og Romsdal fylkeskommune vedtok høsten 2014 en anbefaling om sammenslåing av de tre høgskolene i fylket (Molde, Ålesund og Volda). Høgskolesenteret i Kristiansund er en del av høgskolen i Molde. Siden har det allerede blitt vedtatt flere sammenslåinger mellom høyskoler og universiteter. Eksempelvis har Høgskolen i Sør-Trøndelag (HiST), Høgskolen i Gjøvik (HiG), Høgskolen i Ålesund (HiÅ) og NTNU blitt enige om en sammenslåing til et flercampusuniversitet. Hvilke ytterligere endringer som vil skje i Møre og Romsdal, er enda ikke fastslått, men det vil med stor sannsynlighet bli betydelige endringer innenfor høyskolesektoren. En mulighet er at de gjenværende høgskolene slår seg sammen, eller så må høyskolene se utenfor fylkesgrensene.

Det har i den siste tiden vært en stor sykehusdebatt på Nordmøre og i Romsdal angående hvor et nytt, felles sykehus skal ligge. Alternativene sto i hovedsak mellom Kristiansund, Gjemnes og Molde. Endelig vedtak landet på Molde. Flere av kommunene på Nordmøre og i Romsdal vil inngå i opptaksområde til dette sykehuset. Rindal kommune er i dag en del av opptaksområde til St. Olavs hospital i Trondheim. Vi kjenner ikke til noen forhold som tilsier at dette vil endre seg etter at sykehuset skifter lokalisering. Dersom det blir en kommunesammenslåing på indre Nordmøre, kan det selvfølgelig tenkes at dette blir et tema. Men vi har eksempler på kommuner andre

steder i landet, for eksempel Tysfjord kommune i Nordland, hvor kommunen er delt i to i forhold til opptaksområde for sykehuset. Innbyggerne vest for Tysfjorden inngår i opptaksområde til Nordlandssykehuset, mens innbyggerne øst for fjorden inngår i opptaksområde til Universitetssykehuset Nord-Norge.

Når det gjelder kommunale akutte helsetjenester, så samarbeider både Rindal og Surnadal over fylkesgrensene til Orkdalsregionen. Dette samarbeidet innebærer blant annet legevakt og øyeblikkelig-hjelp-senger og er lokalisert til Orkdal sykehus.

Fylkeskommunens fremtidige rolle er også et spørsmål som er svært sentralt i en regionalpolitisk sammenheng og når en skal vurdere fylkestilhørighet. I forbindelse med kommunereformen har Stortinget bedt regjeringen om også å inkludere fylkeskommunene i arbeidet, både med hensyn på struktur og oppgaver. Sommeren 2015 ble fylkeskommunene invitert til å innlede drøftinger av sammenslåingsalternativer, med sikte på å vurdere og avklare om det er aktuelt å slå seg sammen med nabofylker. Det legges opp til at fylkeskommunene skal fatte vedtak høsten 2016. Det er vanskelig på det nåværende tidspunkt å forutse hva som blir resultatet av en slik prosess, men flertallet på Stortinget har slått fast at de ønsker et regionalt folkevalgt nivå. Flere partier har pekt på muligheten med større regioner. Dersom det blir resultatet, kan en se for seg en region i Trøndelag, og en eller flere regioner på Vestlandet. Dersom det politiske tyngdepunktet i dagens Møre og Romsdal skulle bli flyttet sørover fra Molde, så blir avstanden til Trondheim betraktelig kortere for kommunene som inngår i grensealternativene. For en del av kommunene er allerede i dag Trondheim den nærmest byen. Dersom hele eller deler av Møre og Romsdal skulle gå inn i en ny Trøndelagsregion, mister debatten om fylkestilhørighet sin relevans, siden regionen da vil omfatte de aktuelle kommunene.

Valg av fylkestilhørighet vil også kunne påvirke den regionalpolitiske tyngden til regionen, avhengig av hvilke valg kommunene gjør. På nåværende tidspunkt vet vi ikke om fylkeskommunene kommer til å bestå i det omfanget det gjør i dag verken når det gjelder oppgaver eller geografi. Uansett mener vi befolkningsgrunnlaget i de ulike kommunene det er aktuelt å bytte fylke for ikke er så stort at det vil endre den regionalpolitiske tyngden.

5.4 Økonomi

Vår vurdering er at det ikke vil ha økonomiske konsekvenser for kommunene om de tilhører Møre og Romsdal eller Sør-Trøndelag fylke. Økonomi er en problemstilling som er mest aktuell i områder hvor en har regionalpolitiske tilskudd og satser som stort sett følger fylkesgrensene. Det eneste eksempelet på dette i Norge er Nord-Norgetilskuddet som kommuner i Finnmark, Troms, Nordland og Namdalen får. Her er det fire ulike satser avhengig av om kommunene er lokalisert til Namdalen/Nordland, Troms utenfor tiltakssonen, Troms innenfor tiltakssonen eller Finnmark. Dette problemstillingen er derfor ikke relevant for kommuner i Møre og Romsdal og Sør-Trøndelag.

5.5 Geografi og avstander

De ulike holdningen til spørsmålet om fylkestilhørighet vil være både være geografisk og delvis historisk betinget. De geografiske forholdene handler mye om hvordan infrastrukturen er bygd opp. For de ulike kommunene vil avstanden innad i fylket være av relevans. I tabellen nedenfor presenteres avstandene fra kommunesentrene i dagens kommune til fylkeshovedstedene Molde og

Trondheim, samt regionsentrene Kristiansund på Nordmøre og Orkdal i Orkdalsregionen. Avstandene vises i minutter, og fet skrift indikerer ferje. Det er ikke lagt inn ventetid på fergene.

Tabell 30 Reisetider i minutter fra kommunesenteret i kommunene til fylkessete og regionsenter. Fet skrift indikerer ferje på strekningen. Kilde: Googlemaps

Kommune	Molde	Trondheim	Kristiansund	Orkdal
Halsa	112	115	94	78
Surnadal	137	113	118	74
Rindal	160	90	142	53
Aure	144	136	92	99
Smøla	180	222	128	185
Hemne	160	93	71	56
Snillfjord	210	71	183	33
Hitra	251	122	234	84
Oppdal	140	105	155	100
Sunnadal	82	164	98	134

I tabellen over kommer det frem at det er svært ulike avstander fra kommunesentrene i de ulike kommunene og til regionsenter og fylkessete. For Halså sin del, så er reisetiden til Molde og Trondheim omtrent den samme, mens avstanden til Kristiansund er noe høyere enn til Orkdal. Surnadal ligger lenger øst, så her er avstanden til Molde og Kristiansund større enn til Trondheim og Orkdal. Jo lenger øst en kommer, jo sterkere er selvfølgelig denne tendensen. Så både Rindal, Hemne, Snillfjord og Hitra har tydelig kortere reiseavstand til Trondheim og Orkdal framfor Molde og Kristiansund.

For Aure sin del er avstanden til Trondheim og Molde omtrent like lang, og det samme gjelder avstanden til Kristiansund og Orkdal. Dette er målt fra kommunesenteret, men Aure er en langstrakt kommune som gjør at dersom en måler fra helt vest i kommunene på Tustna så vil avstanden til Kristiansund være markant kortere enn til Orkdal.

For Smøla er avstandene store uansett hvor de snur seg, men det er kortest til Kristiansund med litt over to timer reisevei. Dette innebærer to ferger, så reelt sett kan reisetiden være noe lenger dersom en tar høyde for venting. Avstanden til Molde er noe kortere enn til Trondheim.

Oppdal har kortere reisetid til Trondheim enn til Molde, og det samme til Orkdal framfor Kristiansund. For Sunndal er det omvendt. Her er avstanden til Molde kortest, også kortere enn til regionsenteret Kristiansund.

5.6 Samlet vurdering fylkestilhørighet

Basert på det som er fremkommet i utredningen, er det vanskelig å gi en entydig anbefaling om de sammenslåtte kommunene bør høre til Møre og Romsdal eller til Sør-Trøndelag. Ser vi på tilhørighet er det kun Rindal kommune som helt tydelig gir tilbakemelding på at tilhørigheten er sterkere til Sør-Trøndelag enn til Møre og Romsdal. Men vi har forsøkt å løfte noen aktuelle problemstillinger som må belyses i en slik diskusjon.

Rindal er også den eneste kommunen i utredningen som aktivt har søkt om et fylkesbytte. Rindal utreder også kommunestruktur østover, og dersom de inngår i en slik konstellasjon, vil det være naturlig at de bytter fylke. Det er ikke lite naturlig dersom det gjennomføres en sammenslåing med Surnadal og Halså. Dersom vi ser på interkommunalt samarbeid, så ser vi at mange av samarbeidsrelasjonene går mot andre kommuner på Nordmøre. På den annen side er de tre kommunene tett integrert, og kan ta med seg det inn i en kommune på andre sida av fylkesgrensa. Både i Surnadal, og spesielt i Halså, er det imidlertid sterk identitet til Nordmøre. Ser vi på den regionale staten, er kommunene i dag knyttet mot institusjoner i Møre og Romsdal, men dette kan selvsagt endres ved et fylkesbytte. For Rindal er det viktig å være en del av opptaksområdet til St. Olavs hospital. Etter sammenslåing vil en fortsatt kunne høre til ulike opptaksområder selv om kommunen ikke bytter fylke, men det er selvsagt enklere om hele kommunen forholder seg til samme sykehus.

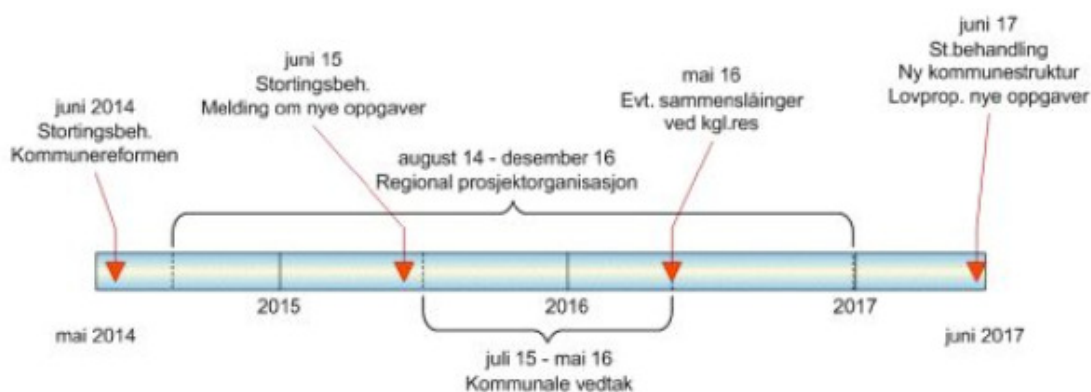
Den andre kommunen vi har anbefalt med Aure, Hemne og Snillfjord, må også ta stilling til fylkestilhørighet. Aure inngår i mindre grad i samarbeid på tvers av fylkesgrensene enn det Halså, Surnadal og Rindal gjør og er slik sett enda tettere integrert på Nordmøre. Samtidig viser innbyggerundersøkelsen at en her har noe sterkere tilhørighet til Sør-Trøndelag enn til Møre og Romsdal. Vi har lite informasjon om hva eventuelt innbyggerne i Hemne og Snillfjord mener om dette. Dersom vi ser på avstander, så vil disse helt klart vært kortest mot Orkdal og Trondheim i Sør-Trøndelag. Dersom kommunen bytter fylke får vi dermed en situasjon hvor Smøla må kjøre via et annet fylke for å komme til regionsenteret Kristiansund. Det kan gi noen praktiske utfordringer rundt ansvar for fylkesveier og ferger.

Den regionale staten og inndelingen av denne er også gjenstand for større reformer nå, noe som det er for tidlig å vurdere effektene av med hensyn til fylkestilhørighet. Men det synes klart at det går mot færre og større enheter også i de statlige etatene som er tilstedeværende i regionen. Fylkeskommunenes rolle og størrelse har også etter Stortingets ønske blitt tema i kommunereformen. Regjeringen har lagt opp et løp, som gjør at det våren 2017 også skal konkluderes på eventuell ny struktur og nye oppgaver for det regionale folkevalgte nivået. Dette må selvsagt sees i sammenheng med kommunereformen.

Vi gir altså ingen entydige anbefalinger om framtidig fylkestilhørighet, men har pekt på noen momenter som er aktuelle å vurdere i den sammenheng. I hvor stor grad det er mulig på det nåværende tidspunkt å få avklaringer rundt eksempelvis framtidig opptaksområde til sykehus, er også usikkert. Men dette er problemstillinger regionrådet og kommunene må ta med videre i arbeidet med kommunereformen. Et alternativ kan også være at spørsmålet om fylkestilhørighet blir et tema i høringer blant innbyggerne, enten dette skjer gjennom rådgivende folkeavstemninger, innbyggerundersøkelser eller på andre måter.

6. Veien videre

Kommunereformen legger rammer for prosessen rundt utredningen, forhandlinger og vedtak om framtidig kommunestruktur. Starten for reformen var Stortingets behandling i juni 2014, og i august 2014 ble det satt ned en regional prosjektorganisasjon hvor fylkesmannen har ansvar for å følge opp kommunenes arbeid. Nå har vi kommet til høsten 2015, og kommunene skal gjøre sine endelige vedtak om fremtidig kommunestruktur innen 1. juli 2016. Etter dette skal fylkesmennene høsten 2016 oppsummere prosessen i sitt fylke før regjeringen våren 2017 legger fram forslag til stortingsmelding med forslag om nye oppgaver til kommunene og ny kommunestruktur.

Figur 54 Milepæler for reformprosessen

Kommunene på Nordmøre har nå kommet til en fase hvor de i hovedsak er ferdig med den faglige utredningen. Til sammen er det utredet femten ulike alternativer på Nordmøre. Disse omfatter de elleve kommunene på Nordmøre og seks tilgrensende kommuner i Romsdal og i Sør-Trøndelag. En prosess knyttet til kommunesammenslåing kan grovt sett deles inn i fem faser (Brandtzæg 2014). Disse fem fasene er:

1. Sonderingsfase
2. Utredningsfase
3. Debattfase
4. Gjennomføringsfase. Kan deles inn i:
  - a. Planleggingsfase
  - b. Implementeringsfase
5. Driftsfase

6.1 Utredningsfase

Kommunene på Nordmøre befinner seg nå i fase to, utredningsfasen. I utredningsfasen er hovedoppgaven å få opp et kunnskapsgrunnlag om ulike alternativer som i sin tur kan danne basis for forhandlinger knyttet til hvordan en ny kommune skal bygges. Dermed er forhandlinger og even-

tuelt utarbeidelse av intensjonsavtale neste trinn for kommunene. Det vil være naturlig at kommunene, samtidig som de behandler utredningsrapporten i hver enkelt kommune, også tar stilling til videre prosess.

I praksis har kommunene tre alternative valgmuligheter på nåværende tidspunkt:

1. Gå inn i forhandlinger med kommune(r) i ett strukturalternativ
2. Gå inn i forhandlinger med kommune(r) i flere alternativ (noe som selvsagt er mer arbeidskrevende)
3. Velge å ikke delta i forhandlinger – i praksis på det nåværende tidspunkt si nei til sammenslåing og med de konsekvenser et slikt standpunkt får. For eksempel mer omfattende interkommunalt samarbeid.

Dersom kommunene vedtar å gå videre med forhandlinger om intensjonsavtale, så må det oppnevnes et forhandlingsutvalg. Dette bør minst bestå av ordfører, varaordfører og leder for opposisjonen. I tillegg bør rådmann og tillitsvalgt være representert med talerett. Skal man rekke endelige vedtak innen 1. juli 2016, bør forhandlingsutvalget ha frist til 1. mars 2016 til å forhandle fram en intensjonsavtale.

Dersom en kommer fram til en intensjonsavtale, blir denne behandlet i kommunestyrene i mars. Det enkelte kommunestyret vedtar da om en ønsker å gå videre i prosessen eller ikke. Dersom en går videre i prosessen, vil intensjonsavtalen og resultatene fra utredningsarbeidet danne grunnlag for en høring blant innbyggerne.

6.1.1 Utarbeidelse av intensjonsavtale

I forbindelse med flere av de sammenslåingene som er gjennomført etter at frivillighetslinja ble vedtatt i 1995, har det blitt utarbeidet en intensjonsavtale som grunnlag for innbyggerhøringene (Brandtzæg 2014). Dette har vært nyttig fordi det i forbindelse med en kommunesammenslåing er mange spørsmål som er av politisk karakter, og som en utredning ikke kan gi et direkte svar på. Utredningene kan bidra til å skape en bedre forståelse for status og utfordringer som kommunene står overfor på ulike område, både i dag og i fremtiden. Dette kan dreie seg om ulike temaer og problemstillinger rundt folketalls- og næringsutvikling, økonomi, tjenesteproduksjon, myndighetsutøvelse, samfunnsutvikling og demokrati. Videre kan utredningene si noe om potensielle fordeler og ulemper en kommunesammenslåing kan gi på ulike områder. Hvordan en velger å håndtere de muligheter og utfordringer en kommunesammenslåing gir, vil likevel være avhengig av politiske prioriteringer.

Intensjonsavtalene har dermed vært viktige for å gjøre det tydelig fra politisk hold hvorfor en ønsker sammenslåing, og hva en vil oppnå med det.

I forbindelse med kommunereformen er det også flere kommuner som er i gang med å lage, eller har utarbeidet slike avtaler. Dersom det blir aktuelt å gå videre med utarbeidelse av intensjonsavtale for et eller flere av alternativene i denne utredningen, finnes det slik sett flere eksempler på hvordan slike avtaler kan utformes. I forbindelse med utredningen har vi sett igjennom noen av avtalene som foreligger. Det viser seg at avtalene varierer en del både med tanke på omfang og grad av detaljeringsnivå. Det er klart at det ikke vil være mulig å avklare i detalj hvordan en ny kommune skal se ut. Mye av detaljene vil en måtte avklare i tiden fra vedtak om sammenslåing er fattet, frem til sammenslåingen faktisk skjer. Likevel vil det være viktig å være så tydelig som mulig på hva en vil oppnå, og hvordan en ønsker å organisere og utvikle den nye kommunen. Dette

fordi de fleste er interesserte i mest mulig informasjon om hvilke konsekvensene en sammenslåing vil få, og intensjonsavtalen vil være et sentralt dokument som grunnlag for dette.

En disposisjon for en intensjonsavtale kan være følgende:

- Visjoner og mål med sammenslåingen
- Politisk og administrativ organisering
- Fordeling av oppgaver og funksjoner (lokalisering)
- Behov for interkommunalt samarbeid
- Kommunnavn og kommunevåpen
- Håndtering av de ansatte i prosessen
- Økonomiske styringsprinsipper og målsetninger
- Høring av innbyggerne
- Tidspunkt for sammenslåing

6.2 Debattfase

Inndelingsloven sier at innbyggerne *bør* høres i en kommunestrukturprosess – altså er det ikke et krav. Vi vil allikevel sterkt anbefale at en involverer innbyggerne. Erfaringene fra andre kommunesammenslåinger er entydige. Innbyggerne må være med på å påvirke utformingen av den nye kommunen. Generelt vil innbyggerne ha konkrete planer. De vil vite hva som skjer med lokalmiljøet deres og det gamle kommunesentret deres. Blir det noen tjenester i igjen i det gamle kommunesentret? Skal det satses noe spesielt i vår del av kommunen? Forsvinner alle tjenestene til det nye kommunesentret? Dette er typiske spørsmål innbyggere stiller seg, og som politikerne må gi gode svar på. I sammenslåingen mellom Inderøy og Mosvik var det for eksempel viktig for innbyggerne i Mosvik at sykehjemmet der fikk beholde kjøkkenet. Det ble nedfelt i intensjonsavtalen mellom de to kommunene.

Dersom en ønsker å høre innbyggerne, må det vedtas høringsform (f.eks. folkeavstemning, spørreundersøkelse, folkemøter eller andre høringsformer) og tidspunkt. Aktuelt tidspunkt vil være april/mai 2016. Kommunal- og moderniseringsdepartementet har vedtatt at alle kommunene som deltar i kommunereformen kan få tilskudd på 100 000 kroner som støtte til informasjon og innbyggerhøringer. Kriteriet for utbetaling er at kommunene har lagd et faktagrunnlag (som for eksempel en intensjonsavtale) som innbyggerne kan ta stilling til, og at kommunestyrene har behandlet dette grunnlaget og gjort et retningsvalg som de ønsker å få synspunkt fra innbyggerne på.

Figuren under viser ulike høringsmåter i den loddrette aksen, vurdert ut fra ulike kriterier i den vannrette aksen (Brandtzæg 2014). Kriterier det er lagt vekt på er om høringsmetoden gir:

- Representative svar fra befolkningen
- Innbyggerne kunnskap og innsikt om konsekvenser av en sammenslutning
- Muligheter til å skape god dialog mellom kommunen og innbyggerne
- Muligheter for innbyggerne til å fremme sine synspunkter
- Politikerne et godt beslutningsgrunnlag for selv å avgjøre spørsmålet om kommunesammenslåing eller ikke

Høringsmåter	Repre- sentativitet	Kunnskap og innsikt om konse- kvenser	Be- tydning for dia- log	Innbyggernes muligheter til å fremme sine synspunkter	Politikernes muligheter til å ta en selv- stendig av- gjørelse
Rådgivende folke- avstemming	4	1	1	1	1
Opinionsundersøkelse ved telefonintervju	5	1	2	2	3
Opinionsundersøkelse ved postale eller nett- baserte skjema	4	1	2	3	3
Utvida folkehøringer	3	3	4	4	4
Fokusgrupper	2	4	5	5	4
Høring	2	2	2	3	4

Figur 55 Ulike høringsmåter vurdert ut fra aktuelle kriterier. 5 betyr at kriteriet er godt ivaretatt. 1 betyr at kriteriet er dårlig ivaretatt.

For eksempel vil opinionsundersøkelse ved telefonintervju kunne sikre et fullt representativt utvalg av befolkningen. Men det vil være en lite egna måte å gi innbyggerne kunnskap og innsikt om konsekvenser av sammenslåing, og rom for dialog. Innbyggerne får imidlertid i noen grad muligheten til å fremme sine synspunkter. En folkeavstemning vil nok av de fleste oppleves som det mest demokratiske siden alle med stemmerett kan møte opp. Er derimot valgdeltagelsen svært lav, så kan avstemningen vise seg å være lite representativ for innbyggerne. Det er også kun enkle spørsmål som egner seg for folkeavstemning, så metoden er liten egna til å få dyptgående svar fra innbyggerne. Tabellen synliggjør at det er fordeler og ulemper ved de ulike formene.

I løpet av mars, april og mai 2016 blir det gjennomført tiltak med informasjon og dialog om hva som ligger i intensjonsavtalen, hva som vil være målet med en sammenslåing, og hva en sammenslåing vil innebære for innbyggere og ansatte. God informasjon vil være viktig for at innbyggerne skal få et best mulig grunnlag for å gjøre seg opp en mening før innbyggerhøringen.

Etter at høringen er gjennomført, fatter de aktuelle kommunene likelydende vedtak om framtidig kommunestruktur i juni 2016. Fristen fra departementet er som nevnt 1. juli 2016.

Erfaringer fra gjennomførte sammenslåinger er at god medvirkning fra de tillitsvalgte er viktig i slike prosesser. Åpenhet, god informasjon og mulighet for dialog og innspill vil være viktig for å skape forståelse, engasjement og eierskap til de problemstillingene som blir diskutert.

6.3 Gjennomføringsfasen

Etter at vedtak om sammenslåing er fattet, er det en gitt tid fram til sammenslåingen trer i kraft. Innenfor rammene av kommunereformen er det lagt et løp der kommunene fatter vedtak våren 2016, regjeringen legger fram et samlet forslag til vedtak i Stortinget våren 2017 og de nye kommunegrensene gjøres gjeldende fra 1.1.2020. Det betyr at kommunen i praksis har 2,5 år på seg

fra nasjonale vedtak er fattet og fram til den nye kommunen skal være i drift. Eventuelt legger også regjeringen opp til at sammenslåingen kan tre i kraft 1.1.2019 dersom det er ønskelig lokalt.

Det første som skjer etter at vedtak er fattet, er at Fylkesmannen kalles sammen til et felles møte med de aktuelle kommunestyrene. Lov om fastsetjing og endring av kommune- og fylkesgrenser (inndelingslova) legger ramme for en slikt møte. Følgende saker skal drøftes:

- Forslag til navn på den nye kommunen
- Tallet på medlemmer i det nye kommunestyret
- Kriterier for sammensetning av og funksjoner til fellesnemnda
- Valg av revisor for virksomheten til fellesnemnda
- Opprettelse av eventuelle andre fellesorgan for å sikre gjennomføringen av sammenslåingen

Fellesnemnda skal samordne og ta seg av forberedelsene av sammenslåingen. Loven anbefaler at nemnda gjenspeiler innbyggertallet i hver kommune, men det skal uansett være minimum 3 personer fra hver kommune. Fellesnemnda blir valgt av representantene i kommunestyret, og konstituerer seg selv. Det kan også opprettes et partssammensatt utvalg som behandler saker som gjelder forholdet mellom den nye enheten og ansatte.

Fellesnemnda skal ta hånd om det forberedende arbeidet med økonomiplan og med budsjettet for det første driftsåret etter at sammenslåinga er iverksatt. Nemnda skal også i virketiden gi innspill til kommunal- og moderniseringsdepartementet om årsbudsjettene og regnskapene i de involverte kommunene. Det kan også tillegges andre oppgaver til nemnda, men disse skal vedtas i et reglement av alle kommunestyrene. Eksempler på slike oppgaver kan være å foreta ansettelse til den nye enheten, som administrasjonssjef og revisor. Nemnda kan oppnevne et arbeidsutvalg som tar seg av mer løpende saker. Det er viktig å sørge for en klar rollefordeling mellom fellesnemnda/kommunestyrene og mellom fellesnemnda, arbeidsutvalg og prosjektleder.

Fasen kommunesammenslåingen er inne i nå kan kalles gjennomføringsfasen. Denne fasen kan deles i en planleggingsfase og en implementeringsfase. Det vil være viktig å få på plass planer for arbeidet relativt raskt. Omfanget og kompleksiteten av arbeidet kan variere alt etter hva slags type sammenslåing man legger opp til. En løsning kan være at en tilpasser den ene kommunen (eller flere) til en annen. For eksempel kan dette være aktuelt dersom flere mindre kommuner slår seg sammen med en stor. En annen variant er at en bygger en helt «ny» kommune med helt ny administrativ og politisk struktur. Det siste kan være en fordel for å sikre mer eierskap og bygge felles kultur, men er mer arbeidskrevende enn å tilpasse til en av de eksisterende organisasjonene. Det er viktig å få på plass den administrative hovedstrukturen tidlig, slik at videre arbeid kan gjøres ut fra dette.

Prosjektorganisasjonen som har ansvar for gjennomføring av sammenslåingen, må ha tilstrekkelig kompetanse, kapasitet, ressurser og myndighet til å håndtere de problemstillingene som dukker opp. Prosjektleder bør ha bred erfaring fra kommunal sektor og større omstillingsprosesser. Vi anbefaler at den personen som skal være rådmann etter at sammenslåingen er gjennomført, fungerer som prosjektleder i gjennomføringsfasen. Den personen bør raskt på plass, og denne personens rolle i forhold til rådmennene må avklares.

Alle arbeidsgrupper som settes ned må ha tydelig mandat og klare tidsfrister. Arbeidsgrupper kan ha en viktig funksjon for å mobilisere de ansatte og bygge en felles kultur på tvers av kommunegrensene. De tillitsvalgte bør være representert i alle fora det er naturlig, og tillitsvalgte må frikjøpes for å kunne ivareta oppgavene i sammenslåingsprosessen.

Gjennom hele prosessen vil det være et stort behov for informasjon og ryddige systemer for informasjonshåndtering. Erfaringene fra de frivillige sammenslåingene viser at det er viktig også å informere om «at det ikke er noe å informere om».

Neste kommune- og fylkestingvalg skal gjennomføres i september 2019. Da vil velgerne i kommunene som skal slå seg sammen, velge kommunestyret til den nye kommunen. Det nye kommunestyret konstitueres innen oktober måned. Det er lederen av fellesnemda som innkaller og leder dette møte fram til ny ordfører er valgt. Funksjonsperioden for kommunestyrene og fylkestingene i de kommunene som slås sammen, varer inntil tidspunktet for iverksetting av sammenslåing. I denne siste perioden er derimot ansvaret og fullmaktene avgrensa til det som er nødvendig for å avslutte virksomheten i de eksisterende enhetene.

6.4 Driftsfasen

Driftsfasen omfatter ordinær drift etter sammenslåingstidspunktet. I første del av driftsfasen kan det også inngå en del oppgaver som man ikke ble ferdig med i gjennomføringsfasen. Første del av driftsfasen kan dermed også fungere som en innkjøringsfase for den nye kommunen. Erfaringer fra de frivillige sammenslåingene som er gjennomført, er at den første driftsfasen for noen kommuner var preget av å være en overgangsfase med omorganiseringer, justeringer og tilpasninger. Evalueringen som ble gjennomført 2-4 år etter at sammenslåingene hadde funnet sted, viste da at de nye sammenslåtte kommunene hadde funnet sin form (Brandtzæg 2009).

Referanser

Brandtzæg, Bent. 2014. Hvordan gjennomføre en kommunesammenslåing? Erfaringer og innspill fra frivillige sammenslåinger. TF-notat nr. 35/2014.

Brandtzæg, Bent. 2009. Frivillige kommunesammenslutninger 2005-2008 – Erfaringer og effekter fra Bodø, Aure, Vindafjord og Kristiansund. TF-rapport nr. 258.

Hjelseth, A., Kallager, P.K. og Nygaard, M.O. 2015. Kommunestruktur på Nordmøre – delrapport 1 om helhetlig samfunnsutvikling. TF-notat 38/2015.

Hjelseth, A. og Thorstensen, A. 2015. Kommunestruktur på Nordmøre – delrapport 2 om bærekraftige og økonomisk robuste kommuner. TF-notat 39/2015.

Hjelseth, A., Thorstensen, A. og Kallager, P.K. 2015. Kommunestruktur på Nordmøre – delrapport 3 om gode og likeverdige tjenester. TF-notat 53/2015.

Hjelseth, A., Kallager, P.K og Groven, S. 2015. Kommunestruktur på Nordmøre – delrapport 4 om styrket lokaldemokrati. TF-notat 62/2015.

Hjelseth, A., Kallager, P.K. og Nygaard, M.O. 2015. Kommunestruktur på Nordmøre – tilleggsrapport om helhetlig og samordnet samfunnsutvikling alternativ 14 og 15. TF-notat 48/2015.

Hjelseth, A. og Thorstensen, A. 2015. Kommunestruktur på Nordmøre – tilleggsrapport om bærekraftige og økonomisk robuste kommuner alternativ 14 og 15. TF-notat 49/2015.

Hjelseth, A., Kallager, P.K., Thorstensen, A., Groven, S. og Nygaard, M. 2015. Kommunestruktur Snillfjord, Hitra og Frøya – Sluttrapport. TF-rapport nr. 369.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet. 2014. Kriterier for god kommunestruktur – delrapport fra ekspertutvalget for kommunereformen. Mars 2014.

Kommunal- og moderniseringsdepartementet. 2014. Kriteriet for god kommunestruktur – slutt-rapport fra ekspertutvalget for kommunereformen. Desember 2014.

Prop. 95 S (2013-2014) Kommuneproposisjonen 2015

Meld.St.14 (2014-2015) Kommunereformen – nye oppgaver til større kommuner

Thorstensen, A. og Kallager, P.K. 2015. Kommunereformen – innbyggerundersøkelser i kommunene Kristiansund, Averøy, Tingvoll, Surnadal, Rindal, Halså, Smøla og Aure. TF-notat 60/2015.

Vinsand, G. og Langset, M. NIVI 2015b. Innbyggerundersøkelse om tilhørighet og veivalg for Sunndal kommune. NIVI Rapport 2015:4.

Nettsider:

- Kommunereformen.no – lokale og regionale prosesser: <http://www.regjeringen.no/nb/dep/kmd/kampanjer/kommunereform/rammebetingelser.html?id=751062> (Lastet ned 20.10.15)
- Oppsummering hovedtall innbyggerundersøkelse Eide (NIVI 2015a): http://www.nivianalyse.no/images/NIVI_rapportarkiv/2015/Oppsummeringsrapport_Hovedtall_EIDE.pdf (Lastet ned 23.10.15)
- Oppsummering hovedtall innbyggerundersøkelse Nesset (NIVI 2015c): <http://www.nesset.kommune.no/Handlers/fh.ashx?MIId=669&FilId=3301> (Lastet ned 23.10.15)
- Oppsummering hovedtall innbyggerundersøkelse Fræna (NIVI 2015d): <http://www.frana.kommune.no/Handlers/fh.ashx?MIId=1057&FilId=1664> (Lastet ned 23.10.15)
- Innbyggerundersøkelse – undersøkelse gjennomført for Oppdal kommune (Opinion 2015): https://www.oppdal.kommune.no/Documents/Stab%20og%20st%C3%B8tte/%C3%98konomi/Rapport%20Oppdal%20kommune_innbyggerunders%C3%B8kelse%20juni-juli_2015.pdf (Lastet ned 26.10.2015)
- Ny kommunestruktur Hemne kommune – innbyggerundersøkelse gjennomført av Norfakta (Norfakta 2015): http://www.hemne.kommune.no/wwfile/109732/rapport_norfakta_undersøkelse.pdf (Lastet ned 28.10.2015)
- Store norske leksikon om Kristiansund kommune: <https://snl.no/Kristiansund> (Lastet ned 16.10.15)
- Store norske leksikon om Averøy kommune: <https://snl.no/Aver%C3%B8y> (Lastet ned 16.10.15)
- Store norske leksikon om Gjemnes kommune: <https://snl.no/Gjemnes> (Lastet ned 16.10.15)
- Store norske leksikon om Tingvoll kommune: <https://snl.no/Tingvoll> (Lastet ned 16.10.15)
- Store norske leksikon om Halså kommune: <https://snl.no/Halså> (Lastet ned 16.10.15)
- Store norske leksikon om Aure kommune: <https://snl.no/Aure%2Fkommune> (Lastet ned 19.10.15)
- Store norske leksikon om Smøla kommune: <https://snl.no/Sm%C3%B8la> (Lastet ned 19.10.15)
- Store norske leksikon om Eide kommune: <https://snl.no/Eide> (Lastet ned 19.10.15)
- Store norske leksikon om Sunndal kommune: <https://snl.no/Sunndal> (Lastet ned 19.10.15)
- Store norske leksikon om Surnadal kommune: <https://snl.no/Surnadal> (Lastet ned 19.10.15)
- Store norske leksikon om Rindal kommune: <https://snl.no/Rindal> (Lastet ned 19.10.15)
- Store norske leksikon om Oppdal kommune: <https://snl.no/Oppdal> (Lastet ned 19.10.15)
- Store norske leksikon om Fræna kommune: <https://snl.no/Fr%C3%A6na> (Lastet ned 19.10.15)
- Store norske leksikon om Hemne kommune: <https://snl.no/Hemne> (Lastet ned 19.10.15)
- Store norske leksikon om Snillfjord kommune: <https://snl.no/Snillfjord> (Lastet ned 26.10.15)
- Store norske leksikon om Hitra kommune: <https://snl.no/Hitra> (Lastet ned 26.10.15)
- Kristiansund lufthavn – avionr: <https://avinor.no/flyplass/kristiansund/> (Lastet ned 16.10.15)

Vedlegg

Spørreskjema

Spørreundersøkelse om kommunestruktur på Nordmøre

Bakgrunn

Hvilken kommune representerer du?

- (2) Aure
- (3) Averøy
- (4) Eide
- (5) Frøya
- (6) Gjemnes
- (7) Halså
- (8) Hemne
- (9) Hitra
- (10) Kristiansund
- (11) Nesset
- (12) Oppdal
- (13) Rindal
- (14) Smøla
- (15) Snillfjord
- (16) Sunndal
- (17) Surnadal
- (18) Tingvoll

Hva slags funksjon har du i din kommune (flere svar mulig)?

- (1) Administrativ lederstilling
- (3) Politiker
- (4) Tillitsvalgt

Situasjonen i kommunen i dag

Hvordan vil du vurdere det kommunale tjenestetilbudet i din kommune? Angi i hvilken grad du er enig eller uenig i følgende påstander. (Svar på en skala fra 1-6, der 1 er helt uenig og 6 er helt enig)

	1	2	3	4	5	6	Ingen forme- ning
Kvaliteten i tjenestetilbudet er svært bra	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Den økonomiske situasjonen i kommunen gjør det vanskelig å oppnå ønsket kvalitet på tjenestene	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Det er ingen utfordringer med å rekruttere kompetent arbeidskraft	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Små og sårbare fagmiljøer er en utfordring	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Det er tilstrekkelig distanse mellom saksbehandler og innbyggere, noe som sikrer likebehandling i tjenesteytingen	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Kommunen har ikke utfordringer når det gjelder å håndtere stadig økende krav til de kommunale tjenestene	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Regjeringen ønsker å overfører flere statlige og regionale oppgaver til kommunene. Vår kommune er godt rusta til å håndtere nye oppgaver og framtidige utfordringer	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐

Hvilke tjenesteområder er mest krevende for kommunen, og hva er de største utfordringene?

Hvordan vil du vurdere lokaldemokratiet i din kommune? Angi i hvilken grad du er enig eller uenig i følgende påstander. (Svar på en skala fra 1-6, der 1 er helt uenig og 6 er helt enig)

	1	2	3	4	5	6	Ingen forme- ning
Lokaldemokratiet i min kommune fungerer bra	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Det politiske handlingsrommet i min kommune er lite	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Kommuneadministrasjonen i min kommune har kompetanse og kapasitet til å utarbeide gode beslutningsgrunnlag for folkevalgte	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Det er sjelden saker knyttet til habilitet til vurdering i politiske organ	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐

Er det noen utfordringer med lokaldemokratiet i din kommune, eventuelt hvilke utfordringer?

Hvordan vil du vurdere følgende påstander om interkommunalt samarbeid? Angi i hvilken grad du er enig eller uenig i følgende påstander. (Svar på en skala fra 1-6, der 1 er helt uenig og 6 er helt enig)

	1	2	3	4	5	6	Ingen forme- ning
Dagens interkommunale samarbeid er uproblematisk i forhold til demokratisk styring, koordinering, oppfølging og kontroll	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Økt interkommunalt samarbeid er langt å foretrekke framfor en kommunesammen slåing	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐

	1	2	3	4	5	6	Ingen forme- ning
Det interkommunale samarbeidet er så omfattende at samarbeidsulempene begynner å bli større enn fordelene	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Det går en grense for hvor omfattende det interkommunale samarbeidet kan være før en kommunesammenslåing blir mer fordelaktig	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Mesteparten av de nye oppgavene Regjeringen foreslår å overføre til kommunene må løses gjennom interkommunalt samarbeid	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐

Mål ved kommunesammenslåing

Hvilke mål vil være viktig for deg dersom din kommune skal slå seg sammen med andre kommuner? (Svar på en skala fra 1-6, der 1 er svært uviktig og 6 er svært viktig)

	1	2	3	4	5	6	Ingen forme- ning
Sikre større og bedre fagmiljøer i kommunen	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Gjøre det lettere å rekruttere arbeidskraft til kommunale stillinger	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Sikre og forbedre kvaliteten på de kommunale tjenestene	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Hente ut økonomiske gevinster som følge av mer effektiv	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐

	1	2	3	4	5	6	Ingen forme- ning
drift							
Sikre god tilgjengelighet for innbyggerne til de kommunale tjenestene	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Øke det økonomiske handlingsrommet for politiske prioriteringer	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Øke interessen for lokalpolitisk arbeid	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Få økt innflytelse på nasjonale og regionale saker	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Være rustet for å møte framtidige utfordringer, nye oppgaver og framtidige krav til kommunene	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐

Sammenslåingsalternativ

Hvordan stiller du deg til følgende sammenslåingsalternativ? Svar på en skala fra 1-6, der 1 er svært negativ og 6 er svært positiv.

	1	2	3	4	5	6	Ingen forme- ning
Kristiansund, Averøy, Eide, Gjemnes, Tingvoll, Aure, Smøla, Halså og Surnadal	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Kristiansund, Averøy, Gjemnes, Tingvoll, Halså, Aure og Smøla	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Kristiansund, Averøy, Gjemnes, Tingvoll, Halså og Eide	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Kristiansund, Averøy, Gjemnes, Tingvoll	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐

	1	2	3	4	5	6	Ingen forme- ning
Hemne, Hitra, Aure, Smøla og Halså	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Aure, Smøla og Halså	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Averøy og Eide	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Surnadal og Halså	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Surnadal og Rindal	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Sunnal og Surnadal	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Sunnal, Nesset og Tingvoll	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Sunnal og Oppdal	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Eide, Fræna og Averøy	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Surnadal, Halså og Rindal	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Hemne, Halså, Aure og Snillfjord	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Hitra, Frøya og Snillfjord	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Tingvoll som egen kommune	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Surnadal som egen kommune	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Halså som egen kommune	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐
Hitra som egen kommune	(1) ☐	(2) ☐	(3) ☐	(4) ☐	(5) ☐	(6) ☐	(7) ☐

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er positiv til alternativet med Kristiansund, Averøy, Eide, Gjemnes, Tingvoll, Aure, Smøla, Halså og Surnadal?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er negativ til alternativet med Kristiansund, Averøy, Eide, Gjemnes, Tingvoll, Aure, Smøla, Halså og Surnadal?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er positiv til alternativet med Kristiansund, Averøy, Gjemnes, Tingvoll, Halså, Aure og Smøla?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er negativ til alternativet med Kristiansund, Averøy, Gjemnes, Tingvoll, Halså, Aure og Smøla?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er positiv til alternativet med Kristiansund, Averøy, Gjemnes, Tingvoll, Halså og Eide?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er negativ til alternativet med Kristiansund, Averøy, Gjemnes, Tingvoll, Halså og Eide?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er positiv til alternativet med Kristiansund, Averøy, Gjemnes, Tingvoll?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er negativ til alternativet med Kristiansund, Averøy, Gjemnes, Tingvoll?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er positiv til alternativet med Hemne, Hitra, Aure, Smøla og Halså?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er negativ til alternativet med Hemne, Hitra, Aure, Smøla og Halså?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er positiv til alternativet med Aure, Smøla og Halså?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er negativ til alternativet med Aure, Smøla og Halså?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er positiv til alternativet med Averøy og Eide?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er negativ til alternativet med Averøy og Eide?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er positiv til alternativet med Surnadal og Halså?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er negativ til alternativet med Surnadal og Halså?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er positiv til alternativet med Surnadal og Rindal?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er negativ til alternativet med Surnadal og Rindal?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er positiv til alternativet med Sunndal og Surnadal?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er negativ til alternativet med Sunndal og Surnadal?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er positiv til alternativet med Sunndal, Nesset og Tingvoll?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er negativ til alternativet med Sunndal, Nesset og Tingvoll?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er positiv til alternativet med Sunndal og Oppdal?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er negativ til alternativet med Sunndal og Oppdal?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er positiv til alternativet med Eide, Fræna og Averøy?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er negativ til alternativet med Eide, Fræna og Averøy?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er positiv til alternativet med Surnadal, Halså og Rindal?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er negativ til alternativet med Surnadal, Halså og Rindal?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er positiv til alternativet med Hemne, Halså, Aure og Snillfjord?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er negativ til alternativet med Hemne, Halså, Aure og Snillfjord?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er positiv til alternativet med Snillfjord, Hitra og Frøya?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er negativ til alternativet med Snillfjord, Hitra og Frøya?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er positiv til alternativet med Tingvoll som egen kommune?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er negativ til alternativet med Tingvoll som egen kommune?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er positiv til alternativet med Surnadal som egen kommune?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er negativ til alternativet med Surnadal som egen kommune?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er positiv til alternativet med Halså som egen kommune?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er negativ til alternativet med Halså som egen kommune?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er positiv til alternativet med Hitra som egen kommune?

Hva er den/de viktigste årsakene til at du er negativ til alternativet med Hitra som egen kommune?

Avslutning

Er det særskilte spørsmål du ønsker svar på i vurderingene av en mulig kommunesammenslåing?

Har du andre kommentarer og synspunkter?

Takk for at du tok deg tid til å svare på spørreundersøkelsen!